

Konstitutionsutskottets betänkande 2023/24:KU10

Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

Inledning och sammanfattning

Konstitutionsutskottets granskning

Enligt 13 kap. 1 § regeringsformen ska konstitutionsutskottet granska statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. När det finns skäl till det, dock minst en gång om året, ska utskottet enligt 13 kap. 2 § meddela riksdagen vad det har funnit värt att uppmärksamma vid sin granskning.

I det betänkande som nu läggs fram behandlar utskottet vissa allmänna, administrativt inriktade granskningar av regeringsarbetet. Vid granskningarna har utskottet haft tillgång till bl.a. material som har tagits fram av utskottets kansli och av Regeringskansliet. Delar av det skriftliga utredningsmaterialet redovisas i bilaga 1.1–9.2.

Vissa resultat av granskningen

I avsnittet *Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation* har utskottet fortsatt att följa utvecklingen av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet.

Vidare har utskottet gått igenom *regeringsprotokoll* från 2022, bl.a. underprotokollen från Utrikesdepartementet och Socialdepartementet. Genomgången ger inte anledning till något uttalande.

Granskningen av *vissa förvaltningsärenden* har omfattat ärenden om utlämning för brott från Sverige som handlagts inom Justitiedepartementet. Sådana ärenden innehåller inte sällan inslag av ingripande tvångsåtgärder mot enskilda. Deras karaktär ger därmed i sig skäl för en noggrann och rättssäker hantering. Enligt utskottet bör ett inslag i ärendehandläggningen inbegripa att vara uppmärksam på förekomsten av omotiverade variationer när det gäller

formerna för avskrivning och avslut av ärendena, och det bör säkerställas att liknande ärenden hanteras på ett enhetligt sätt. Utskottet noterar med tillfredsställelse att Justitiedepartementet avser att se över sina rutiner för såväl avskrivning som avslut. Utskottet framhåller också betydelsen av att uppgifter i diariet hålls uppdaterade.

Svarstider på interpellationer och skriftliga frågor har också granskats. Syftet har varit att skapa en överblick över andelen fördröjda svar över tid. En avgörande förutsättning för att de s.k. frågeinstituten ska ha den verkan och funktion som förutsätts i regeringsformen och riksdagsordningen är att statsråden respekterar gällande reglering och praxis. Det är av särskild vikt att fördröjda svar i möjligaste mån undviks. Sedan riksmötet 2015/16 tillämpas en ordning med schemalagda interpellationssvar. Även om denna åtgärd tycks ha haft en positiv effekt på andelen försenade interpellationssvar är denna andel fortfarande anmärkningsvärt stor, enligt utskottet. Inom Regeringskansliet pågår ett löpande arbete för att motverka fördröjda interpellationssvar. Utskottet förutsätter att detta arbete fortsätter med målsättningen att samtliga interpellationer ska besvaras inom den tid som anges i riksdagsordningen. När det gäller de skriftliga frågorna har andelen fördröjda svar minskat på senare år. Utskottet ser positivt på utvecklingen.

En annan granskning gäller *förordningar om statligt stöd* som uttryckligen ställer upp tillgången på medel som villkor för rätt till stöd. Syftet med granskningen har varit att se om det finns sådana förordningar som är gällande trots att det inte längre anvisas medel för det stöd som avses i förordningen. Förordningar beslutade under perioden 2009–2022 har gått igenom. Genomgången visar att det finns förordningar om stöd som det inte längre anvisas medel för, i några fall inte sedan 2014. Utskottet anser att en utgångspunkt bör vara att förordningar som är gällande också kan tillämpas. Är det fråga om förordningar om statligt stöd bör det vara möjligt att söka och få stöd. Att i en gällande förordning ange att stöd får ges till vissa ändamål samtidigt som det inte längre är aktuellt att anvisa några medel för ändamålet kan vara missvisande. Om det finns behov av att tillämpa bestämmelser om bl.a. tillsyn och återbetalning i en förordning även när det inte längre är aktuellt att tilldela medel, kan det vara lämpligt att se över om andra delar av förordningen kan upphävas. Utskottet förutsätter att Regeringskansliet vidtar de åtgärder som bedöms nödvändiga.

Utskottet har också granskat regeringens *planering av lagstiftningsprocessen*. Olika tidsmoment i lagstiftningsprocessen har kartlagts för propositioner som regeringen beslutat under våren 2007, våren 2015 och våren 2023. Momenten gäller remisstiden, tidsåtgången för Lagrådet, tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition samt tiden mellan regeringens beslut om proposition och lagförslagens ikraftträdande. Frågor i granskningen har varit hur Regeringskansliet planerar olika moment i lagstiftningsprocessen och vilka förutsättningar som ges för att behandla lagförslagen under processens gång. Utskottet understryker vikten av god planering genom hela lagstiftningsprocessen. Att olika moment genomförs på

ett sätt som ger tillräckligt utrymme för inläsning, analys och överväganden är en förutsättning för att kvaliteten i lagstiftningen ska kunna upprätthållas på sikt. När det gäller remisstidens längd synes den genomsnittliga tiden ha blivit något längre under den granskade perioden. Remisstider kortare än tre månader bör enligt utskottet endast förekomma undantagsvis, och remisstider på några få dagar bör endast tillämpas vid extraordinära situationer. Granskningen visar att remisstider på några få dagar inte förekom alls under 2007 och 2015 men däremot i några enstaka fall under 2023. Utskottet tar i granskningen inte ställning till i vad mån dessa korta remisstider har varit motiverade men vill på nytt understryka vikten av god planering för att om möjligt undvika tidsnöd med t.ex. förkortad remissomgång som följd. Vidare framhåller utskottet att Lagrådet fyller en från konstitutionell synpunkt mycket viktig funktion i förhandsgranskningen av regeringens lagförslag innan de läggs fram för riksdagen. Det är angeläget att denna del av lagstiftningsprocessen ges det utrymme som krävs utifrån ett lagförslags omfattning och komplexitet och de synpunkter som framförs av Lagrådet. Granskningen visar dels att den genomsnittliga tidsåtgången för Lagrådets granskning har varierat utan någon tydlig trend under den granskade perioden, dels att kortare tidsintervall på mindre än en månad mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition blivit mindre vanliga. Utskottet förutsätter att det finns en väl fungerande dialog mellan Regeringskansliet och Lagrådet när det gäller remisserna till Lagrådet samt framhåller vikten av att det avsätts tillräckligt med tid inom Regeringskansliet för beredning av de synpunkter som lämnas av Lagrådet. Slutligen uppmärksammar utskottet tiden mellan regeringens beslut om proposition och lagens ikraftträdande. Det kan i vissa fall vara nödvändigt att denna tid är kortare än normalt. Effekterna som det för med sig på förutsättningarna för riksdagen och dess partier ska dock inte negligeras. Jämförs de olika perioderna i granskningen konstateras en viss ökning av fall med kortare tid än normalt mellan beslut om proposition och lagens ikraftträdande. Med kortare tidsramar påverkas förutsättningarna för riksdagens behandling negativt genom t.ex. förkortad motionstid och kortare tid för beredning. Genom kontinuerlig omvärldsbevakning och god framförhållning och beredskap inom Regeringskansliet bör enligt utskottet behovet av brådslande riksdagsbehandling kunna begränsas till de fall där det är absolut nödvändigt.

I granskningen om *underlag inför samråd med EU-nämnden* har utskottet gått igenom vad för slags underlag som översänds från Regeringskansliet och om det har skett några förändringar från 2011 och framåt. En förutsättning för att ett samråd mellan regeringen och EU-nämnden ska bli meningsfullt är att EU-nämnden får ett så fullständigt skriftligt underlag som möjligt och att regeringen överlämnar underlaget så fort som det är praktiskt möjligt. En förändring över tid är, visar granskningen, den minskade användningen av s.k. rådspromemorior, som tas fram inom Regeringskansliet som underlag i ett visst ärende. Enligt Regeringskansliet är minskningen en följd av att en större del av förankringsarbetet nu sker i riksdagens fackutskott, och regeringens

ståndpunkt framkommer som regel av den kommenterade dagordningen som översänds till EU-nämnden tillsammans med de rådsdokument som är föremål för behandling vid det aktuella rådsmötet. Utskottet har inget att invända mot denna utveckling. Granskningen visar också att det har blivit allt vanligare att Regeringskansliet inkluderar relevanta Coreperdokument om ett aktuellt rådsdokument inte finns tillgängligt. Enligt utskottet finns det situationer då denna ordning kan vara nödvändig. Samtidigt bör det övervägas om någon annan typ av underlag kan vara mer ändamålsenlig för att skapa goda förutsättningar för ett meningsfullt samråd när rådsdokument saknas. Utskottet understryker i sammanhanget vikten av dialog mellan regeringen och EU-nämnden så att EU-nämndens behov av information så långt som möjligt kan tillgodoses. Härutöver anför utskottet att det är önskvärt att de kommenterade dagordningarna i möjligaste mån innehåller hänvisningar till relevanta dokument och att dessa används konsekvent.

Utskottet har också granskat *styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag*. Bland annat har orsakerna för samtliga sådana bolag gått igenom. I flertalet fall är det numera Finansdepartementet som ansvarar för förvaltningen av bolagen, men i några fall är det Kulturdepartementet. Utskottet påminner inledningsvis om att bolagen med statligt ägande lyder under samma lagar som privatägda bolag, och i likhet med andra aktiebolag är de självständiga juridiska personer. Att regeringen förvaltar bolagen innebär att den ska agera för statens räkning som aktieägare och i likhet med andra aktieägare är hänvisad till att utöva rätten att besluta i bolagets angelägenheter och rikta bindande anvisningar till bolaget vid bolagsstämman. När det gäller utformningen av regeringens bemyndiganden för statsråden att företräda och utöva rösträtt för staten som ägare vid bolagsstämmor anser utskottet att den nu gällande ordningen är tillräckligt tydlig, givet att statsrådets ansvarsområde framgår av det förordnande som statsministern beslutar om med stöd av 7 kap. 5 § regeringsformen. När det sedan gäller bolagsstämmorna visar granskningen att i mer än hälften av kallelserna saknas ägarens förslag till beslut på stämman, däribland nomineringen av styrelsens ordförande och ledamöter. Utskottet har viss förståelse för att beredningsprocessen ibland kan dra ut på tiden och noterar att förslaget till beslut alltid publiceras på bolagets webbplats före stämman. Samtidigt bör styrelsenomineringsprocessen genomföras på ett sådant sätt att ägarens förslag i normala fall kan finnas med i kallelsen, enligt utskottet. Mellan bolagsstämmorna följer staten vid ägardialoger upp att bolagen följer uppdraget och de beslutade målen, och aktuella frågor av väsentlig karaktär diskuteras. Granskningen visar att antalet ägardialoger per år skiljer sig åt mellan bolagen, vilket enligt Regeringskansliet beror på en bedömning av vilket behov som finns. Utskottet har ingen annan uppfattning men menar samtidigt att en inriktning kan vara att i normalfallet genomföra minst en ägardialog per år med varje bolag. Utskottet understryker också betydelsen av att det förs minnesanteckningar vid ägardialoger och att dessa anteckningar tillförs den årsakt som gäller det år då ägardialogen genomförs. Utskottet framhåller i granskningen även vikten av

att genomföra uppdragsmålsprocesser för samtliga bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag, då uppdragsmål kan medföra fördelar för uppföljningen vid ägardialogerna. Vidare framhåller utskottet att det i Regeringskansliets akter ska vara möjligt att följa viktigare händelseförlopp som avser ägarförvaltningen samt vilka kontakter som förekommit mellan ägarförvaltning och bolag. En annan fråga i granskningen gäller ägarens kontakter med bolagens revisorer, s.k. revisorsmöten. Jämfört med tidigare har sådana möten minskat i betydelse. Utskottet anser att Regeringskansliets riktlinjer bör ses över för att återspegla dagens förhållanden. Även hanteringen av bolagens styrdokument har gått igenom. Det är enligt utskottet en positiv utveckling att bolagsstämman fattar beslut om de styrdokument som ska gälla utöver bolagsordningen. För en utomstående är det dock inte lätt att få en överblick över vilka styrdokument som finns för respektive bolag. En sammanställning för de olika bolagen skulle enligt utskottet kunna öka transparensen och tillgängligheten gentemot allmänheten. Avslutningsvis framhåller utskottet betydelsen av att minimera risken för intressekonflikter hos dem inom Regeringskansliet som ansvarar för förvaltningen av bolag med särskilt beslutade samhällsuppdrag samt vikten av en god offentlighetsstruktur i den bolagsförvaltande verksamheten.

Slutligen har utskottet granskat *regeringens handläggning av särskilda regeringsärenden*, som gäller verkställighet inom försvarsmakten av författningar eller särskilda regeringsbeslut. Sådana ärenden kan under statsministerns överinseende avgöras av chefen för det departement som ärendena hör till. Förfarandet utgör således ett undantag från huvudregeln om kollektiva regeringsbeslut. Det förutsätter bl.a. att ärendet är brådskande och att beslutsformen inte är olämplig med hänsyn till det som ärendet avser eller av andra skäl, vilket också uttryckligen anges i lagen om beslut i särskilda regeringsärenden. Utskottet framhåller betydelsen av att lagen tillämpas enligt sin lydelse också framgent. När det gäller att besluten fattas under överinseende av statsministern har utskottet inget att invända mot den redovisade rutinen, att ett koncept till beslut sänds till Statsrådsberedningen för kännedom samtidigt som gemensam beredning inleds. Härutöver konstateras i granskningen att hanteringen för påskrifter av protokollen har brustit i flera fall, och utskottet ser positivt på att Försvarsdepartementet avser att tillsammans med Statsrådsberedningen se över rutinerna.

Innehållsförteckning

Utskottets anmälan.....	8
1 Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation	9
Ärendet.....	9
Regeringens sammansättning.....	9
Regeringsarbetets organisation	9
Utskottets ställningstagande.....	12
2 Regeringsprotokollen.....	13
Ärendet.....	13
Utredning i ärendet	13
Utskottets ställningstagande.....	16
3 Vissa förvaltningsärenden.....	17
Ärendet.....	17
Utredning i ärendet	17
Utskottets ställningstagande.....	32
4 Svarstider på interpellationer och skriftliga frågor	34
Ärendet.....	34
Utredning i ärendet	34
Utskottets ställningstagande.....	40
5 Förordningar om statligt stöd.....	41
Ärendet.....	41
Utredning i ärendet	41
Utskottets ställningstagande.....	44
6 Planering av lagstiftningsprocessen	45
Ärendet.....	45
Utredning i ärendet	45
Utskottets ställningstagande.....	67
7 Underlag inför samråd med EU-nämnden	70
Ärendet.....	70
Utredning i ärendet	70
Utskottets ställningstagande.....	77
8 Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag	79
Ärendet.....	79
Utredning i ärendet	79
Utskottets ställningstagande.....	106
9 Regeringens handläggning av särskilda regeringsärenden.....	111
Ärendet.....	111
Utredning i ärendet	111
Utskottets ställningstagande.....	117
Utredningsmaterial	118
Bilaga 1.1	118
Bilaga 2.1	187
Bilaga 2.2	197
Bilaga 3.1	200
Bilaga 3.2	229
Bilaga 4.1	231
Bilaga 4.2	240
Bilaga 4.3	249
Bilaga 5.1	252

Bilaga 5.2	280
Bilaga 6.1	282
Bilaga 6.2	291
Bilaga 6.3	301
Bilaga 7.1	307
Bilaga 8.1	310
Bilaga 8.2	311
Bilaga 8.3	348
Bilaga 8.4	354
Bilaga 8.5	356
Bilaga 9.1	357
Bilaga 9.2	378
Sakregister över granskningsärenden 2000/01–2022/23.....	384

Tabeller

Tabell 1.1 Tjänstgörande i Regeringskansliet 2005–2023	10
Tabell 1.2 Tjänstgörande per departement 2016–2023	11
Tabell 1.3 Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2005– 2023	12
Tabell 4.1 Fördröjda interpellationssvar 2014/15–2022/23	38
Tabell 4.2 Fördröjda svar på skriftliga frågor 2014/15–2022/23	39
Tabell 6.1 Remisstiden	60
Tabell 6.2 Tidsåtgången för Lagrådet	61
Tabell 6.3 Tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition.....	62
Tabell 6.4 Tiden mellan beslut om proposition och lagförslags ikraftträdande	63
Tabell 6.5 Den totala handläggningstiden.....	64
Tabell 7.1 Beslutspunkter och förslag till svensk ståndpunkt	73
Tabell 7.2 Bilagor och hänvisningar	74
Tabell 7.3 Typ av bifogat EU-dokument, lagstiftande verksamhet.....	75
Tabell 7.4 Antal och andel bilagor per utskick	76

Diagram

Diagram 9.1 Beslut i särskilda regeringsärenden 1998–2022	116
---	-----

Utskottets anmälan

Konstitutionsutskottet anmäler härmed för riksdagen resultatet av den granskning som redovisas i detta betänkande enligt 13 kap. 2 § regeringsformen.

Stockholm den 19 december 2023

På konstitutionsutskottets vägnar

Ida Karkiainen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ida Karkiainen (S), Erik Ottoson (M), Matheus Enholm (SD), Hans Ekström (S), Fredrik Lindahl (SD), Mirja Räihä (S), Ulrik Nilsson (M), Per-Arne Håkansson (S), Malin Danielsson (L), Amalia Rud Pedersen (S), Susanne Nordström (M), Jessica Wetterling (V), Gudrun Brunegård (KD), Malin Björk (C), Lars Englund (M), Jan Riise (MP) och Lars Johnsson (M).

Ida Karkiainen (S) har inte deltagit i behandlingen av avsnitten 2 och 8.

1 Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Ärendet

Som ett led i den granskning som konstitutionsutskottet enligt 13 kap. 1 § regeringsformen har till uppgift att genomföra följer utskottet regeringens sammansättning och utvecklingen av Regeringskansliets organisation.

När det gäller regeringens sammansättning redovisas uppgifter om statsrådsförordnanden och förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen för perioden fr.o.m. den 1 november 2022 t.o.m. utgången av september 2023. Vidare uppmärksammas dokumentation av statsråds åtagande om att medverka i konstitutionsutskottets granskning även efter det att statsrådsuppgiftet har upphört. När det gäller regeringsarbetets organisation redovisas statistiska uppgifter om antalet tjänstgörande i Regeringskansliet i september 2023. Utvecklingen över tid redovisas också. Underlag för granskningen finns i *bilaga 1.1*.

Regeringens sammansättning

Regeringen består enligt 6 kap. 1 § regeringsformen av statsministern och övriga statsråd. Statsministern utser de övriga statsråden och bland dem, enligt 7 kap. 1 §, chefer för departementen. Enligt 7 kap. 5 § kan statsministern också förordna att ett ärende eller en grupp ärenden som hör till ett visst departement ska föredras av ett annat statsråd än departementschefen.

Som framgår av bilaga 1.1 har inga statsråd entledigats och inga nya utsetts under den aktuella perioden.

Statsminister Ulf Kristersson har fattat ett antal beslut om förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen. Förordnandena återfinns i bilaga 1.1.

Åtaganden att medverka i konstitutionsutskottets granskning återfinns för samtliga nuvarande statsråd i betänkande 2022/23:KU10 (s. 453–476).

Regeringsarbetets organisation

I september 2023 fanns det totalt 4 907 tjänstgörande i Regeringskansliet. Siffran inkluderar alla kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna. Undantagsvis uppgick antalet till 3 163. I tabell 1.1 redovisas antalet tjänstgörande i Regeringskansliet över tid.

Tabell 1.1 Tjänstgörande i Regeringskansliet 2005–2023

År	Totalt	Exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna	
		Inkl. UD	Exkl. UD
2005	4 598	3 615	2 766
2006	4 567	3 608	2 829
2007	4 571	3 590	2 842
2008	4 796	3 854	3 109
2009	4 885	4 068	3 322
2010	4 486	3 723	2 995
2011	4 325	3 594	2 846
2012	4 522	3 704	2 951
2013	4 577	3 722	2 989
2014	4 682	3 747	2 999
2015	4 537	3 685	2 975
2016	4 642	3 777	3 046
2017	4 826	3 838	3 073
2018	4 733	3 818	3 021
2019	4 576	3 710	2 933
2020	4 658	3 779	2 988
2021	4 755	3 889	3 095
2022	4 996	3 960	3 189
2023	4 907	3 918	3 163

Kommentar: Tabellen visar antalet tjänstgörande i Regeringskansliet i september månad. En sammanställning av antalet tjänstgörande före 2005 finns i bet. 2022/23:KU10 s. 14.
Källa: Statsrådsberedningens promemoria av den 12 oktober 2023 (se bilaga 1.1) och bet. 2022/23:KU10 s. 14.

I huvudsak ökade antalet tjänstgörande t.o.m. 2009, då Sverige innehade ordförandeskapet i EU. Därefter har antalet varit lägre fram till september 2022, då antalet uppgick till 4 996. Ökningen motiverades då av ordförandeskapet i EU våren 2023. Därefter har antalet minskat något (4 907).

Av tabell 1.2 nedan framgår antalet tjänstgörande per departement samt inom Statsrådsberedningen och förvaltningsavdelningen exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna. Uppgifterna avser september månad respektive år.

Tabell 1.2 Tjänstgörande per departement 2016–2023

Dep.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	22–23
SB	183	186	183	196	207	201	234	224	–10
Ju	379	381	373	367	369	366	347	294	–53
UD	731	765	797	777	791	794	771	755	–16
Fö	132	133	134	116	121	115	126	203	77
S	229	224	218	190	187	215	217	239	22
Fi	465	465	467	491	436	469	467	503	36
U	196	199	185	170	173	173	163	154	9
KN ¹	–	–	–	–	–	–	–	293	293
M ²	182	184	178	164	160	167	162	–	–162
N ³	446	468	437	272	274	268	268	–	–268
Ku	116	115	111	92	92	97	94	83	–11
A	123	131	126	161	164	171	154	150	–4
LI ⁴	–	–	–	–	–	–	–	256	256
I ⁵	–	–	–	–	165	152	160	–	–160
FA	595	587	609	552	640	701	797	764	–33
Totalt	3 777	3 838	3 818	3 710	3 779	3 889	3 960	3 918	42

Kommentar: Tabellen visar antalet tjänstgörande i Regeringskansliet exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna i september månad uppdelat per departement. Motsvarande uppgifter för tiden före 2016 finns i äldre betänkanden, se bet. 2022/23:KU10 s. 15.

¹ Klimat- och näringslivsdepartementet bildades den 1 januari 2023.

² Miljödepartementet hette mellan den 1 januari 2015 och den 1 april 2019 Miljö- och energidepartementet. Departementet blev i januari 2023 en del av Klimat- och näringslivsdepartementet. Departementets frågor flyttades även till andra departement.

³ Näringsdepartementet bytte den 1 januari 2023 namn till Klimat- och näringslivsdepartementet.

⁴ Landsbygds- och infrastrukturdepartementet bildades den 1 januari 2023.

⁵ Infrastrukturdepartementet som bildades den 1 april 2019 blev en del av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet den 1 januari 2023.

Källor: Statsrådsberedningens promemoria av den 12 oktober 2023 (se bilaga 1.1) och bet. 2022/23:KU10 s. 15.

Av tabellen framgår att antalet tjänstgörande har ökat mest vid Försvarsdepartementet och Finansdepartementet. Vidare framgår det att antalet tjänstgörande har minskat mest vid Justitiedepartementet och förvaltningsavdelningen. Sedan årsskiftet har det skett förändringar i Regeringskansliets organisation då två nya departement bildats, Klimat- och näringslivsdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, vilket har påverkat fördelningen av tjänstgörande mellan departementen.

Politiskt tillsatta tjänstemän

Med politiskt tillsatta tjänstemän avses

- politiskt sakkunniga i Regeringskansliet med funktion som planeringschef, stabschef, presschef, pressekreterare, politiskt sakkunnig, inklusive politiskt sakkunnig assistent, vilka omfattas av Avtal om anställningsvillkor för politiskt sakkunniga samt politiskt timanställd brevskrivare eller talskrivare i Regeringskansliet

- statssekreterare som omfattas av Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner m.m. för vissa högre anställningar m.fl., även kabinettsssekreteraren räknas till denna grupp.

Därtill kommer statsministern och statsråden. Dessa är inte tjänstemän i traditionell mening och ingår därför inte i definitionen politiskt tillsatta tjänstemän. I september 2023 uppgick antalet politiskt tillsatta tjänstemän till 173 (tabell 1.3). Av dessa var 36 statssekreterare.

Tabell 1.3 Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2005–2023

År	Politiskt tillsatta tjänstemän	varav statssekreterare	Statsråd inkl. statsministern
2005	181	30	22
2006	190	28	22
2007	161	33	22
2008	173	34	22
2009	177	34	22
2010	176	34	21
2011	174	35	24
2012	168	35	24
2013	172	35	24
2014	172	34	24
2015	161	33	24
2016	172	34	24
2017	178	37	24
2018	182	33	23
2019	170	34	23
2020	179	37	23
2021	179	38	22
2022	157	34	23
2023	173	36	24

Kommentar: Tabellen visar antalet politiskt tillsatta tjänstemän och statsråd i september månad. Timanställda politiskt sakkunniga ingår inte i tabellen. Motsvarande uppgifter för tiden före 2005 finns i bet. 2022/23:KU10 s. 16.
Källor: Statsrådsberedningens promemoria av den 12 oktober 2023 (se bilaga 1.1) och bet. 2022/23:KU10 s. 16.

Av tabellen framgår utvecklingen av antalet politiskt tillsatta tjänstemän sedan 2005. Mellan 2022 och 2023 ökade antalet med 16 personer.

Utskottets ställningstagande

Granskningen ger inte anledning till någon kommentar av utskottet.

2 Regeringsprotokollen

Ärendet

I granskningen har en översiktlig genomgång gjorts av regeringens huvudprotokoll för perioden januari–december 2022. En översiktlig genomgång har även gjorts av Utrikesdepartementets och Socialdepartementets underprotokoll (serie A och serie B) för samma period. Till grund för granskningen har legat dels aktuella protokoll, dels promemorior som upprättats inom nämnda departement, *bilaga 2.1*.

Vidare redovisas statistik över antalet avgjorda regeringsärenden. Statistiken är grundad på en sammanställning från Statsrådsberedningen av antalet regeringsärenden som avgjordes vid regeringssammanträden under 2022, *bilaga 2.2*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning

Regeringsprotokollen

I 7 kap. 6 § regeringsformen föreskrivs att protokoll ska föras vid regeringssammanträden. Skiljaktiga meningar ska antecknas i protokollet.

Författningar, förslag till riksdagen och andra beslut som ska expedieras ska för att bli gällande skrivas under av statsministern eller ett annat statsråd på regeringens vägnar (7 kap. 7 § regeringsformen). Regeringen kan dock genom förordning föreskriva att en tjänsteman i särskilda fall ska få skriva under beslut som ska expedieras.

Närmare bestämmelser om protokollföringen vid regeringssammanträden finns i förordningen (2007:725) om beslut och protokoll hos regeringen. Enligt 10 § ska protokollet vid ett regeringssammanträde bestå av ett huvudprotokoll och ett underprotokoll för varje departement. Underprotokollet för varje departement ska delas in i två serier, serie A och serie B. De delar av underprotokollet som innehåller uppgifter för vilka sekretess kan gälla bildar serie B. Övriga delar bildar serie A.

Av 11 § samma förordning följer att huvudprotokollet från ett regeringssammanträde ska innehålla uppgifter om vilka statsråd som är närvarande, vem som är ordförande och vem som är protokollförare. Huvudprotokollet ska även innehålla en förteckning över de ärenden som handläggs vid sammanträdet och för varje ärende en uppgift om vilket statsråd som är föredragande. Underprotokollen ska för varje ärende återge det beslut som har expedierats eller som finns i ett koncept (12 § förordningen om beslut och protokoll hos regeringen). Skiljaktiga meningar ska också antecknas i underprotokollen.

Statsrådsberedningen har tagit fram promemorian Gula boken – Beslut och protokoll hos regeringen (SB PM 2012:2, rev. 2020 II). Promemorian

behandlar bl.a. utformningen av regeringens beslut samt arbetet med ärendeförteckningar och protokoll vid regeringssammanträden.

Regeringens beslut i de ärenden som ett departement har haft uppe till behandling vid ett regeringssammanträde tas in i departementets underprotokoll (Gula boken s. 38). Ärendeförteckningarna tas däremot inte in där, utan de ska finnas som bilagor till huvudprotokollet. Av Gula boken framgår att när det gäller förvaltningsärenden bör ärendemeningen i ärendeförteckningen formuleras så att den inte föregriper regeringens beslut (s. 36).

Själva underprotokollet består av en huvudtext med bilagor (Gula boken s. 38). Huvudtexten innehåller oftast bara uppgiften att regeringen ”fattar de beslut som framgår av bilagda handlingar”, medan bilagorna kan vara omfattande och avse en rad olika beslut.

Utfärdande av författningar

Enligt 8 kap. 19 § regeringsformen ska en beslutad lag utfärdas av regeringen så snart som möjligt. Av samma paragraf följer också att lagar ska kungöras så snart som möjligt. Det senare gäller också förordningar, om inte annat anges i lag.

Med utfärdande av en lag avses det regeringsbeslut genom vilket författningen får sin slutliga utformning. Begreppet kungörande avser den dag då författningen publiceras.

Statsrådsberedningen har tagit fram promemorian Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning (Ds 2014:1). Enligt Gröna boken bör det datum då en författning ska träda i kraft normalt sättas så att författningen kan komma ut från trycket i SFS minst fyra veckor före ikraftträdandet (s. 101). En författning bör endast i speciella undantagsfall komma ut från trycket senare än två veckor före ikraftträdandet. Sedan den 1 april 2018 kungörs lagar och förordningar elektroniskt genom att de publiceras på Svensk författningssamplings (SFS) webbplats. Tidsangivelserna fyra respektive två veckor får numera i stället anses avse tiden mellan publiceringen på webbplatsen och ikraftträdandet (bet. 2019/20:KU10 s. 21).

Tidigare granskning

Inom ramen för granskningen av regeringsprotokollen har utskottet ofta uppmärksammat tiden mellan kungörande och ikraftträdande av författningar. Utskottet har då understrukt vikten av att författningar kungörs i god tid före ikraftträdandet och att regeringen – i den mån den råder över beslutsprocessen – vidtar nödvändiga planeringsåtgärder för att leva upp till detta (se bl.a. bet. 2012/13:KU10 s. 12 f.). Enligt utskottet bör tiden mellan kungörelse och ikraftträdande vara minst fyra veckor och endast i speciella undantagsfall mindre än två veckor samt att det självklart är ett minimikrav att författningar inte kungörs efter ikraftträdandet (se bl.a. bet. 2012/13:KU10 s. 12 f. och bet. 2016/17:KU10 s. 12 f.).

Utskottet har också framhållit att redan fyra veckor är snävt tilltaget med hänsyn till behovet av tid för att enskilda och myndigheter ska ges möjlighet

att inrätta sig efter de kommande förändringarna (bet. 2012/13:KU10 s. 57). Särskilt viktigt är detta enligt utskottet när det gäller bestämmelser som innebär pålagor för enskilda (se bl.a. bet. 2016/17:KU10 s. 17).

Iakttagelser vid den nu aktuella granskningen

Sent utfärdade författningar

Vid granskningen av regeringsprotokollen har kansliet gjort vissa iakttagelser när det gäller författningar som har publicerats kort tid före ikraftträdandet.

Under 2022 kungjordes 22 författningar på Utrikesdepartementets område. Av dessa kungjordes 6 författningar mindre än fyra veckor före ikraftträdandet. 1 av dessa författningar kungjordes mindre än fem dagar före ikraftträdandet. Författningen innehöll ingen bestämmelse som innebar pålagor för enskilda.

Under 2022 kungjordes 188 författningar på Socialdepartementets område. Av dessa kungjordes 78 författningar mindre än fyra veckor före ikraftträdandet. Av de författningar som kungjordes mindre än fyra veckor före ikraftträdandet kungjordes 43 författningar mindre än två veckor före ikraftträdandet, i några fall (13) mindre än fem dagar före ikraftträdandet. 1 av dessa författningar innehöll bestämmelser som innebar pålagor för enskilda.

Närmare hälften av de författningar som kungjordes mindre än två veckor före ikraftträdandet (ca 20 stycken) var uttryckligen relaterade till coronapandemin. Författningen som innebar pålagor för enskilda hade koppling till pandemin.

En förteckning över aktuella författningar finns tillgänglig i utskottets akt (dnr 134-2023/24).

Övriga iakttagelser

Vid granskningen av regeringsprotokollen för Utrikesdepartementet har kansliet gjort vissa mindre iakttagelser av formaliakaraktär.

Promemorior från Regeringskansliet

Utskottet har genom en skrivelse som sänts till Regeringskansliet begärt kommentarer till utskottets iakttagelser dels om författningar som kungjorts mindre än fyra respektive mindre än två veckor innan författningen skulle träda ikraft, dels om övriga iakttagelser. Utskottet fick den 19 oktober 2023 två promemorior som upprättats inom Utrikesdepartementet och Socialdepartementet (bilaga 2.1).

I promemoriorna finns en redogörelse för hanteringen av de aktuella författningarna inom respektive departement. Departementen framhåller att de aktuella författningarna avser lagar som utfärdades inom kort tid efter riksdagens beslut, och att förordningar som hör ihop med dessa lagar beslutades och kungjordes i anslutning till riksdagens beslut. Vissa författningar där ändringarna är till fördel för enskilda hänvisas till budgetprocessen i riksdagen. I ett flertal författningar som är föranledda av

speciella omständigheter, som det säkerhetspolitiska läget och pandemin, ansågs en kort tid mellan publicering och ikraftträdande vara nödvändig. I övrigt anförs bl.a. att vissa författningar behövde anpassas till olika EU-rättsakter.

När det gäller den författning (SFS 2022:22) som kungjordes den 18 januari 2022 med ikraftträdande dagen därpå och som innebar pålagor för enskilda anför Socialdepartementet att bestämmelserna i förordningen var föranledda av den ökade spridningen av sjukdomen covid-19. Bestämmelserna rörde deltagarbegränsningar vid allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, mässor och platser för privata sammankomster. Till grund för bestämmelserna låg en hemställan av Folkhälsomyndigheten den 10 januari 2022. Dagen därpå remitterades ett förslag till förordning med möjlighet att lämna synpunkter den 13 januari 2022. Den 17 januari 2022 hölls ett extra regeringssammanträde där förordningen beslutades. Mot denna bakgrund ansåg departementet att den korta tiden mellan kungörelse och ikraftträdande bedömdes vara nödvändig för att skydda liv och hälsa.

När det gäller övriga iakttagelser av formaliakaraktär konstaterar Utrikesdepartementet att det infördes nya rutiner för granskningen av regeringsärenden under 2022 och att de nya rutinerna ses över löpande.

Antalet avgjorda regeringsärenden

I promemorian från Statsrådsberedningen redovisas att det under 2022 avgjordes totalt 5 699 regeringsärenden vid regeringssammanträden (bilaga 2.2). Den största ärendegruppen var anställningsärenden, följt av regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden. Jämfört med 2021 ökade antalet regeringsärenden med 386 stycken. Den ärendegrupp som ökade mest i antal var överklaganden (+87) och den ärendegrupp som minskade mest i antal var regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden (–3).

Utskottets ställningstagande

Granskningen av regeringsprotokollen ger inte anledning till något uttalande av utskottet.

3 Vissa förvaltningsärenden

Ärendet

Som ett led i konstitutionsutskottets granskning går utskottet varje år igenom någon eller några grupper av förvaltningsärenden. Årets granskning avser ärenden om utlämning för brott från Sverige.

Det har gjorts en genomgång av de ärenden som har avgjorts den 1 januari–30 juni under 2019, 2021 respektive 2023. Det är fråga om totalt 40 ärenden som handlagts inom Justitiedepartementet. Till grund för granskningen har även legat två promemorior som upprättats inom Justitiedepartementet, *bilaga 3.1–2*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning

Regeringsformen

Enligt 1 kap. 1 § tredje stycket regeringsformen utövas den offentliga makten under lagarna. I bestämmelsen slås fast principen om all maktutövnings lagbundenhet, legalitetsprincipen. Den gäller inte bara domstolar och förvaltningsmyndigheter utan även regering och riksdag (se Holmberg m.fl. Grundlagarna [Juno, version 3A, 2019-07-03], kommentar till 1 kap. 1 §).

Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska enligt 1 kap. 9 § regeringsformen i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet. I förarbetena har uttalats att bestämmelsen även gäller för regeringen, när den uppträder som högsta myndighet i förvaltningsorganisationen (prop. 1975/76:209 s. 138).

Förvaltningslagen

Förvaltningslagen (2017:900) innehåller bestämmelser om handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheter och handläggningen av förvaltningsärenden hos domstolar. Regeringen är inte en förvaltningsmyndighet i förvaltningslagens mening. Trots detta har det ansetts viktigt att regeringen i förvaltningsärenden följer de principer som förvaltningslagen ger uttryck för (se bl.a. Statsrådsberedningens promemoria Gula boken – Beslut och protokoll hos regeringen [SB PM 2012:2, rev. 2020 II] s. 42).

Förvaltningslagen innehåller bestämmelser om bl.a. grunderna för god förvaltning: legalitet, objektivitet och proportionalitet (5 §), service (6 §), tillgänglighet (7 §) och samverkan (8 §). I lagen anges också vissa allmänna krav på handläggningen av ärenden. Således föreskrivs bl.a. att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts (9 §). Vidare finns bestämmelser om dokumentation av beslut (31 §) och motivering av beslut (32 §). Sålunda ska enligt 32 § ett

beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Instruktion för Regeringskansliet

I förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet föreskrivs bl.a. följande.

Det är som huvudregel departementschefen som ansvarar för beredningen av regeringsärenden i departementet (14 §).

Regeringskansliet får begära in förklaringar, upplysningar och yttranden i regeringsärenden. I en arbetsordning eller i särskilda beslut ska det närmare bestämmas vem som får göra detta (16 §).

Regeringskansliet får besluta att skriva av ett ärende i vilket en framställning till regeringen har återkallats (19 §).

Ärenden som inte behöver avgöras av Regeringskansliets chef får avgöras av chefen för ett departement, av ett annat statsråd eller av en tjänsteman eller en grupp av tjänstemän i Regeringskansliet. Hur detta ska ske anges i en arbetsordning för myndigheten eller i särskilda beslut (30 § andra stycket).

Chefen för ett departement ska föreskriva eller för särskilda fall besluta om indelningen av departementet i sakområden, chefstjänstemännens och huvudmännens uppgifter och fördelningen av arbetet mellan dem samt formerna i övrigt för verksamheten i departementet. Ärenden som inte behöver avgöras av departementschefen får avgöras av ett annat statsråd eller av en tjänsteman i Regeringskansliet. Hur detta ska ske anges i en arbetsordning för departementet eller i särskilda beslut (31 §).

I fråga om varje beslut av Regeringskansliet ska det finnas ett protokoll eller någon annan handling som anger vad beslutet innehåller, när beslutet fattades och vem som fattade beslutet (51 §).

Regeringskanslibeslutens form behandlas i avsnitt 3.3 i Statsrådsberedningens promemoria Gula boken – Beslut och protokoll hos regeringen [SB PM 2012:2, rev. 2020 II]. Där anges bl.a. att det finns tre huvudformer för beslut i regeringskansliärenden: adresserade beslut, beslut i protokollform och beslut som dokumenteras genom en anteckning på en handling i akten eller elektroniskt. Oavsett vilken form som används ska det alltid finnas en handling som anger vad beslutet innehåller, när beslutet fattades och vem som fattade beslutet. I avsnitt 3.3.3 anges att många enklare beslut kan dokumenteras genom en anteckning på en handling i akten. Sådana beslut kan också dokumenteras elektroniskt, exempelvis genom e-post. Vidare anges att det alltid ska framgå vem som har fattat beslutet.

Föreskrifter om utlämning för brott

Allmänt om regelverket

Utlämning handlar om samarbete mellan stater för att möjliggöra såväl lagföring som verkställighet av domar. Utlämning aktualiseras då en stat begär att en misstänkt, tilltalad eller dömd person som befinner sig utanför dess territorium ska överlämnas för att ställas inför domstol eller verkställa ett straff.

År 1957 antogs den grundläggande konventionen på utlämningsområdet, den europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 (1957 års utlämningskonvention, SÖ 1959:65). Villkoren för och förfarandet vid utlämning från Sverige till en utomnordisk stat regleras i lagen (1957:668) om utlämning för brott, nedan utlämningslagen, som i allt väsentligt bygger på 1957 års utlämningskonvention.

En regelrätt framställning om utlämning ska enligt lagen göras skriftligen och lämnas in till Justitiedepartementet. Enligt olika konventioner och protokoll som har utarbetats för det straffrättsliga samarbetet, ska tillträdande stater utse en centralmyndighet för att ta emot och sända framställningar. Centralmyndighetsfunktionen är för svenskt vidkommande sedan den 1 oktober 2000 placerad på Justitiedepartementet som en del av departementets enhet för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbete (BIRS). Tidigare låg centralmyndighetsfunktionen hos Utrikesdepartementet.

Inom EU har utlämningsförfarandet som huvudregel ersatts av överlämnande enligt en europeisk arresteringsorder genom lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder, EAOL.

Inom Norden har utlämningsförfarandet ersatts av överlämnande enligt en nordisk arresteringsorder genom lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder, NAOL.

Sverige har, förutom 1957 års utlämningskonvention, tillträtt ett antal andra konventioner på utlämningsområdet, bl.a. Europarådets konvention om bekämpande av terrorism, m.m. (1977 års terrorismkonvention, SÖ 1977:12), 1988 års FN-konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen (SÖ 1991:41) och 2000 års FN-konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (SÖ 2004:21).

Vidare har Sverige ingått bilaterala avtal om utlämning med bl.a. Australien (SÖ 1974:3, 1985:64, 1989:49), Kanada (SÖ 2001:42) och USA (SÖ 1963:17, 1984:34). Avtal om utlämning har ingåtts även mellan EU och USA. EU-avtalet innebär för svenskt vidkommande att olika frågeställningar om utlämning mellan Sverige och USA regleras såväl i bilateral överenskommelse som i EU-avtal.

För samarbetet med internationella domstolar för brott mot internationell humanitär rätt gäller särskilda regler.

I förordningen (1982:306) med vissa bestämmelser om utlämning för brott finns bestämmelser om utlämning för brott till Sverige. Förordningen avser

alltså utlämning till Sverige av någon som är misstänkt eller tilltalad för brott här i riket.

Utlämningslagen

I utlämningslagen regleras villkoren för och förfarandet vid utlämning från Sverige till en utomnordisk stat utanför EU av någon som uppehåller sig här i riket och som i en annan stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för där straffbelagd gärning. Av lagen framgår bl.a. följande.

Förutsättningarna för utlämning regleras i 1–13 §§ utlämningslagen.

Beslut om utlämning fattas av regeringen (1 §). Enligt bestämmelsen får den som i en annan stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för där straffbelagd gärning och uppehåller sig här i riket utlämnas. Detta innebär att regeringen har en fri prövningsrätt. Regeringen är således inte skyldig att utlämna, även om samtliga lagens villkor för utlämning är uppfyllda.

I lagen föreskrivs en rad hinder mot utlämning. Exempelvis får en svensk medborgare inte utlämnas (2 §). Utlämning får inte heller beviljas för politiska brott (6 §), vid risk för vissa förföljelser (7 §) eller om det skulle strida mot grundläggande humanitära krav (8 §). Vidare får utlämning inte beviljas om dom eller beslut om åtalsunderlåtelse för det aktuella brottet har meddelats i Sverige, och inte heller om brottet skulle ha varit preskriberat enligt svensk lag (10 §). I 11 § föreskrivs s.k. tillfälliga utlämningshinder vid pågående lagföring eller straffverkställighet i Sverige och i 5 § finns regler som begränsar möjligheterna till utlämning när det är fråga om militära brott.

Det är den ansökande staten som måste visa att det finns skäl för utlämning i det specifika fallet. För utlämning krävs bl.a. dubbel straffbarhet och att brottet är av en viss svårhetsgrad (4 §). Resultatet av den ansökande statens brottsutredning, vanligtvis fällande dom eller häktningsbeslut, ska bifogas utlämningsframställningen. I 9 § uppställs också vissa krav på bevisning i skuldfrågan.

Det formella förfarandet vid utlämning regleras i 14–22 §§ utlämningslagen.

I 14 § föreskrivs att den stat som önskar få en person utlämnad ska lämna in en skriftlig framställning om utlämning till Justitiedepartementet och bifoga den utredning som ligger till grund för ansökan, såsom dom, häktningsbeslut eller annan utredning. Av framställningen ska även framgå personens nationalitet och hemvist, brottets beskaffenhet, tid och plats för brottet samt i den ansökande staten tillämpliga straffbestämmelser. Om möjligt ska också signalement lämnas. Det finns inte något krav på att utlämningsframställningen och de handlingar som åberopas till stöd för denna ska vara översatta till svenska.

Enligt 15 § ska riksåklagaren, innan regeringen fattar beslut i anledning av framställningen, avge ett yttrande. Om den som begärs utlämnad inte har samtyckt till utlämning ska ärendet dessutom prövas av Högsta domstolen. Regeringen ska emellertid omedelbart avslå framställningen om det är

uppenbart att den inte bör bifallas. Så kan vara fallet exempelvis om utlämningsbegäran avser en svensk medborgare.

Till grund för sitt yttrande ska riksåklagaren verkställa den utredning som krävs enligt vad som gäller vid förundersökning i brottmål (16 §). Själva utredningen görs i enlighet med förundersökningsreglerna och genomförs i praktiken av den åklagarkammare inom vars distrikt den eftersökte befinner sig. Riksåklagaren kan alltså uppdra åt en allmän åklagarkammare att biträda med utredningsarbetet. Vanliga straffprocessuella tvångsmedel kan användas men i några avseenden gäller särskilda regler.

Under utredningen ska åklagaren bl.a. undersöka om det finns några hinder mot utlämning enligt 1–10 §§ utlämningslagen eller Europakonventionen, fastställa den eftersöktes inställning till brottsmisstanken, besluta om tvångsmedel behövs eller inte, se till att offentlig försvarare förordnas, ta reda på om den eftersökte är föremål för förundersökning eller åtal eller har dömts till fängelse eller annat omhändertagande på anstalt i Sverige (dvs. kontrollera om tillfälligt hinder mot utlämning föreligger enligt 11 § utlämningslagen), undersöka om den eftersökte samtycker till utlämning, utreda den eftersöktes personliga omständigheter såsom vistelsetid i Sverige, sysselsättning, familje- och bostadsförhållande samt vid behov kontakta Migrationsverket för att få information om förhållandena i den ansökande staten samt få besked i frågan om den eftersökte har ansökt om svenskt medborgarskap.

När utredningen avslutats ska riksåklagaren överlämna ärendet tillsammans med sitt yttrande till Högsta domstolen eller – om den som begärs utlämnad har samtyckt till att utlämnas – till regeringen (17 §). Ska ärendet prövas av Högsta domstolen – dvs. om vederbörande inte har samtyckt till utlämning – ska domstolen enligt 18 § pröva huruvida det finns förutsättningar för utlämning enligt 1–10 §§ utlämningslagen. Härutöver har Högsta domstolen ansett att den bör pröva även frågan om utredningen i ärendet ger underlag för bedömningen att det finns lagliga hinder mot utlämning enligt bestämmelserna i Europakonventionen. Vid behov ska muntlig förhandling hållas.

När Högsta domstolen har meddelat beslut lämnas ärendet till regeringen för avgörande (20 § första stycket). Om Högsta domstolen har funnit att det finns hinder mot utlämning får regeringen inte bifalla framställningen. Regeringen kan dock besluta att neka utlämning även om Högsta domstolen inte har motsatt sig en utlämning.

Om regeringen beviljar utlämning ska den samtidigt bestämma inom vilken tid den ansökande staten ska hämta den som ska utlämnas. Tiden får inte utan synnerliga skäl överstiga en månad från det att den ansökande staten har fått del av beslutet (20 § andra stycket). Som regel ska alltså den som ska utlämnas hämtas i vart fall inom en månad från det att den ansökande staten fick del av beslutet.

Beslut om utlämning verkställs av Polismyndigheten. Om den som ska utlämnas är på fri fot får personen, om det är nödvändigt för att utlämningen ska kunna genomföras, omhändertas och tas i förvar under längst 48 timmar (20 § tredje stycket).

I 23 § regleras användandet av tvångsmedel i avvaktan på en utlämningsframställning från främmande stat, dvs. i de fall då den som är aktuell för utlämning är internationellt efterlyst men den främmande staten ännu inte har gjort någon formell framställning om utlämning. Sålunda kan den som i en främmande stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för brott som det går att utlämna för anhållas eller åläggas reseförbud eller anmälningsskyldighet i avvaktan på att den berörda staten lämnar in en formell begäran om utlämning till Justitiedepartementet. Ett sådant s.k. provisoriskt beslut om tvångsmedel fattas av åklagare som även kan förordna om beslag (23 § första stycket).

I 23 § andra stycket regleras förfarandet sedan åklagaren fattat ett provisoriskt beslut enligt bestämmelsens första stycke. Av regleringen framgår i huvudsak följande. Beslutet ska utan uppskov anmälas hos tingsrätten som ska hålla förhandling och pröva om åtgärden ska bestå. Om rätten kommer fram till att det provisoriska beslutet om tvångsmedel ska bestå ska den genast underrätta ansvarigt statsråd, dvs. chefen för Justitiedepartementet, om detta. Regeringen kan upphäva åtgärden om det föreligger hinder mot utlämning eller om utlämning av annat skäl inte bör ske. Om åtgärden inte upphävs, ska den främmande staten underrättas om åtgärden och en viss tid anges inom vilken framställning om utlämning ska göras. Denna tid får inte vara längre än fyrtio dagar från den dag personen anhölls eller ålades reseförbud eller anmälningsskyldighet. Så snart framställningen om utlämning kommit in, ska Justitiedepartementet underrätta den myndighet som först meddelat beslut om tvångsmedlet. Underrättelse ska även lämnas om en framställning om utlämning inte inkommer inom utsatt tid, för vilket fall beslutet om tvångsmedel ska hävas.

Tingsrättens beslut får inte överklagas. Den som anhållits eller meddelats reseförbud eller anmälningsskyldighet får dock för prövning av om åtgärden ska bestå begära ny förhandling inom tre veckor från det att beslut senast meddelats (23 § tredje stycket).

Om den främmande staten lämnar in en framställning om utlämning till Justitiedepartementet inom utsatt tid, ska den anhållne begäras häktad senast på den åttonde dagen efter den då riksåklagaren fick del av framställningen. Görs inte någon häktningsframställan ska den anhållne omedelbart frigges (23 § fjärde stycket).

Syftet är alltså att det provisoriska anhållningsbeslutet ska ersättas med ett ordinarie häktningsbeslut. Om åklagaren inte lämnar in en häktningsframställning inom åttadagarsfristen ska den anhållne omedelbart frigges. Skälet till att åttadagarsfristen räknas från det att utlämningsframställningen kommer in till riksåklagaren och inte från det att den kommer in till Justitiedepartementet är främst att inkomna handlingar kan behöva översättas till svenska innan de överlämnas till åklagaren för vidare handläggning (prop. 1975:35 s. 34 och 66). Den aktuella fristen berör inte fall då provisoriskt reseförbud eller provisorisk anmälningsskyldighet har meddelats.

Tingsrättens beslut gäller tills vidare till dess ärendet har avgjorts eller, om utlämning beviljas, till dess att denna har verkställts. Även om utlämningsförfarandet kommit så långt att ärendet ligger hos Högsta domstolen för prövning av om utlämningen lagligen kan beviljas enligt 1–10 §§ utlämningslagen, ska en fråga om tvångsmedel prövas av tingsrätten, om inte Högsta domstolen förordnar annat (18 § andra stycket utlämningslagen). Om Högsta domstolen anser att det föreligger hinder mot utlämning vid den prövning som domstolen ska göra enligt 18 § utlämningslagen upphör dock tvångsmedelsbeslutet genast att gälla.

Ett beslut om tvångsmedel kan meddelas även efter det att beslut om att bevilja utlämning har fattats, t.ex. om den eftersökte varit på fri fot under utlämningsärendets handläggning och flyktfara uppstår efter att beslut om utlämning fattats, speciellt om verkställighet inte bedöms kunna ske inom den 48-timmarsfrist som den eftersökte kan hållas i förvar enligt 20 § tredje stycket utlämningslagen.

Sedan framställning om utlämning gjorts får svenskt åtal inte väckas för det uppgivna brottet, om inte framställningen har avslagits (25 §).

Skriftliga frågor

Den 15 december 2021 besvarade dåvarande justitie- och inrikesminister en skriftlig fråga om utlämningsavtal (fr. 2021/22:503). Han anförde bl.a. följande:

Enligt konventionen [1957 års europeiska utlämningskonvention] har Turkiet rätt att vägra utlämning av sina egna medborgare. Sverige utlämnar inte heller svenska medborgare till länder utanför Norden eller Europeiska unionen. Att stater kan välja att inte utlämna sina egna medborgare är inte något unikt, utan snarare det mest förekommande.

Jag kan inte uttala mig om en pågående förundersökning. Men ett väl fungerande internationellt rättsligt samarbete är av stor vikt för att kunna lagföra personer som är misstänkta för allvarlig brottslighet. Sverige har också en hög ambition om att förbättra samarbetet med andra länder i det avseendet.

Den 11 augusti 2020 besvarade dåvarande inrikesminister en skriftlig fråga om återsändande av förrymda IS-terrorister (fr. 2019/20:1832). Han anförde bl.a. följande:

I Sverige pågår just nu ett flertal förundersökningar som rör misstankar om folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelser begångna i samband med konflikterna i Syrien och Irak. I de fall misstänkta återvändare tar sig till Sverige står såväl polis som åklagare redo att agera, och individer som misstänks för brott kan komma att anhållas direkt vid hemkomst. Eftersom dessa brott, liksom vissa former av terroristbrott, inte är föremål för preskription kan förundersökning inledas oavsett när i tid det finns anledning att anta att ett brott har begåtts.

Sverige kan under vissa förutsättningar utlämna en brottsmisstänkt person till en annan stat för lagföring. Det förutsätter dock att den staten kommer in med en ansökan om att personen ska utlämnas från Sverige. Svensk lag förbjuder utlämning av svenska medborgare till stater utanför EU och Norden.

Den 4 mars 2020 besvarade dåvarande inrikesminister en skriftlig fråga om tribunal för IS-krigare i syriska Kurdistan (fr. 2019/20:1002). Han anförde bl.a. följande:

Regeringens bestämda uppfattning är att personer som har begått brott under konflikterna i Syrien och Irak ska dömas för sina handlingar. Det är därför sedan länge en prioriterad fråga för Sverige att få till stånd ansvarsutkrävande och lagföring för de allvarliga brott som begåtts inom ramen för de väpnade konflikterna i Syrien och Irak. Det initiativ som nu har tagits från den lokala administrationen i nordöstra Syrien om lagföring av personer som finns på plats är därför intressant och bör utforskas vidare.

När det gäller frågan om att utlämna brottsmisstänkta personer från Sverige får en svensk medborgare inte utlämnas till en stat utanför EU och Norden. Vidare krävs enligt svensk rätt att en ansökan om utlämning görs av en annan stat. Eftersom den lokala administrationen i nordöstra Syrien inte är en stat finns inga förutsättningar för att utlämna brottsmisstänkta dit, vilket inte heller synes vara syftet med den lokala administrationen i nordöstra Syriens initiativ.

Den 8 februari 2017 besvarade dåvarande inrikesminister en skriftlig fråga om utlämningsavtalet med USA (fr. 2016/17:743). Han anförde bl.a. följande:

Sverige och USA har träffat ett bilateralt avtal om utlämning för brott (SÖ 1963:17, 1984:34). Även EU och USA har ingått ett avtal om utlämning som Sverige är bundet av. Inget av dessa avtal innebär dock en ovillkorad skyldighet för Sverige att utlämna en person till USA.

Enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott är det regeringen som fattar beslut om huruvida utlämning ska ske. Innan regeringen fattar ett sådant beslut ska som regel såväl riksåklagaren som Högsta domstolen yttra sig. Om Högsta domstolen i sitt yttrande konstaterar att det finns hinder för utlämning, får inte utlämning ske. Konstaterar Högsta domstolen inte det, kan regeringen ändå vägra utlämning.

En person får inte utlämnas om det är sannolikt att personen löper allvarlig risk att utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning i den andra staten, i enlighet med artikel 3 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som är svensk lag.

Betänkande av Utlämningsutredningen (SOU 2011:71)

I oktober 2009 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att bl.a. föreslå en reformerad utlämningslagstiftning (dir. 2009:88). Enligt kommittédirektiven skulle utredaren bl.a. se över utlämningslagen. Utredaren skulle dels göra en genomgripande genomgång av regelverket i sak, dels se över lagstiftningens tekniska och språkliga utformning samt lämna författningsförslag. Målsättningen var att utlämning från Sverige till andra länder för lagföring eller verkställighet skulle ske på ett sätt som var snabbt, rättssäkert och effektivt med beaktande av Sveriges folkrättsliga förpliktelser.

Utredningen överlämnade sitt betänkande Utlämnning (SOU 2011:71) till regeringen i oktober 2011.

I avsnitt 7 i betänkandet redovisas vissa statistikuppgifter om utlämningsärenden baserat på information från bl.a. Högsta domstolen. Sålunda anges i sammanfattningen (avsnitt 7.4) bl.a. att

- under perioden 2005–2009 uppgick antalet ärenden om utlämning från Sverige till högst 20 per år
- under perioden 2004–2009 prövades i genomsnitt nio utlämningsärenden per år materiellt i Högsta domstolen
- under perioden 2005–2009 fann Högsta domstolen att det förelåg hinder mot utlämning, helt eller delvis, i 21 av totalt 43 prövade ärenden.

I betänkandet lämnas bl.a. förslag till en ny utlämningslag som i allt väsentligt innebär att nuvarande förfarandemodell i utlämningsärenden ska ersättas med ett domstolsförfarande, grundat i huvudsak på en prövning i allmän domstol.

Förslagen i betänkandet har inte lett till några lagstiftningsåtgärder.

Tidigare granskning

Konstitutionsutskottet går årligen igenom regeringens handläggning av olika förvaltningsärenden. Utskottet uppmärksammar därvid olika förvaltningsrättsliga aspekter av ärendehandläggningen såsom handläggningstid, rätten till partsinsyn, utredningsansvaret, beslutens motivering och kravet på kommunikation med part. Utskottet har bl.a. framhållit att det är viktigt att det i alla lägen eftersträvas en så enkel, snabb och kostnadseffektiv handläggnings- och beslutsprocess som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts och utan onödig tidsutdräkt i ärendet (se bl.a. bet. 2021/22:KU10 s. 22 f. och bet. 2022/23:KU10 s. 21 f.). Utskottet har också flera gånger tagit upp frågan om motivering av regeringens beslut och framhållit att motiveringar är särskilt viktiga för att en fast och enhetlig praxis ska kunna upprätthållas inom förvaltningen (se bet. 1990/91:KU30 s. 17 och bet. 1991/92:KU30 s. 24 med där gjorda hänvisningar samt bet. 1998/99:KU10 s. 63).

Iakttagelser vid genomgången

Initialt inhämtades upplysningar från Justitiedepartementet om ärendestatistiken i fråga om dels antalet avslutade ärenden om utlämning för brott från Sverige under respektive kalenderår 2019, 2020, 2021, 2022 och 2023 (den 1 januari–30 juni), dels sådana ärenden om utlämning för brott från Sverige som per den 30 juni 2023 var registrerade som pågående i departementets diarium. Enligt information från departementet uppgick antalet ärenden till sammanlagt 186, varav 120 var avslutade och 66 var pågående. Av de pågående ärendena angavs 28 vara pågående i diariet ”men där handläggningen är avslutad”.

Utifrån den mottagna informationen gjordes ett urval inför genomgången. Genomgången har omfattat ärenden om utlämning för brott från Sverige som avgjordes mellan den 1 januari och 30 juni under 2019, 2021 respektive 2023. Totalt rör det sig om 40 ärenden som handlades inom Justitiedepartementet, Enheten för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbete (JU BIRS).

Genomgången av ärendena har avsett bl.a. vidtagna åtgärder och tidsåtgång i handläggnings- respektive beslutsprocessen, beslutens motivering och utformning samt andra förvaltningsrättsliga aspekter av handläggningen. De iakttagelser som gjorts redovisas under särskilda rubriker nedan.

Allmänna iakttagelser om handläggnings- och beslutsprocessen

Ärenden om utlämning av personer till främmande stat inleds och hanteras hos Justitiedepartementet enligt i huvudsak två olika handläggnings- och beslutsprocesser. I det ena fallet inleds ärendet med att en främmande stat lämnar in en formell utlämningsframställning ställd till Justitiedepartementet (centralmyndigheten) om den person som begärs utlämnad (s.k. direktframställning). I det andra fallet inleds ärendet med att en internationellt efterlyst person har anhållits av en svensk domstol och beslutet om s.k. provisoriskt tvångsmedel anmäls till Justitiedepartementet för bedömning av om tvångsmedlet ska kvarstå.

Av de genomgångna ärendena hade 15 inlets genom direktframställning och 25 genom beslut om provisoriskt tvångsmedel.

Av de genomgångna ärendena hade regeringen fattat beslut i 29, medan 11 hade avgjorts av Regeringskansliet genom s.k. avskrivningsbeslut.

Det är delvis olika regler som gäller för handläggnings- och beslutsprocessen beroende på om utlämningsärendet har initierats på grund av en direktframställning eller ett beslut om provisoriskt tvångsmedel. I det följande redovisas därför allmänna iakttagelser under två separata rubriker.

Ärende inlett på grund av direktframställning från främmande stat

Ärendehandläggningen i ett ärende som initieras hos Justitiedepartementet genom direktframställning inleds med att en skriftlig utlämningsframställning lämnas in av en behörig företrädare – exempelvis en centralmyndighet eller en ambassad – för den främmande staten.

Regeringen ska omedelbart avslå framställningen om det är uppenbart att framställningen inte bör bifallas, t.ex. om den person som begärs utlämnad inte uppehåller sig i Sverige eller om personen i fråga är svensk medborgare. Den initiala bedömningen av om det finns något uppenbart hinder mot utlämning görs på grundval av dels tillgängliga uppgifter i utlämningsframställningen, dels de uppgifter som Justitiedepartementet inhämtar efter egna registersökningar eller kontakter med berörda myndigheter i Sverige. I flertalet av de genomgångna ärendena hade emellertid utlämningsframställningen och tillhörande handlingar lämnats till Justitiedepartementet på originalspråket, utan någon svensk eller engelsk översättning. För att kunna genomföra den initiala kontrollen av om det fanns något uppenbart hinder mot utlämning och om utlämningsframställningen innehöll de uppgifter som föreskrivs i utlämningslagen behövde departementet därför som första handläggningsåtgärd i flera ärenden låta översätta handlingarna hos en extern översättningsbyrå. I vissa ärenden rörde det sig om förhållandevis omfattande

dokumentation och det förekom att översättningsarbetet tog flera veckor i anspråk.

Vid ärendegenomgången noterades att regeringen fattade beslut om omedelbart avslag bl.a. i ett ärende där utlämning begärts av en person som inte uppehöll sig i riket (dnr JUBC2019/00315) och i två ärenden där utlämning begärts av en svensk medborgare (dnr JUBC2019/00372 och JUBC2022/00899). I merparten av de genomgångna ärendena som inletts på grund av en direktframställning fattades dock inte något beslut om omedelbart avslag. I stället fortsatte handläggningen med att Justitiedepartementet skickade en remiss till riksåklagaren för utredning. Sådan remiss skickades i anslutning till att en svensk version av utlämningsframställningen hade inkommit till Justitiedepartementet och det bedömts att det inte fanns något uppenbart hinder mot utlämning. Ärendegenomgången visade att riksåklagaren regelmässigt överlåter åt en åklagarkammare – företrädesvis Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet (RIO), f.d. Internationella åklagarkammaren – att genomföra utredningsarbetet.

Vid ärendegenomgången kunde konstateras att riksåklagaren, eller den åklagare som verkställer utredningen, ibland begär kompletterande information av behörig myndighet i den främmande staten. Sådan begäran om komplettering från åklagaren hanteras normalt genom Justitiedepartementets försorg. Åklagaren skickar därvid sin begäran om komplettering till Justitiedepartementet som i sin tur vidarebefordrar begäran till den främmande staten. Kommunikation med främmande stat sker i regel på annat språk än svenska. Justitiedepartementet skickar därför normalt såväl eventuell begäran om komplettering som sedermera inkomna handlingar från främmande stat på översättning till en extern översättningsbyrå. Det förekommer även att viss kommunikation sker på engelska. Vid ärendegenomgången framgick att även detta översättningsarbete kan ta flera veckor i anspråk och att Justitiedepartementet kan behöva skicka påminnelser till översättningsbyrån om att översättningsuppdraget ska redovisas till departementet (dnr JUBC2018/00840).

Av ärendegenomgången framgick härutöver att Justitiedepartementet i åtskilliga fall behöver skicka en eller flera påminnelser till den främmande staten innan den komplettering som efterfrågats faktiskt lämnas in till departementet. Främmande stats dröjsmål med att lämna in komplettering kan föranleda tidsutdräkt i ärendets handläggning (dnr JUBC2017/00339, JUBC2017/00377, JUBC2016/01116 och JUBC2018/00669). I genomgången noterades också ärenden i vilka den främmande staten inte hade lämnat in den efterfrågade kompletteringen till departementet (dnr JUBC2017/00483 och JUBC2017/00507), alternativt hade lämnat in kompletteringen efter utsatt tidsfrist (dnr JUBC2018/000228).

Vidare framgick av ärendegenomgången att utredningstiden i utlämningsärendena varierar hos åklagaren. Utredningstiden hos åklagaren förefaller vara avhängigt av ett flertal olika faktorer, t.ex. ärendets art, omfattning och komplexitet, i vilken utsträckning utredningsmaterialet är

fullständigt och i vad mån samt när efterfrågad komplettering inkommer från den främmande staten.

Som framgått ovan följer det av utlämningslagen att riksåklagaren efter avslutad utredning ska överlämna ett yttrande till antingen regeringen eller Högsta domstolen för prövning. Således ska riksåklagaren överlämna sitt yttrande till regeringen om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämning. Om den som begärs utlämnad däremot inte har samtyckt till utlämning ska riksåklagaren överlämna sitt yttrande till Högsta domstolen. Liksom när det gäller utredningstiden hos åklagaren har ärendegenomgången gett vid handen att handläggningstiden hos Högsta domstolen varierar i de olika ärendena och påverkas bl.a. av ärendets komplexitet, parternas processföring och huruvida det hålls muntlig förhandling i målet.

Av utlämningslagen följer att ärendet ska avgöras av regeringen sedan riksåklagaren överlämnat sitt yttrande till regeringen eller, i förekommande fall, Högsta domstolen meddelat sitt beslut. Vid genomgången kunde konstateras att regeringen normalt fattade beslut i enlighet med riksåklagarens yttrande respektive Högsta domstolens avgörande. Av genomgången framgick vidare att Justitiedepartementet i samtliga ärenden ombesörjde en översättning av regeringsbeslutet till vederbörligt språk innan beslutet skickades till den främmande staten.

Det framgick av ärendegenomgången att i de fall regeringen biföll en utlämningsframställning fastställde regeringen också tiden för avhämtning av den person som begärts utlämnad inom den i utlämningslagen angivna fristen (jfr 20 § andra stycket utlämningslagen). Vidare framgick att Justitiedepartementet i förekommande fall vidtog åtgärder för att verkställighet skulle kunna ske inom den utsatta fristen. Exempelvis skickade departementet påminnelser till främmande stat, samordnade kontakterna mellan berörda myndigheter och på andra sätt verkade för att underlätta verkställigheten. Av genomgången framgick även att trots departementets ansträngningar kunde verkställighet inte genomföras i ett ärende på grund av att främmande stat inte inom angiven tidsfrist ombesörjde avhämtning av den person som begärts utlämnad (dnr JUBC2016/00047).

Vid ärendegenomgången noterades att i de ärenden där polisen verkställde en utlämning lämnade polisen in en verkställighetsrapport till Justitiedepartementet. Det vidtogs inte några handläggningsåtgärder hos departementet efter det att polisens verkställighetsrapport hade inkommit till departementet.

Ärende inlett på grund av beslut om provisoriskt tvångsmedel

I de ärenden som initieras hos Justitiedepartementet på grund av ett beslut om provisoriskt tvångsmedel gäller särskilda regler för handläggnings- och beslutsprocessen utöver det som redovisats under rubriken Ärende inlett på grund av direktframställning från främmande stat.

För dessa ärenden föreskrivs bl.a. särskilda tidsfrister, utöver de som ovan nämnts i fråga om ärenden som inleds med en direktframställning från den

främmande staten, som Justitiedepartementet behöver iakttä och bevakat i handläggings- och beslutsprocessen (jfr 23 § utlämningslagen).

Vid ärendegenomgången kunde noteras att handläggningen i dessa fall i regel inleds med att departementet underrättas om att en internationellt efterlyst person har gripits – exempelvis vid en gränskontroll eller i samband med en annan identitetskontroll hos polisen – och blivit provisoriskt anhållen i Sverige. Ett beslut om provisoriskt anhållande har därvid fattats av åklagare och fastställts av en tingsrätt. Ett anhållande kan också ersättas av mindre ingripande tvångsmedel som reseförbud och anmälningsskyldighet.

I dessa ärenden hanteras alltså frågan om provisoriskt tvångsmedel av polis, åklagare och domstol innan ärendet kommer in till Justitiedepartementet. Den eftersökta personen har således i dessa fall blivit föremål för ett provisoriskt tvångsmedel utan att den främmande staten har lämnat in en formell utlämningsframställning till Justitiedepartementet.

Ärendegenomgången visade att polis, åklagare och domstol normalt hanterar ärenden om provisoriska tvångsmedel med skyndsamhet. I de genomgångna ärendena hade beslut om användning av tvångsmedel fattats utan dröjsmål hos myndigheterna och tingsrätterna. Sålunda anmäldes åklagarens beslut om provisoriskt anhållande till berörd tingsrätt i anslutning till att beslutet om tvångsmedlet hade fattats och rätten höll förhandling inom en eller ett par dagar från det att den mottog åklagarens anmälan.

I utlämningslagen anges inte någon särskild tidsfrist inom vilken tingsrätten, efter att åklagaren begärt den provisoriskt anhållne häktad, ska hålla häktningsförhandling. Ärendegenomgången ger dock vid handen att sådan förhandling i regel hålls utan dröjsmål.

Vid genomgången noterades även att domstolsförhandling för omprövning av tvångsmedelsfrågan hade hållits i flera av de genomgångna ärendena.

Ärendegenomgången ger underlag för bedömningen att lagstadgade tidsfrister och förfaranderegler i utlämningsärenden i vilka det beslutats om provisoriska tvångsmedel iakttas inom såväl Justitiedepartementet som hos polis, åklagare och domstolar. Tvångsmedlet hävs och en frihetsberövad person försätts på fri fot om förutsättningarna för tvångsmedlet inte längre är uppfyllda. Vid ärendegenomgången noterades också bl.a. sådana ärenden i vilka den som begärts utlämnad och var frihetsberövad hade försatts på fri fot med anledning av att en utlämningsframställning från den främmande staten inte hade inkommit eller hade inkommit efter utsatt tidsfrist (dnr JUBC2018/00695, JUBC2018/00228 och JUBC2023/00163).

Ärendegenomgången visade också att Justitiedepartementet hanterar dessa ärenden med skyndsamhet. Exempelvis skickar departementet normalt en inkommen utlämningsframställning för expressöversättning till en extern översättningsbyrå i direkt anslutning till att framställningen kommer in till departementet. I ett ärende (dnr JUBC2017/00760) tog det emellertid två veckor innan utlämningsframställningen skickades till den externa översättningsbyrån. Vid genomgången noterades att tidsåtgången hos översättningsbyrån kunde variera från ett par dagar till flera veckor eller – i

något undantagsfall – månader. Följaktligen kunde en inte obetydlig tidsutdräkt noteras i ett par ärenden trots att departementet hade begärt en expressöversättning (t.ex. dnr JUBC2017/00377 och JUBC2019/00780).

Sammantaget visar genomgången att samtliga lagstadgade tidsfrister i handläggnings- och beslutsprocessen bevakas och iakttas av såväl Justitiedepartementet som övriga berörda myndigheter och domstolar. Vid genomgången har det i huvudsak inte heller noterats några längre perioder av inaktivitet i Justitiedepartementets handläggning av dessa ärenden. Den tidsutdräkt som likväl har förekommit i vissa fall synes ha berott på i första hand otillräcklig eller ofullständig information från den främmande staten, dröjsmål hos den främmande staten när det har begärts komplettering i ärendet och längre tidsåtgång vid översättning av handlingar i ärendet.

Särskilda iakttagelser om handläggnings- respektive beslutsprocessen i vissa ärenden

Avskrivning av ärenden

Som redovisats ovan förekommer det att utlämningsärenden skrivs av från vidare handläggning utan något regeringsbeslut, s.k. avskrivningsärenden. En sådan handläggnings- och beslutsprocess synes tillämpas när en främmande stat under pågående ärendehandläggning återkallar sin utlämningsframställning eller underlåter att lämna in begärd komplettering. I sådana fall framstår det alltså som tillräckligt att ärendet skrivs av från vidare handläggning genom beslut av behörig tjänsteman hos departementet.

Vid ärendegenomgången noterades att endast i ett av de genomgångna avskrivningsärendena hade det upprättats ett särskilt departementsprotokoll med ett motiverat avskrivningsbeslut (JUBC2017/00339). Övriga avskrivningsärenden hade avslutats genom att en daterad stämpel ”Lagd till handlingarna” med en tjänstemans initialer, en s.k. ad acta-stämpel, hade påförts en handling i akten (dnr JUBC2018/00374, JUBC2018/00657, JUBC2017/00483, JUBC2018/00695, JUBC2019/00059, JUBC2018/00228, JUBC2021/00431, JUBC2020/01017, JUBC2021/00542 och JUBC2023/00163). I dessa ärenden fanns det alltså inte något motiverat avskrivningsbeslut. I flera av dessa avskrivningsärenden hade den person som begärts utlämnad varit föremål för tvångsmedel (dnr JUBC2018/00374, JUBC2017/00339, JUBC2018/00695, JUBC2018/00228, JUBC2020/01017, JUBC2021/00542 och JUBC2023/00163).

Dröjsmål vid avslut av ärenden

Ärendegenomgången visade att det i flera ärenden hade tagit flera månader och i ett par fall drygt nio månader från det att regeringens beslut tillställts den främmande staten eller, i förekommande fall, verkställighetsrapport inkommit till departementet och den faktiska ärendehandläggningen avslutats till dess att ärendet avslutats även i diariet (dnr JUBC2017/00760, JUBC2017/00005, JUBC2018/00668, JUBC2018/00253, JUBC2016/00047, JUBC2017/00845, JUBC2016/00497 och JUBC2017/00153).

En längre tidsutdräkt vid avslut av ärenden noterades även i s.k. avskrivningsärenden, dvs. i ärenden i vilka det inte hade fattats något regeringsbeslut. Sålunda noterades vid genomgången att ärenden skrivits av från vidare handläggning flera månader, och i ett fall mer än ett år, efter det att den faktiska ärendehandläggningen hade avslutats hos departementet (dnr JUBC2017/00483, JUBC2016/01116 och JUBC2018/00695).

Förkomna respektive makulerade handlingar

I flera av de genomgångna ärendena fanns noteringar om att aktbilagor saknades respektive hade makulerats (JUBC2018/00374, JUBC2017/00339, JUBC2017/00005, JUBC2016/00497 och JUBC2017/00153).

Promemorior från Regeringskansliet

Utskottet har genom skrivelser som sänts till Regeringskansliet begärt svar på ett antal frågor. Som svar överlämnades den 5 oktober och den 9 november 2023 promemorior som har upprättats inom Justitiedepartementet (bilaga 3.1–2). I frågorna och svaren berörs olika delar i handläggnings- och beslutsprocessen. För att underlätta överskådligheten redovisas svaren under särskilda rubriker nedan.

Avskrivning av ärenden

I anledning av utskottets iakttagelse att formerna för avskrivning av ärenden skiljer sig åt har anförts följande.

Av 19 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet framgår att Regeringskansliet får besluta att skriva av ett ärende i vilket en framställning till regeringen har återkallats. Ett utlämningsärende skrivs av enligt den bestämmelsen om en framställning har återkallats av den ansökande staten. Detsamma gäller om den ansökande staten inte har hörts av trots upprepade påminnelser om kompletteringar inom ett visst datum med upplysning om att ärendet kommer att skrivas av om svar inte inkommer. I sådana fall anses den ansökande staten ha återkallat framställningen.

Chefen för ett departement får, i enlighet med 3 § 2 Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2023:10) med arbetsordning för Regeringskansliet, på Regeringskansliets vägnar besluta att skriva av ett ärende där framställningen har återkallats och, enligt 13 §, överlåta sin beslutanderätt till en tjänsteman. Av 3 kap. 2 § 6 och 5 § samt 4 kap. 3 § Regeringskansliets föreskrifter om arbetsordning för Justitiedepartementet (RKF 2023:16) framgår att en enhetschef, särskild huvudman respektive gruppchef för centralmyndigheten får skriva av ärenden i enlighet med nyssnämnda förordningsbestämmelse. På Enheten för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbete är det vanligen gruppchefen för centralmyndigheten som gör bedömningen att avskrivning utan regeringsbeslut ska ske och som beslutar om avskrivning samt formen för det.

Utlämningsärenden som återkallas ska i fortsättningen avslutas genom ett beslut att skriva av ärendet. Enheten kommer att se över rutinerna för att

säkerställa att återkallade ärenden avslutas på ett enhetligt sätt, dvs. genom ett avskrivningsbeslut.

Dröjsmål vid avslut av ärenden

I anledning av utskottets iakttagelse om tidsutdräkt vid avslut av vissa ärenden har anförts följande.

Ett utlämningsärende avslutas vanligen genom ett regeringsbeslut, ett avskrivningsbeslut eller genom ett beslut att lägga ärendet till handlingarna. Ett exempel på när ett ärende avslutas genom att det läggs till handlingarna är när man efter ett regeringsbeslut inväntar en verkställighetsrapport. När ett beslut om att avsluta ärendet har fattats ska det även avslutas i diariet av enhetens kansli.

I flertalet av de ärenden som är pågående i diariet men där uppgift lämnats om att handläggningen är avslutad kvarstår inte någon annan åtgärd än att fatta beslut om att lägga ärendet till handlingarna för att sedan avslutas i diariet. I några fall handlar det om ärenden som ska avslutas genom avskrivningsbeslut, eftersom de får anses ha återkallats, och sedan avslutas i diariet. I något enstaka fall har ärendet avslutats genom beslut om avskrivning och väntar på att avslutas i diariet.

Det krävs vanligen en tids avvaktan på att inget ytterligare tillförs ärendet innan det kan avslutas. Arbetet med att avsluta ärenden innefattar dessutom en genomgång av akten. Även rutinerna för avslut av ärenden kommer att ses över.

Förkomna respektive makulerade handlingar

I anledning av utskottets iakttagelse om förkomna respektive makulerade handlingar i vissa ärenden har anförts följande.

Av Regeringskansliets arkiv- och registreringsrutiner följer att det ska göras en tjänsteanteckning för det fall en diarieförd handling i ett ärende inte kunnat påträffas. Av denna ska även framgå vilka försök som gjorts för att återfinna handlingen. En sådan tjänsteanteckning ska undertecknas av ansvarig huvudman. En tjänsteanteckning om förkommen handling diaries inte utan förvaras i akten på det ställe där den förkomna handlingen skulle ha legat.

Enligt nämnda rutiner kan registrator makulera handlingar som är dubbelregistrerade eller uppenbart felförda, under förutsättning att felet upptäcks i närtid från det att handlingen blivit dubbelregistrerad eller felförd. Om detta upptäcks först efter lång tid ska ärendet i stället avslutas på sedvanligt sätt, vid behov med en tjänsteanteckning om den felaktiga diariesföringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottets granskning av förvaltningsrättsliga aspekter av handläggningen och besluten i ärenden om utlämning för brott från Sverige har föranlett vissa iakttagelser som ger anledning till följande uttalanden.

Utlämningsärenden av nu aktuell art innehåller inte sällan inslag av ingripande tvångsåtgärder mot enskilda, såsom beslut om frihetsberövanden. Ärendenas karaktär ger därmed i sig skäl för en noggrann och rättssäker hantering. Ett inslag i ärendehandläggningen bör därför inbegripa att vara uppmärksam på eventuell förekomst av omotiverade variationer när det gäller formerna för avskrivning och avslut av ärenden. Det bör även säkerställas att liknande ärenden alltigenom hanteras på ett enhetligt sätt, också för att underlätta uppföljning eller kontroll av ärendehandläggningen. Följaktligen noterar utskottet med tillfredsställelse att Justitiedepartementet avser att se över sina rutiner för såväl avskrivning som avslut av utlämningsärenden.

I anledning av iakttagelsen om tidsutdräkt vid avslut av vissa ärenden i diariet framhåller utskottet betydelsen av att uppgifter i diariet hålls uppdaterade. Utskottet finner även skäl att understryka vikten av att förkomna respektive makulerade handlingar hanteras enligt gällande rutiner. Tillförlitlig information i ärendehantering är en förutsättning dels för departementets uppföljning av handläggningen, dels för att hålla god offentlighetsstruktur.

4 Svarstider på interpellationer och skriftliga frågor

Ärendet

Konstitutionsutskottet har under hösten 2023 granskat svarstiderna för interpellationer och skriftliga frågor. Syftet med granskningen har varit att skapa en överblick över hur andelen fördröjda svar har utvecklats över tid.

Till grund för granskningen ligger statistik framtagen inom riksdagens kammarkansli och en promemoria som upprättats inom Statsrådsberedningen *bilaga 4.1–3*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning

Riksdagsledamöter får enligt 13 kap. 5 § regeringsformen (RF) framställa interpellationer och frågor till ett statsråd i angelägenheter som rör statsrådets tjänsteutövning. Närmare bestämmelser finns i riksdagsordningen (RO).

Svarstiderna är olika för interpellationer och skriftliga frågor. En interpellation ska besvaras i ett anförande av ett statsråd inom två veckor från det att den har överlämnats till statsrådet (8 kap. 4 § RO). Om planeringen av kammarens arbete medför att interpellationer inte kan besvaras en viss vecka, förlängs svarstiden till dess att planeringen medger att svar lämnas. Om ett svar inte lämnas inom den tid som har angetts i första stycket eller om ett svar inte kommer att lämnas, ska statsrådet meddela kammaren skälen för detta. Meddelandet får inte följas av överläggning. En interpellation faller om den inte har besvarats under den valperiod då den väcktes.

Enligt tilläggsbestämmelse 8.4.1 i RO bestämmer talmannen efter samråd med statsrådet vid vilket sammanträde svaret ska lämnas. Om statsrådet kan besvara interpellationen inom tidsfristen sker inte något samråd med interpellanten utan han eller hon underrättas om när debatten ska hållas. En interpellant som är förhindrad att ta emot interpellationssvaret kan antingen återkalla interpellationen eller begära att en annan riksdagsledamot tar emot svaret. I annat fall får statsrådet lämna svaret i kammaren utan debatt. Om statsrådets svar blir försenat har interpellanten rätt att neka högst tre förslag till debattider från statsrådet. Går det inte att hitta en tid som passar får statsrådet lämna svaret i kammaren utan debatt med interpellanten. Alternativt kan interpellanten återkalla interpellationen eller begära att en annan riksdagsledamot tar emot svaret. För fördröjda svar gäller således att längden på fördröjningen kan bero både på ledamoten och på statsrådet.

Sedan riksmötet 2015/16 tillämpas en ordning med schemalagda interpellationssvar. Detta innebär att det säkerställs att tillfällen för interpellationssvar i kammaren – vanligen tisdagar och fredagar, samt ibland

torsdagar – bokas i statsrådets kalendrar för eventuella interpellationsdebatter. Samtliga statsråd utom statsministern omfattas.

För skriftliga frågor framgår av bestämmelserna 8 kap. 7 § och tilläggsbestämmelse 8.7.1 i RO bl.a. att en fråga som ges in senast en torsdag kl. 10.00 besvaras senast kl. 12.00 följande onsdag. Om riksdagsarbetet kräver det får talmannen efter samråd med gruppledarna besluta att svar i stället ska lämnas inom 14 dagar efter att frågan framställdes. Om ett svar inte lämnas inom den tid som anges i tilläggsbestämmelsen, ska statsrådet meddela Riksdagsförvaltningen när frågan kommer att besvaras eller att den inte kommer att besvaras. Den gällande regleringen trädde i kraft 2014. Svarstiden för skriftliga frågor förlängdes då med ett dygn.

Statsrådsberedningens promemoria Interpellationer, skriftliga frågor och information till riksdagen (SB PM 2020:2) innehåller riktlinjer för besvarandet av interpellationer och frågor. I promemorian anges bl.a. att arbetsanhopning, utlandsresa och sjukdom kan utgöra skäl för att ett svar fördröjs.

Utvärdering av frågeinstituten som kontrollinstrument

På uppdrag av konstitutionsutskottet genomfördes 2011 en utvärdering av frågeinstituten som kontrollinstrument. Rapporten Frågeinstituten som kontrollinstrument (2011/12:RFR6) överlämnades till utskottet i februari 2012.

Av rapporten framgår bl.a. att Regeringskansliets tjänstemän upplevde den då gällande tidsramen för besvarande av skriftliga frågor som knappt tilltagen. Utredaren föreslog därför att svarstiden skulle förlängas med en dag antingen i början eller i slutet. När det gäller de försenade interpellationssvaren konstateras i rapporten att det enligt Regeringskansliets tjänstemän som regel inte är några problem med att iaktta tidsfristerna. Problemet är istället i allmänhet att statsrådets kalendrar till stora delar redan är uppbokade genom resor och andra engagemang som är svåra att ändra på. En förlängning av svarstiden för interpellationer skulle enligt utredaren sannolikt inte lösa problemet. Tvärtom skulle det sammantaget kunna medföra att den genomsnittliga svarstiden blev längre och att svaren i större utsträckning är inaktuella när de lämnas. Utredaren föreslog därför en modell där statsråden reserverar tid i sina kalendrar för att besvara interpellationer under de veckor kammaren sammanträder under ett kommande riksmöte.

Konstitutionsutskottet behandlade rapporten i betänkande 2012/13:KU4. I likhet med utredaren ansåg utskottet att den gällande regleringen, som innebär att en interpellation ska besvaras inom två veckor, är en rimlig avvägning mellan behovet av tid för att förbereda svaret och intresset av att snabbt få svar på en aktuell fråga. Tidsramen borde därför enligt utskottet inte utökas. Detta innebar enligt utskottet att Regeringskansliet måste ta ett större ansvar för att statsråden ska kunna planera sin tid för att kunna svara på interpellationer. Utskottet ansåg även att tidsramen för att besvara skriftliga frågor borde utökas enligt utredarens förslag.

Riksdagsstyrelsen anförde i framställningen Översyn av riksdagsordningen (framst. 2013/14:RS3 s. 133 f.), med anledning av vad utskottet uttalat, att riksdagens kammarkansli arbetar kontinuerligt och med betydande ansträngningar för att interpellationer ska besvaras i tid och för att förseningar i förekommande fall ska bli så korta som möjligt. Förseningar följs upp kontinuerligt och redovisas för talmannen och gruppledarna. Längre och upprepade förseningar rapporteras också till talmannen. Dessutom understryker kammarkansliet också vid kontakter med Regeringskansliet vikten av att interpellationer och frågor besvaras i tid, exempelvis vid det samråd som regelbundet hålls med Statsrådsberedningen. Riksdagsstyrelsen anförde även att kammarkansliet kommer att fortsätta detta arbete. När det gällde förlängningen av tidsfristen för svar på skriftliga frågor delade riksdagsstyrelsen utredarens uppfattning och förordade därför att tidsfristen för svar på skriftliga frågor skulle förlängas med ett dygn.

Tidigare granskning

Utskottet har i tidigare granskningar konstaterat att frågeinstituten (interpellationer samt skriftliga och muntliga frågor) är en del av riksdagens kontrollmakt, och att dessa institut inom det parlamentariska systemet fyller en viktig funktion genom de möjligheter de ger riksdagen till information, debatt och kontroll av regeringen. Vikten av att dessa institut fungerar tillfredsställande är mot denna bakgrund enligt utskottet uppenbar (se bl.a. bet. 2009/10:KU10 s. 148 f., bet. 2011/12:KU20 s. 36 f., bet. 2014/15:KU20 s. 42 f. och bet. 2021/22:20 s. 248 f.). En avgörande förutsättning för att frågeinstituten ska ha den verkan och funktion som förutsätts i regeringsformen och riksdagsordningen är enligt utskottet att statsråden respekterar gällande reglering och praxis. I detta avseende är det av särskild vikt att statsråden endast i undantagsfall och om det finns synnerliga skäl underlåter att besvara en interpellation eller fråga, att fördröjda svar så långt som möjligt undviks och att det statsråd vars tjänsteutövning en interpellation eller fråga angår också är det statsråd som besvarar interpellationen eller frågan.

Utskottet har under lång tid konstaterat att svarstiden för interpellationer, trots upprepade påpekanden från utskottet genom åren, åsidosatts i en mycket stor del av fallen (se bl.a. bet. 2001/02:KU10 s. 30 f., bet. 2010/11:KU20 s. 61 f. och bet. 2014/15:KU10 s. 73 f.). I utskottets granskning våren 2011 uppgav Regeringskansliet som svar på utskottets frågor att konstitutionsutskottets granskningsbetänkanden analyserades och diskuterades i expeditions- och rättschefskretsen samt bland statssekreterarna (bet. 2010/11:KU20 s. 61 f.). Att vissa förseningar trots detta riskerade att uppstå kunde enligt Regeringskansliet bl.a. bero på olika åtaganden, tjänsteresor eller andra tidigare inbokade engagemang.

Hösten 2014 genomförde utskottet en granskning av försenade interpellationssvar (bet. 2014/15:KU10 s. 73 f.) Utskottet konstaterade då att svarstiderna, trots upprepade påpekanden från utskottet, hade blivit längre

jämfört med föregående år. Utskottet såg kritiskt på den negativa utvecklingen och ansåg att andelen försenade interpellationssvar var anmärkningsvärt stor (57 procent under riksmötet 2013/14). Samtidigt välkomnade utskottet att Statsrådsberedningen var positiv till att under en försöksperiod tillämpa en ordning med schemaläggning av interpellationssvar i syfte att minska andelen försenade interpellationssvar. Denna försöksverksamhet inleddes under riksmötet 2015/16 och har sedan permanentats (jfr ovan).

Våren 2021 granskade utskottet (bet. 2020/21:KU20 s. 18 f.) den dåvarande justitie- och migrationsministerns hantering av instrumentet skriftliga frågor. Utskottet hade inget att invända mot de skäl för fördröjda svar som anges i Statsrådsberedningens promemoria med riktlinjer för besvarandet av bl.a. skriftliga frågor. I de då aktuella fallen hade dock andra förklaringar lämnats till fördröjningen. En fördröjning av svaren på skriftliga frågor på runt tre månader var enligt utskottet inte acceptabel. Justitie- och migrationsministerns sätt att hantera de svar på skriftliga frågor som uppmärksammades i granskningen hade enligt utskottet därmed inte levt upp till vad som förutsätts för att frågeinstituten ska fungera som instrument för parlamentarisk kontroll.

Statistik framtagen av riksdagens kammarkansli

Interpellationer

I tabell 4.1 sammanfattas utvecklingen av de fördröjda interpellationssvaren under perioden 2014/15–2022/23. Av tabellen framgår att antalet interpellationer varierar stort mellan olika riksmöten och valperioder. Denna variation kan ha flera orsaker. Riksmötet 2018/19 inkom exempelvis ett litet antal interpellationer, då regeringen under första halvan av riksmötet var en övergångsregering och inga interpellationer inkom eller besvarades under den tiden. Riksmötet 2019/20 påverkades av coronavirusets utbrott våren 2020, då många interpellationer återtogs och få nya inkom. I februari 2022 släpptes alla restriktioner kopplade till coronapandemin, varefter det enligt kammarkansliet inte var lika vanligt förekommande att interpellationer återtogs eller fördröjdes på grund av förkylningssymptom.

Tabell 4.1 Fördröjda interpellationssvar 2014/15–2022/23

Riksmöte	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda > 14 dagar	Andel fördröjda > 14 dagar
2014/15	684	371	54 %	175	26 %
2015/16	703	267	38 %	68	10 %
2016/17	530	223	42 %	84	16 %
2017/18	490	226	46 %	118	24 %
2014–18	2 407	1 087	45 %	445	18 %
2018/19	263	114	43 %	53	20 %
2019/20	394	167	42 %	59	15 %
2020/21	768	353	46 %	151	20 %
2021/22	405	189	47 %	85	21 %
2018–22	1 830	823	45 %	348	19 %
2022/23	374	154	41 %	73	20 %

Källa: Kammarkansliets statistik över interpellationer.

Riksmötet 2014/15, det första riksmötet under den kartlagda perioden, skiljer ut sig på så sätt att de nuvarande rutinerna för schemaläggning av interpellationssvar ännu inte hade införts. Detta riksmöte har också den högsta andelen fördröjda svar i tabell 4.1 (54 procent), vilket tyder på att schemaläggningen har bidragit till att minska denna andel.¹ Efter riksmötet 2015/16, som uppvisar den lägsta fördröjningsgraden i sammanställningen (38 procent), finns det dock ingen tydlig trend att andelen fördröjda svar minskar eller ökar; snarare ligger den stadigt kring drygt 40 procent av interpellationerna. Andelen svar som är fördröjda mer än två veckor har, med några undantag, legat relativt stabilt kring 20 procent. De vanligast förekommande anmälda orsakerna till fördröjda svar är statsrådets resor och andra redan inbokade aktiviteter.

Fördröjningsgraden skiljer sig kraftigt åt mellan statsråd. Bland de tio statsråd som besvarade flest interpellationer under riksmötet 2022/23 varierar den exempelvis mellan 7 och 82 procent. Vissa statsråd har besvarat samtliga interpellationer i tid. Statistik för interpellationssvar på individnivå för samtliga statsråd under perioden 2014/15–2022/23 finns i bilaga 4.1.

Skriftliga frågor

I tabell 4.2 sammanfattas utvecklingen av fördröjda svar på skriftliga frågor under perioden 2014/15–2022/23. Liksom när det gäller interpellationer är det stor variation i antalet besvarade skriftliga frågor mellan riksmöten. Under riksmötet 2020/21 besvarades 3 550 skriftliga frågor, vilket var fler än vid något tidigare riksmöte sedan statistik började föras (1992/93). Kammarkansliet bedömer att coronapandemin sannolikt är en bidragande orsak till det höga antalet skriftliga frågor under riksmötet 2020/21.

¹ Den genomsnittliga fördröjningsgraden för valperioden 2010–2014 var 50 procent, vilket framgår av tidigare granskning (bet. 2014/15:KU10 s. 79).

För de skriftliga frågorna finns det en nedåtgående trend när det gäller andelen fördröjda svar. Under valperioden 2014–2018 besvarades i genomsnitt 19 procent av de skriftliga frågorna för sent. Under valperioden 2018–2022 var motsvarande siffra 11 procent. För individuella riksmöten har andelen fördröjda svar på skriftliga frågor minskat sedan riksmötet 2019/20. Under riksmötet 2022/23 besvarades 5 procent av de skriftliga frågorna för sent, vilket är lägre än för något annat riksmöte som omfattas av granskningen.

När det gäller skillnader i fördröjningsgrad mellan statsråd är dessa mindre för skriftliga frågor än för interpellationer. För de tio statsråd som besvarade flest skriftliga frågor under riksmötet 2022/23 varierar fördröjningsgraden mellan 1 och 11 procent. Statistik för skriftliga frågesvar på individnivå för samtliga statsråd under perioden 2014/15–2022/23 finns i bilaga 4.2.

Tabell 4.2 Fördröjda svar på skriftliga frågor 2014/15–2022/23

Riksmöte	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda > 14 dagar	Andel fördröjda > 14 dagar
2014/15	785	142	18 %	17	2 %
2015/16	1 563	271	17 %	26	2 %
2016/17	1 900	367	19 %	17	1 %
2017/18	1 635	346	21 %	39	2 %
2014–18	5 883	1 127	19 %	99	2 %
2018/19	947	114	12 %	15	2 %
2019/20	2 136	326	15 %	52	2 %
2020/21	3 550	354	10 %	42	1 %
2021/22	1 855	118	6 %	13	1 %
2018–22	8 488	912	11 %	122	1 %
2022/23	977	46	5 %	5	1 %

Källa: Kammarkansliets statistik över skriftliga frågor.

Promemoria från Regeringskansliet

Genom en skrivelse till Regeringskansliet har utskottet begärt svar på vissa frågor. Utskottet fick den 12 oktober 2023 en svarspromemoria som upprättats inom Statsrådsberedningen (bilaga 4.3). I promemorian redogörs för de åtgärder som vidtagits, efter införandet av schemaläggning av interpellations-svar under riksmötet 2015/16, för att undvika fördröjda interpellationssvar.

I juni 2020 publicerade Regeringskansliet, efter samråd med riksdagens centralkansli, promemorian Interpellationer, skriftliga frågor och information till riksdagen (SB PM 2020:2). Promemorian innehåller bl.a. riktlinjer för hur interpellationssvar ska utformas och översändas till riksdagen samt en redogörelse för gällande tidsfrister för besvarande av interpellationer. I promemorian anges att departementen behöver hålla noggrann kontroll över tidsfristerna och att skäl för fördröjning exempelvis kan vara arbetsanhopning eller utlandsresa.

Riksdagsförvaltningens rapporter med statistik över interpellationer under ett riksmöte innehåller bl.a. uppgifter om andelen besvarade och fördröjda interpellationer per statsråd. Statistiken föredras i regel vid möten med dels departementens expeditiönschefer, dels de samordnande statssekreterarna. Vid dessa möten uppmärksammas vilka statsråd som har störst andel fördröjda interpellationssvar.

Sedan några år tillbaka behandlas statistiken för respektive statsråd även vid de enskilda årliga uppföljningsdialogerna som Statsrådsberedningen har med departementen. I de fall ett statsråd har en stor andel fördröjda interpellationssvar ställs frågor om hur departementet arbetar för att fler interpellationer ska besvaras i tid.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare konstaterat är frågeinstitutet en del av riksdagens grundläggande kontrollmakt. Institutet fyller en viktig funktion inom det parlamentariska systemet genom de möjligheter de ger till information, debatt och kontroll av regeringens arbete. Vikten av att frågeinstitutet fungerar tillfredsställande är mot denna bakgrund uppenbar.

En avgörande förutsättning för att frågeinstitutet ska ha den verkan och funktion som förutsätts i regeringsformen och riksdagsordningen är att statsråden respekterar gällande reglering och praxis. Det är av särskild vikt att fördröjda svar i möjligaste mån undviks. Utskottet har vid ett flertal tidigare granskningar konstaterat att svarstiden för interpellationer, trots upprepade påpekanden från utskottet genom åren, åsidosatts i en mycket stor del av fallen.

När det gäller den aktuella granskningen konstaterar utskottet att det sedan riksmötet 2015/16 tillämpas en ordning med schemalagda interpellationssvar där det säkerställs att tid bokas i statsrådets kalendrar för eventuella interpellationsdebatter. Granskningen visar dock att även om denna åtgärd tycks ha haft en positiv effekt på andelen försenade interpellationssvar är denna andel fortfarande anmärkningsvärt stor. Utskottet noterar att det inom Regeringskansliet pågår ett löpande arbete för att motverka fördröjda interpellationssvar. Utskottet förutsätter att detta arbete fortsätter med målsättningen att samtliga interpellationer ska besvaras inom den tid som anges i riksdagsordningen.

När det gäller de skriftliga frågorna konstaterar utskottet att andelen fördröjda svar har minskat på senare år. Utskottet ser positivt på denna utveckling.

5 Förordningar om statligt stöd

Ärendet

Utskottet har granskat förordningar om statligt stöd som uttryckligen ställer upp tillgången på medel som villkor för den enskildes eller t.ex. kommuners eller regioners rätt till olika former av statligt stöd. Syftet med granskningen har varit att se om det finns sådana förordningar som är gällande trots att det inte anvisas medel för det stöd som avses i förordningen.

En bakgrund till granskningen är att utskottet våren 2023 granskade avvecklingen av investeringsstödet för hyres- och studentbostäder (bet. 2022/23:KU20 s. 59 f.). En iakttagelse som utskottet gjorde var att den förordning som var aktuell i ärendet inte hade ändrats trots att investeringsstödet var avskaffat. Utskottet anförde att det avsåg att framöver inom ramen för en mer övergripande granskning se över hanteringen av denna typ av förordningar.

Till grund för granskningen har legat en genomgång av förordningar beslutade under perioden 2009–2022 och promemorior från Regeringskansliet, *bilaga 5.1–2*.

Uttredning i ärendet

Finansmakten

Av 1 kap. 4 § andra stycket regeringsformen framgår att det är riksdagen som bestämmer hur statens medel ska användas. I 9 kap. 3 § första stycket regeringsformen anges att riksdagen beslutar om budgeten för det följande budgetåret eller, om det finns särskilda skäl, för en annan budgetperiod. Riksdagen beslutar då om en beräkning av statens inkomster och om anslag för bestämda ändamål.

Riksdagens budgetbeslut innebär inte någon absolut skyldighet för regeringen att ta givna anslag i anspråk. I 3 kap. 12 § budgetlagen (2011:203) anges att regeringen får besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas, om detta är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl. Dessutom gäller enligt 3 kap. 11 § budgetlagen att regeringen, när den tilldelar en myndighet ett anslag, får besluta om begränsningar i villkoren för utnyttjandet av anslaget.

Av 1 kap. 6 § regeringsformen framgår att regeringen styr riket. Detta innebär att regeringen genomför den verksamhet som riksdagen beslutat om och att regeringen i propositioner lämnar förslag till riksdagen.

I 9 kap. 8 § första stycket regeringsformen anges att regeringen förvaltar och förfogar över statens tillgångar, om de inte avser riksdagens myndigheter eller i lag har avsatts till särskild förvaltning.

Av bestämmelserna följer att riksdagen inte direkt kan ställa medel till förfogande för en myndighet som lyder under regeringen. Myndigheterna behöver därför beslut av regeringen för att få anslag utbetalda. Detta sker vanligen genom regleringsbrev.

Regleringsbrev

Regeringsformen innebär inte att alla beslut som riksdagen fattar ska benämnas lagar. När det gäller beslut om anslag godkänner riksdagen regeringens förslag eller anvisar medel för angivna ändamål. Ett anslagsbeslut är principiellt bara en fullmakt för regeringen. Besluten ska inte kungöras för allmänheten eller officiellt bringas till myndigheternas kännedom för efterrättelse. De har sin betydelse bl.a. som underlag för regeringens regleringsbrev till myndigheterna.

Genom regleringsbreven ställer regeringen de medel som riksdagen har anvisat i budgetbeslutet till de berörda myndigheternas förfogande.

I regleringsbrevet ställer regeringen krav på vad myndigheten ska utföra under året och anger de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten. Innehållet i ett regleringsbrev ska ligga inom ramen för de beslut riksdagen har fattat.

Hösten 1999 granskade utskottet en del av regeringens regleringsbrev för budgetåret 1998 för att undersöka om det förekom villkor och bemyndiganden som hellre borde ges i förordning (bet. 1998/99:KU10 s. 45 f.). Utskottet noterade att det i regleringsbreven förekom att medel ställdes till förfogande som stöd till verksamheter som bedrevs av en mer obestämd krets enskilda – organisationer eller andra – eller annars avsågs att användas av sådana enskilda för vissa ändamål. Det kunde antas att stödet lämnades först efter någon form av ansökning eller förslag från mottagaren och att det fanns vissa kriterier för urvalet av dem som skulle få stödet. Regler i sådana avseenden kunde vara av stor betydelse för åtminstone begränsade delar av allmänheten och borde därför i princip ges genom författning. Utskottet framhöll vikten av att sådana föreskrifter som mer direkt hade betydelse för allmänheten regleras i författning i så stor utsträckning som möjligt, liksom föreskrifter som upprepas år för år och inte nödvändigtvis bör höra samman med anslagsregeringen.

Numera (sedan 2011) gäller att regeringens föreskrifter endast kan vara i form av förordningar (8 kap. 1 § regeringsformen). Föreskrifter i regleringsbrev är således inte längre förenliga med regeringsformen.

Olika föreskrifter

Det finns författningar som tydligt ger enskilda rättigheter. I en artikel anförts att sådana författningar rimligtvis går före bestämmelser i regleringsbrev; även om t.ex. Försäkringskassans regleringsbrev anvisar otillräckliga anslag ska inte enskilda personer få stå utan sjukpenning (Vilhelm Persson, Regleringsbrev ur rättslig synvinkel, Förvaltningsrättslig tidskrift, 2011:4,

s. 663 f.). Vidare anføres i artikeln att det finns författningar som uttryckligen ställer upp tillgången till pengar som villkor för enskildas rätt till prestationer. I sådana fall blir anslagen i regleringsbrevet avgörande för möjligheten att få del av bidragen.

Iakttagelser vid granskningen

Under granskningen söktes på riksdagens webbplats efter gällande förordningar beslutade respektive år och med sökordet ”medel”. Därefter söktes på Ekonomistyrningsverkets webbplats för att ta reda på om respektive förordning fanns nämnd i regleringsbrev för 2023. Granskningen omfattade 190 olika förordningar. För ca 60 av dessa hittades inga uppgifter i regleringsbrevet för 2023 om att medel anvisats för de stöd som kunde ges med stöd av förordningarna.

I granskningen noterades även att det i några fall i regleringsbrev har anvisats medel för stöd som varit reglerat i förordningar som upphävts.

Promemorior från Regeringskansliet

Utskottet har genom skrivelser som sänts till Regeringskansliet begärt svar på ett antal frågor. Som svar överlämnades den 5 oktober 2023 nio promemorior från Statsrådsberedningen, Försvarsdepartementet, Socialdepartementet, Finansdepartementet, Utbildningsdepartementet, Klimat- och näringslivsdepartementet, Kulturdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet (bilaga 5.1). Vidare överlämnades som svar den 9 november 2023 en promemoria från Finansdepartementet (bilaga 5.2).

Utskottet frågade bl.a. om det stämde att medel inte anvisats för de ca 60 förordningar som utskottet inte hittat någon anvisning av medel för i regleringsbrev för 2023. Av promemoriorna framgår att medel inte hade tillförts för 36 förordningar. Det anføres när det gäller 11 av dessa förordningar att de bör fortsätta att gälla på grund av bestämmelser om t.ex. tillsyn, återbetalning och rapportering. När det gäller 3 av förordningarna anføres i promemoriorna att förordningarna bör fortsätta att gälla för det fall att medel på nytt kommer att avsättas för ändamålet. För 22 av de 36 förordningarna redovisas inga skäl för att de bör fortsätta att gälla.

När det gäller att medel anvisats i ett par regleringsbrev för 2023 med hänvisning till upphävda förordningar anføres i promemoriorna att detta skett av förbiseende.

Vidare anføres i svarspromemoriorna att det inte finns någon departementsövergripande rutin inom Regeringskansliet för att i samband med budgetarbetet följa upp att förordningar om statligt stöd är aktuella. Varje departement ansvarar inom sitt respektive verksamhetsområde för att följa upp att förordningar om statligt stöd är aktuella och att vidta åtgärder för att upphäva förordningar som inte längre behövs. Vidare anføres att av betydelse för när en förordning bör upphävas är att det kan finnas behov av att tillämpa

bestämmelser om bl.a. tillsyn och återbetalning även om det inte längre är aktuellt att tilldela medel.

Utskottets ställningstagande

I granskningen har det framkommit att det finns förordningar om stöd som det inte längre anvisas medel för. I några fall har medel inte anvisats sedan 2014.

Utskottet anser att en utgångspunkt bör vara att förordningar som är gällande också kan tillämpas. Är det fråga om förordningar om statligt stöd bör det vara möjligt att söka och få stöd. Det kan vara vilseledande att det i en gällande förordning anges att stöd får ges till vissa ändamål samtidigt som det inte längre är aktuellt att anvisa några medel för ändamålet. Förordningar som blivit obsoleta bör därför upphävas.

Det kan dock finnas behov av att tillämpa bestämmelser om bl.a. tillsyn och återbetalning även om det inte längre är aktuellt att tilldela medel. I sådana fall kan det vara lämpligt att se över om andra delar av förordningen kan upphävas.

Utskottet förutsätter att Regeringskansliet vidtar de åtgärder som bedöms nödvändiga utifrån vad som påtalats ovan av utskottet.

6 Planering av lagstiftningsprocessen

Ärendet

Konstitutionsutskottet har under hösten granskat regeringens planering av lagstiftningsprocessen. Propositioner med lagförslag som regeringen beslutat att överlämna till riksdagen under våren 2007, våren 2015 och våren 2023, *bilaga 6.1*, har gått igenom. Utifrån genomgången har ett antal olika tidsmoment i lagstiftningsprocessen kartlagts. Ett gäller remisstiden för de förslag som ligger till grund för propositionerna. I de ärenden där regeringen inhämtat Lagrådets yttrande har tidsåtgången för Lagrådet studerats samt tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen. Slutligen har tiden mellan regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen och lagförslagets ikraftträdande ingått i kartläggningen. Upplägg och gjorda iakttagelser beskrivs närmare längre fram. I *bilaga 6.2* finns också för var och en av de genomgångna propositionerna en översiktlig redogörelse i tabellform när det gäller de olika nämnda tidsmomenten.

Syftet med genomgången är att få en övergripande bild av tidsförhållandena vid olika moment i lagstiftningsprocessen och om det har skett några förändringar över tid. Frågor av intresse är hur Regeringskansliet planerar olika moment i lagstiftningsprocessen och vilka förutsättningar som ges för remissinstanser, Lagrådet och riksdagen att behandla lagförslagen.

Till grund för granskningen har även legat en promemoria som upprättats inom Statsrådsberedningen, *bilaga 6.3*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning m.m.

Regeringsarbetet och regeringsärenden

Regeringens uppgift är att styra riket under ansvar inför riksdagen (1 kap. 6 § regeringsformen). I uppgiften att styra riket ligger att regeringen lägger fram förslag till riksdagsbeslut (om t.ex. nya lagar) och förser riksdagen med ett nödvändigt beslutsunderlag.

Själva regeringsarbetet regleras närmare i 7 kap. regeringsformen. Bestämmelserna är avsiktligt knapphändigt utformade. Enligt förarbetena till regeringsformen bör regeringens arbetsformer inte göras till föremål för en ingående grundlagsreglering som tynger regeringsarbetet med formaliteter och hindrar en anpassning av arbetet till växlande förhållanden (prop. 1973:90 s. 179). En allmän utgångspunkt bör därför vara att visa återhållsamhet med att binda regeringens arbetsformer.

Av 7 kap. 1 § regeringsformen följer att för att bereda regeringsärenden och biträda regeringen och statsråden i deras verksamhet i övrigt ska det finnas ett regeringskansli. I kansliet ingår departement för olika verksamhetsgrenar.

Regeringen fördelar ärendena mellan departementen, och statsministern utser bland statsråden chefer för departementen. Enligt förarbetena bör själva systemet med departement slås fast i grundlagen, men att man med detta i det väsentliga bör göra halt (prop. 1973:90 s. 181).

Även själva förfarandet vid beredningen av regeringsärenden regleras endast i begränsad omfattning i regeringsformen. Detta förfarande överensstämmer med den allmänna målsättningen om handlingsfrihet för varje regering.

Det förhållandet att regeringen är slutligt ansvarig för utformningen av och innebörden av de förslag som läggs fram för riksdagen för med sig att det ytterst är upp till regeringen att avgöra hur detta utredningsarbete bör bedrivas (prop. 1973:90 s. 288). Därför får det anses vara regeringens sak att avgöra sådana frågor som om ett utredningsuppdrag ska anförtros en kommitté eller en särskild utredare och att ange de riktlinjer efter vilka arbetet ska bedrivas. Ett utredningsarbete kan också bedrivas internt inom Regeringskansliet eller en förvaltningsmyndighet kan ges ett uppdrag att utreda en viss fråga.

Beredningskravet

I 7 kap. 2 § regeringsformen uttrycks ett allmänt beredningskrav för regeringsärenden. Enligt bestämmelsen ska de upplysningar och yttranden som behövs hämtas in från berörda myndigheter. Upplysningar och yttranden ska också i den omfattning som behövs hämtas in från kommuner. Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig.

Enligt förarbetsuttalanden till bestämmelsen är inhämtandet av yttranden från myndigheter, organisationer och andra enskilda sammanslutningar ett karakteristiskt och betydelsefullt inslag i den svenska politiska beslutsprocessen (prop. 1973:90 s. 287). Varken av bestämmelsen i regeringsformen eller av dess förarbeten framgår dock närmare hur ett remissförfarande bör gå till. Oftast är ett remissförfarande skriftligt, men det förekommer att regeringen hämtar in synpunkter muntligen. Det faller i slutänden på regeringen att under vanligt konstitutionellt ansvar avgöra vilka myndigheter som är berörda av ett regeringsärende och i vilken omfattning det är nödvändigt att kommuner, organisationer (sammanslutningar) och enskilda får tillfälle att yttra sig (Holmberg m.fl., Grundlagarna, 3 uppl., 2012, s. 326 f.).

Samrådsformer i Regeringskansliet

Bestämmelsen i 7 kap. 2 § regeringsformen tar sikte på den externa sidan av beredningsförfarandet. Regeringens och Regeringskansliets interna beredning är också av betydelse för beredningen av regeringsärenden. Inom Regeringskansliet har riktlinjer tagits fram för beredning av bl.a. lagrådsremisser och propositioner (Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet, SB PM 2012:1 [rev. 2020]). Innehållet i promemorian

stämmer i stora delar överens med innehållet i den s.k. Propositionshandboken.¹

Det framhålls att genom de samrådsförfaranden som behandlas i promemorian – gemensam beredning, allmän beredning och delning – får principen om kollektivt beslutsfattande ett reellt innehåll och alla statsråd möjligheter att utöva det inflytande i regeringsärendena som deras ansvar motiverar.

Av promemorian framgår vidare att ett regeringsärende som faller inom flera departements verksamhetsområden ska handläggas inom det departement dit ärendet huvudsakligen hör och beredas i samråd med övriga berörda statsråd. Detta samråd kallas gemensam beredning och är reglerat i 15 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet. Enligt promemorian ska bl.a. ärenden om lagrådsremisser och propositioner beredas gemensamt.

Innan regeringen beslutar om bl.a. lagrådsremisser och propositioner ska, enligt promemorian, det departement som bereder ett sådant ärende ge de övriga departementen tillfälle att lämna synpunkter på det utkast som har upprättats. Detta förfarande kallas delning.

Lagrådet

Lagrådets sammansättning och tjänstgöring

För att lämna yttranden över lagförslag ska det enligt 8 kap. 20 § regeringsformen finnas ett lagråd där det ingår domare eller, vid behov, tidigare domare i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen.

I regeringsformen föreskrivs att närmare bestämmelser om Lagrådets sammansättning och tjänstgöring meddelas i lag. Denna lag är lagen (2003:333) om Lagrådet. Enligt lagen ska Lagrådet bestå av minst en och högst fem avdelningar (3 §). Normalt arbetar Lagrådet på två avdelningar och vid årliga arbetsanhopningar fördelas arbetet på tre avdelningar (prop. 2013/14:13 s. 7). Vid mer arbetstyngda perioder kan Lagrådet bestå av fyra avdelningar. Möjligheten för Lagrådet att arbeta på fem avdelningar infördes den 1 januari 2014 och är tänkt att användas undantagsvis och under kortare tidsperioder (s. 8).

Lagrådets granskning

Enligt 8 kap. 21 § första stycket regeringsformen inhämtas yttrande från Lagrådet av regeringen eller, enligt vad som närmare anges i riksdagsordningen, av ett riksdagsutskott eller ett annat riksdagsorgan. Av andra stycket följer i vilka ämnen ett yttrande från Lagrådet ska inhämtas innan riksdagen beslutar om lagförslag.

Vidare sägs i tredje stycket att detta dock inte gäller om Lagrådets granskning skulle sakna betydelse på grund av frågans beskaffenhet eller

¹ Propositionshandboken behandlas närmare nedan under avsnittet Regeringskansliets riktlinjer om propositionsarbetet.

skulle fördröja lagstiftningsfrågans behandling så att avsevärt men uppkommer.

Av 8 kap. 22 § regeringsformen följer att Lagrådets granskning ska avse

1. hur förslaget förhåller sig till grundlagarna och rättsordningen i övrigt
2. hur förslagets föreskrifter förhåller sig till varandra
3. hur förslaget förhåller sig till rättssäkerhetens krav
4. om förslaget är utformat så att lagen kan antas tillgodose de syften som har angetts
5. vilka problem som kan uppstå vid tillämpningen.

Den nuvarande regleringen i regeringsformen om Lagrådets granskning trädde i kraft den 1 januari 2011. Enligt tidigare reglering borde yttranden från Lagrådet inhämtas när det gällde lagar som föll inom granskningsområdet. Som skäl till att bestämmelsen ändrades på så sätt att det blev obligatoriskt att inhämta yttrande från Lagrådet framhöll regeringen att den fakultativa regeln om lagrådsgranskning i praktiken tillämpades som en obligatorisk regel (prop. 2009/10:80 s. 143). Det kunde därför inte förväntas att antalet granskningsärenden i Lagrådet skulle komma att öka nämnvärt om regeln att yttrande av Lagrådet borde inhämtas ändrades på så sätt att det blev obligatoriskt att inhämta yttrande i fråga om lagar som faller inom granskningsområdet.

Regeringen fattar vid ett regeringssammanträde beslut om att överlämna en lagrådsremiss till Lagrådet. Till utformning och innehåll överensstämmer en lagrådsremiss i stora delar med en proposition.

Lagrådets granskning resulterar i ett granskningsyttrande i form av ett protokoll. Med anledning av protokollet måste ansvarigt departement ta ställning till de synpunkter och förslag som Lagrådet har framfört i protokollet. Detta görs när propositionen utarbetas.

Utfärdande av författningar

Enligt 8 kap. 19 § regeringsformen ska en beslutad lag utfärdas av regeringen så snart som möjligt. Av samma paragraf följer också att lagar ska kungöras så snart som möjligt. Det senare gäller också förordningar, om inte annat anges i lag.

Med utfärdande av en lag avses det regeringsbeslut genom vilket författningen får sin slutliga utformning. Begreppet kungörande avser den dag då författningen publiceras.

Statsrådsberedningen har tagit fram promemorian Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning (Ds 2014:1). Enligt Gröna boken bör det datum då en författning ska träda i kraft normalt sättas så att författningen kan komma ut från trycket i Svensk författningssamling (SFS) minst fyra veckor före ikraftträdandet. En författning bör endast i speciella undantagsfall komma ut från trycket senare än två veckor före ikraftträdandet. Sedan den 1 april 2018 kungörs lagar och förordningar elektroniskt genom att de publiceras på SFS webbplats. Tidsangivelserna fyra respektive två veckor får numera i stället

anses avse tiden mellan publiceringen på webbplatsen och ikraftträdandet (bet. 2019/20:KU10 s. 21).

Regeringskansliets riktlinjer om propositionsarbetet

Inledning

Statsrådsberedningen har gett ut skriften Propositionshandboken (Ds 1997:1, avsnitt ur handboken har reviderats och samlats i promemorian SB PM 2019:4 [rev. januari 2023]). I handboken beskrivs gången i propositionsarbetet och olika sätt för att förenkla arbetet och att klara de praktiska problem som möter propositionsskrivaren. Den innehåller också riktlinjer för den formella utformningen av lagrådsremisser och propositioner.

I handboken framhålls att goda planeringsrutiner behövs för hela propositionsarbetet och att det gäller särskilt om det är fråga om ett omfattande arbete som kräver medverkan av många. Vidare lyfts fram att det är viktigt med realistiska tidsplaner för framtagande av lagrådsremisser och propositioner så att alla delar av beredningen hinns med även i en situation där det finns ett politiskt intresse av att snabbt få fram en proposition.

Arbetet med en proposition som föregås av en lagrådsremiss innehåller enligt Propositionshandboken i huvudsak följande moment:

- sammanfattning av remissutfallet
- skrivarbete med lagrådsremiss
- gemensam beredning, samordning och delning
- lagrådsbehandling
- omarbetning till proposition
- gemensam beredning (eventuellt), samordning och delning
- riksdagsbehandling
- utfärdande av författningar.

Det framhålls att uppräknningen ovan inte är uttömmande och att ett moment kan innefatta fler arbetsmoment, t.ex. politisk avstämning och regeringsbeslut om en lagrådsremiss eller en proposition. Dessutom ska de som är berörda av ett lagförslag ges möjlighet att planera sitt arbete. Som exempel nämns att verkställande myndigheter bör ha möjlighet att genomföra besluten. Myndigheterna kan också behöva tid för att utarbeta föreskrifter, bygga upp rutiner, anpassa it-system och genomföra utbildning. Tidsplanen behöver också ha utrymme för eventuellt förordningsarbete.

Nedan finns en översiktlig redogörelse för några av momenten i propositionsarbetet.

Remissbehandling

I Propositionshandboken fastslås att det är beredningskravet i 7 kap. 2 § regeringsformen som styr behovet av remissbehandling. Det traditionella sättet för regeringen att få upplysningar och yttranden uppges vara att skicka ut betänkanden och promemorior på remiss. Regeringen kan även skaffa sig information på annat sätt, främst genom remissmöten och genom att hämta in

synpunkter under hand. I promemorian framhålls att alla komplicerade lagstiftningsärenden regelmässigt ska föregås av remissbehandling. Remissmöten kan dock i sådana fall användas som en del av beredningsförfarandet, om ärendet har föregåtts av tidigare utredningar och remissförfaranden. Det är enligt handboken endast i verkliga undantagssituationer som regeringen i stället för remissbehandling eller remissmöte kan ta kontakt med berörda myndigheter under hand och ha överläggningar med dessa. Vidare framhålls att det i varje enskilt fall måste bedömas om situationen är sådan att remissbehandling kan undvaras.

Inför ett skriftligt remissförfarande tas det i regel inom Regeringskansliet fram en lista över valda remissinstanser. När det gäller remisstidens längd anges i handboken att den som huvudregel inte bör vara kortare än tre månader. Vidare framhålls att kommuner och regioner kan behöva längre tid på sig och att hänsyn måste tas till bl.a. eventuella underremisser, hur ofta fullmäktige sammanträder, helger och semesterperioder.

Lagrådsbehandlingen

I Propositionshandboken framhålls att hänsyn måste tas till arbetsbelastningen hos Lagrådet. Statsrådsberedningens granskningskanslii informerar om Lagrådets arbetsläge och sammanställer en lagrådslista över planerade lagrådsremisser. Listan används som underlag för planeringen av Lagrådets arbete.

Som en riktlinje i fråga om lagrådsremisser anges i handboken att en kontakt bör tas på ett tidigt stadium i propositionsarbetet med rättssekretariatet på det egna departementet och eventuellt med granskningsenheten i Statsrådsberedningen för att utreda frågan om inhämtande av ett yttrande från Lagrådet. Det framhålls att beskedet behövs för planeringen av såväl Lagrådets arbete som det egna arbetet. Det understryks att lagrådsgranskningen ibland kräver både avsevärd tid och betydande insatser av propositionsskrivaren. Lagrådet behöver också tid för att skriva sitt yttrande.

När det gäller riktlinjer i fråga om arbetet med att utarbeta en proposition efter en lagrådsremiss påpekas att Lagrådets granskning resulterar i ett granskningsyttrande i form av ett protokoll. Med anledning av protokollet måste det ansvariga departementet ta ställning till de synpunkter och förslag som Lagrådet har framfört i protokollet. Detta görs när propositionen utarbetas.

Av en proposition ska det bl.a. framgå hur Lagrådets synpunkter har påverkat propositionens innehåll. Det måste vidare framgå vilka synpunkter som har accepterats och föras en tydlig argumentation i de delar där Lagrådets synpunkter inte har följts.

I en tidigare version av Propositionshandboken (Ds 1997:1) fanns en lathund för tidsplaneringen av propositionsarbetet efter remissbehandlingen. När det gäller lagrådsbehandlingen angavs att den beräknades ta mellan 15 och 45 dagar för följande moment (s. 38):

- regeringsbeslut (torsdagar)
- föredragning i Lagrådet (sommaruppehåll mitten av juni–slutet av augusti)
- inskrift av Lagrådets protokoll
- ställningstagande till Lagrådets synpunkter
- kopiering
- delning
- ställningstagande till delningssynpunkter
- föredragning i utskottsgrupperna (ev.)
- inrättning i dokumentmallen för heloriginal
- kontrolläsning (två personer kan behövas)
- information till arbetstagarorganisationer (ev.).

Samrådsformer i Regeringskansliet

Enligt Propositionshandboken ska den gemensamma beredningen inledas så tidigt som möjligt och vara avslutad före delningen. Kontakterna tas till att börja med på handläggarnivå men kan senare behöva föras upp till den politiska ledningen i de berörda departementen. I handboken framhålls att det inte finns några regler för dessa kontakter utan de tas på olika nivåer och har olika form från fall till fall.

När det gäller delning så anges i Propositionshandboken att den ska genomföras i så god tid att de mottagande departementen disponerar minst fem arbetsdagar för att granska texten och lämna synpunkter. Undantag från femdagarsregeln kan enligt handboken beviljas av departementens kontaktperson i Statsrådsberedningen.

I fråga om delningen anförts vidare att det bör avsättas rejält med tid för arbetet med delningssynpunkterna. Det framhålls att det inte är ovanligt att detta arbetsmoment kräver dels upprepade kontakter, diskussioner och föredragningar, dels en bearbetning av texten.

Enligt handboken är delningsförfarandet inte avslutat förrän departementet har fått svar på delningen från departementets kontaktperson i Statsrådsberedningen, granskningsenheten och Finansdepartementets budgetavdelning. Först därefter kan ärendet tas upp till beslut på ett regeringssammanträde och trycklov sedan ges.

Beredning av brådskande ärenden

I Propositionshandboken behandlas även beredning av brådskande ärenden. Det framhålls att det förekommer att en lagrådsremiss eller en proposition behöver beredas i stor brådskande och under former där arbetet måste bedrivas med insyn av en mer begränsad krets än normalt. Detta får dock enligt handboken förekomma endast i rena undantagssituationer.

Av handboken framgår att det normala berednings- och remissförfarandet i vissa undantagsfall kan ersättas med ett förfarande med remissmöte m.m. eller, i lagtekniska frågor av mer okontroversiellt slag, med en begränsad remiss i samband med delningsförfarandet, då man endast delar propositionsutkastet

eller tar muntliga kontakter. Vidare påpekas i handboken dels att granskningsenheten i Statsrådsberedningen bör rådfrågas vid tveksamhet om vad som behöver göras för att beredningskravet ska uppfyllas, dels att sådan beredning och de synpunkter som då har kommit fram ska redovisas i propositionen. Det framhålls i handboken att beredningen i brådskande fall även måste innefatta kontakter med chefen för en sådan myndighet som enligt förslaget ges nya eller ändrade uppgifter och att det i vissa fall, i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen, måste hämtas in ett yttrande från Lagrådet.

Enligt Propositionshandboken ska brådskande ärenden delas enligt Statsrådsberedningens delningslista, och undantag från utskick enligt listan får göras först efter samråd med Statsrådsberedningen. Om den normala delningstiden på minst fem arbetsdagar måste förkortas krävs det ett medgivande av departementets kontaktperson i Statsrådsberedningen.

Riksdagsbehandling

I Propositionshandboken framhålls att vid tidsplaneringen av en proposition måste hänsyn även tas till riksdagens arbete och att det finns ett intresse, både i Regeringskansliet och hos riksdagen, av att tidpunkterna i propositionsförteckningen kan hållas.

Som har redovisats ovan fanns i en tidigare version av handboken (Ds 1997:1) en lathund för tidsplaneringen av propositionsarbetet. När det gäller arbetet i riksdagen angavs att det beräknades ta mellan 45 och 70 dagar för följande moment (s. 38):

- bordläggning, motionstid (15 dagar)
- inläsning, utarbetande av föredragningspromemoria m.m., utsändning, föredragning, ev. remissmöte, uppvaktning
- skrivning av utskottsbetänkande, utsändning
- justering, korrekturläsning, trycklov
- bordläggning, kammarbehandling.

Tidigare granskning

Beredningskravet

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen granskat frågor som rör beredningen av regeringsärenden. Inom ramen för en granskning hösten 2008 gjorde utskottet en genomgång av granskningar från mitten av 1970-talet och framåt när det gällde inhämtande av yttranden och upplysningar från myndigheter, organisationer och andra (bet. 2008/09:KU10 s. 46 f.). Genomgången omfattade en rad olika typer av regeringsärenden, bl.a. lagärenden.

Av de svar som Regeringskansliet lämnade framgick följande i fråga om lagärenden (s. 61 f. och 186 f.). Dessa ärenden bereds regelmässigt genom ett traditionellt remissförfarande. Remisstiden är normalt tre månader, men längre tider kan förekomma beroende på bl.a. val av remissinstanser och hur kvalificerat lagärendet är. Kortare remisstid kan också förekomma. Det gäller både i brådskande ärenden, även om ärendet är av kvalificerad art, och i

ärenden som har en liten omfattning eller annars är av enklare slag. Vidare förekommer det att lagförslag inte blir föremål för ett traditionellt remissförfarande. Så är fallet när lagändringarna är av mer teknisk karaktär. Förslaget bereds då under hand med den berörda myndigheten. Remissmöten, liksom kontakter under hand, kan användas som komplement till det vanliga remissförfarandet när den tid som finns till förfogande för ett lagstiftningsprojekt är begränsad. Under sådana förhållanden förekommer även att remissmöten används i stället för det traditionella remissförfarandet. Vid lagstiftningsfrågor som endast är av teknisk karaktär är i allmänhet förutsättningarna för en kortare remisstid eller ett alternativt beredningsförfarande större.

I sitt ställningstagande anförde utskottet bl.a. att den ordning som föreskrivs i 7 kap. 2 § regeringsformen ska tillmätas stor vikt. Genom att förslag och pågående ärenden kommer myndigheter, organisationer och andra till del kan de bli allsidigt belysta och konsekvenserna av dem så långt som möjligt kända på förhand. Kvaliteten på regeringens, och i förlängningen i vissa fall även riksdagens, beslutsfattande ökar därmed till gagn för demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. Samtidigt borde det enligt utskottet också påminnas om att beredningskravet inte är absolut. Upplysningar och yttranden ska enligt regeringsformen begäras in i den mån det behövs. Utskottet påminde även om att det i regeringsformen inte föreskrivs någon särskild form för hur upplysningar och yttranden ska hämtas in.

Utskottet konstaterade dock att det vid flera tillfällen i sin granskning hade uttolkat innebörden av beredningskravet, både i vad mån det ska anses tillämpligt och vad som krävs för att det ska anses uppfyllt. Granskningen gav enligt utskottet vid handen att sättet på vilket beredningskravet uppfyllts hade varierat stort mellan olika ärendetyper. Utskottet framhöll att detta var naturligt med hänsyn till ärendetypernas skiftande karaktär och att denna variation även var förenlig med bestämmelserna i regeringsformen. Samtidigt framhöll utskottet att den konstitutionella praxis som hade utvecklats, bl.a. väglett av utskottets granskning, innebar ett i huvudsak preciserat beredningskrav för vissa ärendetyper, såsom lagförslag. Slutligen underströk utskottet särskilt vikten av god planering för att undvika tidsnöd med t.ex. förkortad remissomgång som följd.

Granskningen från 2008 har följts av en rad granskningar som berört beredningskravet (se t.ex. bet. 2008/09:KU10 s. 46 f. och 65 f., bet. 2009/10:KU20 s. 13 f., bet. 2009/10:KU10 s. 32 f., bet. 2009/10:KU20 s. 139 f., bet. 2011/12:KU20 s. 43 f., bet. 2012/13:KU20 s. 92 f., bet. 2013/14:KU10 s. 42 f., bet. 2014/15:KU20 s. 161 f. och 179 f., bet. 2015/16:KU20 s. 396 f., bet. 2018/19:KU20 s. 32 f. samt bet. 2020/21:KU20 s. 195 och 322 f.). Utskottet har återkommande pekat på vikten av en god beredning. Frågor som har granskats är exempelvis remisstidens längd och valet av remissinstanser. Utskottet har bl.a. framhållit vikten av att remissinstanserna ges rimliga förutsättningar och att remisstiderna bör vara så väl tilltagna att remissinstanserna ges en reell möjlighet att överväga förslagen.

Hösten 2021 granskade utskottet remissväsendets utveckling över tid (bet. 2021/22:KU10 s. 80 f.). I granskningsärendet hade remisser från tre departement under sex mandatperioder gått igenom. Utskottet framhöll bl.a. att det är viktigt att remissinstanserna ges goda förutsättningar att komma med synpunkter och att remisstiderna är så väl tilltagna att remissinstanserna ges reella möjligheter att överväga och lämna synpunkter på förslagen i behörig ordning. Enligt utskottet bör huvudregeln vara att remisstiden inte sätts kortare än tre månader, och i vissa fall kan det finnas skäl för ännu längre remisstid, som när kommuner eller regioner finns med på remisslistan. De speciella förutsättningarna för kommuner och regioner samt om remisstiden sammanfaller med större helger och semesterperioder måste också beaktas.

Lagrådet

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen granskat regeringens remittering av lagförslag till Lagrådet (bet. KU 1975:12 s. 21 f., bet. KU 1982/83:30 s. 8 f., bet. KU 1983/84:30 s. 6 f., bet. KU 1984/85:35 s. 10 f., bet. KU 1985/86:25 s. 6 f., bet. KU 1986/87:33 s. 7 f., bet. 1988/89:KU30 s. 8 f., bet. 1991/92:KU30 s. 14 f., bet. 1993/94:KU30 s. 24 f., bet. 1999/2000:KU10 s. 24 f., bet. 2003/04:KU10 s. 36 f. och bet. 2013/14:KU10 s. 78 f.).

Våren 1983 framhöll utskottet bl.a. att lagrådsgranskning var huvudregel när det gällde lagförslag som föll inom det s.k. obligatoriska granskningsområdet (bet. KU 1982/83:30 s. 8 f.). För undantag krävdes särskilda skäl. Allmänna hänvisningar till behovet av skyndsamhet fick enligt utskottet inte urholka tillämpningen av huvudregeln. Det var enligt utskottets mening också angeläget att regeringen såg till att departementen planerade sitt arbete på ett sådant sätt att arbetsbelastningen i Lagrådet inte tilläts bli det avgörande skälet för att underlåta lagrådsremiss.

Hösten 2003 granskade utskottet regeringens beredning av de lagärenden där propositioner hade överlämnats till riksdagen under 2002 (bet. 2003/04:KU10 s. 36 f.). Granskningen var inriktad på Lagrådets yttranden i dessa ärenden och på vilka beredningsåtgärder yttrandena hade föranlett inom Regeringskansliet. I sitt ställningstagande underströk utskottet bl.a. vikten av att arbetet med lagärendena planeras så att tillräckligt med tid, i enlighet med Statsrådsberedningens riktlinjer, kan avsättas för delning av propositionerna efter Lagrådets yttranden och för arbetet med delningssynpunkterna. Om Lagrådets synpunkter är av principiell eller mer kvalificerad art borde det enligt utskottet självfallet behövas en längre beredningstid. I detta sammanhang noterade utskottet att tidsperioden mellan Lagrådets yttrande och propositionens beslutsdatum uppgick till högst två veckor i några lagärenden som utskottet särskilt granskat, varav i ett fall endast tre dagar. Att tillräckligt med tid avsätts för beredning av Lagrådets synpunkter är enligt utskottet av stor vikt, inte minst i de fall regeringen väljer att inte följa Lagrådets synpunkter. Vidare konstaterade utskottet att det i propositionen måste föras en tydlig argumentation i de delar där Lagrådets synpunkter inte har följts, vilket Statsrådsberedningen anfört i sina riktlinjer. Enligt utskottet är det

sistnämnda en viktig del i arbetet med att upprätthålla kvaliteten i lagstiftningsarbetet, i synnerhet när Lagrådets synpunkter har innehållit principiella invändningar, t.ex. förslags förenlighet med grundlagarna. Att regeringens ställningstagande har sin grund i t.ex. en annan juridisk bedömning än den Lagrådet gjort eller i ett visst politiskt hänsynstagande borde sålunda enligt utskottet redovisas tydligt. Utskottet anförde att en tydlig argumentation från regeringens sida är av avgörande betydelse för beslutsprocessen i riksdagen och möjligheterna att där föra en konstruktiv debatt om lagärendet i fråga.

Senast utskottet granskade regeringens remisser till Lagrådet var hösten 2018 (bet. 2018/19:KU10 s. 23 f.). I ärendet gjorde utskottet en övergripande genomgång av de propositioner som regeringen hade överlämnat till riksdagen under riksmötena 2012/13, 2013/14, 2016/17 och 2017/18. Genomgången avsåg de propositioner med lagförslag som hade granskats av Lagrådet, och den var inriktad på Lagrådets synpunkter och förslag samt regeringens hantering av dessa.

I sitt ställningstagande underströk utskottet inledningsvis att från konstitutionell synpunkt fyller Lagrådet en viktig funktion i förhandsgranskningen av regeringens lagförslag innan de läggs fram för riksdagen.

När det gällde de lagärenden där Lagrådet hade lämnat synpunkter och förslag underströk utskottet att Lagrådets verksamhet är värdefull som ett led i arbetet med att få fram fullgoda lagförslag. Samtidigt var det enligt utskottet givetvis av betydelse att redan det förslag som underställs Lagrådets granskning är av så god kvalitet som möjligt för att granskningskapaciteten i Lagrådet ska kunna utnyttjas på bästa sätt i lagstiftningsarbetet. Det innebär dessutom en misshushållning med resurserna i Lagrådet om det ska behöva ägna en större del av sin verksamhet åt frågor som borde ha klarats av under det beredande arbetet i Regeringskansliet. Vidare framhöll utskottet vikten av att regeringen i en proposition argumenterar för sitt ställningstagande i de fall regeringen inte följer Lagrådets synpunkter och förslag.

I några fall hade Lagrådets synpunkter rört själva remissförfarandet. I denna del framhöll utskottet att mot bakgrund av det remissförfarande som traditionellt tillämpas i svensk lagstiftningsprocess får beredningskravet enligt 7 kap. 2 § regeringsformen anses innebära att regeringen som huvudregel bör genomföra en sedvanlig remissbehandling. Remissbehandlingen utgör enligt utskottet ett väsentligt inslag i arbetet med att upprätthålla en god kvalitet i lagstiftningen. Att underlåta remissbehandling medför risk för att lagförslag inte uppnår tillräcklig kvalitet och att den fortsatta beredningsprocessen försvåras. Utskottet påpekade på nytt att ett skriftligt remissförfarande alltid bör vara det normala sättet att inhämta synpunkter från utomstående under beredningen av ett lagförslag och att remissmöten främst kan fylla en funktion som komplement. Ett förenklat beredningsförfarande i form av kontakter under hand med berörda myndigheter borde enligt utskottet endast komma i fråga i undantagsfall. Det är vidare enligt utskottet viktigt att myndigheters

sakkunskap inhämtas och att remisstiden är så väl tilltagen att remissinstanserna ges en reell möjlighet att överväga förslagen. Samtidigt konstaterade utskottet att beredningskravet inte är lika för alla fall, att beredningsrutinerna endast i liten utsträckning är reglerade i regeringsformen och att det därför finns ett utrymme för flexibilitet och en möjlighet att anpassa rutinerna för allvarliga och brådskande fall.

Beredning av brådskande ärenden

Att kravet på bl.a. välavvägda tidsfrister även gäller när regeringen nödgas bereda ärenden av brådskande karaktär har understrukits av konstitutionsutskottet i flera granskningar (se t.ex. bet. 2009/10:KU10 s. 45 f., bet. 2009/10:KU20 s. 13 f., bet. 2015/16:KU20 s. 454 f. och bet. 2020/21:KU20 s. 195 och 322 f.). En central aspekt som lyftes fram under våren 2021, när utskottet granskade regeringens hantering av coronapandemin, avsåg förekomsten av avsteg från normala berednings- och beslutsprocesser. Utskottet anförde att det är en utgångspunkt att normala rutiner inte åsidosätts under längre tid och i större omfattning än nödvändigt (bet. 2020/21:KU20 s. 195). Särskilt viktigt har utskottet menat att det är att följa beredningskravet i regeringsformen när det gäller ärenden som kan komma att få stor betydelse för många människor, företag eller föreningar, som rör grundläggande fri- och rättigheter eller som kan innebära ett stort ekonomiskt risktagande för staten (s. 358 f.).

Ett av de granskningsärenden som utskottet behandlade under våren 2021 rörde den s.k. pandemilagen, dvs. den tillfälliga covid-19-lagen (bet. 2020/21:KU20 s. 322 f.). En grundläggande fråga i ärendet rörde tidpunkten för när regeringen hade påbörjat arbetet med att ta fram förslaget till pandemilag. Av granskningen framgick att regeringen hade ansett att de tillfälliga bemyndigandena i smittskyddslagen (2004:168) från våren 2020 varit otillräckliga och att arbetet med pandemilagen påbörjats efter sommaren 2020. Enligt utskottet måste det ha stått klart för regeringen inför att de tillfälliga bemyndigandena i smittskyddslagen skulle upphöra att gälla den 30 juni 2020 att det skulle kunna finnas behov av att ha ett ändamålsenligt regelverk på plats så snart som möjligt för att ha beredskap att hantera en eventuellt ökad smittspridning under hösten. Arbetet med att ta fram ett mer ändamålsenligt regelverk borde således ha kunnat påbörjas redan i början av sommaren. Under hösten 2020 påskyndades arbetet med pandemilagen med anledning av den ökade smittspridningen, och ikraftträdandet tidigarelades. Därigenom, i kombination med att arbetet med att ta fram ett förslag påbörjades efter sommaren, påverkades också förutsättningarna för beredningsprocessen. Det gällde både remissbehandlingen av förslaget och Lagrådets granskning. Utskottet konstaterade, i likhet med Lagrådet, att tidsfristen för remissinstanserna hade varit mycket kort med tanke på lagförslagets innebörd och komplexitet. Detsamma gällde den tid som Lagrådet fått på sig. Utskottet konstaterade också att tidsramen för riksdagens behandling hade blivit extremt kort. Den korta tidsramen för riksdagens

behandling hade enligt utskottet kunnat undvikas om regeringen i ett tidigare skede påbörjat arbetet med att ta fram lagen.

Våren 2023 granskade utskottet regeringens beredning av lagförslag om sekretess i ärenden om elstöd (bet. 2022/23:KU20 s. 90 f.). I sitt ställningstagande framhöll utskottet inledningsvis betydelsen av att upprätthålla såväl regeringsformens beredningskrav som Lagrådets granskning. Genom dessa skapas förutsättningar för kvalitet i lagstiftningsarbetet. Utskottet framhöll på nytt vikten av att regeringen även i brådskande ärenden inhämtar de upplysningar och yttranden som behövs vid beredningen av regeringsärenden. Det ökar förutsättningarna för att de åtgärder som vidtas blir så träffsäkra och effektiva som möjligt.

Utskottet underströk att granskningen inte gällde om underlaget i den aktuella propositionen hade varit tillräckligt utan hur beredningen av den gått till. Häri låg enligt utskottet frågor om tidpunkten för olika moment i beredningsprocessen inklusive vilka förutsättningar som hade getts till remissinstanserna och Lagrådet för att de skulle kunna sätta sig in i och yttra sig över förslagen. Utskottet framhöll på nytt att beredningen i vissa lägen kunde behöva avvika från gängse rutiner, men behovet av brådskande beredning borde åtminstone i viss utsträckning kunna undvikas genom kontinuerlig omvärldsbevakning och god framförhållning och beredskap.

Granskningen avsåg således om regeringen hade kunnat undvika eller begränsa behovet av brådskande beredning eller om de avvikelser som gjorts från gängse rutiner varit nödvändiga. Grundläggande i granskningen var enligt utskottet tidpunkten för när regeringen hade påbörjat arbetet med att ta fram lagförslagen om sekretess i ärenden om elstöd. När detta arbete inleddes hade betydelse för den fortsatta berednings- och beslutsprocessen. Enligt utskottet kunde det inte uteslutas att beredningen av den första av de två promemoriorna med lagförslag hade kunnat inledas tidigare än vad som gjorts. Ett tidigare läggande av arbetet med promemorian hade till viss del kunnat begränsa behovet av brådskande beredning. Utskottet konstaterade vidare att tidsfristerna för remissinstanserna och Lagrådet hade varit mycket korta i förhållande till lagförslagens innebörd och komplexitet. Utskottet tog i granskningen inte upp frågan om behovet av att få lagstiftningen på plats ett visst datum. Givet att detta datum legat fast skulle förvisso beredningen ändå behövt avvika kraftigt från gängse beredningsrutiner, men som processen nu hade kommit att bli skulle bara några extra dagar inneburi en markant skillnad för såväl remissinstanserna och Lagrådet som det interna arbetet i Regeringskansliet med att behandla yttrandena över förslagen.

Slutligen konstaterade utskottet att den korta tidsramen även hade medfört att förutsättningarna för riksdagens behandling av propositionen påverkats genom förkortad motionstid och kort tid för beredning. Utskottet framhöll att det endast undantagsvis kunde vara aktuellt att lägga fram lagförslag till riksdagen med så pass kort tid fram till ikraftträdandet som nu hade blivit fallet.

Utfärdande av författningar

Inom ramen för granskningen av regeringsprotokollen har konstitutionsutskottet ofta uppmärksammat tiden mellan kungörande och ikraftträdande av författningar. Utskottet har då understrukit vikten av att författningar kungörs i god tid före ikraftträdandet och att regeringen – i den mån den råder över beslutsprocessen – vidtar nödvändiga planeringsåtgärder för att leva upp till detta (se bl.a. bet. 2012/13:KU10 s. 12 f.). Enligt utskottet bör tiden mellan kungörelse och ikraftträdande vara minst fyra veckor och endast i speciella undantagsfall mindre än två veckor. Dessutom är det självklart ett minimikrav att författningar inte kungörs efter ikraftträdandet (se bl.a. bet. 2012/13:KU10 s. 12 f., bet. 2014/15:KU10 s. 14 f., bet. 2015/16:KU10 s. 12 f., bet. 2016/17:KU10 s. 12 f., bet. 2017/18:KU10 s. 15 f., bet. 2018/19:KU10 s. 13 f., bet. 2019/20:KU10 s. 20 f., bet. 2020/21:KU10 s. 19 f. och bet. 2022/23:KU10 s. 17 f.).

Iakttagelser vid den nu aktuella genomgången

Genomgångens upplägg

En genomgång har gjorts av de propositioner med lagförslag som regeringen beslutat att överlämna till riksdagen under våren 2007, 2015 respektive 2023. Valda halvår täcker den första våren under en mandatperiod efter ett ordinarie val som har resulterat i regeringsskifte. Genomgången har inte omfattat de ekonomiska vårpropositionerna och propositionerna med ordinarie ändringsbudgetar (s.k. vårändringsbudgetar).¹

För varje identifierad proposition har uppgifter om följande moment i lagstiftningsprocessen tagits fram:

- svarstiden för remissinstanser (remisstiden)
- tidsåtgången för Lagrådet
- tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen
- tiden mellan regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen och lagförslagets ikraftträdande.

Merparten av uppgifterna framgår av propositionerna eller av andra dokument som finns tillgängliga på regeringens webbplats. Bland andra dokument som har gått igenom kan nämnas remissmissiv eller motsvarande handlingar där remisstiden framgår och lagrådsremisser. I de fall remissmissiv eller motsvarande handlingar om remisstiden saknats på regeringens webbplats har handlingarna begärts in från Regeringskansliet. Det rör sig framför allt om dokument som härrör till propositioner som har överlämnats till riksdagen under våren 2007 respektive 2015.

¹ Propositioner med extra ändringsbudgetar som innehåller lagförslag ingår således i genomgången.

Riksdagens behandling av de genomgångna propositionerna har inte studerats.

Generella iakttagelser

Inledning

Under den aktuella tidsperioden överlämnade regeringen totalt 189 propositioner med lagförslag till riksdagen. Av genomgången framgår att antalet överlämnade propositioner har varit relativt konstant under den studerade perioden. Antalet överlämnade propositioner var 67 under våren 2007, 62 under våren 2015 och 60 under våren 2023.

Lagförslagets innehåll och omfattning har inte studerats närmare. Det kan dock noteras att lagförslagen i genomgångna propositioner rört en rad olika ämnesområden och att en del lagärenden har varit omfattande och av kvalificerad art medan andra ärenden varit av begränsade eller enklare slag.

Gjorda iakttagelser om de ovan redovisade fyra momenten i lagstiftningsprocessen behandlas nedan.

Remisstidens längd

Som har redovisats ovan beslutade regeringen under våren 2007, 2015 respektive 2023 att överlämna 67, 62 respektive 60 propositioner med lagförslag till riksdagen. Nästan samtliga av dessa lagärenden föregicks av ett eller flera remissförfaranden. Endast i två fall (prop. 2006/07:39 och prop. 2014/15:86) remitterade Regeringskansliet inte något underlag.

Genomgången visar att Regeringskansliet genomförde totalt 254 remissförfaranden inför de aktuella propositionerna. Merparten av lagärendena föregicks av ett remissförfarande. I de lagärenden där flera underlag remitterades rörde det sig i regel om två remissförfaranden.

De underlag som remitterats har inte studerats närmare. Det kan dock noteras att det har rört sig om olika typer av remissunderlag. Som exempel kan nämnas betänkanden i SOU-serien, departementspromemorior i Ds-serien, andra promemorior från Regeringskansliet, underlag från en myndighet och utkast till lagrådsremisser. En stor del av remissunderlagen har utgjorts av olika promemorior som tagits fram inom Regeringskansliet och av betänkanden i SOU-serien (jfr bet. 2022/23:KU10 s. 49 f.).

Konstitutionsutskottet har tidigare framhållit vikten av att remissinstanserna ges förutsättningar att kunna sätta sig in i och yttra sig över remissunderlagen samt att remisstiden som huvudregel inte bör vara kortare än tre månader.

I tabell 6.1 nedan finns en redogörelse för remisstidens längd.¹ Av tabellen framgår att 40 procent av remissunderlagen hade en remisstid om cirka tre

¹ För drygt 5 procent av samtliga remissförfaranden saknas uppgift om remisstiden. Dessa remissförfaranden återfinns framför allt i propositioner som regeringen överlämnade till riksdagen under våren 2007 respektive 2015 och remissunderlaget har i regel bestått av ett utkast till lagrådsremiss. Av det material som begärts in från Regeringskansliet framgår att en del av de efterfrågade handlingarna med uppgift om remisstid inte har kunnat återfinnas.

månader medan 17 procent av de remitterade dokumenten hade en remisstid som översteg tre månader. Drygt två femtedelar av remissunderlagen hade en remisstid som var kortare än tre månader. Inom den senare gruppen har remisstiden varierat mellan några få dagar och cirka två månader. För merparten av de remitterade dokumenten i gruppen var remisstiden en månad eller längre. Andelen remissunderlag med en remisstid längre än tre månader har varit relativt konstant under den studerade perioden medan andelarna med en remisstid på tre månader respektive kortare remisstid än tre månader varierat. Andelen remissunderlag med en remisstid om cirka tre månader ökade under den studerade perioden, från 33 procent våren 2007 till närmare 50 procent våren 2023 medan remissunderlag med en remisstid kortare än tre månader minskade från 48 procent våren 2007 till 35 procent våren 2023. Remissunderlag med en remisstid på några få dagar förekom inte alls under 2007 och 2015 men däremot 2023 (några enstaka).

Tabell 6.1 Remisstiden

Överlämnade propositioner	Remisstidens längd						Totalt antal remisser
	> 3 mån.	3 mån.	< 3 mån.	Några få dagar	1–3 veckor	1–2 mån.	
2007	19 % (17)	33 % (30)	48 % (43)	0 % (0)	13 % (12)	35 % (31)	100 % (90)
2015	16 % (11)	38 % (27)	46 % (33)	0 % (0)	7 % (5)	39 % (28)	100 % (71)
2023	16 % (12)	49 % (37)	35 % (27)	4 % (3)	9 % (7)	22 % (17)	100 % (76)
Summa	17 % (40)	40 % (94)	43 % (103)	1 % (3)	10 % (24)	32 % (76)	100 % (237)

Tidsåtgången för Lagrådet

Nästa moment rör regeringens remittering av lagförslag till Lagrådet. Frågan som har gåtts igenom i denna del är tidsåtgången för Lagrådet.

Av genomgången framgår att 77 procent (146) av samtliga propositioner med lagförslag som regeringen överlämnade till riksdagen under den studerade perioden innehöll lagförslag som har granskats av Lagrådet. Andelen propositioner med lagförslag som granskats av Lagrådet har varit ganska konstant under den aktuella perioden. Våren 2007, 2015 respektive

När det gäller andra lagärenden saknas nämnda handlingar bland det material som har överlämnats från Regeringskansliet. Förutom remisstidens längd har även formen för remissvaren noterats. Genomgången visar att i nästan samtliga remissförfaranden har remissinstanserna ombetts att skriftligen inkomma med eventuella synpunkter. I tre lagärenden kunde remissinstanserna endast muntligen vid ett remissmöte eller en hearing lämna synpunkter på ett skriftligt översänt remissunderlag (prop. 2006/07:77, prop. 2006/07:89 och prop. 2006/07:118). Huruvida ett skriftligt remissförfarande kompletterats med ett remissmöte eller en hearing har inte studerats.

2023 svarade denna grupp för 75 procent (50), 77 procent (48) respektive 80 procent (48) av det totala antalet propositioner med lagförslag.

Konstitutionsutskottet har tidigare framhållit vikten av att Lagrådet ges rimliga förutsättningar för att kunna sätta sig in i och yttra sig över regeringens lagförslag.

I tabell 6.2 nedan finns en redogörelse för tidsåtgången för Lagrådet. Av tabellen framgår att i närmare 15 procent av lagärendena var tidsåtgången för Lagrådet cirka en månad medan tidsåtgången i knappt 5 procent av ärendena var längre än en månad. I drygt 80 procent av de granskade lagärendena var tidsåtgången för Lagrådet kortare än en månad. Inom den senare gruppen har tidsåtgången varierat mellan några få dagar och cirka tre veckor. För merparten av lagärendena i gruppen var tidsåtgången för Lagrådet en vecka eller längre. Andelen lagärenden där tidsåtgången för Lagrådet överstigit en månad har varit konstant under den aktuella perioden medan övriga tidsperioder varierat. Som exempel kan nämnas att andelen lagärenden där tidsåtgången för Lagrådet var en vecka eller kortare var 54 procent under våren 2015 medan motsvarande uppgift under våren 2007 respektive 2023 var 24 respektive 19 procent.

Tabell 6.2 Tidsåtgången för Lagrådet

Halvår (jan– juni)	Tidsåtgångens längd							Totalt antal propositioner med lagförslag som granskats av Lagrådet
	> 1 mån.	1 mån.	< 1 mån.	Några få dagar	1 vecka	2 veckor	3 veckor	
2007	4 % (2)	14 % (7)	82 % (41)	8 % (4)	16 % (8)	30 % (15)	28 % (14)	100 % (50)
2015	4 % (2)	9 % (4)	87 % (42)	31 % (15)	23 % (11)	29 % (14)	4 % (2)	100 % (48)
2023	4 % (2)	21 % (10)	75 % (36)	2 % (1)	17 % (8)	31 % (15)	25 % (12)	100 % (48)
Summa	4 % (6)	14 % (21)	82 % (119)	14 % (20)	18 % (27)	30 % (44)	20 % (28)	100 % (146)

Tiden mellan Lagrådets yttrande och beslut om proposition

Det tredje momentet som har studerats är tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen. I genomgången har noterats om Lagrådet lämnat några synpunkter och förslag eller inte. I de lagärenden där Lagrådet lämnat synpunkter och förslag har dessa inte gåtts igenom. Regeringens hantering av Lagrådets synpunkter och förslag har inte heller studerats.

Av genomgången framgår att av de propositioner med lagförslag som granskades av Lagrådet lämnades i 34 procent av ärendena lagförslagen utan erinran; dvs. i dessa lagärenden hade Lagrådet inte några synpunkter eller

förslag till ändringar. Våren 2007, 2015 respektive 2023 svarade denna grupp för 36, 38 respektive 29 procent av totalt granskade lagärenden.

Konstitutionsutskottet har tidigare framhållit vikten av att tillräckligt med tid avsätts för beredning av Lagrådets synpunkter. Det gäller inte minst när dessa synpunkter är av principiell eller mer kvalificerad art, eller när regeringen väljer att inte följa Lagrådets synpunkter.

I tabell 6.3 nedan finns en redogörelse för tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition. Av tabellen framgår att för 20 procent av propositionerna översteg denna tid en månad. För ungefär 35 procent av propositionerna var tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition ungefär en månad medan den för närmare 45 procent av propositionerna understeg en månad. Inom den senare gruppen har tiden varierat mellan några få dagar och cirka tre veckor. För nästan samtliga propositioner i gruppen var tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition en vecka eller längre. Genomgången visar på vissa variationer över tid. Andelen propositioner där tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition var cirka en månad ökade under den studerade perioden, från 22 procent våren 2007 till närmare 45 procent våren 2023 medan andelen propositioner där nämnda tid var kortare än en månad minskade från närmare 65 procent våren 2007 till 33 procent våren 2023. När det gäller propositioner med en längre tid än en månad mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition har det skett en viss ökning över tid.

Tabell 6.3 Tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition

Halvår (jan–juni)	Lagrådets yttrande–beslut om proposition					Totalt antal propositioner med lagförslag som granskats av Lagrådet
	> 1 mån.	1 mån.	< 1 mån.	Några få dagar	1–3 veckor	
2007	14 % (7)	22 % (11)	64 % (32)	2 % (1)	62 % (31)	100 % (50)
2015	23 % (11)	42 % (20)	35 % (17)	0 % (0)	35 % (17)	100 % (48)
2023	23 % (11)	44 % (21)	33 % (16)	2 % (1)	31 % (15)	100 % (48)
Summa	20 % (29)	36 % (52)	44 % (65)	1 % (2)	43 % (63)	100 % (146)

Tiden mellan beslut om proposition och lagförslags ikraftträdande

Det sista momentet som har studerats är tiden mellan regeringens beslut att överlämna en proposition till riksdagen och lagförslagets ikraftträdande. I de fall en proposition innehållit flera lagförslag med olika datum för ikraftträdande har det tidigare datumet beaktats.

Konstitutionsutskottet har tidigare konstaterat att korta tidsramar medför att förutsättningarna för riksdagens behandling av propositionerna påverkas negativt genom t.ex. förkortad motionstid och kort tid för beredning. I Propositionshandboken framhålls att vid tidsplaneringen av en proposition måste hänsyn tas till riksdagens arbete. En annan aspekt som lyfts fram är att de som är berörda av ett lagförslag ska ges möjlighet att planera sitt arbete.

I tabell 6.4 nedan finns en redogörelse för tiden mellan regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen och lagförslagets ikraftträdande.¹ Av tabellen framgår att för 28 procent av de studerade propositionerna var tiden mellan regeringens beslut om propositionen och lagförslagets ikraftträdande längre än sex månader. För ungefär hälften av propositionerna varierade aktuellt tidsmoment mellan drygt tre månader och cirka sex månader medan den för 18 procent av propositionerna var cirka tre månader. Endast i några enstaka fall var tiden mellan regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen och lagförslagets ikraftträdande kortare än tre månader. Det kan över tid noteras bl.a. en liten ökning av propositioner med kortare tid än tre månader. För några enstaka propositioner var tiden mellan regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen och lagförslagets ikraftträdande en till tre veckor och samtliga dessa propositioner beslutades under våren 2023.

Tabell 6.4 Tiden mellan beslut om proposition och lagförslags ikraftträdande

Halvår (jan–juni)	Beslut om proposition–ikraftträdande						Totalt antal propositioner
	> 6 mån.	> 3–6 mån.	3 mån.	< 3 mån.	1–3 veckor	1–2 mån.	
2007	23 % (15)	53 % (35)	21 % (14)	3 % (2)	0 % (0)	3 % (2)	100 % (66)
2015	35 % (20)	51 % (29)	10 % (6)	4 % (2)	0 % (0)	4 % (2)	100 % (57)
2023	27 % (15)	42 % (23)	22 % (12)	9 % (5)	7 % (4)	2 % (1)	100 % (55)
Summa	28 % (50)	49 % (87)	18 % (32)	5 % (9)	2 % (4)	3 % (5)	100 % (178)

Övrigt

I genomgången har även den totala handläggningstiden uppmärksamrats, dvs. perioden från remittering av dokument till beslut att överlämna propositionen till riksdagen. I de fall ett lagärende innehållit flera remissförfaranden har den äldsta remitteringen beaktats.

¹ För drygt 5 procent av propositioner med lagförslag saknas uppgift om datum för ikraftträdande. I dessa fall har endast angetts att de ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer. Propositioner med endast sådana lagförslag ingår inte i tabellen.

I tabell 6.5 nedan finns en redogörelse för den totala handläggningstiden.¹ Av tabellen framgår att 38 procent av studerade propositioner hade en total handläggningstid som var längre än tolv månader medan ungefär 45 procent av propositionerna hade en handläggningstid som varierade mellan drygt tre månader och cirka tolv månader. För 15 procent av de beslutade propositionerna varierade handläggningstiden mellan en och tre månader medan endast ett par propositioner hade en total handläggningstid som var kortare än en månad. Genomgången visar på vissa variationer över tid när det gäller merparten av tidsgrupperna. Som exempel kan nämnas att andelen propositioner med en total handläggningstid som var längre än tolv månader ökade under den studerade perioden, från 32 procent våren 2007 till 43 procent våren 2023.

Tabell 6.5 Den totala handläggningstiden

Halvår (jan–juni)	Remittering av dokument–beslut om proposition					Totalt antal propositioner
	> 12 mån.	> 6–12 mån.	> 3–6 mån.	1–3 mån.	< 1 mån.	
2007	32 % (21)	23 % (15)	18 % (12)	25 % (16)	2 % (1)	100 % (65)
2015	40 % (24)	32 % (19)	25 % (15)	3 % (2)	0 % (0)	100 % (60)
2023	43 % (26)	20 % (12)	20 % (12)	15 % (9)	2 % (1)	100 % (60)
Summa	38 % (71)	25 % (46)	21 % (39)	15 % (27)	1 % (2)	100 % (185)

Promemoria från Regeringskansliet

Utskottet har genom en skrivelse som sänts till Regeringskansliet begärt svar på ett antal frågor. Som svar överlämnades den 19 oktober 2023 en promemoria från Statsrådsberedningen (bilaga 6.3).

Överväganden vid planering av lagstiftningsprocessen

I svarspromemorian framhålls att för varje lagstiftningsprojekt tas i ett tidigt skede fram en tidsplan över de ingående momenten. En del departement har interna rutiner för detta och i Propositionshandboken (Ds 1997:1, avsnitt ur handboken har reviderats och samlats i promemorian SB PM 2019:4 [rev. januari 2023]) finns vissa generella riktlinjer för planeringen av ett lagärend. Sedan några år tillbaka finns det också ett digitalt verktyg som kan användas vid planeringen av lagstiftningsprojekt.

När det gäller momentet svarstiden för remissinstanser (*remisstiden*) är utgångspunkten att den ska vara minst tre månader. I denna del framhålls att det är viktigt att berörda remissinstanser får möjlighet att sätta sig in i aktuella

¹ Som har redovisats ovan saknas i några lagärenden uppgift om remisstiden och i dessa ärenden framgår därför inte heller den totala handläggningstiden.

frågor och att t.ex. kommuner och regioner får tillräcklig tid för sina interna beslutsprocesser. Om en remittering äger rum över en sommar eller en jul- och nyårshelg förlängs ofta remisstiden. Ibland kan remisstiden vara kortare än tre månader. Det kan exempelvis vara fallet vid genomförandet av ett EU-direktiv med en kort genomförandetid eller om ett remitterat lagförslag bedöms vara mycket högt politiskt prioriterat. En kortare remisstid kan också förekomma om ett lagförslag är av mer tekniskt eller okomplicerat slag och där remissinstanserna kan antas vara insatta i eller snabbt kunna sätta sig in i förslaget. Dessutom kan remisstiden vid en krissituation förkortas avsevärt.

Det är oftast promemorior, och inte betänkanden, som remitteras med en kortare remisstid än tre månader och i dessa fall tas ibland en kontakt med remissinstanserna inför remitteringen.

När det gäller momenten *tidsåtgången för Lagrådet* och *tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen* framhålls följande i svarspromemorian. Det görs en uppskattning av hur lång tid den fullständiga behandlingen av lagärendet hos Lagrådet – dvs. föredragningen och framtagandet av yttrandet – kan tänkas ta. Denna tid kan variera utifrån ett lagförslags omfattning och komplexitet samt, i viss utsträckning, Lagrådets arbetsbörda. Som utgångspunkt tar det minst fyra veckor att bereda regeringens beslut om proposition. Fem arbetsdagar tar det normalt för att omarbeta en lagrådsremiss till en proposition och fem dagar för gemensamberedning av ett förslag till proposition. Om ett lagförslag har ändrats med anledning av Lagrådets yttrande krävs fem dagar för politisk samordning i Statsrådsberedningen och fem dagar för delning inom Regeringskansliet. Redovisade tider kan vara både kortare och längre beroende på ett lagförslags omfattning och komplexitet samt ärendets prioritet.

Slutligen framhålls när det gäller momentet *tiden mellan beslut om proposition och lagförslags ikraftträdande* att vid planering av datum för en lags ikraftträdande beaktas riksdagens planerade slutbehandling av ärendet inklusive bl.a. jul-, påsk- och sommaruppehåll. När det gäller många lag-ärenden tas i ett tidigt skede en kontakt med det berörda riksdagsutskottets kansli. Dessutom beaktas att datumet för en författnings ikraftträdande bör sättas så att den kan kungöras minst fyra veckor före ikraftträdandet och endast i speciella undantagsfall senare än två veckor dessförinnan (jfr t.ex. Gröna boken, Ds 2014:1).

Aktuell genomgång m.m.

Remisstidens längd

Enligt svarspromemorian är det svårt att utifrån det aktuella underlaget dra några säkra slutsatser om huruvida remisstiderna blivit kortare eller längre sett över de senaste 15 åren, även om underlaget ger intrycket att remisstiden blivit något längre. Under alla förhållanden bör remissinstanserna ges rimliga förutsättningar att sätta sig in i frågorna och ge väl övervägda svar.

Lagrådet

I svarspromemorian konstateras att det av konstitutionsutskottets genomgång framgår att tiden för Lagrådets behandling i normalfallet var två veckor och att andelen lagrådsremisser som har behandlats inom denna tid ligger runt 30 procent för de tre undersökta perioderna. Ett typfall kan alltså sägas vara att lagrådsremissen överlämnas den torsdag då den beslutas, att föredragningen i Lagrådet hålls efterföljande vecka och att yttrandet är färdigt veckan därpå. I övrigt noteras att den undersökta perioden 2015 avviker på så vis att en relativt stor andel (31 procent) lagrådsremisser då behandlades inom några få dagar. De aktuella lagärendena (15 stycken) det året behandlade vitt skilda frågor och samtliga förslag med ett undantag lämnades utan erinran av Lagrådet.

Vidare konstateras när det gäller tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition att den vanligtvis (drygt 40 procent) var en månad för de undersökta perioderna 2015 och 2023. För perioden 2007 var tiden i flertalet fall (64 procent) kortare än tre veckor. Resultaten för 2015 och 2023 ligger i linje med hur lång tid som brukar avsättas för omvandling av lagrådsremiss till proposition, gemensam beredning samt politisk samordning och delning. I situationer där det är angeläget att få lagstiftningen på plats snabbt kan tiderna kortas ned och om Lagrådet har haft många, omfattande eller principiella synpunkter blir tiden ofta längre.

På frågan om förutsättningar för Lagrådets granskning och eventuella riktlinjer eller dylikt framhålls i svarspromemorian att i början av varje höst träffas Lagrådets ledamöter och företrädare från Statsrådsberedningen, Justitiedepartementet och Finansdepartementet för att diskutera frågor relaterade till Lagrådets arbete. Statsrådsberedningen sammanställer vidare varje månad en lista över planerade lagrådsremisser för de kommande månaderna och denna lista skickas till bl.a. Lagrådet. Därutöver har Regeringskansliet och Lagrådet kontinuerlig kontakt veckovis om ändringar i planeringen. Vid stora arbetsanhopningar för Lagrådet kan det dessutom bli aktuellt att fatta beslut om förstärkningar av Lagrådet med en eller fler avdelningar.

Vid planeringen av lagstiftningsprocessen är utgångspunkten att ge minst en månads utrymme för lagrådsföredragning och hantering av Lagrådets synpunkter. Om lagförslaget är omfattande planeras en längre tid. För det fall att det är angeläget att ny lagstiftning kan träda i kraft eller beslutas vid en tidpunkt som förutsätter en kortare tid, kontaktar ansvarigt departement Statsrådsberedningens granskningskansli för att detta ska kunna beaktas i den fortsatta planeringen. Vid brådskande lagstiftningsärenden har det förekommit att föredragningen inför Lagrådet skett samma dag som regeringsbeslutet och att granskningsyttrandet överlämnats påföljande dag.

Vissa generella råd och riktlinjer som rör dessa frågor finns i den ovan nämnda Propositionshandboken.

Tiden mellan beslut om proposition och lagförslags ikraftträdande

Att det förekommer variationer när det gäller tiden mellan regeringens beslut om proposition och ikraftträdandetidpunkten kan enligt svarspromemorian bl.a. bero på lagens innehåll och om det finns någon särskild omständighet som är styrande för när lagen bör träda i kraft. Det framhålls vidare att det med hänsyn till det begränsade underlaget är svårt att dra några slutsatser om de variationer över tid som framgår där. Det noteras dock att det under 2023 förekom fyra fall (7 procent) där tiden mellan beslut om proposition och ikraftträdande var ungefär tre veckor. Så kort tid förekom inte under motsvarande perioder 2007 och 2015. I denna del framhålls att de aktuella propositionerna från 2023 avser frågor relaterade till de höga energipriserna och kriget i Ukraina (bl.a. propositioner med extra ändringsbudgetar och som rör elstöd).

Förutsättningar för riksdagen att behandla propositioner

Även om det enligt svarspromemorian finns en ambition att fatta beslut om propositioner så att överlämnandena av dessa till riksdagen i någon mån fördelar sig jämnt över året, planeras en relativt stor andel propositioner så att de ska kunna lämnas före det s.k. stoppdatumet. Planeringen kommer till uttryck i de propositionsförteckningar som regeringen lämnar till riksdagen.

Vidare framhålls att varje månad anmäler departementen till Statsrådsberedningen eventuella förändringar i propositionsförteckningen och då ska departementen även ange om kontakt har tagits med berört utskottskansli. Dessutom underrättar Statsrådsberedningens granskningskansli varje månad riksdagens kammarkansli om eventuella förändringar i propositionsförteckningen.

Om ett lagförslag behöver träda i kraft senast vid en tidpunkt som kan påverka utrymmet för riksdagsbehandlingen, tas i ett tidigt skede en kontakt med det berörda utskottets kansli för att hitta en planering som passar. Vidare framhålls att i Propositionshandboken understryks särskilt vikten av att ta hänsyn till arbetet i riksdagen vid tidsplaneringen.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet vill inledningsvis understryka vikten av god planering genom hela lagstiftningsprocessen. Att olika moment i denna process genomförs på ett sätt som ger tillräckligt utrymme för inläsning, analys och överväganden är en förutsättning för att kvaliteten i lagstiftningen ska kunna upprätthållas på sikt.

Syftet med granskningen är att få en övergripande bild av tidsförhållandena vid fyra olika moment i lagstiftningsprocessen och om det har skett några förändringar över tid. Frågor av intresse är hur Regeringskansliet planerar olika moment i lagstiftningsprocessen och vilka förutsättningar som ges för att behandla lagförslagen under processens gång.

Ett av de moment som har studerats är *remisstidens längd*. Som tidigare har framhållits av utskottet skapas genom remissväsendet förutsättningar för att lagförslagen blir allsidigt belysta och det leder till god kvalitet i lagstiftningsarbetet. Av granskningen framgår att drygt två femtedelar av remissunderlagen hade en remisstid som var kortare än tre månader. För merparten av dessa var remisstiden en månad eller längre. Remisstider på bara några få dagar förekom också. Jämförs de olika perioderna som ingår i granskningen kan konstateras att remisser med kortare svarstid än tre månader har blivit något mindre vanliga. Det som har ökat är i stället remisser med tre månaders svarstid medan andelen med ännu längre svarstid varit konstant över tid.

Även om det som Regeringskansliet har framhållit är svårt att utifrån granskningen dra några säkra slutsatser om huruvida remisstiderna blivit kortare eller längre sett över de senaste 15 åren synes den genomsnittliga remisstiden således ha blivit något längre. Som utskottet tidigare har framhållit är det viktigt att remissinstanserna ges förutsättningar att kunna sätta sig in i och yttra sig över remissunderlagen samt att remisstiden som huvudregel inte bör vara kortare än tre månader. Givetvis kan det, som Regeringskansliet har framhållit också i vissa fall finnas skäl till såväl längre som kortare remisstider än tre månader. Kortare remisstider än tre månader bör dock enligt utskottet endast förekomma undantagsvis, och remisstider på några få dagar bör endast tillämpas vid extraordinära situationer. Av granskningen framgår att remisstider på några få dagar inte förekom alls under 2007 och 2015 men däremot i några enstaka fall under 2023. Utskottet tar i granskningen inte ställning till i vad mån dessa korta remisstider har varit motiverade men vill på nytt understryka vikten av god planering för att om möjligt undvika tidsnöd med t.ex. förkortad remissomgång som följd.

När det gäller Lagrådets granskning har utskottet uppmärksammat tidsåtgången för Lagrådet och tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen. Som tidigare har framhållits av utskottet fyller Lagrådet från konstitutionell synpunkt en mycket viktig funktion i förhandsgranskningen av regeringens lagförslag innan de läggs fram för riksdagen. Enligt utskottet är det också angeläget att denna del av lagstiftningsprocessen ges det utrymme som krävs utifrån ett lagförslags omfattning och komplexitet och de synpunkter som framförs av Lagrådet.

Genomgången visar att *tidsåtgången för Lagrådets granskning* i drygt 80 procent av fallen var kortare än en månad. För merparten av dessa var tidsåtgången en vecka eller längre, men ibland var den endast några dagar. Under den granskade perioden har den genomsnittliga tidsåtgången för Lagrådet varierat utan någon tydlig trend. Som konstitutionsutskottet tidigare har framhållit är det viktigt att Lagrådet ges rimliga förutsättningar för att kunna sätta sig in i och yttra sig över regeringens lagförslag. Vad som utgör en rimlig tidsåtgång för Lagrådet får, som har framgått, avgöras utifrån ett lagförslags omfattning och komplexitet samt, i viss utsträckning, Lagrådets arbetsbörda. Utskottet förutsätter att det finns en väl fungerande dialog mellan Regeringskansliet och Lagrådet i dessa frågor.

Av granskningen framgår vidare att för ungefär 35 procent av propositionerna var *tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen* cirka en månad medan den för närmare 45 procent av fallen var kortare än en månad. Jämförs de olika perioderna som ingår i granskningen kan konstateras att ett tidsintervall mellan yttrande och beslut på cirka en månad har blivit vanligare medan kortare tidsintervaller än så har blivit mindre vanliga. Enligt Regeringskansliet tar det som utgångspunkt minst fyra veckor att bereda regeringens beslut om proposition efter ett lagrådsyttrande men tiden kan vara både kortare och längre beroende på ett lagförslags omfattning och komplexitet samt ärendets prioritet.

Som utskottet tidigare har påpekat är det viktigt att tillräckligt med tid, som också framhålls i Statsrådsberedningens riktlinjer, avsätts för beredning av Lagrådets synpunkter. Det gäller inte minst när dessa synpunkter är av principiell eller mer kvalificerad art, eller då regeringen väljer att inte följa Lagrådets synpunkter. En tydlig argumentation i dessa fall från regeringens sida är också av avgörande betydelse för beslutsprocessen i riksdagen och möjligheterna att där behandla och föra en konstruktiv debatt om lagärendet i fråga.

Granskningen visar även att för merparten av propositionerna var *tiden mellan regeringens beslut om propositionen och lagförslagets ikraftträdande* tre månader eller längre och att i endast 5 procent av fallen var denna tid kortare än tre månader. Jämförs de olika perioderna som ingår i granskningen kan konstateras en viss ökning för de fall där tiden mellan regeringens beslut om propositionen och lagförslagets ikraftträdande var kortare än tre månader. För drygt hälften av dessa var tiden en eller två månader, men en till tre veckor förekom också och samtliga dessa propositioner beslutades under våren 2023. Att det förekommer variationer när det gäller tiden mellan regeringens beslut om proposition och tidpunkten för ikraftträdande kan enligt Regeringskansliet bl.a. bero på lagens innehåll och om det finns någon särskild omständighet som är styrande för när lagen bör träda i kraft.

Utskottet inser att det i vissa brådskande situationer kan vara nödvändigt att tiden mellan regeringens beslut om propositionen och lagens ikraftträdande är kortare än normalt. Effekterna detta för med sig på förutsättningarna för riksdagen och dess partier ska dock inte negligeras. Som utskottet tidigare har konstaterat medför korta tidsramar att förutsättningarna för riksdagens behandling av propositionerna påverkas negativt genom t.ex. förkortad motionstid och kort tid för beredning. Att kravet på bl.a. välvägd tidsfrister även gäller när regeringen nödgas bereda ärenden av brådskande karaktär har understrukits av utskottet i flera granskningar. Genom kontinuerlig omvärldsbevakning och god framförhållning och beredskap inom Regeringskansliet bör behovet av brådskande riksdagsbehandling kunna begränsas till de fall där det är absolut nödvändigt.

7 Underlag inför samråd med EU-nämnden

Ärendet

Konstitutionsutskottet har under hösten 2023 granskat det skriftliga underlag som ligger till grund för regeringens muntliga samråd med EU-nämnden. Syftet med granskningen har varit att ge en systematisk överblick över det underlag som överlämnats till EU-nämnden och att möjliggöra jämförelser över tid.

Till grund för granskningen ligger statistik framtagen av konstitutionsutskottets kansli och en promemoria som upprättats inom Statsrådsberedningen *bilaga 7.1*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning

Grundläggande bestämmelser för information och samråd

Regeringen ska enligt 10 kap. 10 § regeringsformen (RF) fortlöpande informera riksdagen och samråda med organ som utses av riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen. Närmare bestämmelser om informations- och samrådsskyldigheten meddelas i riksdagsordningen (RO).

Regeringen ska enligt 7 kap. 14 § RO underrätta EU-nämnden om frågor som ska beslutas i Europeiska unionens råd. Regeringen ska också rådgöra med EU-nämnden om hur förhandlingarna i rådet ska föras inför besluten i rådet. Regeringen samråder med EU-nämnden för att få stöd för den ståndpunkt som ska föras fram i rådet. Det mandat regeringen får av EU-nämnden är inte formellt bindande. Konstitutionsutskottet har emellertid uttalat att innebörden av regeringens informations- och samrådsskyldighet med riksdagen i EU-frågor är att riksdagen härigenom får ett reellt inflytande när det gäller de svenska ståndpunkterna vid beslut i rådet. Man bör nämligen enligt utskottet kunna utgå från att regeringen inte kommer att företräda en ståndpunkt som står i strid med vad EU-nämnden har gett uttryck för i samrådet.

När det gäller underlaget till EU-nämnden inför ett samråd i EU-nämnden uttalade den parlamentariska Riksdagskommittén att det åligger regeringen att presentera ett så fullgott underlag för nämnden att samrådet blir meningsfullt. Kommittén förutsatte att regeringen överlämnar det material som ska gå till nämnden så fort som det är praktiskt möjligt. Kommittén ansåg att det är angeläget att det finns utrymme för partierna att internt diskutera och förankra frågorna (förs. 2000/01:RS1 s. 134, bet. 2000/01:KU23, rskr. 2000/01:273–276).

Regeringskansliets riktlinjer för samråd

Inom Regeringskansliet har det tagits fram riktlinjer för beredning och riksdagsförankring av EU-frågor (EU-chefens riktlinjer 2022:1). Av riktlinjerna framgår bl.a. följande.

Muntligt samråd sker vid nämndens sammanträden som normalt äger rum på fredagar. Inför samråd har EU-nämnden fått skriftligt underlag och samrådet kan därför koncentreras till de avgörande frågeställningarna som ståndpunkter, förhandlingsläge och vad som har hänt i saken sedan det skriftliga materialet utformades.

Det skriftliga underlaget inför samråd sänds direkt från det ansvariga departementet till EU-nämndens kansli. Departementet ansvarar för att ett samlat underlag med en kommenterad dagordning anländer senast måndag kl. 12 i den vecka som nämnden sammanträder. Eventuellt kompletterande underlag överlämnas samlat onsdag respektive torsdag senast kl. 12. Om rådsdagordningen berör flera departement, sänds ett gemensamt underlag.

Det material som sänds till EU-nämnden består vanligen av en kommenterad dagordning som anger regeringens preliminära ståndpunkter inför samrådet, relevanta dokument från EU:s institutioner och i förekommande fall rådspromemorior. Materialet översänds så långt som möjligt i elektronisk form.

Tidigare granskning

I en granskning våren 1997 av informationen och samrådet med EU-nämnden på tredje pelarens område, dvs. det straffrättsliga och polisiära samarbetet före Lissabonfördraget, anförde konstitutionsutskottet att EU-nämndens ledamöter bör förse med ett så fullständigt skriftligt underlag som möjligt inför sammanträdena. Detta ansåg konstitutionsutskottet var en självklar förutsättning för att EU-nämndens ledamöter ska kunna tillägna sig insikter inom EU:s alla samarbetsområden och diskutera också komplicerade sakfrågor. Framför allt bör underlaget ge förutsättningar för en diskussion om den ståndpunkt regeringen ska inta vid det kommande ministerrådssammanträdet (bet. 1996/97:KU25 s. 129 f.).

Våren 2016 granskade utskottet om dåvarande klimat- och miljöministern brustit i uppfyllandet av sina grundlagsstadgade informations- och samråds-skyldigheter gentemot riksdagen i sin hantering av ett skriftligt samråd med EU-nämnden (bet. 2015/16:KU20 s. 92 f.). I sitt ställningstagande anförde utskottet att ändamålet med reglerna om samråd och information mellan regeringen och riksdagen är att riksdagen får ett aktivt och reellt inflytande som gör det möjligt att på förhand påverka de ståndpunkter som Sverige ska inta inför förhandlingar och beslutsfattande inom EU samt även i övrigt insyn i och inflytande över den process som leder fram till för vårt land viktiga och bindande beslut. Det är därför av största vikt att samrådet med och informationen till EU-nämnden fungerar på ett bra sätt. Regeringen bör presentera ett sådant underlag för nämnden att samrådet blir meningsfullt.

Våren 2023 granskade utskottet jämställdhets- och biträdande arbetsmarknadsministrarnas samråd med riksdagen om direktivet om bättre arbetsvillkor för plattformsarbete (bet. 2022/23:KU20 s. 23 f.). Enligt anmälan innebar det sena överlämnandet av underlag inför samrådet med EU-nämnden att regeringen brustit i sin informations- och samrådsskyldighet. Av utredningen framgick att statsrådet valt att avvakta med att sända underlag inför samrådet eftersom det ännu inte fanns något rådsdokument tillgängligt vid måndagens utskick inför fredagens sammanträde med EU-nämnden. När det inte heller under torsdagen fanns något rådsdokument tillgängligt valde departementet att istället överlämna det dokument som behandlats i Coreper¹ veckan före. Enligt ministern skilde sig förfarandet i det aktuella ärendet från det normala på grund av att handlingarna kom in så sent. Vidare anfördes att det är ovanligt att skicka Coreperdokumentet till EU-nämnden eftersom det är rådsdokumentet som utgör det förslag som är föremål för beslut i rådet.

I sitt ställningstagande konstaterade utskottet att underlaget överlämnades först dagen före samrådet, vilket medförde begränsade möjligheter för ledamöterna i EU-nämnden att analysera underlaget och att internt inom respektive parti förankra en välgrundad ståndpunkt. Vidare anfördes följande:

En förutsättning för att ett samråd mellan regeringen och EU-nämnden ska bli meningsfullt är att EU-nämnden får ett så fullständigt skriftligt underlag som möjligt och att regeringen överlämnar underlaget så fort som det är praktiskt möjligt. Det är angeläget att det finns utrymme för partierna att internt diskutera och förankra en välgrundad ståndpunkt. Samtidigt kan man inte bortse från att EU:s beslutsprocess sätter ramen för samrådet mellan regeringen och EU-nämnden. Regeringen råder inte över beslutsprocessen inom EU eller hur förhandlingarna förs. [...]

Det bör framhållas att regeringen alltid har ett informationsövertag om vad som sker i förhandlingarna inom EU och därför har ett ansvar för att förse EU-nämnden med det underlag som krävs för att riksdagen ska få insyn i och inflytande över den process som leder fram till viktiga beslut för Sverige. EU-nämnden måste kunna ha förtroende för att regeringen lever upp till detta ansvar. I situationer som den nu aktuella, med ett förestående samråd i en central politisk fråga i ett tidskritiskt läge, kan det finnas skäl för regeringen att uppdatera EU-nämnden med information om ärendets status. Utskottet vill i detta sammanhang understryka vikten av dialog mellan regeringen och EU-nämnden så att EU-nämndens behov av information så långt som möjligt kan tillgodoses.

Statistik över underlag inför samråd med EU-nämnden

Som underlag för granskningen har konstitutionsutskottets kansli tagit fram statistik över det skriftliga underlag som legat till grund för muntliga samråd med EU-nämnden. Eftersom det rör sig om ett omfattande material har vissa avgränsningar gjorts. En första utgångspunkt har varit att granska den mest aktuella tidsperioden, dvs. vårterminen 2023 (den 1 januari–30 juni). För att

¹ Coreper är den franska förkortningen för Comité des représentants permanents (de ständiga representanternas kommitté). Coreper har till uppgift att bistå rådet genom att förbereda dess möten och utföra de uppdrag som rådet ger den (artikel 240 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Kommittén består av EU-ländernas EU-ambassadörer.

möjliggöra jämförelser över tid har uppgifter även samlats in för ytterligare tre vårterminer: 2019, 2015 och 2011. Samtliga vårterminer utgör således första våren i en valperiod. För varje termin har en sammanställning gjorts över samtliga beslutspunkter som framgår av de kommenterade dagordningar som överlämnats till EU-nämnden.¹ Totalt rör det sig om ca 300 beslutspunkter i både lagstiftande och icke-lagstiftande ärenden.

Inför sammanträden med EU-nämnden skickar nämndens kansli ut en kallelse och föredragningslista. Av denna framgår vilka rådsmöten som kommer att behandlas under samrådet och vilka statsråd som kommer att delta. Som bilagor till kallelsen finns kommenterade dagordningar för rådsmötena där de olika dagordningspunkterna beskrivs. Under de fyra terminer som omfattas av granskningen sändes kommenterade dagordningar ut inför samtliga samråd.

Den kommenterade dagordningen innehåller i normalfallet ett förslag till svensk ståndpunkt för varje beslutspunkt som ska behandlas. Vanligen bifogas även det EU-dokument som ligger till grund för den aktuella behandlingen. Ibland bifogas också en s.k. rådspromemoria som tagits fram inom Regeringskansliet inför ett visst samråd. Av kallelsen framgår vilka bilagor som hör till vilka dagordningspunkter i utskicket.

Förslag till svensk ståndpunkt

I tabell 7.1 visas antalet beslutspunkter per granskad vårtermin och förekomsten av förslag till svensk ståndpunkt för dessa. Av tabellen framgår att de kommenterade dagordningarna i nästan samtliga fall innehåller förslag till svensk ståndpunkt. Under de fyra terminerna har andelen beslutspunkter med förslag till svensk ståndpunkt varit som lägst 97 procent (2011 och 2015). Under våren 2019 och våren 2023 fanns förslag till svensk ståndpunkt för samtliga beslutspunkter.

Tabell 7.1 Beslutspunkter och förslag till svensk ståndpunkt

	Beslutspunkt	Förslag till svensk ståndpunkt	
	Antal	Antal	Andel
2011	116	112	97 %
2015	71	69	97 %
2019	49	49	100 %
2023	60	60	100 %
Total	296	290	98 %

Källa: Statistik insamlad av konstitutionsutskottets kansli.

Förekomst av bilagor

Som nämnts bifogas normalt sett de EU-dokument som är föremål för beslut under det rådsmöte som samrådet avser. Ofta rör det sig om ett förslag till

¹ Rådet för utrikes frågor (FAC) är exkluderat från sammanställningen då det skiljer sig från övriga rådskonstellationer när det gäller både utformandet av beslutspunkter och delning av underlag.

rådsslutsatser eller till en allmän riktlinje. Tabell 7.2 visar förekomsten av bilagda EU-dokument i det undersökta materialet. Som framgår av tabellen fanns EU-dokument bilagt för 97 procent av beslutspunkterna våren 2023, vilket är en ökning jämfört med de tidigare terminerna. Här kan noteras att våren 2015 sticker ut med en betydligt lägre andel bilagda EU-dokument (69 procent) än övriga terminer. Detta beror till stor del på ett enskilt rådsmöte (Ekofin) där det för ett större antal beslutspunkter inte bilagts några EU-dokument från Finansdepartementet inför samrådet. Sett till alla fyra terminer står Finansdepartementet för 23 av de totalt 51 uteblivna EU-dokumenten (45 procent). De flesta av dessa (19 stycken) gäller samråd längre tillbaka i tiden (2011 och 2015).

Utöver det EU-dokument som hör ihop med en viss beslutspunkt bifogas ibland även en rådspromemoria, framtagen inom Regeringskansliet, som beskriver det aktuella ärendet. Det förekommer också att enbart en rådspromemoria bifogas, t.ex. om det relevanta EU-dokumentet ännu inte finns tillgängligt. Som framgår av tabell 7.2 har användningen av rådspromemorior dock minskat kraftigt över tid. Våren 2011 hade hälften av alla beslutspunkter en bilagd rådspromemoria. Denna andel halverades till våren 2015, för att sedan i princip upphöra helt. Våren 2023 sändes inga rådspromemorior inför samråd med EU-nämnden.

Tabell 7.2 Bilagor och hänvisningar

	Bifogat EU-dokument		Bifogad råds- promemoria		Hänvisning till EU- dokument	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
2011	92	79 %	58	50 %	81	70 %
2015	49	69 %	16	23 %	29	41 %
2019	46	94 %	1	2 %	19	39 %
2023	58	97 %	0	0 %	19	32 %
Total	245	83 %	75	25 %	148	50 %

Källa: Statistik insamlad av konstitutionsutskottets kansli.

Som noterats ovan framgår det av kallelsen vilken bilaga som hör ihop med vilken dagordningspunkt. Utöver detta förekommer det hänvisningar i de kommenterade dagordningarna, alternativt i rådspromemoriorna, till det EU-dokument som hör ihop med en viss beslutspunkt. Sådana hänvisningar underlättar EU-nämndens arbete genom att göra det tydligt vilket dokument beslutet rör. I det granskade materialet förekommer detta i ungefär hälften av fallen. Som framgår av tabell 7.2 har andelen beslutspunkter med hänvisning till det tillhörande EU-dokumentet dock minskat över tid. Våren 2023 fanns det hänvisningar till ungefär en tredjedel av bilagorna (32 procent).

De bilagda EU-dokumenten kan i sin tur delas in i två huvudkategorier: rådsdokument och Coreperdokument. Rådsdokument är dokument som är adresserade till rådet för behandling där. Coreperdokument är i stället dokument adresserade till de ständiga representanternas kommitté (Coreper) för beredning inför kommande rådsmöten. Ett förslag till allmän riktlinje

bereds exempelvis i Coreper innan det slutgiltiga förslaget sänds till rådet för beslut. Ibland översänds Coreperdokument inför samråd med EU-nämnden om det slutgiltiga rådsdokumentet ännu inte finns tillgängligt.

Tabell 7.3 visar en sammanställning över vilken typ av EU-dokument som bifogats under de granskade vårterminerna.¹ Här har en avgränsning gjorts till att endast omfatta de beslutspunkter som rör lagstiftande verksamhet. Dessa utgör ungefär en tredjedel av det totala antalet granskade beslutspunkter. Som framgår av tabellen utgörs 62 procent av de bifogade EU-dokumenterna av rådsdokument och 38 procent av Coreperdokument.² Andelen Coreperdokument har dock ökat sedan 2015 och våren 2023 var omkring hälften (52 procent) av de bilagor som översändes inför samråd om lagstiftande verksamhet Coreperdokument.

Tabell 7.3 Typ av bifogat EU-dokument, lagstiftande verksamhet

	Rådsdokument		Coreperdokument	
	Antal	Andel	Antal	Andel
2011	12	60 %	8	40 %
2015	11	92 %	1	8 %
2019	8	57 %	6	43 %
2023	10	48 %	11	52 %
Total	41	62 %	26	38 %

Källa: Statistik insamlad av konstitutionsutskottets kansli.

Tidpunkt för översändande av underlag

Som angetts ovan äger EU-nämndens sammanträden vanligen rum på fredagar. Det första utskicket med underlag inför samrådet görs då på måndagen samma vecka. Eventuellt kompletterande material sänds ut antingen under onsdagen eller torsdagen.³ I tabell 7.4 visas en sammanställning över tidpunkten för översändande av bilagor inför samråd, fördelat över utskick 1 (måndag), 2 (onsdag) och 3 (torsdag). Av tabellen framgår att 76 procent av bilagorna sändes i det första utskicket under våren 2023, vilket var en ökning jämfört med våren 2019 och våren 2015. Andelen bilagor som sändes i det andra utskicket var i genomsnitt 24 procent och i det tredje utskicket 4 procent.

¹ I de fall flera EU-dokument har skickats inför samråd med EU-nämnden anges här det mest aktuella dokumentet.

² Dokument som är adresserade till både rådet och Coreper betraktas av EU-nämndens kansli som rådsdokument och ingår därför i denna kategori även här.

³ I undantagsfall kan sammanträden äga rum på andra veckodagar och utskicksdagarna anpassas då efter detta.

Tabell 7.4 Antal och andel bilagor per utskick

	Utskick 1		Utskick 2		Utskick 3	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
2011	100	83 %	18	15 %	2	2 %
2015	35	61 %	17	30 %	5	9 %
2019	27	55 %	20	41 %	2	4 %
2023	44	76 %	13	22 %	1	2 %
Total	206	73 %	68	24 %	10	4 %

Källa: Statistik insamlad av konstitutionsutskottets kansli.

Promemoria från Regeringskansliet

Genom en skrivelse till Regeringskansliet har utskottet begärt svar på vissa frågor. Utskottet fick den 5 oktober 2023 en svarspromemoria som upprättats inom Statsrådsberedningen (bilaga 7.1).

I promemorian redogörs för skälet till den minskade användningen av rådspromemorior. Den skriftliga information som lämnas till EU-nämnden inför muntligt samråd består numera vanligen av en kommenterad dagordning och relevanta rådsdokument. EU-arbetet har under senare år utvecklats i enlighet med riksdagens och regeringens inriktning, nämligen att riksdagsförankring av ståndpunkter ska inledas tidigt i en frågas behandling. Den viktigaste konsekvensen av utvecklingen är att en större del av förankringsarbetet sker i riksdagens fackutskott. Det har lett till en minskad användning av rådspromemorior i EU-nämnden.

Vidare redogörs i promemorian för skälet till den minskade förekomsten av hänvisningar i de kommenterade dagordningarna till det dokument som ligger till grund för behandlingen av en viss beslutspunkt. Den kommenterade dagordningen avspeglar informationsläget så som det ser ut vid den tidpunkt då dagordningen översänds till EU-nämnden, normalt kl. 12.00 måndagen före det muntliga samrådet. Ett skäl till att det saknas hänvisningar i de kommenterade dagordningarna kan vara att de underliggande dokumenten inte finns tillgängliga eller framgår av den preliminära dagordningen för det aktuella rådsmötet. Ambitionen att dokument ska finnas tillgängliga i god tid inför ett rådsmöte hindras ofta av att förhandlingar pågår. Inte sällan är det möte i Coreper onsdagen samma vecka som samrådet med EU-nämnden sker, eller ännu närmare inpå rådsmötet. Intrycket är att detta har blivit vanligare under senare år.

Slutligen redogörs i promemorian för skälet till att de EU-dokument som översänds inför samråd om lagstiftande verksamhet i allt högre grad utgörs av Coreperdokument. Tillgängliggörandet av dokument inför ett rådsmöte hanteras av rådssekretariatet i samarbete med ordförandeskapet. Om ett dokument inte finns tillgängligt i samband med översändandet till EU-nämnden är det vanligt att Regeringskansliet väljer att inkludera relevanta Coreperdokument. Att en sådan ordning ofta är att föredra framför att invänta

själva rådsdokumentet framgår av utskottets tidigare granskningsbetänkande (bet. 2022/23:KU20 s. 23 f.).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare uttalat är syftet med reglerna om information och samråd att riksdagen får ett aktivt och reellt inflytande som gör det möjligt att på förhand påverka de ståndpunkter som Sverige ska inta inför förhandlingar och beslutsfattande inom EU samt att riksdagen även i övrigt får insyn i och inflytande över den process som leder fram till beslut som är viktiga och bindande för Sverige. Det är därför av största vikt att information till och samrådet med EU-nämnden fungerar på ett bra sätt.

En förutsättning för att ett samråd mellan regeringen och EU-nämnden ska bli meningsfullt är att EU-nämnden får ett så fullständigt skriftligt underlag som möjligt och att regeringen överlämnar underlaget så fort som det är praktiskt möjligt. Det är angeläget att det finns utrymme för partierna att internt diskutera och förankra en välgrundad ståndpunkt. Samtidigt kan man inte bortse från att EU:s beslutsprocess sätter ramen för samrådet mellan regeringen och EU-nämnden. Regeringen råder inte över beslutsprocessen inom EU eller hur förhandlingarna förs.

När det gäller den aktuella granskningen konstaterar utskottet att typen av underlag som översänds inför samråd med EU-nämnden har genomgått vissa förändringar under senare år. En sådan förändring är den minskade användningen av s.k. rådspromemior, som tas fram inom Regeringskansliet som underlag i ett visst ärende. Av Regeringskansliets svarspromemoria framgår att detta är en följd av att en större del av förankringsarbetet nu sker i riksdagens fackutskott. Regeringens ståndpunkt framkommer i stället som regel av den kommenterade dagordningen, vilken översänds tillsammans med de rådsdokument som är föremål för behandling vid det aktuella rådsmötet. Utskottet har inget att invända mot denna utveckling. Det har också blivit allt vanligare att Regeringskansliet väljer att inkludera relevanta Coreper-dokument om ett aktuellt rådsdokument inte finns tillgängligt i samband med att underlaget översänds till EU-nämnden. Enligt utskottet finns det situationer då denna ordning kan vara nödvändig. Samtidigt bör det övervägas om någon annan typ av underlag kan vara mer ändamålsenlig för att skapa goda förutsättningar för ett meningsfullt samråd när rådsdokument saknas. Utskottet vill i detta sammanhang understryka vikten av dialog mellan regeringen och EU-nämnden så att EU-nämndens behov av information så långt som möjligt kan tillgodoses.

När det gäller förekomsten av hänvisningar i de kommenterade dagordningarna till de dokument som ligger till grund för behandlingen av en viss beslutspunkt noterar utskottet att en anledning till att sådana saknas kan vara att dokumenten inte finns tillgängliga eller framgår av den preliminära dagordningen för det aktuella rådsmötet. Samtidigt visar granskningen att det finns avsevärda skillnader mellan departement när det gäller förekomsten av

hänvisningar. Enligt utskottet är det önskvärt att de kommenterade dagordningarna i möjligaste mån innehåller hänvisningar till relevanta dokument och att dessa används konsekvent.

8 Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Ärendet

Konstitutionsutskottet har under hösten granskat styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag. Syftet med granskningen har varit att på en övergripande nivå se över formerna för regeringens styrning av bolagen.

Statens bolagsportfölj består av 43 bolag. Av dessa verkar cirka hälften på affärsmässiga grunder på fullt konkurrensutsatta marknader. Övriga bolag har ett s.k. samhällsuppdrag som riksdagen har beslutat särskilt om. Det innebär att de ska uppnå andra mål än ekonomisk avkastning till ägaren.

Det har gjorts en genomgång av årsakter för samtliga bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag och i förekommande fall akter som upprättats för att diarieföra ett särskilt ärende inom ramen för förvaltningen av dessa bolag. Därutöver har även den särskilda akten för utskick till samtliga bolag med statligt ägande gått igenom. Totalt rör det sig om 22 bolag. Genomgången omfattar sammantaget 51 akter från i huvudsak kalenderåret 2022, *bilaga 8.1*. Till grund för granskningen har även legat fem promemorior som upprättats inom Finansdepartementet och Kulturdepartementet *bilaga 8.2–4*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning m.m.

Grunderna för förvaltningen av statligt ägda bolag

Regeringen förvaltar och förfogar enligt 9 kap. 8 § regeringsformen, med vissa undantag, över statens tillgångar. Enligt 9 kap. 9 § regeringsformen beslutar riksdagen om grunderna för förvaltningen av och förfogandet över statens tillgångar, vilket innefattar de statligt ägda bolagen. Enligt de riktlinjer som riksdagen beslutade om våren 1996 (prop. 1995/96:141, bet. 1995/96:NU26, rskr. 1995/96:302) ska följande huvudprinciper gälla för förvaltningen av bolag med statligt ägande:

- Statligt ägda företag ska arbeta under krav på effektivitet, avkastning på det kapital företaget representerar och strukturanpassning.
- Den som utövar förvaltningen av ett statligt ägt företag ska med utgångspunkt i uppsatta verksamhetsmål aktivt följa företagets utveckling och vidta nödvändiga åtgärder för att företaget ska uppfylla kraven på effektivitet, avkastning och strukturanpassning.

Utgångspunkten är att samtliga beslut som rör förvaltningen av bolagen med statligt ägande fattas av regeringen baserat på förvaltningsmandatet. I enlighet med 7 kap. 5 § regeringsformen är departementschefen, eller det statsråd som statsministern har förordnat, föredragande vid regeringssammanträden i

ärenden som rör bolag som förvaltas av departementet. Vilka departement som förvaltar vilka bolag framgår av en bilaga till förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

Statsråd med ansvar för bolag med statligt ägande har fått regeringens bemyndigande att på egen hand företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i de bolag som hör till departementets ansvarsområde. Detta innebär att ägarens förslag till beslut på bolagsstämman fattas av det ansvariga statsrådet genom ett regeringskanslibeslut. För ett fåtal bolag finns undantag från denna regel då det i vissa frågor krävs regeringsbeslut.

Med stöd av sitt allmänna beredningsansvar för förvaltningen av bolaget och sitt bemyndigande att företräda ägaren vid bolagsstämman förmedlar det ansvariga statsrådet regeringens inställning i frågor som rör bolaget. Respektive statsråd företräder således ägaren i den löpande förvaltningen och i kontakten med bolaget. I den löpande förvaltningen ingår bl.a. att fastställa bolagets ekonomiska mål och, i förekommande fall s.k. uppdragsmål, på det sätt som anges i statens ägarpolicy (se nedan).

Regeringen har även bemyndigat statsrådet med ansvar för enhetlig ägarpolitik (för närvarande departementschefen vid Finansdepartementet) att besluta om riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning (benämns fortsättningsvis Regeringskansliets riktlinjer, se vidare nedan).

Vissa beslut som gäller bolagen kräver riksdagens bemyndigande, t.ex. att skjuta till kapital till ett bolag. Vidare krävs riksdagens godkännande vid väsentliga ändringar av bolagens verksamhetsföremål (den konkreta verksamhet som bolaget bedriver och som fastställs av bolagsstämman i bolagsordningen).

Styrning av bolag med statligt ägande

Bolagen med statligt ägande lyder under samma lagar som privatägda bolag, bl.a. aktiebolagslagen (2005:551). I egenskap av företrädare för statens ägande lyder regeringen alltså under samma regler som andra bolagsägare. Innebörden av detta är bl.a. att ägarinflytandet utövas i bolagets beslutande organ, bolagsstämman (7 kap. 1 § aktiebolagslagen). Bortsett från arbetstagarrepresentanterna utser stämman styrelsens ledamöter, vilka i ett statligt helägt företag representerar staten som ägare. Styrelsen utser i sin tur verkställande direktör. Genom bl.a. valet av styrelse och möjligheten att föra in särskilda bestämmelser i bolagsordningen kan statens representanter på bolagsstämman påverka inriktningen av bolagets verksamhet.

Bolag med statligt ägande är i likhet med andra aktiebolag självständiga juridiska personer. Bolagets styrelse ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. I detta ingår att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att se till att bolaget har en betryggande internkontroll. Den löpande verksamheten sköts av bolagets ledning. Styrelsen i bolag med statligt ägande ska genom styrelseordföranden samordna sin syn

med företrädare för ägaren när bolaget står inför särskilt viktiga avgöranden (ägarsamordning). Vid regelbundna möten mellan företrädare för bolag respektive ägare (s.k. ägardialog) följs bl.a. målen för bolagen upp.

Regeringen kan inte rikta formellt bindande direktiv, anvisningar eller liknande direkt till bolagen. I enlighet med aktiebolagens bestämmelser är regeringen i likhet med andra aktieägare hänvisad till att utöva rätten att besluta i bolagets angelägenheter och rikta bindande anvisningar till bolaget vid bolagsstämman.

Regeringen har riksdagens uppdrag att aktivt förvalta bolag med statligt ägande så att den långsiktiga värdeutvecklingen blir den bästa möjliga och de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Ett aktivt ägande och god bolagsstyrning är en förutsättning för att regeringen ska kunna utföra detta uppdrag. Det är inte rättsligt bindande för bolaget att följa det samhällsuppdrag som riksdagen beslutat särskilt om, om det inte omsätts i bolagsordningen eller andra styrdokument, t.ex. en ägaranvisning, som beslutas av bolagsstämman. I den mån riksdagen beslutar om anslag på statsbudgeten för bolagets verksamhet kan styrning utövas genom att särskilda villkor föreskrivs för hur anslaget får användas. Utöver detta finns inte några formella styrmedel. Staten kan dock sluta avtal med ett statligt ägt bolag, varigenom bolaget frivilligt går med på att inskränka sin handlingsfrihet på ett sätt som staten önskar. Staten kan också utöva sitt ägarinflytande så att det i bolagsordningen skrivs in bestämmelser om att vissa av bolagets beslut ska underställas regeringen eller annan statlig myndighet.

Statens ägarpolicy och andra riktlinjer

Regeringen beslutade den 27 februari 2020 om en ny ägarpolicy för bolag med statligt ägande. I policyn redogörs för grunderna för de uppdrag och mål som sätts upp för bolag med statligt ägande. Det redogörs även för tillämpliga ramverk och viktiga principfrågor när det gäller styrningen av bolagen. I ägarpolicyn ingår vidare regeringens principer för bolagsstyrning, ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare samt extern rapportering i bolag med statligt ägande. Ägarpolicyns innehåll beskrivs närmare i valda delar i avsnittet Iakttagelser vid den nu aktuella granskningen.

Av ägarpolicyn framgår att den, inklusive nämnda principer, ska tillämpas i bolag med statligt majoritetsägande. I övriga bolag, där staten är delägare, verkar staten i dialog med övriga ägare för att ägarpolicyn och principerna ska tillämpas. I 2017 års redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2016/17:140) uppgav regeringen att den då nya ägarpolicyn och regeringens riktlinjer för bolag med statligt ägande hade beslutats vid årsstämmorna i de statligt helägda bolagen. Därmed blev policyn i dessa fall en bolagsrättsligt bindande instruktion (ägaranvisning) till bolagets styrelse.

Svensk kod för bolagsstyrning, med undantag för reglerna om valberedning samt reglerna om val av styrelse och revisor, tillämpas i bolag med statligt majoritetsägande vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad. Den svenska regeringens förvaltningsprinciper följer vidare i

huvudsak OECD:s riktlinjer för bolagsstyrning respektive antikorruption och integritet i statligt ägda företag.

Uppdrag och mål

Genom bolagsordningen bestämmer ägaren bolagets verksamhetsföremål och vissa angivna ramar för verksamheten. Verksamhetsföremålet i bolag med statligt ägande har sin grund i riksdagens beslut.

Ägaren beslutar också om ekonomiska mål för bolaget på bolagsstämman som dokumenteras i stämmoprotokollet. Beslutade ekonomiska mål gäller till dess att nya eller förändrade mål beslutas av bolagsstämman. Vidare har ägaren beslutat om s.k. uppdragsmål för 15 av de 22 bolagen med särskilt beslutat samhällsuppdrag. Av ägarpolicyn framgår att detta har gjorts bl.a. för att säkerställa att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Uppdragsmål beslutas av bolagsstämman genom en ägaranvisning till bolaget.

När det gäller att ta fram mål anför regeringen i ägarpolicyn att eftersom ett bolags möjligheter att utföra ett särskilt beslutat samhällsuppdrag och generera avkastning kan vara inbördes beroende ska framtagande av uppdragsmål och ekonomiska mål i normalfallet genomföras samordnat. Enligt Regeringskansliets riktlinjer ska gemensam beredning genomföras med Finansdepartementets budgetavdelning inför fastställande av ekonomiska mål och uppdragsmål. Inför fastställandet av uppdragsmål genomförs även en gemensam beredning med Statsrådsberedningens samordningskansli och eventuella andra berörda departement.

För bolag med statligt ägande finns även s.k. strategiska mål för hållbart värdeskapande. Dessa mål har beslutats av styrelsen men ska följa statens ägarpolicy och ingår som en punkt under ägarens uppföljning vid ägardialogen.

Ägaranvisning och andra förekommande styrdokument

Genom en s.k. ägaranvisning kan ägaren ge instruktioner till bolagets styrelse. Enligt uppgift i regeringens verksamhetsberättelse för bolag med statligt ägande 2023 används ägaranvisningar i huvudsak när bolaget har ett särskilt beslutat samhällsuppdrag. Enligt ägarpolicyn ska ägaranvisningar till sitt innehåll vara relevanta, konkreta och tydliga samt formaliseras genom beslut på bolagsstämman. Om ett uppdrag lämnas i en ägaranvisning ska det tydligt framgå av ägaranvisningen hur uppdraget finansieras, redovisas och följs upp. För vissa bolag beslutar regeringen även om årliga riktlinjer (t.ex. Kungliga Dramatiska teatern AB och Kungliga Operan AB) och med vissa bolag har staten ingått avtal (t.ex. Beredskapsavtalet med SOS Alarm Sverige AB). Flera bolag¹ får anslagsmedel från staten för att utföra sitt särskilt beslutade

¹ Följande bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag fick anslag för 2022: Almi AB, Kungliga Dramatiska teatern AB, AB Göta kanalbolag, Miljömärkning Sverige AB, Kungliga Operan AB, RISE Research Institutes of Sweden AB, SOS Alarm Sverige AB, Swedfund International AB, Teracom Group AB, V.S. Visit Sweden AB och Voksenåsen AS.

samhällsuppdrag. I budgetpropositionen anges ändamål för anslagen som riksdagen fattar beslut om.

Regeringskansliets riktlinjer

Som nämnts ovan har regeringen bemyndigat statsrådet med ansvar för enhetlig ägarpolitik att besluta om riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning. De senaste riktlinjerna beslutades i februari 2023 och ersatte de tidigare riktlinjerna från februari 2021. Det huvudsakliga innehållet i de två senast beslutade riktlinjerna är detsamma. Riktlinjernas innehåll beskrivs närmare i valda delar i avsnittet Iakttagelser vid den nu aktuella granskningen. I riktlinjerna finns exempel på handlingar och uppgifter som avser den löpande förvaltningen och därför kontinuerligt ska diarieföras.

Tidigare riksdagsbehandling

Inledning

Frågor om regeringens styrning av statligt ägda bolag har vid flera tillfällen varit föremål för konstitutionsutskottets granskning. Utskottet har bl.a. uttalat sig om dokumentation, behovet av riktlinjer och risken för jäv när staten uppträder i dubbla roller. Vidare behandlar näringsutskottet återkommande frågor om bolag med statligt ägande framför allt i samband med behandlingen av regeringens årliga skrivelse med redogörelsen för bolag med statligt ägande, men även i behandlingen av andra skrivelser från regeringen på området bl.a. med anledning av Riksrevisionens granskningar.

Dokumentation och aktbildning

Konstitutionsutskottet har i sin granskning vid upprepade tillfällen uttalat betydelsen av att regeringens styrning av statligt ägda bolag sker på ett sätt som skapar möjlighet att i efterhand granska regeringens agerande på ett meningsfullt sätt. Utskottet har då även framhållit vikten av rutiner som gör att det ska vara möjligt att i Regeringskansliets akter följa viktigare händelseförlopp som avser ägarförvaltning samt vilka kontakter och styrsignaler som därvid har förekommit mellan ägarförvaltning och bolag (se t.ex. bet. 2003/04:KU10 s. 76, 2005/06:KU10 s. 36, bet. 2010/11:KU10 s. 68 och bet. 2013/14:KU20 s. 245).

I en granskning om ägarförvaltningen av statligt ägda bolag hösten 2010 (bet. 2010/11:KU10 s. 46 f.) konstaterade utskottet att en stor del av årsakterna i huvudsak endast innehöll dokument som rörde bolagsstämmor och att de saknade uppgifter om andra kontakter mellan departement och bolag. Utskottet underströk vikten av att dokumentationen är tillräcklig för att göra en granskning i efterhand meningsfull. Att uppgifter om kontakter mellan ägarförvaltningen och bolaget förs till och blir kvar i akten i den omfattning som krävs för att i efterhand kunna följa viktigare händelseförlopp även om de inte direkt kräver ägarens ställningstagande framhölls som viktigt. Utskottet

underströk också värdet av möten med bolagens revisorer och att dessa möten dokumenteras.

Utskottet har också pekat på vikten av att innehållet i sådant material som annars inte skulle utgöra allmän handling, t.ex. arbetsanteckningar och liknande material, tillförs akterna snarast möjligt. När ärendena arkiveras bör sådant material också bli kvar i akterna i den omfattning som behövs för att en meningsfull granskning ska bli möjlig (bet. 2005/06:KU10 s. 36).

Utskottet har även uttalat att det inte finns något som hindrar regeringen från att dokumentera kontakter med bolagen i samband med händelser som bedöms vara viktiga för bolagen även om kontakterna endast avser informationsutbyte (bet. 2013/14:KU20 s. 245).

Uppdrag och mål

Riksrevisionen har i sin granskning av regeringens styrning av bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag flera gånger gjort iakttagelser och lämnat rekommendationer till regeringen i fråga om ägarens mål för bolagen. Iakttagelserna har handlat om brister i form av svårtolkade riksdagsbeslut, inte tillräckligt konkreta eller otydliga uppdrag och en avsaknad av prioritering från ägarens sida mellan uppdrag och mål.¹

I rapporten Statligt ägda bolag med samhällsuppdrag – regeringens styrning (RiR 2017:37) granskade Riksrevisionen om regeringens styrning av bolag med samhällsuppdrag har anpassats så att styrningen ger goda förutsättningar för att de samhällsuppdrag som riksdagen beslutat om ska kunna utföras väl. Enligt myndigheten hade bolag som fått uppdragsmål betydligt tydligare mål jämfört med de bolag som ännu inte hade fått sådana mål. Uppdragsmålsprocessen sågs därför som ett viktigt verktyg för att förtydliga varje bolags samhällsuppdrag. Riksrevisionen konstaterade att regeringens grundinställning var att uppdragsmål ska sättas för alla bolag med samhällsuppdrag. Vid tidpunkten för granskningen hade uppdragsmål fastställts för 8 av 23 bolag med samhällsuppdrag. Riksrevisionen rekommenderade regeringen att påskynda genomförandet av uppdragsmål så att så många bolag som möjligt kan få uppdragsmål inom överskådlig tid. Myndigheten påtalade att detta ställer krav på att tillräckliga resurser för detta arbete säkerställs.

I sin skrivelse till riksdagen med anledning av Riksrevisionens rapport (skr. 2017/18:172) anförde regeringen att den avsåg att fortsätta arbetet med uppdragsmålsprocessen och att målsättningen var att en uppdragsmålsprocess skulle genomföras utan dröjsmål för samtliga bolag med samhällsuppdrag, men i den takt som förutsättningarna och tillgängliga resurser tillåter. Mot bakgrund av regeringens uppdrag att aktivt förvalta bolagen med statligt ägande så att både den långsiktiga värdeutvecklingen blir den bästa möjliga och de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl kunde resurserna inom bolagsförvaltningen inte obehindrat fördelas om, framhöll regeringen.

¹ Se t.ex. granskningar av följande bolag Almi Företagspartner AB (RiR 2007:15), Swedfund International AB (RiR 2009:4), Sveaskog AB (RiR 2010:8) och Samhall AB (RiR 2023:14).

Regeringens skrivelse behandlades av näringsutskottet (bet. 2017/18:NU24 s. 12) som i sitt ställningstagande underströk vikten av att processen med uppdragsmål genomförs men samtidigt konstaterade att ett sådant arbete också pågår. Utskottet hade ingen annan uppfattning än regeringen i fråga om att uppdragsmålsprocessen får ske i den takt som förutsättningarna tillåter och med beaktande av tillgängliga resurser.

Ägardialoger

Uppgifter i rapporter från Riksrevisionen¹ talar för att frekvensen för ägardialoger skiljer sig åt mellan de olika bolagen. Enligt Riksrevisionens granskningsrapport Hållbart företagande – regeringens styrning av de statligt ägda bolagen (RiR 2021:10) genomfördes inte ägardialoger regelbundet för alla statligt ägda bolag. För de 41 bolag som Näringsdepartementet vid den tiden förvaltade var det i genomsnitt 10 bolag per år under åren 2015 till 2019 som det inte genomförts ägardialoger med. Riksrevisionen framhöll att det var viktigt att beakta att det bland de i genomsnitt 10 bolag som det inte genomförts ägardialog med varje år fanns 1 bolag som under den aktuella tidsperioden inte hade haft någon ägardialog alls, 3 bolag som hade haft ägardialog endast ett år, 4 bolag som hade haft två ägardialoger och 1 bolag som hade haft tre ägardialoger under dessa fem år. Utifrån sina iakttagelser rekommenderade Riksrevisionen bl.a. att regeringen skulle följa upp bolagens arbete mer återkommande.

I en skrivelse till riksdagen (skr. 2021/22:31) med anledning av Riksrevisionens rapport anförde regeringen att ägardialoger genomförs med olika frekvens utifrån föreliggande behov för de olika bolagen, bl.a. med utgångspunkt från bolagens storlek och väsentliga frågeställningar som kräver dialog med ägaren. Regeringen instämde i Riksrevisionens iakttagelse att ägardialoger undantagsvis genomförts mer sällan med några bolag under vissa tidsperioder men regeringens bedömning var att ägardialoger i huvudsak har genomförts enligt de behov som fanns vid den tiden. Av skrivelsen framgår vidare att regeringen avser att framöver årligen redovisa med vilka bolag som ägardialoger har genomförts för att öka transparensen och ytterligare stärka det systematiska genomförandet. Näringsutskottet, som behandlade regeringens skrivelse, anförde i sitt ställningstagande inte något särskilt i frågan om ägardialoger (bet. 2021/22:NU4).

Ägardialogerna framhålls i statens ägarpolicy som ett viktigt verktyg för måluppföljning. I Riksrevisionens rapport om regeringens styrning av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag (RiR 2017:37) visade granskningen att måluppfyllelsen diskuterades i 70 procent av ägardialogerna och att djupet varierar. Riksrevisionen kunde se en tendens till att diskussionerna var mer begränsade för bolag som inte har uppdragsmål och att uppdragsmålsprocessen verkar möjliggöra en fördjupad och förenklad uppföljning. Riksrevisionens bedömning var vidare att frågor som rör kostnader för

¹ Se RiR 2017:37 Statligt ägda bolag med samhällsuppdrag – regeringens styrning och RiR 2021:10 Hållbart företagande – regeringens styrning av de statligt ägda bolagen.

samhällsuppdragen och risker för att målen inte uppnås hade behandlats i begränsad omfattning i ägardialogerna. Detsamma gällde samhällsuppdrag och konkurrensfrågor. Dessutom gjorde myndigheten iakttagelsen att ägardialogerna inte heller innehöll material om jämförelser av bolagens uppfyllande av samhällsuppdragen med andra jämförbara verksamheter inom och utom Sverige. Iakttagelserna ledde inte till någon särskild rekommendation till regeringen mer än den att påskynda processen med att utveckla uppdragsmål, vilket nämnts i avsnittet om uppdrag och mål. Som framgår ovan underströk näringsutskottet vikten av att processen med uppdragsmål genomförs (bet. 2017/18:NU24 s. 12).

Bolagsförvaltarens dubbla roller

Den löpande förvaltningen av statligt ägda bolag hanteras i huvudsak av handläggare med ansvar för enskilda bolag, s.k. bolagsförvaltare. Bolagsförvaltare är ofta även invald som styrelseledamot i det aktuella bolaget.

Hösten 2010 (bet. 2010/11:KU10 s. 46) granskade utskottet bl.a. i vilken utsträckning anställda i Regeringskansliet ingår i bolagens styrelser. Granskningen visade att i ungefär två tredjedelar av bolagen var bolagsförvaltare också ledamot av bolagsstyrelsen. I sitt ställningstagande konstaterade utskottet att Regeringskansliet framhållit att bolagsförvaltares styrelsemedverkan bl.a. innebär att statens krav på kunskap om verksamheten tillgodoses och att kommunikationen mellan bolagen och ägaren underlättas. Vidare uppgav Regeringskansliet att de strävar efter att en tjänsteman som även är styrelseledamot i ett bolag med statligt ägande inte ska delta i handläggningen av regulatoriska frågor som kan röra bolaget. Inom Regeringskansliet hanterades därför huvuddelen av bolagsstyrningsfrågorna av Näringsdepartementets enhet för statligt ägande. Risker för intressekonflikt mellan tjänstemännens roll som tjänsteman i Regeringskansliet och uppdraget som styrelseledamot minimeras genom att andra enheter i Regeringskansliet ansvarar för de s.k. sakfrågorna, t.ex. sektorslagstiftning.

Som näringsutskottet tidigare funnit (bet. 2005/06:NU4) menade utskottet att det är en godtagbar modell för ägarstyrning att förvaltare sitter i bolagsstyrelser. För bolag med särskilda samhällsuppdrag och finansiering via statliga anslag, där samma enhet ansvarar för både bolagsstyrningen och sakfrågorna, menade utskottet att det dock, som Regeringskansliet framhållit, finns skäl att tillämpa en annan ordning för att undvika intressekonflikter. Utskottet konstaterade att den beskrivna ordningen inte tillämpades fullt ut och underströk därför vikten av att det tillämpas en ordning som innebär att risker för intressekonflikter minimeras.

Bemyndigande för statsråd

Som framgått i det föregående har statsråd med ansvar för bolag med statligt ägande fått regeringens bemyndigande att på egen hand företräda och utöva

rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i de bolag som hör till departementets ansvarsområde.

Våren 2006 (bet. 2005/06:KU20 s. 143) granskade utskottet om det är i överensstämmelse med grundlagen att näringsministern självständigt nominerar ledamöter i statliga bolagsstyrelser som ligger under Näringsdepartementet. I sitt ställningstagande (s. 151) konstaterade utskottet att förfarandet vid styrelsenomineringar grundas på långvarig praxis inom Regeringskansliet. Granskningen gav inte anledning till något ytterligare uttalande från utskottets sida.

I fråga om bemyndiganden har utskottet vidare framhållit (bet. 2011/12:KU10 s. 17) att det är lämpligt att regeringens bemyndigande för statsråd ställs till ett namngivet statsråd. Detta gäller i varje fall bemyndiganden för statsråd som inte är departementschefer eftersom en ministertitel i sådana fall inte kan anses avse en bestämd position på samma sätt som en departementschefspost.

Styrdokument

Som framgår av det föregående krävs beslut på bolagsstämman för att t.ex. ägaranvisningar ska bli aktiebolagsrättsligt bindande.

I ett ställningstagande hösten 2005 med anledning av en framställning från Riksrevisionens styrelse (framst. 2004/05:RRS18, bet. 2005/06:NU4 s. 38 f.) konstaterade näringsutskottet bl.a. att aktiebolagslagen anger vilka formella frågor som kräver bolagsstämmans beslut, och att regeringen i sin ägarförvaltning självfallet följer denna lag. Vidare förutsätts bolagens styrelser, med hänsyn tagen till de särskilda förutsättningar som gäller för respektive bolag, tillämpa de anvisningar i form av riktlinjer och annan ägarpolicy som regeringen har beslutat om. Eventuella avvikelser i detta hänseende förväntas bli förklarade och motiverade i bolagens årsredovisningar. Utskottet anförde även att de anvisningar och direktiv som en ägare lämnar till bolag avser frågor av skiftande karaktär, varför utskottet ansåg att en avvägning måste göras av vilka frågor som bör fastställas genom stämmobeslut. Näringsutskottet konstaterade att regeringen i sin behandling av Riksrevisionens rapport i budgetpropositionen anförde att det kan finnas ett behov av att i särskild ordning utreda frågan om hur ägaranvisningar bör utformas för statligt ägda bolag och att det i samband med en sådan utredning kan finnas skäl att utreda möjligheten och lämpligheten av att underställa bolagsstämman vissa typer av allmänna policydokument eller mer bolagsspecifika anvisningar. Frågan om behov av aktiebolagsrättsligt ansvarsutkrävande i samband med vissa ägaranvisningar skulle då också kunna komma att beröras. Näringsutskottet ansåg att det var värdefullt att en sådan utredning genomförs.

I ett ställningstagande hösten 2006 med anledning av ännu en framställning från Riksrevisionens styrelse (2005/06:RRS19, bet. 2006/07:NU4 s. 32 f.) uttalade näringsutskottet att tydlighet, öppenhet och transparens bör prägla statens styrning. Det är viktigt för att den demokratiska kontrollen och

möjligheten att utkräva ansvar ska fungera, betonade utskottet. Utskottet konstaterade att för att t.ex. ägardirektiv och riktlinjer för de statligt ägda bolagen ska få en klar status som styrinstrument och en otvetydig aktiebolagsrättslig giltighet ska de fastställas på bolagsstämman. Vidare konstaterade utskottet att regeringen i budgetpropositionen uttalat att den avsåg att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ägarförvaltningen är tydlig och sköts professionellt med respekt för de krav på öppenhet och möjlighet till demokratisk kontroll som bör ställas på all statlig verksamhet. Avslutningsvis uttalade utskottet att det med tillfredsställelse noterade att regeringen hade tagit till sig av den kritik som Riksrevisionen framfört, och mot bakgrund av det arbete som regeringen hade aviserat ansåg utskottet inte att det fanns skäl för ett riksdagsuttalande i frågan.

I sammanhanget kan nämnas att regeringen, mot bakgrund av att näringsutskottet uttalat att man ansåg det värdefullt med en utredning, i februari 2006 bemyndigande näringsministern att förordna en person att göra en översyn av Regeringskansliets ägarförvaltning av hel- och delägda statliga bolag m.m. (prop. 2006/07:1 utg.omr. 24). Utredaren överlämnade den 31 oktober 2006 resultatet av översynen i en promemoria.¹ I fråga om styrdokument ansåg utredaren att det inte fanns något allmänt behov av att låta fler beslut än vad som då var fallet fattas av bolagsstämmorna. Information om propositionstext och liknande borde även fortsättningsvis kunna samlas i en s.k. ägarmapp utan särskilt beslut på bolagsstämma.

Näringsutskottets uppföljning av Sveaskogs samhällsuppdrag

Näringsutskottet har följt upp Sveaskogs samhällsuppdrag om markförsäljning för att se om programmet uppfyllt samhällsuppdragens mål och syften. Uppföljningen genomfördes av en grupp inom utskottet och resultatet tillsammans med gruppens viktigaste iakttagelser och reflektioner publicerades i en rapport från riksdagen i december 2020 (2020/21:RFR3).

Sammanfattningsvis konstaterade gruppen att Sveaskogs samhällsuppdrag om att sälja mark till enskilda, så som det beslutats av riksdagen, var svårt att följa upp och utvärdera. Enligt gruppen var det svårt att i Sveaskogs och regeringens dokumentation följa och förstå vad som sålts inom ramen för markförsäljningsprogrammet och hur försäljningarna förhåller sig till målet om den andel mark som bolaget skulle sälja enligt samhällsuppdraget. Gruppen konstaterade också att det fanns begränsade möjligheter att följa upp om programmet bidragit till lokal utveckling i glesbygd eller inte samt att det saknades avgörande förutsättningar för att kunna göra en effektutvärdering av programmet. Gruppen manade därför till eftertanke hos beslutsfattare i riksdagen och regeringen när det gäller hur samhällsuppdrag till statligt ägda bolag utformas framöver. Detta för att bolag med statligt ägande i förekommande fall ska få goda förutsättningar att utföra samhällsuppdragen

¹ Översyn av Regeringskansliets förvaltning av hel- och delägda bolag (N2006/5932/SÄ).

väl och uppfylla beslutade mål och syften samt för att det ska vara möjligt att följa upp utfallet på ett effektivt sätt.

Bland sina iakttagelser och reflektioner lyfte gruppen även fram regeringens återrapportering till riksdagen. På ett övergripande plan framhöll gruppen att den såg positivt på att regeringen under de senaste åren arbetat för att förbättra skrivelsen med regeringens redogörelse för företag med statligt ägande, både till innehåll och form. Enligt gruppen har riksdagens möjligheter att följa upp förvaltningen och bolagens verksamhet därmed ökat. Trots detta ansåg gruppen att det fanns brister i redovisningen av Sveaskogs samhällsuppdrag. För att regeringen ska kunna ge en fullgod återrapportering till riksdagen i den årliga skrivelsen pekade gruppen på vikten av att regeringen är fullt införstådd i hur bolaget tolkar och genomför sina uppdrag. Gruppen påtalade att ägardialogerna bl.a. syftar till att klargöra just detta och är ett viktigt verktyg för ägaren när det gäller att följa upp och utvärdera de uppdrag som riksdagen och regeringen har beslutat om. Gruppen framhöll även att den dokumentation av ägardialogerna som fanns i årsakterna i form av dagordningar, minnesanteckningar och presentationsmaterial var både fragmenterad och begränsad.

Iakttagelser vid den nu aktuella granskningen

Inledning och genomgångens upplägg

Vid årsskiftet 2022/23 flyttade avdelningen för bolag med statligt ägande (BSÄ) från Näringsdepartementet till Finansdepartementet¹ som därmed förvaltar merparten (19 av 22) av bolagen med särskilt beslutat samhällsuppdrag.² Övriga (3) bolag förvaltas av Kulturdepartementet.³ Förvaltningen hanteras i huvudsak av handläggare med ansvar för enskilda bolag, s.k. bolagsförvaltare. Finansdepartementet ansvarar även för förvaltningsärenden som gäller statens företagsägande som ställer krav på enhetlig ägarpolitik, och vid BSÄ finns särskilda resurser för bl.a. finansiell analys, juridik, styrelserекrytering och hållbart företagande.

Genomgången av bolagens årsakter avgränsades inledningsvis till kalenderåret 2022 för samtliga 22 bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag. Detta stämmer också överens med hur akterna läggs upp för de bolag som förvaltas av Kulturdepartementet. För bolagen som förvaltas av

¹ Vid samma tidpunkt flyttades även förvaltningen av ytterligare tre bolag till denna enhet Apoteket Produktion & Laboratorier AB och Systembolaget AB (som tidigare förvaltades av Socialdepartementet) samt Miljömärkning Sverige AB (som tidigare förvaltades av konsumentenheten vid Finansdepartementet).

² Helägda: Almi, Apotek Produktion & Laboratorier AB, AB Göta kanalbolag, Miljömärkning Sverige AB, RISE Research Institutes of Sweden AB, Samhall AB, Saminvest AB, AB Svensk Exportkredit, Svenska rymdaktiebolaget, Statens bostadsomvandling AB, Sveaskog AB, Svensk Danska broförbindelsen SVEDAB AB, AB Svenska Spel, Swedavia AB, Swedfund International AB, Systembolaget AB, Teracom Group AB och V.S. Visit Sweden. Delägt (50 procent) tillsammans med SKR: SOS Alarm Sverige AB. Apoteket AB och PostNord AB saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag, men har beslutade uppdrag enligt ägaranvisningen respektive tillståndet att bedriva postverksamhet. Dessa två bolag ingår inte i granskningen.

³ Kungliga Dramatiska teatern AB, Kungliga Operan AB och Voksenåsen AS.

Finansdepartementet läggs dock akterna upp i samband med årsstämman och avslutas efter att protokollet från årsstämman året därpå har diarieförts i ärendet. För att täcka in kalenderåret 2022 för dessa bolag har därför även akterna för 2021 gått igenom. Genomgången har omfattat samtliga handlingar i de båda årsakterna för dessa bolag och innefattar därmed även i viss utsträckning handlingar från 2021 och även 2023. Detsamma gäller även för den särskilda årsakten för utskick till samtliga bolag med statligt ägande från ansvarigt statsråd eller statssekreterare till styrelseordförande och vd.

När det gäller akterna som upprättats för att diarieföra ett s.k. särskilt ärende inom ramen för förvaltningen av ett bolag (t.ex. projekt i fråga om mål) har kansliet för de bolag som förvaltas av Finansdepartementet tagit del av en lista över samtliga sådana akter som varit pågående eller avslutats under 2022. Flera av akterna rör begäran om att ta del av handlingar samt interpellationer och riksdagsfrågor. Genomgången avgränsades till sådana akter som bedömdes vara relevanta utifrån granskningen (9 akter). För de bolag som förvaltas av Kulturdepartementet fanns två akter som avsåg särskilt ärende.

Genomgången omfattar totalt 43 årsakter och åtta akter i särskilt ärende varav två avser de gemensamma utskicken till samtliga bolag. En förteckning över genomgångna akter finns i bilaga 8.1. Utöver det har det funnits en akt som vid tidpunkten för genomgången saknades och därför inte ingår. Akten har därefter återfunnits.

Som nämnts inledningsvis har syftet med genomgången varit att på en övergripande nivå se över formerna för regeringens styrning av bolagen. Genomgången har fokuserat på följande områden:

- beslutsunderlag inför bolagsstämmor
- ägardialoger
- övriga kontakter mellan bolagsförvaltningen och bolaget
- kontakter med revisorer
- bolagsförvaltarens dubbla roller
- uppdragsmål
- styrdokument
- dokumentation och aktbildning i övrigt.

Allmänna iakttagelser

Antalet handlingar i årsakterna varierar stort. Vissa akter innehåller färre än 10 handlingar och andra drygt 50 handlingar. De flesta akterna innehåller runt 20 handlingar. Variationen förklaras till viss del av hur handlingarna diarieförs, t.ex. innehåller en kallelse till bolagsstämma flera bilagor och i vissa fall har dessa registrerats tillsammans med kallelsen som en handling men i andra akter som flera handlingar. Även med beaktande av detta kvarstår en stor variation. Vissa akter innehåller i stort sett endast handlingar som rör bolagsstämmor och rapporter från bolaget. I de flesta fall innehåller dock akterna fler handlingar än så. I akter som omfattar fler än 20 handlingar är anledningen oftast att det förekommit många kontakter primärt mellan

bolagsförvaltningen i Regeringskansliet och bolaget som dokumenterats i form av e-brev och tjänsteanteckningar om möten och telefonsamtal.

Handlingarna i de genomgångna årsakerna är till största del inkomna från bolaget. Vanligen är omfattningen av upprättade och utgående handlingar tillsammans färre än antalet inkomna handlingar i varje akt.

När det gäller akter i särskilt ärende omfattar de tre som avser olika målprojekt mellan ca 30 och 50 handlingar som i huvudsak består av underlag från både bolagsförvaltningen och bolaget inför möten, och tjänsteanteckningar från dessa möten.

I många av akterna finns handlingar med sekretessmarkering. Det handlar till övervägande del om sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse (19 kap. 1 § OSL) och sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser tillsyn m.m. i fråga om näringslivet (30 kap. 23 § OSL), även om det även förekommer handlingar som markerats med utrikessekretess (15 kap. 1 § OSL).

Beslutsunderlag inför bolagsstämmor

Övergripande iakttagelser

Med några undantag innehåller årsakerna de formella handlingar som rör bolagsstämmor (årsstämmor och extrastämmor) och som enligt Regeringskansliets riktlinje ska diarieföras i ärendet i bolagets årsakt. I de fall något saknas är det företrädesvis bolagsstämmoprotokollet.

Vid genomgången har det noterats att dessa handlingar uppvisar stor enhetlighet till form och innehåll. Det gäller även för de bolag som förvaltas vid andra departement och enheter än BSÄ. Det tyder på att de mallar som tagits fram används.

Beslut om nominering och andra förslag till beslut vid bolagsstämma

Enligt Regeringskansliets riktlinjer ska regeringskanslibeslutet med förslag till beslut vid bolagsstämma omfatta samtliga punkter på dagordningen där ägaren lämnar förslag till beslut. Förslag till beslut på bolagsstämman ska beredas gemensamt med andra eventuellt berörda departement och enheter. Det ska antecknas på beslutskonceptet med vilka departement och enheter gemensam beredning har skett. I delägda bolag hålls samråd med övriga ägare inför beslut om förslag som lämnas av ägarna gemensamt.

Vid en översiktlig genomgång av regeringskanslibesluten har det inte noterats något fall där beslutet inte omfattar alla förslag på dagordningen där ägaren ska lämna förslag till beslut. Det förekommer att det har fattats flera regeringskanslibeslut vid olika tillfällen inför samma bolagsstämma där besluten omfattar olika punkter på dagordningen.

Vid genomgången har det inte påträffats några noteringar om eventuell gemensam beredning av regeringskanslibesluten inför bolagsstämma. Det finns inte heller någon dokumentation i årsakerna för SOS Alarm Sverige AB kring eventuellt samråd med den andra ägaren (Sveriges Kommuner och

Regioner) inför de beslut som ägarna lämnat gemensamt på bolagsstämman (t.ex. nomineringsförslag inför val av ordförande).

I Regeringskansliets riktlinjer anges vidare att regeringskanslibeslutet med förslag till beslut vid årsstämman ska expedieras till bolaget som sedan i kallelsen till bolagsstämman anger ägarens förslag. Beslutet ska därför fattas och skickas till bolaget i så god tid att dessa förslag kan tas in i kallelsen till bolagsstämman. I fråga om nomineringsförslag till styrelsen anför i statens ägarpolicy att förslaget ska offentliggöras på bolagets webbplats och inkluderas i kallelsen till bolagsstämma i enlighet med kodens, dvs. Svensk kod för bolagsstyrning, regler. Därutöver ska den information som koden föreskriver om de föreslagna ledamöterna, med undantag av uppgift om oberoende, offentliggöras på bolagets webbplats.

Underlaget i granskningen omfattar sammantaget 44 årsstämmor. Genomgången visar¹ att ägarens förslag till beslut inte finns med i mer än hälften av kallelserna (25). I 8 kallelser finns ägarens förslag till beslut med i alla delar i kallelsen. I övriga kallelser (11) finns ägarens förslag till beslut med i vissa delar, och i 3 av dessa fall gäller det endast förslaget till beslut i fråga om regeringens principer för bolag med statligt ägande (det innebär t.ex. att ägarens nomineringsförslag till styrelseledamöter och styrelseordförande inte finns med i dessa kallelser).

I de fall ägarens förslag inte finns med i kallelsen har det vid genomgången noterats att regeringskanslibeslutet fattats nära inpå eller strax efter det datum som kallelsen finns diarieförd som en inkommen handling. I vissa fall har regeringskanslibeslutet fattats senare än så, och i ett fall så sent som två dagar före stämman som då bl.a. avsåg förslag till ny ägaranvisning.

Bland listade exempel på handlingar som enligt Regeringskansliets riktlinje avser den löpande förvaltningen och därför kontinuerligt diarieförs och tillförs i ärendet i årsakten återfinns promemorior som utgör underlag för beslut på stämma. Det framgår även att det inom ramen för nomineringsarbetet av styrelseledamöter tas fram underlag för val av styrelse i form av en ordförandepromemoria och en styrelsepromemoria. Dessa promemorior omnämns dock inte specifikt i listan över handlingar som ska diarieföras i ärendet, men skulle kunna betraktas som underlag till nomineringsbeslutet på stämman.

Vid genomgången påträffades inte några promemorior som utgör underlag för beslut på stämma i årsakterna. Årsakterna innehåller inte heller någon ordförande- eller styrelsepromemoria. De handlingar som har noterats i akterna som rör styrelserekrytering är två tjänsteanteckningar i årsakten för ett bolag gjorda av en styrelserekryterare vid BSÄ om ett möte med styrelsens ordförande dels om kompetensbehov, dels om styrelseutvärdering.

¹ I de fall dokument som rör stämman saknats i akten har kompletterande information hämtats från bolagets webbsida för att få den fullständiga bilden.

Beslut att förordna någon att företräda ägaren på bolagsstämma

Efter att bolaget har kallat till bolagsstämma, men före stämman, fattar det ansvariga statsrådet ytterligare ett regeringskanslibeslut genom vilket en person och en ersättare för denne förordnas att i statsrådets ställe företräda staten som aktieägare vid bolagsstämman. Enligt Regeringskansliets riktlinjer ska det till beslutet bifogas en skriftlig instruktion för de bemyndigade att på stämman rösta på ett visst sätt i samtliga frågor som ska beslutas på bolagsstämman och en fullmakt som är undertecknad av statsrådet (i enlighet med aktiebolagslagens krav). Vidare ska det antecknas på konceptet till förordnandebeslut om man har haft gemensam beredning samt med vilka departement och enheter. Den som i statsrådets ställe förordnas att företräda ägaren på bolagsstämman ska enligt riktlinjerna inte vara den som är eller ska nomineras till styrelseledamot i det aktuella bolaget.

Genomgången av årsakerna ger underlag för bedömningen att Regeringskansliets riktlinjer följs i dessa avseenden. De bolagsstämmoprotokoll som arkiverats visar vidare att den som företrätt ägaren vid stämman antingen varit den förordnade personen eller den personens ersättare med undantag för ett fall då förordnandet inte användes eftersom även statsrådet deltog på stämman.

Regeringskanslibeslut och bemyndiganden

Som tidigare redogjorts för har regeringen bemyndigat statsråd med ansvar för bolag med statligt ägande att på egen hand företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i de bolag som hör till departementets ansvarsområde. Vidare har redovisats att utskottet konstaterat att förfarandet vid nomineringar till bolagsstyrelser, dvs. att statsrådet ensamt beslutar om nomineringen, grundas på långvarig praxis inom Regeringskansliet (bet. 2005/06:KU20 s. 143). I frågan om bemyndiganden har utskottet uttalat att det är lämpligt att regeringens bemyndigande för statsråd ställs till ett namngivet statsråd, i varje fall för de statsråd som inte är departementschefer (bet. 2011/12:KU10 s. 17).

Genomgången visar att det i regeringskanslibesluten som avser både förslag till beslut vid bolagsstämmor och förordnande att företräda staten på bolagsstämma alltid anges med stöd av vilket bemyndigande statsrådet fattar beslutet. Detta görs genom att det anges ett datum för regeringens beslut om bemyndigande.

Ägardialoger

Frekvens

Som tidigare redovisats talar Riksrevisionens tidigare granskningar för att frekvensen för ägardialoger skiljer sig åt mellan olika bolag. Vidare framgår det att regeringen med anledning av Riksrevisionens iakttagelse framhållit att ägardialoger i huvudsak har genomförts enligt de behov som fanns vid den tiden. Regeringen har vidare anfört att den avser att framöver årligen redovisa med vilka bolag ägardialoger genomförts för att öka transparensen och ytterligare stärka det systematiska genomförandet.

I *bilaga 8.5* finns en sammanställning över dokumenterade ägardialoger i genomgångna årsakter. Vid genomgången har 41 dokumenterade ägardialoger noterats. Frekvensen av antalet dokumenterade ägardialoger per bolag varierar mellan noll och fem, och det vanligaste förekommande är en.

Mot bakgrund av regeringens uttalande ovan (s. 85) kan noteras att 2023 års redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2022/23:140) inte innehåller någon redovisning av med vilka bolag ägardialoger genomförts.

Närvarande

Den formella dialogen mellan ägare och bolaget äger rum vid s.k. ägardialoger mellan den politiska ledningen och bolagets styrelseordförande (skr. 2022/23:140 s. 25).

Genomgången av de dokumenterade ägardialogerna visar att ägaren oftast är representerad av den ansvarige statssekreteraren, men det förekommer att även ansvarigt statsråd deltar. I ägardialogen med ett av bolagen deltog utöver statssekreteraren från det departement som ansvarar för förvaltningen av bolaget även en statssekreterare från ett annat departement.

Utöver statssekreteraren har flera tjänstemän från Regeringskansliet närvarat vid de dokumenterade ägardialogerna. Sammansättningen varierar något men bolagsförvaltaren har alltid varit närvarande. I de fall övriga tjänstemäns titlar framgår har noterats att vanligtvis fler av de följande har deltagit – avdelningschef, affärsjurist, specialist på hållbart företagande, styrelseerekryterare och bolagsanalytiker. I något fall har det noterats att en budgetsamordnare närvarat.

Vidare har det noterats att vid ägardialogerna med ett bolag där det varit en annan tjänsteman vid Regeringskansliet som är invald som ledamot i styrelsen än bolagsförvaltaren så har även denna tjänsteman närvarat vid ägardialogerna. Det har även noterats i vissa fall att tjänstemän från ett annat departement eller en annan enhet närvarat vid ägardialogen.

Från bolagets sida närvarar utöver styrelseordföranden även bolagets vd.

Form och innehåll

Av Statens ägarpolicy framgår att uppföljning av uppdragsmål och ekonomiska mål sker vid ägardialog mellan företrädare för ägaren och styrelsens ordförande där utfallet gentemot målen diskuteras, liksom eventuella åtgärder som planeras för att nå målen. Även styrelsens fastställda strategiska mål följs upp inom ramen för ägardialogen. Väsentligt förändrade förutsättningar kan aktualisera en översyn av målen.

Utifrån genomgången av akterna tycks ägardialogerna på det stora hela följa samma dagordning och vara i ca 1,5 timme. Efter ordförandens inledning följer vanligtvis punkterna Uppföljning av mål, Aktuella frågor och Övriga frågor. Därutöver finns ofta en punkt för att fånga upp frågor att diskutera vid nästa ägardialog samt egen tid för den politiska ledningen och styrelseordföranden. Tidsangivelserna vid punkterna indikerar att mest tid ägnas åt Aktuella frågor (ca 50–60 minuter) följt av Uppföljning av mål (ca 15

minuter). Samtidigt kan en punkt under Aktuella frågor vara ”Bolagets aktiviteter för att nå måloppfyllelse”, vilket indikerar att mer tid ägnas åt uppföljning av mål vid behov.

Dessa iakttagelser stärks av ett e-brev från statssekreteraren till bolagens ordförande och vd inför kommande ägardialoger som finns diariefört i ärendet för informationsutskick till de statligt ägda bolagen 2021. Här framgår det att det antagits en reviderad version när det gäller underlag som delas inför och vid ägardialoger mellan bolag och politisk ledning. I e-brevet uppmärksammar statssekreteraren särskilt några punkter.

Enligt dessa punkter är strukturen för agendan fortsatt förutbestämd och likaså att bolagsförvaltaren i samråd med bolagets ordförande och vd tar fram förslag till aktuella frågor. I slutet av varje ägardialog kommer det finnas egen tid mellan den politiska ledningen och ordföranden. Vidare framgår bl.a. att ägaren önskar att underlaget som omfattar utfallet för målen ska innehålla historiska utfall för de senaste fem åren. För de ekonomiska målen efterfrågas även prognoser för de kommande fem åren. Om något mål avviker negativt från målnivån efterfrågas en övergripande beskrivning av de åtgärder som bolaget vidtar för att nå målet som en punkt under Aktuella frågor. En förändring är också att underlaget ska överlämnas till Regeringskansliet nio dagar före ägardialogen för ägaren ska kunna läsa in sig på materialet i förväg.

Dokumentation

När det gäller hur ägardialogerna har dokumenterats i akterna skiljer det sig åt såväl när det gäller vilka handlingar som arkiverats som deras innehåll. Det vanligaste är att ägardialogen dokumenteras med minnesanteckningar och bolagets presentation som bilaga som också diarieförs i ärendet. I sex fall finns endast minnesanteckningar (varav fem gäller ägardialoger med ett och samma bolag). I tre fall endast bolagets presentation och i två fall endast inbjudan eller dagordning som diarieförts som en utgående handling till bolaget.

Minnesanteckningar från ägardialoger ska enligt Regeringskansliets riktlinjer diarieföras i ärendet i respektive bolags årsakt. Det framgår dock inte närmare av riktlinjerna vad dessa noteringar bör innehålla eller hur utförliga de bör vara. Av de minnesanteckningar som dokumenterats i akterna kan noteras att det alltid framgår vilka som närvarade vid mötet. Anteckningarna är olika utförliga. Ofta framgår vad bolaget har informerat om och det förekommer också anteckningar om att vissa frågor diskuterades. I de fall då bolagets presentation ligger med som bilaga, vilket är de flesta fall, går det även att bilda sig en uppfattning om vad som avhandlades på mötet genom denna.

Det varierar hur framträdande ägaren är i minnesanteckningarna. I drygt hälften av minnesanteckningarna förekommer skrivningar där det tydligt framgår vad ägaren framfört vid mötet, t.ex. formuleringar som ”ägaren framhöll”, ”ägaren underströk vikten av”, ”ägaren såg positivt på”, ”ägaren delar bolagets syn” och ”ägaren framhöll förståelse för styrelsens affärsmässiga överväganden”.

Vad ägaren har uttalat sig om varierar. Vid några ägardialoger har ägaren kommenterat de strategiska målen, t.ex. att de behöver utvecklas så att de uppfyller kraven i ägarpolicy. Ägaren har även erbjudit stöd i utvecklingen av dessa mål. I något fall har ägaren framfört att den avser att se över uppdragsmålen. Ägaren har även betonat vikten av att bolaget vidtar aktiviteter för att nå målen.

Vidare handlar flera noteringar om att ägaren vid kommande ägardialoger avser att fortsätta följa upp en särskild fråga eller önskar en fördjupad analys från bolaget i en fråga. I något fall föreslår ägaren en extra ägardialog. Det förekommer även att bolaget efterlyser en dialog med ägaren om en fråga som enligt minnesanteckningarna ska tas upp vid nästa ägardialog.

I något fall har det noterats att bolagets vd påtalat vikten av bolagets budgetäskande, och att ägaren i detta fall hänvisat till att detta i första hand är en fråga för ett annat departement.

Av genomgången noterades vidare att det endast av vissa minnesanteckningar framgår att mötet avslutades med egen tid för den politiska ledningen och ordföranden.

Övriga kontakter mellan bolagsförvaltningen och bolaget

Iakttagelser i fråga om den formella dialogen mellan ägare och bolaget som äger rum vid ägardialogen framgår ovan. Följande iakttagelser gäller således övriga kontakter med bolaget. Sådana kontakter kan vara dokumenterade i både årsakter och akter i särskilt ärende.

Enligt Regeringskansliets riktlinjer ska övriga kontakter mellan bolagsförvaltningen och bolaget, skriftligen dokumenterade i t.ex. tjänsteanteckning, diarieföras i den omfattning som krävs för att kunna följa viktigare händelseförlopp.

Detta ligger i linje med vad konstitutionsutskottet tidigare uttalat, som refererats ovan (s. 83–84). Utskottet har vidare uttalat att det inte finns något som hindrar regeringen från att dokumentera kontakter med bolagen i samband med händelser som bedöms vara viktiga för bolagen även om kontakterna endast avser informationsutbyte (bet. 2013/14:KU20 s. 245).

Det finns inga uppgifter i de genomgångna akterna om att någon ägarsamordning ska ha ägt rum.

Vid genomgången av årsakter har noterats att de dokumenterade kontakterna i huvudsak består av kontakter mellan bolagsförvaltningen och bolaget. Från bolagsförvaltningen är det oftast, men inte enbart, bolagsförvaltaren som har kontakt med bolaget. Det hör inte till vanligheten men vid genomgången har även noterats dokumenterad kommunikation mellan statssekreterare och styrelseordförande. I akterna förekommer också tjänsteanteckningar som visar att den politiska ledningen även deltar på möten med bolaget mellan ägardialogerna för att få information om en aktuell fråga.

Antalet dokumenterade kontakter varierar stort i de olika årsakterna. En period då det finns dokumenterad kontakt med de flesta bolagen är inför bolagsstämmorna. Aktgenomgången talar för att denna kontakt typiskt sköts

av någon annan än bolagsförvaltaren. Ofta består den dokumenterade kontakten endast av utgående information till bolagen. I flera fall finns dock även diarieförd kommunikation i form av e-brev mellan bolaget och bolagsförvaltningen med formaliafrågor och svar på dessa. Det förekommer även dokumenterad kommunikation med anledning av att bolaget har skickat in utkast till kallelser m.m. för eventuella synpunkter.

I de fall årsakterna innehåller många dokumenterade kontakter mellan bolagsförvaltningen och bolaget har dessa ofta rört en aktuell fråga av större vikt för bolaget. Det har t.ex. handlat om kapitaltillskott och återkrav av kapitaltillskott. Det har inte gjorts en djupare genomgång av dessa handlingar (mötesanteckningar, e-brev och underlag) som ofta är både många och omfattande.

Till det kommer att det förekommit mycket kontakter mellan bolagsförvaltningen och de bolag där det pågår eller nyligen pågått olika målprojekt. Det handlar t.ex. om arbetsmöten i processen med att ta fram nya mål och en ny bolagsordning eller ägaranvisning, men det kan också handla om möten för att diskutera vilka indikatorer som ska användas för att följa upp och återrapportera enligt en ny ägaranvisning. Sådana kontakter har diarieförts i både årsakter och akter i särskilt ärende.

Dokumentationen i akterna talar för att det skapas en projektgrupp när ägaren ska ta fram ett nytt mål. I gruppen ingår flera tjänstemän från bolagsförvaltningen (däribland bolagsförvaltaren). Därutöver ingår tjänstemän från enheter vid andra berörda departement och Finansdepartementets budgetavdelning. Från bolagets sida har representationen i projektgruppen varierat och det finns både exempel på när styrelseordförande och vd ingår och när de inte ingår. Vid genomgången har också noterats att förslag till nya mål och när det är aktuellt bolagsordning och ägaranvisning inom ramen för projektet har presenterats vid ett styrelsemöte.

Kontakter med revisorer

I statens ägarpolicy framhåller regeringen att revisorn – genom sitt uppdrag att oberoende granska styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning samt bolagets årsredovisning och bokföring – är av central betydelse för staten som ägare. Ansvaret för val av revisor ligger alltid hos ägaren, och val av revisor beslutas på årsstämman. Enligt Regeringskansliets riktlinjer ska respektive bolagsförvaltande departements löpande kontakter med bolagets revisor dokumenteras i årsakten. Minst en gång per år bör möte hållas med bolagets revisorer då bl.a. bolagets riskprofil, interna kontroll, finansiella ställning och kapitalstruktur behandlas. Om handlingar inkommer från eller skickas till revisorn ska de diarieföras i respektive bolags årsakt. Noteringar om möten med bolagets revisor finns med i listan på exempel på handlingar som ska diarieföras i årsakten.

Som redogjorts för tidigare har även utskottet understrukit värdet av möten med bolagens revisorer och att dessa möten dokumenteras (bet. 2010/11:KU10

s. 46). Detta uttalande gjordes mot bakgrund av att det endast i ett fåtal av de bolag som genomgången då avsåg förekommit möten med bolagets revisor.

Vid genomgången har dokumentation om revisorsmöten funnits i 15 av de totalt 43 genomgångna årsakterna. Vidare har noterats att dessa gäller nio olika bolag, vilket innebär att för sex av dessa bolag har revisorsmöte hållits båda de år (årsakterna för 2021 och 2022) som omfattas av genomgången. Minnesanteckningarna består många gånger av ett protokoll i punktform som mer ger intryck av en dagordning. Vad som sagts vid mötet och om det avhandlades något vid varje punkt framgår inte. I listan av punkter finns bl.a. bolagets utmaningar och risker, samarbete med bolaget, internkontroll och riskområden från ett redovisningsperspektiv, hållbarhetsredovisning och fokus för framtida revision.

Med ett par undantag framgår av tjänsteanteckningarna vilka som närvarat på mötet. Bolagsförvaltaren (som i flertalet av dessa fall även är styrelseledamot i bolaget) har närvarat vid samtliga möten där närvaron framgår (13 möten) och vid 6 av dessa möten finns noterat att ytterligare minst en tjänsteman har närvarat.

Bolagsförvaltarens dubbla roller

I verksamhetsberättelsen för bolag med statligt ägande 2022 (skr. 2022/23:140 s. 25) framhålls flera fördelar med att bolagsförvaltaren också är invald i bolagets styrelse. Det anförs att ett styrelseuppdrag i bolagets styrelse ger bolagsförvaltaren fördjupad kunskap om bolaget, de marknader bolaget verkar på samt viktiga frågor och utmaningar för bolaget. Bolagsförvaltarens kompetens bidrar till kunskaper om bolagen till den bolagsgrupp inom departementet som arbetar med att utveckla och förvalta bolagsinnehavet. Detta underlättar t.ex. förberedelse och planering av analyser och ägardialoger på Regeringskansliet. Vidare framgår av verksamhetsberättelsen att bolagsförvaltaren har samma mandat som övriga styrelseledamöter och den formella dialogen mellan ägare och bolag äger rum vid ägardialoger mellan den politiska ledningen och bolagets styrelseordförande. I sin roll som styrelseledamot kan bolagsförvaltaren bidra med kunskaper i bolagsstyrningsfrågor och statens ägarpolicy samt hur olika processer ser ut inom Regeringskansliet. Det är dock varje styrelseledamots ansvar att känna till innehållet i statens ägarpolicy.

I ägarpolicyn anges att det som regel inte lämnas arvode från bolaget till anställda i Regeringskansliet som är styrelseledamöter i bolaget. Arvode kan dock i undantagsfall lämnas till anställda i Regeringskansliet efter beslut på bolagsstämma. Det framgår också att arbetet inom Regeringskansliet är fördelat så att ansvaret för sektorslagstiftning typiskt sett ligger på andra enheter än de enheter som förvaltar bolagen med statligt ägande för att upprätthålla en åtskillnad mellan statens roll som ägare och dess roll som lagstiftare.

Som tidigare redovisats har Regeringskansliet vid en tidigare granskning (bet. 2010/11:KU10 s. 46) uppgett att de strävar efter att en tjänsteman som

även är styrelseledamot i ett bolag med statligt ägande inte ska delta i handläggningen av regulatoriska frågor som kan röra bolaget. Vidare framgår av samma granskning att näringsutskottet funnit att det är en godtagbar modell för ägarstyrning att förvaltare sitter i bolagsstyrelser. Konstitutionsutskottet har understrukt vikten av att det tillämpas en ordning som innebär att risken för intressekonflikter minimeras.

Genomgången av åsakterna visar att för de bolag som förvaltas av BSÄ är bolagsförvaltaren som regel också styrelseledamot i det aktuella bolaget. Detta gällde även Miljömärkning Sverige AB innan förvaltningen av bolaget flyttade till BSÄ. I några fall har noterats att bolaget fått en ny bolagsförvaltare som då också valts in som ny ledamot i styrelsen vid nästkommande stämma.

Här tycks det finnas en skillnad i förhållande till bolag som förvaltas av Kulturdepartementet och de bolag som tidigare förvaltades av Socialdepartementet. I dessa fall är, eller var, bolagsförvaltaren inte invald i bolagsstyrelsen. Det har vid genomgången noterats att efter det att förvaltningen av Systembolaget AB och Apoteket Produktion & Laboratorier AB flyttade från Socialdepartementet till Finansdepartementet har de nya bolagsförvaltarna valts in i bolagsstyrelserna.

I fråga om arvode till styrelseledamöter som är anställda i Regeringskansliet har vid genomgången inte noterats att det gjorts något undantag från regeln att arvode inte ska lämnas.

Uppdragsmål

Som framgår ovan såg Riksrevisionen vid en granskning 2017 en tendens till att diskussionerna vid ägardialogerna var mer begränsade för bolag som inte har uppdragsmål och att målen verkade möjliggöra en fördjupad och förenklad uppföljning (RiR 2017:37). Vid tidpunkten för Riksrevisionens granskning hade 8 av då 23 bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag fått uppdragsmål. I dag är förhållandet i stort sett det omvända då det är 7 av 22 bolag som inte fått uppdragsmål. I de genomgångna akterna finns sju dokumenterade ägardialoger med bolag som inte har beslutade uppdragsmål varav tre är med ett och samma bolag. Underlaget för jämförelser med övriga bolag är därmed litet. Det kan dock noteras att under punkten Uppföljning på den dagordning som används för ägardialoger listas ekonomiska mål, uppdragsmål och strategiska mål. Vid genomgången har inte noterats att uppföljning av samhällsuppdraget listas under punkten Uppföljning. I tre av ägardialogerna har bolaget (Sveaskog AB) under punkten uppföljning av uppdragsmål ändå redovisat utfall för samhällsuppdraget. Det har också noterats att det i minnesanteckningarna för ägardialogen under punkten Uppföljning av uppdragsmål konstaterats att det inte finns ett sådant mål. Några anteckningar om att samhällsuppdraget i stället följdes upp under denna punkt finns inte.

Styrdokument

Ovan har redogjorts för olika typer av styrdokument – bolagsordningen, ägaranvisningar, riktlinjer, avtal, statens ägarpolicy och anslagsvillkor. Vidare

framgår av avsnittet om tidigare riksdagsbehandling att det funnits en diskussion om vilken rättslig status dessa dokument bör ha och vilka dokument som utöver bolagsordningen ska antas på bolagsstämma. Det finns också beskrivet att en s.k. ägarmapp överlämnats till bolaget vid årsstämman och då noterats i protokollet utan att bolagsstämman tagit ställning till dess innehåll.

Av genomgången framgår att bolagsstämman i flera fall beslutat att Regeringens principer för bolagsstyrning, ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare samt extern rapportering i bolag med statligt ägande (som ingår i statens ägarpolicy) ska gälla för bolaget. Ibland formuleras beslutet så att det ska gälla tills stämman beslutar något annat. I något fall finns ett uttalat slutdatum. I några fall finns en sådan förslagspunkt inte med i kallelsen till årsstämman. Vidare har i genomgången noterats att det finns exempel på att (nya) ägaranvisningar har beslutats på bolagsstämma. Några anteckningar i stämmoprotokollen om att s.k. ägarmappar har överlämnats från ägaren till bolaget har inte noterats.

Dokumentation och aktbildning i övrigt

I Regeringskansliets riktlinjer finns ett särskilt avsnitt om dokumentation. Här påminns inledningsvis om att allmänna handlingar enligt huvudregeln ska registreras (diarieföras) så snart de har inkommit till, eller upprättats hos, Regeringskansliet, och att detta också gäller handlingar som rör bolag med statligt ägande. Vidare framgår att dokumentationen av förvaltningen, utöver att möjliggöra insyn, ska göra det möjligt att följa viktigare händelseförlopp som rör bolagen med statligt ägande och som kräver ägarens ställningstagande. Dokumentationen ska vidare ge god överblick över ställningstaganden i sådana frågor och på vilka underlag ställningstagandena grundats. I sammanhanget noteras även att ett beslut om att inte vidta någon åtgärd är ett ställningstagande. Det ska vara möjligt att följa vilka kontakter som ägt rum mellan ägaren och bolagen samt vilken styrning som har förekommit.

Som tidigare nämnts innehåller riktlinjerna exempel på handlingar som ska diarieföras i ärendet i årsakten. Här finns även exempel på sådant som inte ska diarieföras i ärendet som betraktas som Regeringskansliets interna arbetsmaterial.

Konstitutionsutskottet har, som redovisats i det föregående, vid flera tillfällen uttalat betydelsen av att regeringens styrning av statligt ägda bolag sker på ett sätt som skapar möjlighet att i efterhand granska regeringens agerande på ett meningsfullt sätt. Utskottet har vidare framhållit vikten av att innehållet i sådant material som annars inte skulle utgöra allmän handling, t.ex. arbetsanteckningar och liknande material, tillförs akterna snarast möjligt och att sådant material sedan blir kvar i akterna då de arkiveras.

Genomgången visar att det som regel är god ordning i akterna. Det finns dock exempel där handlingarna varken numrerats eller lagts i kronologisk ordning. I ett par fall har noterats att tjänsteanteckningar från möten upprättats cirka en respektive drygt två månader efter att mötet hade ägt rum (i det senare fallet hölls mötet i början av sommaren). Vidare saknas i några fall handlingar

som finns bland diarieförda handlingar enligt aktens innehållsförteckning. Vissa akter innehåller felregistrerade handlingar som makulerats och i något fall har hela akten dubbelregistrerats och dessa handlingar har därför makulerats. I något fall har vid genomgången funnits handlingar i akten som inte finns diarieförda i ärendet enligt aktens innehållsförteckning. Vid genomgången har vidare noterats att ett par årsakter från 2021 ännu inte har avslutats.

Som tidigare nämnts saknas i vissa fall handlingar som rör bolagsstämmor. Det gäller företrädesvis stämmoprotokollet, men det förekommer även att regeringskanslibeslut inför bolagsstämman saknas.

Aktgenomgången visar att det inte finns en enhetlighet i fråga om vad som dokumenteras i årsakten och vad som läggs upp som ett särskilt ärende i en annan akt. Enligt riktlinjerna bör större projekt inom ramen för förvaltningen av ett bolag, t.ex. kapitaltillskott och projekt avseende ekonomiska mål, läggas upp som ett särskilt ärende i diariet. Vidare nämns i riktlinjerna att skriftväxling med anledning av en granskning från Riksrevisionen ska diarieföras i ett särskilt ärende. Vid genomgången har hittats exempel på handlingar som rör alla sådana nyss uppräknade ärenden som dokumenterats i årsakter. Som exempel kan också nämnas att riktlinjerna för statens bidrag till Kungliga Dramatiska teatern AB respektive Kungliga Operan AB finns i bolagens årsakter till skillnad från Voksenåsen AS där riktlinjerna finns i en annan akt. Rutinen om att det i årsakten ska göras en hänvisning till särskilda ärenden som diarieförs i en separat akt tycks inte följas regelmässigt. Det förekommer dock exempel på korsreferenser till andra ärenden, t.ex. till akten för informationsutskick till de statligt ägda bolagen.

Promemorior från Regeringskansliet

Inledning

Utskottet har genom skrivelser som sänts till Regeringskansliet begärt svar på ett antal frågor. Som svar överlämnades den 12 oktober och den 9 november 2023 promemorior som har upprättats inom Finansdepartementet och Kulturdepartementet (bilaga 8.2–3) samt den 28 november 2023 en promemoria som upprättats inom Kulturdepartementet (bilaga 8.4). I frågorna och svaren berörs beslutsunderlag inför bolagsstämmor, ägardialoger, kontakter med revisorer, bolagsförvaltarens dubbla roller, uppdragsmål, styrdokument och dokumentation och aktbildning i övrigt. För att underlätta överskådligheten redovisas svaren under särskilda rubriker nedan.

Beslutsunderlag inför bolagsstämmor

Med stöd i det bemyndigande som statsråd med ansvar för bolag med statligt ägande har fått av regeringen att på egen hand företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor fattas ett eller flera regeringskanslibeslut inför bolagsstämmor med ägarens förslag till beslut på stämman. På regeringskanslibeslutet anges med stöd av vilket bemyndigande statsrådet

fattar beslutet. De regeringsbeslut om bemyndiganden som noterats vid genomgången i granskningen har överlämnats till utskottet (bilaga 8.2). Utformningen av besluten skiljer sig något åt, både mellan och inom departementen (t.ex. namnges statsrådet ibland men inte alltid). Mot bakgrund av denna iakttagelse anför Regeringskansliet följande.

Det kan konstateras att utformningen av bemyndiganden för statsråd att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor har varierat över tid. Sedan den 1 april 2022 innehåller Statsrådsberedningens promemoria Exempelsamling för Gula boken (SB PM 2020:1, rev. 2022) anvisningar om hur beslut av detta slag bör utformas. Enligt exempelsamlingen bör bemyndigandet formuleras så att det gäller ”chefen för X-departementet” alternativt ”det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om”. Av bemyndigandet ska också framgå vilka bolag som omfattas.

Som tidigare framgått ska regeringskanslibeslutet med förslag till beslut vid årsstämman enligt Regeringskansliets riktlinjer expedieras till bolaget som sedan i kallelsen anger ägarens förslag. Beslutet ska därför fattas och skickas till bolaget i så god tid att dessa förslag kan tas in i kallelsen till bolagsstämman. Granskningen har visat att ägarens förslag till beslut saknas i mer än hälften av kallelserna till bolagets årsstämma och att regeringskanslibeslutet om nominering och andra förslag till beslut fattats nära inpå eller strax efter det datum som kallelsen finns diarieförd. Om dessa iakttagelser anför Regeringskansliet följande.

Enligt statens ägarpolicy ska samtliga bolag med statligt ägande hålla sin årsstämma senast den 30 april. Samtidigt kan Regeringskansliets beredningsprocess om nominering och andra förslag till beslut vid bolagets årsstämma dra ut på tiden. Besluten kan till följd av detta ibland behöva fattas nära inpå eller t.o.m. efter det datum då kallelsen till bolagsstämman har utfärdats. För att säkerställa att allmänheten ändå får del av ägarens förslag före stämman publiceras de alltid på bolagets webbplats.

Av Regeringskansliets riktlinjer framgår vidare att promemorior som utgör underlag för beslut på stämman ska diarieföras och tillföras akten. Mot bakgrund av att varken ordförande- och styrelsepromemorior (som tas fram inför nomineringsbeslut) eller andra promemorior som utgör underlag för beslut på stämman påträffats i de årsakter som gått igenom i granskningen anför Regeringskansliet följande.

Av 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen följer att promemorior av detta slag ska diarieföras om de tillför ärendet sakuppgifter. Så är det dock sällan med ordförande- och styrelsepromemorior, eftersom ägarens förslag till beslut vid bolagsstämman och dess motivering framgår av det regeringskanslibeslut som fattas inför stämman. Ett exempel på en typ av promemoria som utgör underlag för beslut på stämman som skulle kunna omfattas av riktlinjerna om diarieföring är en promemoria som tas fram i Regeringskansliet och som avser förslag som lämnats av styrelsen.

Som tidigare framgått ska gemensam beredning, och när det är aktuellt samråd med övriga ägare, genomföras inför vissa förslag till beslut inför

stämman. Vid genomgången hittades inga noteringar om gemensam beredning eller samråd. Med anledning av dessa iakttagelser anför Regeringskansliet följande.

I de fall regeringskanslibesluten har beretts gemensamt framgår det av beslutskoncepten, som hålls ordnade hos expeditions- och rättschefens assistent. När det gäller samråd i arbetet med att gemensamt med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) nominera ordförande i styrelsen för SOS Alarm Sverige AB har de samtal som förts inte dokumenterats på annat sätt än genom det förslag till regeringskanslibeslut som tagits fram, där nomineringarna framgår och motiveras.

Ägardialoger

Mot bakgrund av iakttagelsen i granskningen att frekvensen för ägardialoger varierar för de olika bolagen anför Regeringskansliet följande.

Frekvensen beror på vilket behov det har bedömts finnas att träffa bolagsledningen. Vid bedömningar av detta slag kan faktorer som bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt spela in. Vissa bolag har två till fyra ägardialoger per år, medan andra endast har en ägardialog per år. Att det för vissa bolag inte genomförts några ägardialoger under den tid som utskottets granskning avser uppges bl.a. vara till följd av att bolagens verksamhet och personalresurser är begränsade.

Som tidigare framgått ska minnesanteckningar från ägardialoger enligt Regeringskansliets riktlinjer diarieföras i ärendet i respektive bolags årsakt (s. 95). Mot bakgrund av iakttagelsen i granskningen att ägardialogerna i några fall inte har dokumenterats i minnesanteckningar anför Regeringskansliet följande.

I några fall har ägardialogerna dokumenterats genom minnesanteckningar men dessa finns i en annan årsakt. I ett par fall har det tidigare tillämpats en ordning enligt vilka anteckningar från ägardialoger betraktades som internt arbetsmaterial och därför inte diariefördes. I ytterligare ett par fall har ägardialogerna dokumenterats genom en dagordning som inte har diarieförts utan hålls ordnad. Vidare anføres att Kulturdepartementet i anslutning till utskottets granskning har uppmärksammat att den ordning som tillämpats på departementet inte är förenlig med Regeringskansliets riktlinjer. Framtida ägardialoger kommer att dokumenteras i enlighet med riktlinjen.

Med anledning av iakttagelsen i granskningen att det vid vissa av de dokumenterade ägardialogerna närvarat personer från andra departement eller enheter än den förvaltande enheten anføres följande av Regeringskansliet.

Som huvudregel deltar endast företrädare från det departement eller den enhet som ansvarar för förvaltningen av det aktuella bolaget vid ägardialogerna. I de fall bolagets verksamhet även berör ett annat departement eller en annan enhets ansvarsområde förekommer det att företrädare för det departementet eller den enheten deltar.

Kontakter med revisorer

Som tidigare nämnts anger Regeringskansliets riktlinjer att möte med bolagets revisorer bör genomföras minst en gång per år då bl.a. bolagets riskprofil, interna kontroll, finansiella ställning och kapitalstruktur behandlas (s. 97).

Med anledning av iakttagelsen i granskningen att det i 28 av de 43 årsakterna inte finns några dokumenterade revisorsmöten anför Regeringskansliet att det stämmer att dokumentation för revisorsmöten i många fall saknas, och Regeringskansliet känner inte heller till att ytterligare revisorsmöten genomförts som inte dokumenterats under den tid som utskottets granskning avser. Som skäl anføres att revisorsmöten har kommit att minska i betydelse över tid och i takt med utvecklingen och renodlingen av revisorernas roll. Under de senaste decennierna har regleringen av revisorernas funktion och arbetssätt skärpts. Gemensamma EU-rättsliga regler har införts för att stärka revisorernas oberoende och självständighet samt för att höja revisionskvaliteten, bl.a. genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG. Parallellt med detta har formella och materiella krav tillkommit avseende revisionsberättelsen. Sedan 2016 ska styrelsen för vissa aktiebolag även ha ett revisionsutskott, vilket har ökat kraven på styrelsens hantering av redovisnings- och revisionsfrågor. Detta följer av 8 kap. 49 a § aktiebolagslagen (2005:551). Det bör även uppmärksammas att revisorns möjligheter att lämna uppgifter till ägaren begränsas av regleringen om tystnadsplikt i 9 kap. 41 § aktiebolagslagen och 26 § revisorslagen (2016:883). Sammantaget har denna utveckling inneburit ett minskat behov av revisorsmöten. De synpunkter revisorn har vid tidpunkten för när årsredovisningen lämnas dokumenteras i revisionsberättelsen som lämnas till bolagsstämman, dvs. ägaren.

Vid genomgången i granskningen noterades vidare att bolagsförvaltaren (som ofta även är invald i styrelsen för det aktuella bolaget, se nedan) i flera fall deltar som ensam tjänsteman vid revisorsmöten. Utifrån denna iakttagelse ställde utskottet en fråga om det gjorts några överväganden om behovet av närvaro av ytterligare personer givet bolagsförvaltarens dubbla roll samt revisorns roll och relation till ägaren respektive styrelsen. I svaret anför Regeringskansliet att den statliga bolagsstyrningsmodellen innebär att det är styrelsen som ansvarar för den löpande förvaltningen av bolagets operativa verksamhet. Detta inkluderar ansvar för redovisning och intern kontroll. Om revisorn har synpunkter på styrelsens förvaltning eller bolagets redovisning så är det styrelsens ansvar att vidta nödvändiga åtgärder. Om åtgärder inte vidtas av styrelsen ska revisorn rapportera detta till bolagsstämman och därmed ägaren. Det har mot denna bakgrund inte bedömts motiverat att låta ytterligare personer delta vid revisorsmötena.

Bolagsförvaltarens dubbla roller

Vid genomgången framkom att bolagsförvaltaren i de flesta fall också är invald ledamot i det aktuella bolagets styrelse, dock inte i de bolag som

förvaltas av Kulturdepartementet. Regeringskansliet anför att det mot bakgrund av att det är centralt för regeringens kulturpolitik att värna principen om armlängds avstånd har det bedömts att de bolag som förvaltas av Kulturdepartementet inte ska ha någon styrelseledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Uppdragsmål

Som tidigare framgår har ägaren för flera av bolagen beslutat om s.k. uppdragsmål bl.a. för att säkerställa att de särskilda samhällsuppdragen utförs väl. Mot bakgrund av iakttagelsen i granskningen att 7 av 22 bolag inte har uppdragsmål uppger Regeringskansliet att det är regeringens avsikt att genomföra en uppdragsmålsprocess för samtliga bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag. Vidare anføres att detta arbete fortsätter i den takt som förutsättningarna och tillgängliga resurser tillåter.

Styrdokument

Som tidigare framgått förekommer utöver bolagsordningen även andra styrdokument, t.ex. ägaranvisningar och årliga riktlinjer. Av de svar som överlämnats från Regeringskansliet till utskottet framgår att det för tre av bolagen inte finns beslutade ägaranvisningar. Anledningen till detta skiljer sig åt mellan de tre bolagen. I ett fall anges att det beror på att samhällsuppdraget omfattar en tydligt avgränsad och liten del av bolagets verksamhet som bolaget inte heller får någon särskild ersättning för och i ett annat fall finns ett avtal som reglerar uppdraget. I båda dessa fall har det mot denna bakgrund enligt Regeringskansliet inte ansetts nödvändigt att besluta om ägaranvisningar innan det tas fram uppdragsmål för bolagen. I det tredje fallet har bolaget ett uppdragsmål, men med hänsyn till bolagets ringa storlek har bedömningen gjorts att den styrning som sker genom det årliga riktlinjebeslutet är tillräckligt.

Som nämnts ovan har tidigare en s.k. ägarmapp (som innehåller relevanta dokument för bolaget, bl.a. propositionstexter) överlämnats till bolaget vid årsstämman och då noterats i protokollet utan att bolagsstämman tagit ställning till dess innehåll. Med anledning av att några sådana noteringar inte påträffats i stämmoprotokollen vid den genomgång som gjorts i granskningen anför Regeringskansliet att ägarmappar inte längre förekommer. De styrdokument som beslutas på bolagsstämman är bindande för respektive bolag och det är bolagens ansvar att på lämpligt sätt sammanställa och tillgängliggöra dokumenten inom bolaget.

Dokumentation och aktbildning i övrigt

Som tidigare framgått (s. 101) anges i Regeringskansliets riktlinjer att det inom ramen för förvaltningen av ett bolag i vissa fall utöver årsakten bör läggas upp ett särskilt ärende i diariet. Vidare ska det i årsakten i förekommande fall göras en hänvisning till särskilda ärenden som diaries i en separat akt.

Med anledning av iakttagelsen i granskningen att det inte verkar finnas någon enhetlig hantering i dessa avseenden anför Regeringskansliet att det kan

konstateras att ytterligare arbete återstår med att säkerställa att de riktlinjer som gäller för bolagsförvaltningen får fullt genomslag. Att bolagsförvaltningen nu endast sker vid två departement bedöms underlätta detta arbete.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet vill inledningsvis påminna om att bolagen med statligt ägande lyder under samma lagar som privatägda bolag, och i likhet med andra aktiebolag är de självständiga juridiska personer. Bolagets styrelse ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Den löpande verksamheten sköts av bolagets ledning.

Att regeringen förvaltar bolagen med statligt ägande innebär att regeringen ska agera för statens räkning som aktieägare i förhållande till bolagen. I likhet med andra aktieägare och i enlighet med aktiebolagslagens bestämmelser är regeringen hänvisad till att utöva rätten att besluta i bolagets angelägenheter och rikta bindande anvisningar till bolaget vid bolagsstämman. Som tidigare framgått kan styrning också utövas genom att i förekommande fall föreskriva särskilda villkor för användandet av anslag på statsbudgeten och genom att staten sluter ett avtal med bolaget. I den löpande förvaltningen av bolagen ingår bl.a. att fastställa ekonomiska mål och, när det förekommer, s.k. uppdragsmål. Regeringens förvaltningsmandat begränsas av den verksamhetsinriktning som riksdagen har fastställt för respektive bolag med statligt ägande.

Utskottets granskning av styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag har föranlett vissa iakttagelser som ger anledning till följande uttalanden.

Regeringens bemyndigande till ansvarigt statsråd

I den löpande förvaltningen och i kontakten med bolaget företräds ägaren av ansvarigt statsråd, eller den statsrådet sätter i sitt ställe. Statsråd med ansvar för bolag med statligt ägande har även fått regeringens bemyndigande att företräda och utöva rösträtt för staten som ägare vid bolagsstämmor. Utskottet har tidigare uttalat att det är lämpligt att regeringens bemyndigande ställs till ett namngivet statsråd, i varje fall för ett statsråd som inte är departementschef. I fråga om de bemyndiganden som avses här anser utskottet att den nu gällande ordningen är tillräckligt tydlig, givet att statsrådets ansvarsområde framgår av det förordnande som statsministern beslutar om med stöd av 7 kap. 5 § regeringsformen.

Ägarens förslag till beslut på bolagsstämman

Genomgången i granskningen visar att ägarens förslag till beslut på årsstämman, däribland nominering av styrelsens ordförande och ledamöter,

saknas i mer än hälften av kallelserna. Regeringskanslibeslutet som innehåller förslagen har många gånger fattats nära inpå eller strax efter det datum som kallelsen till stämman utfärdats, och i vissa fall också senare än så. Enligt statens ägarpolicy ska ägarens nomineringsförslag till styrelse inkluderas i kallelsen till bolagsstämma i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrnings regler. Vidare anges i Regeringskansliets riktlinjer att regeringskanslibeslutet med förslag till beslut vid årsstämman ska fattas och skickas till bolaget i så god tid att dessa förslag kan tas in i kallelsen till bolagsstämman. Utskottet har viss förståelse för att beredningsprocessen ibland kan dra ut på tiden. Vidare noterar utskottet att förslaget alltid publiceras på bolagets webbplats före stämman. Samtidigt menar utskottet att styrelsenomineringsprocessen bör genomföras på ett sådant sätt att ägarens förslag i normala fall kan finnas med i kallelsen. Att samtliga bolag ska hålla årsstämma senast den 30 april är en känd förutsättning.

Ägardialoger

Vid ägardialoger följer staten som ägare upp att bolagen följer uppdraget och de beslutade målen och för bolagets verksamhet aktuella frågor av väsentlig karaktär diskuteras. Utskottet konstaterar att antalet ägardialoger som genomförs per år skiljer sig åt mellan bolagen, något som även framkommit vid Riksrevisionens granskningar. I Regeringskansliets svarspromemoria anförts att frekvensen beror på en bedömning av vilket behov som finns utifrån t.ex. bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt. Utskottet har ingen annan uppfattning. Samtidigt kan en inriktning enligt utskottet vara att i normalfallet genomföra minst en ägardialog per år med varje bolag. Utskottet vill i sammanhanget påtala vikten av transparens och påminna om att regeringen tidigare uttalat en avsikt att redovisa vilka bolag den genomfört ägardialoger med under året.

Utskottet har tidigare uttalat vikten av att sådant material som annars inte skulle utgöra allmän handling arkiveras i den omfattning som behövs för att en meningsfull granskning ska bli möjlig. Utskottet vill understryka betydelsen av att det förs minnesanteckningar vid ägardialoger och att dessa tillförs den årsakt som gäller det år då ägardialogen genomfördes. Det kan även konstateras att minnesanteckningar från ägardialoger enligt Regeringskansliets riktlinjer ska diarieföras i ärendet i respektive bolags årsakt. I granskningen har det framkommit att denna ordning inte har tillämpats för de bolag som förvaltas av Kulturdepartementet. Utskottet noterar att framtida ägardialoger med dessa bolag kommer att dokumenteras. I fråga om minnesanteckningarnas innehåll har i genomgången noterats att de är olika utförliga och att det varierar hur framträdande ägaren är. Detta kan givetvis bero på att ägardialogerna också skiljer sig åt. I den mån ägaren tydligt uttalar sig om olika frågor vid ägardialogen bör det enligt utskottets uppfattning framgå av minnesanteckningarna. Det bör även framgå om mötet har avslutats med egen tid mellan den politiska ledningen och bolagsstyrelsens ordförande.

Uppdragsmål

Ägardialoger är viktiga för att följa upp målen och de uppdrag som riksdagen och regeringen har beslutat om. Samtidigt framgår av den uppföljning som näringsutskottet låtit genomföra att det kan vara svårt att följa upp ett samhällsuppdrag utifrån hur det har beslutats av riksdagen. Utskottet noterar att Riksrevisionen framhållit uppdragsmålsprocessens betydelse som verktyg för att förtydliga varje bolags samhällsuppdrag. Utskottet konstaterar att flertalet statligt ägda bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag har uppdragsmål. Vidare framkommer i granskningen att det är regeringens avsikt att genomföra en uppdragsmålsprocess för de bolag som ännu inte har något uppdragsmål. Mot bakgrund av de fördelar som uppdragsmål kan medföra vill utskottet, i likhet med vad näringsutskottet tidigare anfört, framhålla vikten av att, i den takt som förutsättningarna tillåter och med beaktande av tillgängliga resurser, genomföra en uppdragsmålsprocess för samtliga bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag.

Övriga kontakter med bolaget

I enlighet med vad utskottet tidigare uttalat anser utskottet att det ska vara möjligt att i Regeringskansliets akter följa viktigare händelseförlopp som avser ägarförvaltningen samt därvid vilka kontakter som förekommit mellan ägarförvaltning och bolag. Utskottet har framhållit vikten av rutiner i detta avseende och konstaterar att det i Regeringskansliets riktlinjer anges att övriga kontakter mellan bolagsförvaltningen och bolaget, skriftligen dokumenterade i t.ex. tjänsteanteckningar, ska diarieföras i den omfattning som krävs för att kunna följa viktigare händelseförlopp. Utan att uttala sig om den dokumentation som finns i de genomgångna årsakterna av övriga kontakter mellan bolagsförvaltningen och bolaget kan utskottet konstatera att de flesta årsakterna, till skillnad från vad som var fallet vid en tidigare granskning (bet. 2010/11:KU10), innehåller fler dokument än de som rör bolagsstämmorna. Utskottet ser positivt på denna utveckling.

Revisorsmöten

I fråga om kontakter med bolagens revisorer konstaterar utskottet att Regeringskansliet i svaren anfört att revisorsmöten har kommit att minska i betydelse. Utskottet finner inte skäl att göra någon annan bedömning men anser att Regeringskansliets riktlinjer bör ses över för att återspegla dagens förhållanden.

Styrdokument

Som utskottet tidigare konstaterat är regeringen hänvisad till att utöva rätten att besluta i bolagets angelägenheter och rikta bindande anvisningar till bolaget vid bolagsstämman. Utskottet delar det näringsutskottet tidigare anfört om vikten av tydlighet, öppenhet och transparens i styrningen av statligt ägda

bolag för att den demokratiska kontrollen och möjligheten att utkräva ansvar ska fungera. Det är således enligt utskottet en positiv utveckling att bolagsstämman också fattar beslut om de styrdokument som utöver bolagsordningen, t.ex. i form av en ägaranvisning, ska gälla för bolaget. Samtidigt konstaterar utskottet att det för en utomstående inte är lätt att få en överblick över vilka styrdokument som finns för respektive bolag med statligt ägande, inkluderat avtal och årliga riktlinjer när det finns. En sammanställning i lämplig form av aktuella styrdokument för de olika bolagen skulle kunna öka transparensen och tillgängligheten gentemot allmänheten. För de bolag som har ett särskilt beslutat samhällsuppdrag bör även riksdagens beslut framgå av en sådan sammanställning.

Bolagsförvaltarens dubbla roller

Som framgår av det föregående kan det finnas flera fördelar med att bolagsförvaltarens också är invald i bolagets styrelse. Utskottet har också tidigare funnit, i enlighet med näringsutskottets uppfattning, att det är en godtagbar modell för ägarstyrning att förvaltare sitter i bolagsstyrelser. Utskottet har samtidigt framhållit att det för bolag med särskilda samhällsuppdrag och finansiering via statliga anslag, där samma enhet ansvarar för både bolagsstyrningen och sakfrågorna, kan finnas skäl att tillämpa en annan ordning för att undvika intressekonflikter. Utskottet konstaterar att avdelningen för bolag med statligt ägande (BSÄ) sedan årsskiftet 2022/23 ansvarar för förvaltningen av statligt ägda bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag, med undantag för tre bolag som förvaltas av Kulturdepartementet. Till skillnad från vad som regelmässigt är fallet för bolagsförvaltarna vid BSÄ är dock inte bolagsförvaltarna vid Kulturdepartementet (eller någon annan som är anställd i Regeringskansliet) invalda i bolagets styrelse. Det kan konstateras att denna ordning innebär att bolagsförvaltare som också är invalda i styrelsen inte arbetar vid en enhet som också ansvarar för sakfrågorna och på så vis upprätthålls en åtskillnad mellan statens roll som ägare och dess roll som lagstiftare. Utskottet vill i sammanhanget framhålla betydelsen av att det i alla avseenden som rör förvaltningen av bolagen tillämpas en ordning som innebär att risken för intressekonflikter minimeras.

Dokumentation och aktbildning i övrigt

Utöver vad utskottet redan har uttalat i fråga om dokumentation och aktbildning vill utskottet även peka på vikten av en god offentlighetsstruktur. I detta ingår att det i förekommande fall framgår av årsakten att det finns handlingar som rör bolaget i en separat akt som diarieförts i ett särskilt ärende. Att det ska finnas en sådan hänvisning anges också i Regeringskansliets riktlinjer. Regeringskansliet har i granskningen konstaterat att ytterligare arbete återstår med att säkerställa att de riktlinjer som gäller för bolags-

förvaltningen får fullt genomslag. Detta arbete kommer enligt Regeringskansliet att underlättas i och med att endast två departement ansvarar för bolagsförvaltningen.

Utskottet förutsätter att Regeringskansliet i det fortsatta arbetet vidtar de åtgärder som bedöms nödvändiga utifrån vad utskottet uttalat såväl i fråga om en god offentlighetsstruktur som i övrigt.

9 Regeringens handläggning av särskilda regeringsärenden

Ärendet

Konstitutionsutskottet har under hösten 2023 granskat regeringens handläggning av s.k. särskilda regeringsärenden. Granskningen gäller huvudsakligen beredningen av ärendena inom Regeringskansliet.

Till grund för granskningen har legat bl.a. två promemorior från Regeringskansliet, *bilaga 9.1–2*.

Utredning i ärendet

Gällande rätt m.m.

Regeringsformen

Regeringsärenden avgörs av regeringen vid regeringssammanträde, enligt 7 kap. 3 § regeringsformen. Dock kan, enligt paragrafens andra stycke, regeringsärenden som gäller verkställighet inom försvarsmakten av författningar eller särskilda regeringsbeslut, i den omfattning som anges i lag, under statsministerns överinseende avgöras av chefen för det departement som ärendena hör till. Att beslutanderätten utövas under statsministerns överinseende innebär bl.a. att protokoll som ska upprättas över ärendena varje månad ska uppvisas för statsministern för påteckning (Eka, Karnov, kommentar till 7 kap. 3 § regeringsformen [JUNO, uppdaterad per 1 juli 2023]). Se vidare nedan under Protokollföring m.m. vid handläggning av ärenden som en departementschef avgör.

En särbestämmelse om beslutsfattandet i vad som tidigare benämndes kommandomål fanns i 1809 års regeringsform. Enligt denna skulle kommandomålen – dvs. sådana regeringsärenden som hade samband med konungens ställning som högste befälhavare över krigsmakten – avgöras av konungen efter anmälan av chefen för Försvarsdepartementet. I förarbetena till 1974 års regeringsform diskuterades beslutsformerna i regeringen (prop. 1973:90 s. 122). Grundlagberedningen behandlade frågan om en uppdelning av regeringsärendena i enmansärenden och kollektivärenden men avstod från att förorda en sådan uppdelning. I stället förordades att beslutanderätten i regeringsärenden skulle tillkomma ministären och utövas vid regeringssammanträden med undantag för ärenden som angår befälet över försvarsmakten. Dessa föreslogs kunna avgöras under statsministerns överinseende av chefen för det departement till vilket ärendet hör.

Förslaget mötte inte några invändningar i remissbehandlingen (prop. 1973:90 s. 184). Föredragande statsrådet kom efter samråd med chefen för Försvarsdepartementet till samma uppfattning som beredningen. Han påpekade att flertalet av de ärenden som handlades som kommandomål i och

för sig var av den karaktären att de borde vara regeringsärenden och att det främst var kravet på snabbhet som påkallade att kommandomålen borde kunna avgöras i enklare former än andra regeringsärenden. Betydelsen av snabbhet i handläggningen skulle accentueras om riket skulle komma i en krissituation. I motiven framhölls att bestämmelsen avfattats så att också statsministern inför riksdagen får bära ett ansvar för ärendenas handläggning (prop. 1973:90 s. 289).

Lagen om beslut i särskilda regeringsärenden

Beslut som avses i 7 kap. 3 § andra stycket regeringsformen får fattas endast om ärendet är brådskande och beslutsformen inte är olämplig med hänsyn till det som ärendet avser eller av andra skäl, enligt 2 § lagen (2014:341) om beslut i särskilda regeringsärenden. Beslut enligt den aktuella lagen får fattas i frågor som räknas upp i lagens 3 §:

1. Försvarsmaktens krigsorganisering och mobilisering,
2. totalförsvarspliktigas inkallelse och tjänstgöring i Försvarsmakten,
3. utbildning i utlandet enligt lagen (1994:588) om utbildning inom ramen för internationellt militärt samarbete,
4. svenska örlogsbesök i utlandet och flygningar till utlandet med svenska militära luftfartyg,
5. tillträde till svenskt territorium för utländska statsfartyg, statsluftfartyg och militära fordon samt uppehåll på svenskt territorium för utländska statsfartyg, och
6. övningar av en främmande stats militära styrka på svenskt territorium samt undantag från vapenlagen (1996:67) enligt 11 kap. 3 § vapenlagen.

Före 2014 års lag reglerades dessa beslut i lagen (1974:613) om handläggningen av vissa regeringsärenden, som gällde t.o.m. den 31 augusti 2014. Enligt 1974 års lag fick ett regeringsärende handläggas i den ordning som anges i 7 kap. 3 § andra stycket regeringsformen, om ärendet angick

1. föreskrifter rörande Försvarsmaktens mobilisering,
2. kommandering och placering av militär personal,
3. tjänstledighet för militär personal,
4. totalförsvarspliktigas, reservofficerares och reservpersonals inkallelse och tjänstgöring i Försvarsmakten,
5. tillträde till militära skyddsobjekt,
6. svenska örlogsbesök i utlandet samt svenska militära transport- och övningsflygningar till utlandet,
7. tillträde till svenskt territorium av en annan stats örlogsfartyg, militära sväware eller militära luftfartyg samt av fartyg, sväware eller luftfartyg som ägs eller brukas av en annan stat och nyttjas för annat än enbart affärsdrift,
8. Försvarsmaktens deltagande vid officiella ceremonier och i allmännyttig verksamhet.

Till skillnad från 1974 års lag anges i 2014 års lag uttryckligen de grundläggande förutsättningarna för beslutsfattande i den särskilda ordningen, nämligen att ärendet är brådskande och att beslutsformen inte är olämplig med hänsyn till det som ärendet avser eller av andra skäl. Som framgår ovan under rubriken Regeringsformen uttalades i förarbetena till regeringsformens bestämmelse bl.a. att det främst var kravet på snabbhet som påkallade att kommandomålen borde kunna avgöras i enklare former än andra regeringsärenden. Här kan även nämnas att det i propositionen till 2014 års lag påpekades att ”[p]recis som i övriga fall då regeringen eller, som i detta fall, ett enskilt statsråd utövar sitt ämbete sker detta under konstitutionellt ansvar inför riksdagen. Att användandet av undantaget ska ske på ett lämpligt sätt är alltså givet” (prop. 2013/14:179 s. 10).

I förhållande till 1974 års lag vidgades regleringen i 2014 års lag till att även omfatta ärenden om tillträde för militära fordon, om uppehåll på svenskt territorium av utländska statsfartyg, om övningar av en främmande stats militära styrka på svenskt territorium samt om undantag från vapenlagen (1996:67) enligt 11 kap. 3 § vapenlagen. Vidare gäller lagen, efter en lagändring den 1 juli 2016, utöver utbildning i utlandet även utbildning inom ramen för internationellt militärt samarbete. (Under den aktuella tiden åren 2014–2016 omfattades i den delen utbildning inom ramen för fredsbefrämjande verksamhet.) Som framgår ovan upphörde vissa andra typer av ärenden att vara särskilda regeringsärenden. Inom ramen för den utredning som föregick 2014 års lag gjordes en genomgång av beslut som fattats enligt 1974 års lag, vilka samtliga gällde tillträde till svenskt territorium.

I propositionen till 2014 års lag noterades att regeringen årligen fattar beslut i ett stort antal tillträdesärenden (prop. 2013/14:179 s. 25). Regeringen strävade dock efter att meddela allt fler s.k. årstillstånd avseende tillträde till svenskt territorium, t.ex. inom ramen för nordiskt samarbete. Behovet av en hantering enligt 1974 års lag hade genom denna praxis generellt sett minskat eftersom färre beslut behöver fattas. Trots detta var behovet av SRÄ-formen för beslut (beslut i särskilda regeringsärenden) fortfarande störst för denna ärendetyp. Av olika skäl är ärendena ibland brådskande. De är också i allmänhet av enkel beskaffenhet, anförde regeringen. Möjligheten till beslut i den särskilda ordningen för denna typ av ärenden borde därför finnas kvar. Regeringen framhöll att det naturligtvis kan finnas tillträdesärenden där SRÄ-formen inte är lämplig att använda. Vid tillämpningen av bestämmelsen måste, liksom för alla andra ärendetyper, i varje enskilt fall bedömas om de grundläggande förutsättningarna enligt 2 § är uppfyllda. Regeringen instämde vidare i utredningens bedömning att det saknades anledning att ärenden som rör utländska militära fordon ska vara exkluderade från lagens tillämpningsområde. Tvärtom fanns det exempel på regeringsärenden där behov av beslut i den särskilda ordningen har funnits. En sådan möjlighet borde därför införas.

Utredningen om lagen om särskilda regeringsärenden hade vid sin genomgång noterat att SRÄ-beslut i tillträdesärenden som den tagit del av i vissa fall också avsett frågor om uppehåll inom svenskt territorium för ett

utländskt statsfartyg enligt 8 § tillträdesförordningen (SOU 2013:18 s. 128). Tillstånd för uppehåll är, anförde utredningen, så nära knutet till frågan om tillträde att det är naturligt att frågor om uppehåll behandlas på detta sätt. Det borde dock enligt utredningens mening tydligt framgå att lagen också omfattar sådana frågor. Även regeringen bedömde tillstånd för uppehåll som så nära knutet till frågan om tillträde att det var naturligt att de båda frågorna behandlades på samma sätt samt att det tydligt borde framgå att den aktuella bestämmelsen också omfattar frågor om uppehåll (prop. 2013/14:179 s. 26).

Slutligen kan här uppmärksammas beslut om övningar på svenskt territorium och om undantag från vapenlagen (1996:67) enligt 11 kap. 3 § vapenlagen. Övningsverksamhet som har sin grund i Sveriges nationella säkerhetsintressen bör i normalfallet fattas vid ett regeringssammanträde (prop. 2013/14:179 s. 27). Regeringsbeslut om övningar är emellertid ofta generellt hållna. Det händer att det uppstår situationer då det finns ett skyndsamt behov av att göra vissa justeringar i ett kollektivt fattat övningsbeslut, t.ex. kan det i ett mycket sent skede tillkomma ytterligare stater som vill delta i en redan beslutad multinationell övning som ska bedrivas på svenskt territorium, anförde regeringen. Vidare kan datumen för övningen behöva ändras till följd av oförutsedda händelser. Sammanfattningsvis ansåg regeringen, liksom utredningen, att det kan finnas ärenden av denna typ som skulle kunna bedömas som mindre komplicerade och därmed lämpade att avgöras enligt den särskilda ordningen. En sådan möjlighet borde därför införas. Samma omständigheter som kan medföra att ett övningsbeslut kan behöva justeras kan också innebära att beslutet om vapendispens kan behöva ändras, anförde regeringen. Regeringen ansåg, till skillnad från utredningen, att möjlighet för beslut i den särskilda ordningen borde införas även för beslut enligt 11 kap. 3 § vapenlagen.

När det gäller beredning m.m. uttalas bl.a. följande i förarbetena till 2014 års lag (prop. 2013/14:179 s. 12):

Att ett regeringsärende får avgöras enligt den särskilda ordningen innebär inte att ärendet är undantaget från de sedvanliga kraven som ställs på regeringsärendens beredning enligt regeringsformen. Dessutom ska beredning av ärendet inom Regeringskansliet enligt förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ske. Vikten av att regeringens avgöranden präglas av enhetliga värderingar är lika framträdande när regeringsärenden avgörs av ett ensamt statsråd som när de avgörs av regeringen som kollektiv. Det är således inte fråga om någon förenklad beredningsform. Däremot gäller särskilda krav på protokollföring, eftersom besluten fattas under statsministerns överinseende. Innebörden av detta är att statsministern, tillsammans med det beslutande statsrådet, har ett konstitutionellt ansvar för besluten.

Protokollföring m.m. vid handläggning av ärenden som en departementschef avgör

I förordningen (2007:725) om beslut och protokoll hos regeringen finns särskilda bestämmelser som gäller expediering och protokollföring i de regeringsärenden som en departementschef avgör. Av förordningens 18 §

andra stycke framgår bl.a. att besluten ska expedieras. Mottagaren ska få ett underskrivet exemplar av beslutet eller en kopia av ett underskrivet exemplar. Enligt 19 § ska protokoll föras vid handläggningen av dessa regeringsärenden. Protokollet ska upprättas i form av en förteckning över de ärenden som har avgjorts under en kalendermånad. Förteckningen ska ange när varje ärende avgjordes och vem som fattade beslutet. För varje ärende ska ett exemplar av det beslut som har expedierats fogas till förteckningen. Protokollet skrivs under av departementschefen och visas upp för statsministern för påteckning före utgången av följande kalendermånad.

Tidigare granskning

Konstitutionsutskottet har granskat handläggningen av särskilda regeringsärenden (tidigare kommandomål) vid några tidigare tillfällen. Vid en granskning 1992 anmärkte utskottet att tre regeringsärenden om tillträde till svenskt territorium av utländska militära fordon hade handlagts i den ordning som numera anges i 7 kap. 3 § andra stycket regeringsformen trots att lagen om handläggning av vissa regeringsärenden inte medgav en sådan handläggningsordning (bet. 1991/92:KU30 s. 25).

Vid sin granskning 1994 uppmärksammade utskottet ett beslut varigenom regeringen beviljat en framställning från Norge att få sända norsk uniformerad trupp och norska militära fordon samt ammunition i 17 järnvägsvagnar genom Sverige (bet. 1993/94:KU30 s. 7). Ärendet avgjordes i den ordning som numera anges i 7 kap. 3 § andra stycket regeringsformen. Utskottet konstaterade att den då gällande lagen om handläggningen av vissa regeringsärenden inte medgav att en sådan fråga handläggs i denna ordning. Utskottet utgick från att Försvarsdepartementet skulle ge akt på lagens tillämpningsområde.

Vid granskningen av handläggningen av särskilda regeringsärenden under 2001 noterades bl.a. att besluten avsett tillträde till svenskt territorium och luftrum samt att antalet beslut under året varit totalt 19 (bet. 2002/03:KU10 s. 52 f.). De ärenden som omfattades av granskningen gällde sådana ärenden som enligt lagen (1974:613) om handläggningen av vissa regeringsärenden kunde handläggas i den särskilda ordning som angavs i lagen. I granskningen iaktogs att protokoll i enlighet med förordningen (1975:1) om protokoll och expeditioner i regeringsärenden m.m. upprättats månadsvis och undertecknats i början av månaden efter den då besluten fattats. Undertecknare var i samtliga fall statsrådet Björn von Sydow. Protokollen hade vidare noteringen ”Uppvisat” undertecknad av statsminister Göran Persson och daterad någon eller några dagar senare än Björn von Sydows namnteckning. Granskningen föranledde inte något uttalande av utskottet.

Beslut i särskilda regeringsärenden under 1998–2022

Under åren 1998–2022 fattades totalt 215 beslut i särskilda regeringsärenden.

Som framgår av diagrammet nedan var antalet beslut som fattades 8 år 1998, 13 år 1999, 24 år 2000, 19 år 2001, 39 år 2002, 9 år 2003, 10 år 2004, 4 år 2005, 9 år 2006, 1 år 2007, 9 år 2008, 4 år 2009, 18 år 2010, 8 år 2011, 9 år 2012, 3 år 2013, 12 år 2014, 12 år 2015, 2 år 2016, 5 år 2017, 3 år 2018, 5 år 2019, 3 år 2020, 2 år 2021 och 5 år 2022. Noteras kan att lagen (2014:341) om beslut i särskilda regeringsärenden trädde i kraft den 1 september 2014.

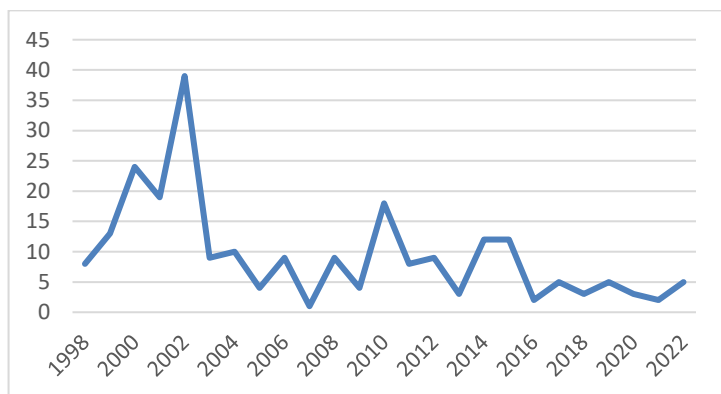

Diagram 9.1 Beslut i särskilda regeringsärenden 1998–2022

En närmare genomgång av de beslut som fattats under 2010–2022 visar att samtliga beslut gällde tillträde till svenskt territorium. Flertalet av besluten har fattats av försvarsministern; ett beslut 2010 fattades av statsrådet Beatrice Ask och två beslut 2011 och 2012 fattades av statsrådet Tobias Billström.

Vidare framgår det av genomgången att när det gäller ett stort antal protokoll över de särskilda regeringsbesluten 2010–2022 har statsministern och i några av dessa även försvarsministern signerat protokollet efter utgången av månaden efter den då beslutet fattades, och i flera fall har statsministern och i några fall av dessa även försvarsministern signerat protokollet utan datering (jfr 19 § förordningen [2007:725] om beslut och protokoll hos regeringen, beträffande de beslut som avses se bilaga 9.1).

Promemorior från Regeringskansliet

Utskottet har genom skrivelser som sänts till Regeringskansliet begärt svar på vissa frågor. Som svar överlämnades den 12 oktober och den 9 november 2023 promemorior som upprättats inom Försvarsdepartementet (bilaga 9.1–2). Av promemoriorna framgår i huvudsak följande.

De särskilda regeringsärendena bereds gemensamt med de departement som berörs. Det ska antecknas på konceptet till beslutet i det särskilda regeringsärendet vilka andra departement som deltagit i beredningen. För perioden den 1 september 2014–2022 framgår det av koncepten att gemensam beredning har skett och med vilka departement det skett, med ett undantag. Statsrådsberedningen har orienterats, enligt en rutin som innebär att Statsrådsberedningen får koncept till beslut i ett särskilt regeringsärende för kännedom.

Med hänsyn till ärendenas brådskanie karaktär sker det samtidigt som den gemensamma beredningen inleds.

När det gäller upprättande av protokoll i form av en förteckning över de särskilda regeringsärenden som har avgjorts under en kalendermånad, som ska skrivas under av departementschefen och visas upp för statsministern för påteckning före utgången av följande kalendermånad (19 § förordningen om beslut och protokoll hos regeringen) konstaterar Försvarsdepartementet att hanteringen för påskrifter av protokollen har brustit i de fall som konstitutionsutskottet hänvisat till i sin fråga. Försvarsdepartementet avser att tillsammans med Statsrådsberedningen se över rutinerna.

Utskottets ställningstagande

Förfarandet vid beslut i särskilda regeringsärenden utgör ett undantag från huvudregeln om kollektiva regeringsbeslut. Som numera också uttryckligen anges i lagen om beslut i särskilda regeringsärenden förutsätter förfarandet bl.a. att ärendet är brådskanie och att beslutsformen inte är olämplig med hänsyn till det som ärendet avser eller av andra skäl. Utskottet vill framhålla betydelsen av att lagen tillämpas enligt sin lydelse också framgent.

Utskottet vill också särskilt uppmärksamma att de aktuella besluten fattas under statsministerns överinseende, enligt 7 kap. 3 § andra stycket regeringsformen. Grundlagsbestämmelsen har avfattats så att också statsministern inför riksdagen bär ett ansvar för ärendenas handläggning. Eftersom besluten fattas under statsministerns överinseende gäller särskilda krav på protokollföring, och statsministern har, tillsammans med det beslutande statsrådet, ett konstitutionellt ansvar för besluten. Den rutin som Försvarsdepartementet beskrivit innebär att ett koncept till ett beslut sänds till Statsrådsberedningen för kännedom samtidigt som gemensam beredning inleda; utskottet har inget att invända mot denna rutin. När det gäller tillämpningen av 19 § förordningen om beslut och protokoll hos regeringen, konstaterar utskottet att hanteringen för påskrifter av protokollen har brustit i flera fall. Utskottet ser positivt på att Försvarsdepartementet avser att tillsammans med Statsrådsberedningen se över rutinerna.

Utredningsmaterial

Bilaga 1.1

Regeringskansliet

2023-10-12
SB2023/01009

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringens
sammansättning och regeringsarbetets organisation

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunniga Charlotta
Nyhlén, Statsrådsberedningen.

Per Hall

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Denna promemoria har upprättats med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet i utskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation.

Konstitutionsutskottet har begärt följande.

1. Samtliga förordnanden och entlediganden av statsråd samt förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen som meddelats fr.o.m. den 1 november 2022 t.o.m. utgången av september månad 2023.
2. Åtaganden att medverka i konstitutionsutskottets granskning för samtliga statsråd som förordnats under ovannämnda period.
3. Uppgifter om antalet tjänstgörande (inklusive resp. exklusive kommitté-anställda och anställda vid utlandsmyndigheterna) i Regeringskansliet 2023 totalt samt uppdelat per departement. I samband med uppgifterna önskas en kommentar till eventuella större förändringar av antalet tjänstgörande vid olika departement.
4. Uppgifter om antalet politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2023.

Utskottet har angett att uppgifterna om antalet tjänstgörande och antalet politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet ska vara jämförbara med de uppgifter som överlämnades till utskottet i förra årets granskning (se bet. 2022/23: KU10 s. 177–181). Uppgifterna bör alltså avse september 2023.

1. Förordnanden och entlediganden av statsråd samt förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Det har inte beslutats några förordnanden eller entlediganden av statsråd under perioden. Förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen återfinns som *bilaga 1* till denna promemoria.

2. Åtaganden att medverka i konstitutionsutskottets granskning

Se svar på fråga 1.

3. Antalet tjänstgörande

Nedanstående tabell visar antalet tjänstgörande i Regeringskansliet, inklusive politiskt anställda, kommittéanställda och anställda som tjänstgör vid utlandsmyndigheter, i september 2023. Jämfört med september 2022 har antalet tjänstgörande minskat med 89¹.

Antal tjänstgörande, inklusive kommitté- och utl. anställda	
SB	231
Ju	362
UD	1 253
Fö	230
S	324
Fi	605
U	211
KN	345
Ku	110
A	176
LI	296
FA	764
Totalt	4 907

I tabellen redovisas antalet tjänstgörande, vilket innebär att deltidssarbetande redovisas som en tjänstgörande.

Nedanstående tabell visar antalet tjänstgörande, inklusive politiskt anställda, i Regeringskansliet i september 2023. Kommittéanställda och anställda som tjänstgör vid utlandsmyndigheter ingår inte.

¹Minskningen mellan 2022 och 2023 förklaras framför allt av att ordförandeskapet i EU nu är avslutat och antalet tjänstgörande som arbetat med denna uppgift på utlandsmyndigheterna och på departementen minskar. Vidare har det skett förändringar i Regeringskansliets organisation till följd av regeringsskiftet i slutet av 2022. Förändringarna trädde i kraft den 1 januari 2023 och påverkar fördelningen av tjänstgörande mellan departementen.

Antal tjänstgörande, exklusive kommitté- och utl. anställda	
SB	224
Ju	294
UD	755
Fö	203
S	239
Fi	503
U	154
KN	293
Ku	83
A	150
LI	256
FA	764
Totalt	3 918

I tabellen redovisas antalet tjänstgörande, vilket innebär att deltidssarbetande redovisas som en tjänstgörande.

Jämfört med september 2022 har antalet minskat med 42².

4. Antalet politiskt tillsatta tjänstemän

Med politiskt tillsatta tjänstemän avses:

- Politiskt sakkunniga i Regeringskansliet med funktion som planeringschef, stabsschef, presschef, pressekreterare, politiskt sakkunnig, inklusive politiskt sakkunnig assistent, vilka omfattas av Avtal om anställningsvillkor för politiskt sakkunniga samt politiskt timanställda brevskrivare eller talskrivare i Regeringskansliet.
- Statssekreterare och kabinettsekreteraren, vilka omfattas av Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner m.m. för vissa högre anställningar m.fl.

² Minskningen mellan 2022 och 2023 förklaras framför allt av att ordförandeskapet i EU nu är avslutat och antalet tjänstgörande som arbetat med denna uppgift på departementen minskar.

Antalet tjänstgörande i september 2023 i de olika kategorierna redovisas här:

Antal politiskt tillsatta

Politiskt sakkunniga	137
Statssekreterare	36
Totalt	173
Statsråd och statsminister	24

Bilagor I

Regeringskansliet

Protokoll

2022-12-22
SB2022/01526

Statsrådsberedningen

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Med stöd av 7 kap. 5 § regeringsformen förordnar statsministern att de grupper av ärenden som anges i det följande ska föredras av ett annat statsråd än departementschefen i respektive departement. Förordnandet gäller från och med den 1 januari 2023 och ersätter tidigare förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen.

De statsråd som ska föredra ärenden i en departementschefs ställe redovisas i följande ordning.

1. Acko Ankarberg Johansson.....	2
2. Lotta Edholm	3
3. Camilla Waltersson Grönvall	5
4. Gunnar Strömmer.....	7
5. Jessika Roswall.....	8
6. Anna Tenje.....	9
7. Johan Forssell	11
8. Erik Slottnér.....	14
9. Niklas Wykman.....	18
10. Maria Malmer Stenergård.....	20
11. Paulina Brandberg.....	21
12. Carl-Oskar Bohlin	24
13. Andreas Carlson.....	26
14. Romina Pourmokhtari.....	29

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Acko Ankarberg Johansson

1.1 I chefen för Socialdepartementets ställe

1.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

hälso- och sjukvård, med undantag för frågor om psykiatri, eller annan medicinsk verksamhet,

hälso- och sjukvårdspersonalens yrkesutövning,

läkemedel, medicintekniska produkter och kosmetika,

apoteksväsendet.

1.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

hälso- och sjukvård, med undantag för frågor om psykiatri, eller annan medicinsk verksamhet,

hälso- och sjukvårdspersonalens yrkesutövning,

läkemedel, medicintekniska produkter och kosmetika,

apoteksväsendet.

1.1.3 Myndigheter m.fl.

Socialstyrelsen,

Inspektionen för vård och omsorg,

Läkemedelsverket,

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd,

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys,

Provinsialläkarstiftelsen.

2. Lotta Edholm

2.1 I chefen för Utbildningsdepartementets ställe

2.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

Skolväsendet, utom kommunal vuxenutbildning, och därtill anslutande särskilda utbildningsformer samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet,

uppdagsutbildning inom skolväsendet, med undantag för den inom kommunal vuxenutbildning,

satsningar inom ramen för den nationella samlingen för läraryrket,

övergripande Unescofrågor.

2.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

skolväsendet, utom kommunal vuxenutbildning, och därtill anslutande särskilda utbildningsformer samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet,

uppdagsutbildning inom skolväsendet, med undantag för den inom kommunal vuxenutbildning.

2.1.3 Myndigheter m.fl.

Statens skolverk,

Statens skolinspektion,

Specialpedagogiska skolmyndigheten,

Sameskolstyrelsen,

Skolväsendets överklagandenämnd,

Skolforskningsinstitutet,

huvudmän inom skolväsendet, med undantag för huvudmän som tillhandahåller kommunal vuxenutbildning,

enskilda anordnare av annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet,

Stiftelsen Svenska barnboksinstitutet,

utbildningsanstalter med enskild huvudman som inte hör till något annat departement, i den mån utbildningsanstaltens huvudsakliga verksamhetsområde eller ändamål kan hänföras till någon av de ärendegrupper som omfattas av förordnandet under rubrikerna Förvaltningsärenden och Lagstiftningsärenden i detta avsnitt.

3. Camilla Waltersson Grönvall

3.1 I chefen för Socialdepartementets ställe

3.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

internationella adoptioner, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

bostadsanpassningsbidrag,

socialtjänst, innefattande omsorger om barn och ungdom, omsorg om funktionshindrade, missbrukarvård samt annat socialt bistånd,

samordning av funktionshinderspolitiken,

habilitering,

hjälpmedelsförsörjning,

stöd och service till vissa funktionshindrade,

assistansersättning,

omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning,

bilstöd till personer med funktionshinder,

barnrättspolitik, innefattande samordning och utveckling av frågor som rör barnets rättigheter och andra barnfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

3.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

internationella adoptioner, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

bostadsanpassningsbidrag,

socialtjänst, innefattande omsorger om barn och ungdom, omsorg om funktionshindrade, missbrukarvård samt annat socialt bistånd,

samordning av funktionshinderspolitiken,

habilitering,

hjälpmedelsförsörjning,

stöd och service till vissa funktionshindrade,

assistansersättning,

omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning,

bilstöd till personer med funktionshinder,

barnrättspolitik, innefattande samordning och utveckling av frågor som rör barnets rättigheter och andra barnfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

3.1.3 Myndigheter och organ

Statens institutionsstyrelse,

Myndigheten för delaktighet,

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd,

Barnombudsmannen.

4. Gunnar Strömmer

4.1 I statsministerns ställe

4.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

framställningar om att få ta del av allmänna handlingar som förvaras i Statsrådsberedningen eller Regeringskansliets förvaltningsavdelning. Detta gäller dock inte sådana allmänna handlingar som avses i 1 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641).

5. Jessika Roswall

5.1 I statsministerns ställe

5.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

europiska integrationsfrågor av horisontell karaktär, med undantag av frågor om Europeiska unionens utvidgning,

ärenden vid Europeiska kommissionen och Eftas övervakningsmyndighet, mål vid Europeiska unionens domstol (domstolen, tribunalen) och Efta-domstolen samt ärenden som rör verksamheten vid dessa domstolar.

5.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

europiska integrationsfrågor av horisontell karaktär, inklusive ändringar i Europeiska unionens fördrag, med undantag av frågor om Europeiska unionens utvidgning.

5.1.3 Myndigheter och andra organ

Svenska institutet för europapolitiska studier.

5.2 I chefen för Utrikesdepartementets ställe

5.2.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

nordiska samarbetsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

6. Anna Tenje

6.1 I chefen för Socialdepartementets ställe

6.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

sjukförsäkring,

arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd,

sjuklön,

ersättning för närståendevård,

allmän ålderspensionsförsäkring och allmän efterlevandepensionsförsäkring,

frivillig pensionsförsäkring,

äldreförsörjningsstöd,

ekonomiska åtgärder till stöd åt barnfamiljer, efterlevandestöd till barn,

bostadsbidrag,

bostadstillägg,

boendetillägg,

äldreomsorg.

6.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

sjukförsäkring,

arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd,

sjuklön,

ersättning för närståendevård,

allmän ålderspensionsförsäkring och allmän efterlevandepensionsförsäkring,

frivillig pensionsförsäkring,

äldreförsörjningsstöd,

ekonomiska åtgärder till stöd åt barnfamiljer, efterlevandestöd till barn,

bostadsbidrag,

bostadstillägg,

boendetillägg,

äldreomsorg.

6.1.3 Myndigheter och organ

Försäkringskassan,

Inspektionen för socialförsäkringen,

Pensionsmyndigheten,

Fondtorgsnämnden.

7. Johan Forssell

7.1 I chefen för Utrikesdepartementets ställe

7.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

samordning av frågor som rör genomförandet av politiken om global utveckling,

internationellt utvecklingssamarbete,

samarbete som avser stöd till länderna i Central- och Östeuropa, utom vad gäller samarbetet inom Östersjöregionen,

regionala utvecklingsbanker, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

Världsbanksgruppen, såvitt ärendena rör utvecklingspolitiska aspekter av Världsbankens agerande,

information om Sverige i utlandet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

utrikeshandel och handelspolitik, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) och världshandelsorganisationen (WTO),

internationella tull- och handelsförhandlingar,

befrielse från tull,

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) samt Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

vissa internationella handels- och råvarufrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

multinationella företag och internationella investeringar,

främjande av utländska investeringar i Sverige,
allmänna frågor om teknisk provning och kontroll samt standardisering,
genomförandet av Europeiska unionens inre marknad, i den mån sådana
ärenden inte hör till något annat departement,
exportfrämjande åtgärder,
statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier,
internationella överenskommelser om allmänna villkor för exportkrediter,
handelskamrar.

7.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

utrikeshandel, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat
departement,
det europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i den mån sådana
ärenden inte hör till något annat departement,
allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) och världshandelsorganisationen
(WTO),
befrielse från tull,
obligatorisk kontroll genom teknisk provning, i den mån sådana ärenden inte
hör till något annat departement,
genomförandet av Europeiska unionens inre marknad, i den mån sådana
ärenden inte hör till något annat departement,
exportfrämjande åtgärder,
statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier,
auktorisering av handelskamrar.

7.1.3 Myndigheter och organ

Svenska dialoginstitutet för Mellanöstern och Nordafrika,

Folke Bernadotteakademin,

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida),

Nordiska Afrikainstitutet,

Svenska institutet,

Stiftelsen Östekonomiska Institutet,

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll,

Sveriges Standardiseringsförbund,

Kommerskollegium,

Exportkreditnämnden,

Sveriges export- och investeringsråd,

handelssekreterare,

auktoriserade handelskamrar.

8. Erik Slottnér

8.1 I chefen för Finansdepartementets ställe

8.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

kommunal ekonomi,

allmänna statliga bidrag samt bidrag från och avgifter till staten för kommunalekonomisk utjämning,

statistik,

Sveriges indelning i kommuner och regioner,

kommuner, regioner, kommunalförbund,

övergripande lönepolitiska frågor inom statsförvaltningen,

offentlig upphandling, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

länsstyrelserna,

länsindelningen,

allmänna frågor om statsförvaltningen,

övergripande frågor om styrning, ledning och organisation av statlig verksamhet samt effektivisering inom statsförvaltningen,

statlig lokalförsörjning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbets- och anställningsvillkor i offentlig anställning,

personalpolitiska frågor inom statsförvaltningen,

samhällsinformation,

marknadsföring, konsumentinformation, konsumentinflytande i standardiseringsarbetet, resegarantier, produktsäkerhet samt

konsumentskydd och konsumentpolitiska frågor i övrigt, i den mån sådana frågor inte hör till något annat departement,

sektorsövergripande frågor om den digitala omställningen av samhället, inklusive infrastruktur för informationsteknik,

sektorsövergripande frågor inom den offentliga förvaltningen om informations- och dataförvaltning, digital teknik samt utveckling och förvaltning av infrastrukturer, plattformar och tjänster,

elektronisk kommunikation, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

postkommunikation,

distribution av radioprogram, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

8.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

kommunal ekonomi,

allmänna statliga bidrag samt bidrag från och avgifter till staten för kommunalekonomisk utjämning,

statistik,

Sveriges indelning i kommuner och regioner,

kommuner, regioner, kommunalförbund,

offentlig upphandling,

länsstyrelserna,

ändrad regional ansvarsfördelning,

arbetstagare i offentliga anställningar,

marknadsföring, konsumentinformation, konsumentinflytande i standardiseringsarbetet, resegarantier, produktsäkerhet samt

konsumentskydd och konsumentpolitiska frågor i övrigt, i den mån sådana frågor inte hör till något annat departement,

sektorsövergripande frågor om den digitala omställningen av samhället, inklusive infrastruktur för informationsteknik,

sektorsövergripande frågor inom den offentliga förvaltningen om informations- och dataförvaltning, digital teknik samt utveckling och förvaltning av infrastrukturer, plattformar och tjänster,

elektronisk kommunikation, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

postkommunikation.

8.1.3 Myndigheter och organ

Kammarkollegiet,

Statens skaderegleringsnämnd,

Statistiska centralbyrån,

Arbetsgivarverket,

länsstyrelserna,

Statskontoret,

Statens överklagandenämnd,

Statens ansvarsnämnd,

Offentliga sektorns särskilda nämnd,

Trygghetsstiftelsen,

Statens tjänstepensionsverk,

Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd,

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor,

Statens servicecenter,

Upphandlingsmyndigheten,

Konsumentverket med Konsumentombudsmannen,

Allmänna reklamationsnämnden,

Fastighetsmäklarinspektionen,

Post- och telestyrelsen,

Myndigheten för digital förvaltning.

9. Niklas Wykman

9.1 I chefen för Finansdepartementets ställe

9.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

statens upplåning och statsskuldsförvaltning,

finansiella företag, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

krigsförsäkring, krigsskadeersättning,

köp och försäljning av statens mark och byggnader, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

förvaltning av statens mark, byggnader och egendom i övrigt, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

spel om pengar eller pengars värde.

9.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

statens upplåning och skuldförvaltning,

finansmarknaden,

allmänna pensionsfonderna,

kontoföring av finansiella instrument,

näringsrättslig reglering av finansiella företag och beredskapslagstiftning för dessa företag,

insättningsgaranti och investerarskydd,

penningtvätt,

Riksbanken,

spel om pengar eller pengars värde.

9.1.3 Myndigheter och organ

Riksgäldskontoret,

Finansinspektionen,

Krigsförsäkringsnämnden,

allmänna pensionsfonderna,

Spelinspektionen,

Statens fastighetsverk,

Fortifikationsverket.

10. Maria Malmer Stenergard

10.1 I chefen för Justitiedepartementets ställe

10.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

flyktingar, mottagande av asylsökande och utlänningars rätt att vistas i landet, utom särskild kontroll av vissa utlänningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

svenskt medborgarskap.

10.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

utlänningars rätt att vistas i landet, utom särskild kontroll av vissa utlänningar,

mottagande av asylsökande m.fl.,

svenskt medborgarskap.

10.1.3 Myndigheter och organ

Migrationsverket.

11. Paulina Brandberg

11.1 I chefen för Arbetsmarknadsdepartementets ställe

11.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

statlig lönegaranti vid konkurs,

arbetsmiljö och arbetstid, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbetsrätt och andra arbetslivsfrågor för arbetsmarknaden i dess helhet, utom när det gäller särskilda bestämmelser om offentlig anställning,

Internationella arbetsorganisationen (ILO),

Europeiska sociala stadgan,

utveckling inom arbetslivsområdet,

samordning och utveckling av frågor om de mänskliga rättigheterna på nationell nivå, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

rasism och liknande former av fientlighet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

frågor på nationell nivå om situationen för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, samt samordning och utveckling av sådana frågor,

samordning och utveckling av jämställdhetspolitiska frågor.

11.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

statlig lönegaranti vid konkurs,

arbetsmiljö och arbetstid, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

förhandlingar, kollektivavtal, facklig verksamhet, medbestämmande, styrelserepresentation för de anställda och andra frågor om kollektiv arbetsrätt,

anställningsskydd, ledighet från anställning, semester och andra frågor om enskilda anställningsavtal, utom när det gäller särskilda bestämmelser om offentlig anställning,

arbetstagares uppfinningar,

arbetstvister,

diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

11.1.3 Myndigheter och organ

Arbetsmiljöverket,

Arbetsdomstolen,

Medlingsinstitutet,

Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar,

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor,

ILO-kommittén,

Myndigheten för arbetsmiljökunskap,

Diskrimineringsombudsmannen,

Nämnden mot diskriminering,

Jämställdhetsmyndigheten,

Institutet för mänskliga rättigheter.

12. Carl-Oskar Bohlin

12.1 I chefen för Försvarsdepartementets ställe

12.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

befolkningsskydd, skydd mot olyckor och miljöräddningstjänst, allt i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

utredningar av luft- och sjöfartsolyckor, olyckor med spårbunden trafik samt andra allvarliga olyckor, allt i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

samordning av samhällets krisberedskap och civilt försvar, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

informations- och cybersäkerhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

sjöövervakning, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

olyckor i militär verksamhet, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement,

kommunernas beredskap, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement,

psykologiskt försvar, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga.

transport av farligt gods, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

brandfarliga och explosiva varor, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement.

12.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

samordning av samhällets krisberedskap och civilt försvar, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

befolkningsskydd, skydd mot olyckor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

Kustbevakningens befogenheter,

sprängämnesprekursorer,

förfogande, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

ransonering, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

informations- och cybersäkerhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

kommunernas och regionernas beredskap, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement,

transport av farligt gods, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

brandfarliga och explosiva varor, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement,

12.1.3 Myndigheter m.fl.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,

Kustbevakningen,

Statens haverikommission,

Myndigheten för psykologiskt försvar,

Stiftelsen Gällöfsta utbildningscentrum.

13. Andreas Carlson

13.1 I chefen för Landsbygds- och infrastrukturdepartementets ställe

13.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbanor samt järnvägs-, spårvägs- och tunnelbanetrafik,

vägar och vägtrafik,

fordons utrustning och beskaflenhet,

förarbehörighet,

kollektivtrafik och färdtjänst,

tillgång till transporter för personer med funktionshinder,

upphandling av persontrafik,

överlastavgift,

farleder, kanaler och hamnar samt sjöfart, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg, befäl på handelsfartyg och fiskefartyg, sjökarteverksamhet, lotsning, flyg- och sjöräddning, statens isbrytarverksamhet och, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, anställning och mönstring av sjömän,

Världssjöfartsuniversitetet,

flygplatser, luftfart, marktjänster på flygplatser,

långsiktig infrastrukturplanering för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

forskning och innovation inom transportområdet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

mark och byggnader för Trafikverket, Sjöfartsverket och Luftfartsverket, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet,

bostadsförsörjningsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

bostadsfinansiering,

allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag,

markanvändning och bebyggelse, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

tillstånd till expropriation, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

lantmäteriet, landskaps- och fastighetsinformation,

byggprodukter, byggnadsverk och till dessa hörande anordningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

byggforskning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

FN:s program för boende- och bebyggelsefrågor (UN HABITAT),

stadsmiljöavtal,

stadsutveckling.

13.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbana samt järnvägs-, spårvägs- och tunnelbanetrafik,

vägar och vägtrafik,

vägavgifter,

sjöfart, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg,

flygplatser, luftfart, marktjänster på flygplatser,

utredning av olyckor,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet,

bostadsförsörjningsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag,

planläggning, markanvändning och bebyggelse,

byggprodukter, byggnadsverk och till dessa hörande anordningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

färdigställandeskydd.

13.1.3 Myndigheter m.fl.

Trafikverket,

Statens väg- och transportforskningsinstitut,

Sjöfartsverket,

Luftfartsverket,

Transportstyrelsen,

Trafikanalys,

Boverket,

Lantmäteriet.

14. Romina Pourmokhtari

14.1 I chefen för Klimat- och näringslivsdepartementets ställe

14.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

miljöbalken, bl.a. frågor om naturvård, biologisk mångfald och skydd av naturen, vatten- och luftvård, vattenverksamhet, miljöfarlig verksamhet, avfallshantering och kretsloppsfrågor, kemikaliekontroll samt frågor om genteknik, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

friluftsliv, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

miljöforskning,

miljöfrågor som kräver särskild samordning,

samordning av det nationella genomförandet av Agenda 2030,

avgasfrågor för motorfordon och arbetsmaskiner,

handel med utsläppsätter, flexibla mekanismer och andra klimatpolitiska styrmedel,

lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet och lagen (1976:997) om vattenförbund, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

meteorologiska, hydrologiska och oceanografiska undersökningar,

strålskydd,

kärnteknisk verksamhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

FN:s miljöprogram (UNEP),

statliga investeringsbidrag för en ekologiskt hållbar samhällsutveckling och klimatinvesteringsprogram,

geotekniska undersökningar,

tillstånd till utläggning av undervattenskablar för havsbaserad vindkraft enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.

14.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

miljöbalken,

miljöskydd,

miljöinformation,

miljöstyrning,

allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor,

särskilda bestämmelser om vattenverksamhet,

svensk-norsk vattenrättskonvention,

gränsöversöverskommelse mellan Sverige och Finland,

utnyttjande av vattenkraft vid krig,

vattenförbund,

Sveriges ekonomiska zon,

verksamhet i Antarktis,

motorbränslen,

avgasfrågor för motorfordon och arbetsmaskiner,

handel med utsläppsrätter, flexibla mekanismer och andra klimatpolitiska styrmedel,

strålskydd,

kärnteknisk verksamhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

ansvar för radiologiska olyckor,
statliga investeringsbidrag till klimatinvesteringsprogram,
allmänna vatten- och avloppsanläggningar.

14.1.3 Myndigheter m.fl.

Naturvårdsverket,
Kemikalieinspektionen,
Havs- och vattenmyndigheten,
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut,
Stiftelsen Institutet för Vatten- och Luftvårdsforskning,
Stiftelsen för Miljöstrategisk forskning,
Stiftelsen för Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet,
Stockholms internationella miljöinstitut,
Finsk-svenska gränsälvscommissionen,
Strålsäkerhetsmyndigheten,
de lokala säkerhetsnämnderna vid kärntekniska anläggningar,
Kärnavfallsfonden,
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande,
Klimatpolitiska rådet,
Statens geotekniska institut.

Utdrag till

statsråden

samtliga departement

Regeringskansliets förvaltningsavdelning

riksdagen

Statsministern

Protokoll

2023-09-11
SB2023/00964

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Med stöd av 7 kap. 5 § regeringsformen förordnar statsministern att de grupper av ärenden som anges i det följande ska föredras av ett annat statsråd än departementschefen i respektive departement. Förordnandet gäller från och med den 11 september 2023 och ersätter tidigare förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen.

De statsråd som ska föredra ärenden i en departementschefs ställe redovisas i följande ordning.

1. Acko Ankarberg Johansson	2
2. Lotta Edholm.....	3
3. Camilla Waltersson Grönvall.....	5
4. Gunnar Strömmer	7
5. Jessika Roswall	8
6. Anna Tenje.....	9
7. Johan Forssell.....	11
8. Erik Slottnér	14
9. Niklas Wykman	18
10. Maria Malmer Stenergard	20
11. Paulina Brandberg	21
12. Carl-Oskar Bohlin.....	24
13. Andreas Carlson	26
14. Romina Pourmokhtari	29

Acko Ankarberg Johansson

1.1 I chefen för Socialdepartementets ställe

1.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

hälso- och sjukvård, med undantag för frågor om psykiatri, eller annan medicinsk verksamhet,

hälso- och sjukvårdspersonalens yrkesutövning,

läkemedel, medicintekniska produkter och kosmetika,

apoteksväsendet.

1.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

hälso- och sjukvård, med undantag för frågor om psykiatri, eller annan medicinsk verksamhet,

hälso- och sjukvårdspersonalens yrkesutövning,

läkemedel, medicintekniska produkter och kosmetika,

apoteksväsendet.

1.1.3 Myndigheter m.fl.

Socialstyrelsen,

Inspektionen för vård och omsorg,

Läkemedelsverket,

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd,

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys,

Provinsialläkarstiftelsen.

2. Lotta Edholm

2.1 I chefen för Utbildningsdepartementets ställe

2.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

Skolväsendet, utom kommunal vuxenutbildning, och därtill anslutande särskilda utbildningsformer samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet,

uppdagsutbildning inom skolväsendet, med undantag för den inom kommunal vuxenutbildning,

satsningar inom ramen för den nationella samlingen för läraryrket,

övergripande Unescofrågor.

2.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

skolväsendet, utom kommunal vuxenutbildning, och därtill anslutande särskilda utbildningsformer samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet,

uppdagsutbildning inom skolväsendet, med undantag för den inom kommunal vuxenutbildning.

2.1.3 Myndigheter m.fl.

Statens skolverk,

Statens skolinspektion,

Specialpedagogiska skolmyndigheten,

Sameskolstyrelsen,

Skolväsendets överklagandenämnd,

Skolforskningsinstitutet,

huvudmän inom skolväsendet, med undantag för huvudmän som tillhandahåller kommunal vuxenutbildning,

enskilda anordnare av annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet,

Stiftelsen Svenska barnboksinstitutet,

utbildningsanstalter med enskild huvudman som inte hör till något annat departement, i den mån utbildningsanstaltens huvudsakliga verksamhetsområde eller ändamål kan hänföras till någon av de ärendegrupper som omfattas av förordnandet under rubrikerna Förvaltningsärenden och Lagstiftningsärenden i detta avsnitt.

3. Camilla Waltersson Grönvall

3.1 I chefen för Socialdepartementets ställe

3.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

internationella adoptioner, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

bostadsanpassningsbidrag,

socialtjänst, innefattande omsorger om barn och ungdom, omsorg om funktionshindrade, missbrukarvård samt annat socialt bistånd,

samordning av funktionshinderspolitiken,

habilitering,

hjälpmedelsförsörjning,

stöd och service till vissa funktionshindrade,

assistansersättning,

omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning,

bilstöd till personer med funktionshinder,

barnrättspolitik, innefattande samordning och utveckling av frågor som rör barnets rättigheter och andra barnfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

3.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

internationella adoptioner, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

bostadsanpassningsbidrag,

socialtjänst, innefattande omsorger om barn och ungdom, omsorg om funktionshindrade, missbrukarvård samt annat socialt bistånd,

samordning av funktionshinderspolitiken,

habilitering,

hjälpmedelsförsörjning,

stöd och service till vissa funktionshindrade,

assistansersättning,

omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning,

bilstöd till personer med funktionshinder,

barnrättspolitik, innefattande samordning och utveckling av frågor som rör barnets rättigheter och andra barnfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

3.1.3 Myndigheter och organ

Statens institutionsstyrelse,

Myndigheten för delaktighet,

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd,

Barnombudsmannen.

4. Gunnar Strømmer

4.1 I statsministerns ställe

4.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

framställningar om att få ta del av allmänna handlingar som förvaras i Statsrådsberedningen eller Regeringskansliets förvaltningsavdelning. Detta gäller dock inte sådana allmänna handlingar som avses i 1 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641).

5. Jessika Roswall

5.1 I statsministerns ställe

5.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

uropeiska integrationsfrågor av horisontell karaktär, med undantag av frågor om Europeiska unionens utvidgning,

ärenden vid Europeiska kommissionen och Eftas övervakningsmyndighet, mål vid Europeiska unionens domstol (domstolen, tribunalen) och Efta-domstolen samt ärenden som rör verksamheten vid dessa domstolar.

5.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

uropeiska integrationsfrågor av horisontell karaktär, inklusive ändringar i Europeiska unionens fördrag, med undantag av frågor om Europeiska unionens utvidgning.

5.1.3 Myndigheter och andra organ

Svenska institutet för europapolitiska studier.

5.2 I chefen för Utrikesdepartementets ställe

5.2.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

nordiska samarbetsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

6. Anna Tenje

6.1 I chefen för Socialdepartementets ställe

6.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

sjukförsäkring,

arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd,

sjuklön,

ersättning för närståendevård,

allmän ålderspensionsförsäkring och allmän efterlevandepensionsförsäkring,

frivillig pensionsförsäkring,

äldreförsörjningsstöd,

ekonomiska åtgärder till stöd åt barnfamiljer, efterlevandestöd till barn,

bostadsbidrag,

bostadstillägg,

boendetillägg,

äldreomsorg.

6.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

sjukförsäkring,

arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd,

sjuklön,

ersättning för närståendevård,

allmän ålderspensionsförsäkring och allmän efterlevandepensionsförsäkring,

frivillig pensionsförsäkring,

äldreförsörjningsstöd,

ekonomiska åtgärder till stöd åt barnfamiljer, efterlevandestöd till barn,

bostadsbidrag,

bostadstillägg,

boendetillägg,

äldreomsorg.

6.1.3 Myndigheter och organ

Försäkringskassan,

Inspektionen för socialförsäkringen,

Pensionsmyndigheten,

Fondtorgsnämnden.

7. Johan Forssell

7.1 I chefen för Utrikesdepartementets ställe

7.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

samordning av frågor som rör genomförandet av politiken om global utveckling,

internationellt utvecklingssamarbete,

samarbete som avser stöd till länderna i Central- och Östeuropa, utom vad gäller samarbetet inom Östersjöregionen,

regionala utvecklingsbanker, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

Världsbanksgruppen, såvitt ärendena rör utvecklingspolitiska aspekter av Världsbankens agerande,

information om Sverige i utlandet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

utrikeshandel och handelspolitik, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) och världshandelsorganisationen (WTO),

internationella tull- och handelsförhandlingar,

befrielse från tull,

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) samt Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

vissa internationella handels- och råvarufrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

multinationella företag och internationella investeringar,

främjande av utländska investeringar i Sverige,
allmänna frågor om teknisk provning och kontroll samt standardisering,
genomförandet av Europeiska unionens inre marknad, i den mån sådana
ärenden inte hör till något annat departement,
exportfrämjande åtgärder,
statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier,
internationella överenskommelser om allmänna villkor för exportkrediter,
handelskamrar.

7.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

utrikeshandel, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat
departement,
det europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i den mån sådana
ärenden inte hör till något annat departement,
allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) och världshandelsorganisationen
(WTO),
befrielse från tull,
obligatorisk kontroll genom teknisk provning, i den mån sådana ärenden inte
hör till något annat departement,
genomförandet av Europeiska unionens inre marknad, i den mån sådana
ärenden inte hör till något annat departement,
exportfrämjande åtgärder,
statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier,
auktorisering av handelskamrar.

7.1.3 Myndigheter och organ

Svenska dialoginstitutet för Mellanöstern och Nordafrika,

Folke Bernadotteakademin,

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida),

Nordiska Afrikainstitutet,

Svenska institutet,

Stiftelsen Östekonomiska Institutet,

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll,

Sveriges Standardiseringsförbund,

Kommerskollegium,

Exportkreditnämnden,

Sveriges export- och investeringsråd,

handelssekreterare,

auktoriserade handelskamrar.

8. Erik Slottnér

8.1 I statsministerns ställe

8.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

framställningar om tillgängliggörande av data för vidareutnyttjande som finns i Statsrådsberedningen eller i Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

8.2 I chefen för Finansdepartementets ställe

8.2.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

kommunal ekonomi,

allmänna statliga bidrag samt bidrag från och avgifter till staten för kommunalekonomisk utjämning,

statistik,

Sveriges indelning i kommuner och regioner,

kommuner, regioner, kommunalförbund,

övergripande lönepolitiska frågor inom statsförvaltningen,

offentlig upphandling, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

länsstyrelserna,

länsindelningen,

allmänna frågor om statsförvaltningen,

övergripande frågor om styrning, ledning och organisation av statlig verksamhet samt effektivisering inom statsförvaltningen,

statlig lokalförsörjning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbets- och anställningsvillkor i offentlig anställning,

personalpolitiska frågor inom statsförvaltningen,

samhällsinformation,

marknadsföring, konsumentinformation, konsumentinflytande i standardiseringsarbetet, resegarantier, produktsäkerhet samt konsumentskydd och konsumentpolitiska frågor i övrigt, i den mån sådana frågor inte hör till något annat departement,

sektorsövergripande frågor om den digitala omställningen av samhället, inklusive infrastruktur för informationsteknik,

sektorsövergripande frågor inom den offentliga förvaltningen om informations- och dataförvaltning, digital teknik samt utveckling och förvaltning av infrastrukturer, plattformar och tjänster,

elektronisk kommunikation, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

postkommunikation,

distribution av radioprogram, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

8.2.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

kommunal ekonomi,

allmänna statliga bidrag samt bidrag från och avgifter till staten för kommunalekonomisk utjämning,

statistik,

Sveriges indelning i kommuner och regioner,

kommuner, regioner, kommunalförbund,

offentlig upphandling,

länsstyrelserna,

ändrad regional ansvarsfördelning,

arbetstagare i offentliga anställningar,

marknadsföring, konsumentinformation, konsumentinflytande i standardiseringsarbetet, resegarantier, produktsäkerhet samt konsumentskydd och konsumentpolitiska frågor i övrigt, i den mån sådana frågor inte hör till något annat departement,

sektorsövergripande frågor om den digitala omställningen av samhället, inklusive infrastruktur för informationsteknik,

sektorsövergripande frågor inom den offentliga förvaltningen om informations- och dataförvaltning, digital teknik samt utveckling och förvaltning av infrastrukturer, plattformar och tjänster,

elektronisk kommunikation, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

postkommunikation.

8.2.3 Myndigheter och organ

Kammarkollegiet,

Statens skaderegleringsnämnd,

Statistiska centralbyrån,

Arbetsgivarverket,

länsstyrelserna,

Statskontoret,

Statens överklagandenämnd,

Statens ansvarsnämnd,

Offentliga sektorns särskilda nämnd,

Trygghetsstiftelsen,
Statens tjänstepensionsverk,
Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd,
Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor,
Statens servicecenter,
Upphandlingsmyndigheten,
Konsumentverket med Konsumentombudsmannen,
Allmänna reklamationsnämnden,
Fastighetsmäklarinspektionen,
Post- och telestyrelsen,
Myndigheten för digital förvaltning.

9. Niklas Wykman

9.1 I chefen för Finansdepartementets ställe

9.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

statens upplåning och statsskuldsförvaltning,

finansiella företag, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

krigsförsäkring, krigsskadeersättning,

köp och försäljning av statens mark och byggnader, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

förvaltning av statens mark, byggnader och egendom i övrigt, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

spel om pengar eller pengars värde.

9.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

statens upplåning och skuldförvaltning,

finansmarknaden,

allmänna pensionsfonderna,

kontoföring av finansiella instrument,

näringsrättslig reglering av finansiella företag och beredskapslagstiftning för dessa företag,

insättningsgaranti och investerarskydd,

penningtvätt,

Riksbanken,

spel om pengar eller pengars värde.

9.1.3 Myndigheter och organ

Riksgäldskontoret,

Finansinspektionen,

Krigsförsäkringsnämnden,

allmänna pensionsfonderna,

Spelinspektionen,

Statens fastighetsverk,

Fortifikationsverket.

10. Maria Malmer Stenergard

10.1 I chefen för Justitiedepartementets ställe

10.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

flyktingar, mottagande av asylsökande och utlänningars rätt att vistas i landet, utom särskild kontroll av vissa utlänningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

svenskt medborgarskap.

10.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

utlänningars rätt att vistas i landet, utom särskild kontroll av vissa utlänningar,

mottagande av asylsökande m.fl.,

svenskt medborgarskap.

10.1.3 Myndigheter och organ

Migrationsverket.

11. Paulina Brandberg

11.1 I chefen för Arbetsmarknadsdepartementets ställe

11.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

statlig lönegaranti vid konkurs,

arbetsmiljö och arbetstid, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbetsrätt och andra arbetslivsfrågor för arbetsmarknaden i dess helhet, utom när det gäller särskilda bestämmelser om offentlig anställning,

Internationella arbetsorganisationen (ILO),

Europeiska sociala stadgan,

utveckling inom arbetslivsområdet,

samordning och utveckling av frågor om de mänskliga rättigheterna på nationell nivå, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

rasism och liknande former av fientlighet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

frågor på nationell nivå om situationen för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, samt samordning och utveckling av sådana frågor,

samordning och utveckling av jämställdhetspolitiska frågor.

11.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

statlig lönegaranti vid konkurs,

arbetsmiljö och arbetstid, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

förhandlingar, kollektivavtal, facklig verksamhet, medbestämmande, styrelserepresentation för de anställda och andra frågor om kollektiv arbetsrätt,

anställningsskydd, ledighet från anställning, semester och andra frågor om enskilda anställningsavtal, utom när det gäller särskilda bestämmelser om offentlig anställning,

arbetstagares uppfinningar,

arbetstvister,

diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

11.1.3 Myndigheter och organ

Arbetsmiljöverket,

Arbetsdomstolen,

Medlingsinstitutet,

Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar,

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor,

ILO-kommittén,

Myndigheten för arbetsmiljökunskap,

Diskrimineringsombudsmannen,

Nämnden mot diskriminering,

Jämställdhetsmyndigheten,

Institutet för mänskliga rättigheter.

12. Carl-Oskar Bohlin

12.1 I chefen för Försvarsdepartementets ställe

12.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

befolkningsskydd, skydd mot olyckor och miljöräddningstjänst, allt i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

utredningar av luft- och sjöfartsolyckor, olyckor med spårbunden trafik samt andra allvarliga olyckor, allt i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

samordning av samhällets krisberedskap och civilt försvar, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

informations- och cybersäkerhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

sjöövervakning, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

olyckor i militär verksamhet, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement,

kommunernas beredskap, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement,

psykologiskt försvar, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga.

transport av farligt gods, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

brandfarliga och explosiva varor, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement.

12.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

samordning av samhällets krisberedskap och civilt försvar, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

befolkningsskydd, skydd mot olyckor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

Kustbevakningens befogenheter,

sprängämnesprekursorer,

förfogande, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

ransonering, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

informations- och cybersäkerhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

kommunernas och regionernas beredskap, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement,

transport av farligt gods, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga,

brandfarliga och explosiva varor, i den mån sådana ärenden inte rör försvarets militära förmåga eller hör till något annat departement,

12.1.3 Myndigheter m.fl.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,

Kustbevakningen,

Statens haverikommission,

Myndigheten för psykologiskt försvar,

Stiftelsen Gällöfsta utbildningscentrum.

13. Andreas Carlson

13.1 I chefen för Landsbygds- och infrastrukturdepartementets ställe

13.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbanor samt järnvägs-, spårvägs- och tunnelbanetrafik,

vägar och vägtrafik,

fordons utrustning och beskaflenhet,

förarbehörighet,

kollektivtrafik och färdtjänst,

tillgång till transporter för personer med funktionshinder,

upphandling av persontrafik,

överlastavgift,

farleder, kanaler och hamnar samt sjöfart, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg, befäl på handelsfartyg och fiskefartyg, sjökarteverksamhet, lotsning, flyg- och sjöräddning, statens isbrytarverksamhet och, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, anställning och mönstring av sjömän,

Världssjöfartsuniversitetet,

flygplatser, luftfart, marktjänster på flygplatser,

långsiktig infrastrukturplanering för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

forskning och innovation inom transportområdet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

mark och byggnader för Trafikverket, Sjöfartsverket och Luftfartsverket, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet,

bostadsförsörjningsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

bostadsfinansiering,

allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag,

markanvändning och bebyggelse, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

tillstånd till expropriation, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

lantmäteriet, landskaps- och fastighetsinformation,

byggprodukter, byggnadsverk och till dessa hörande anordningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

byggforskning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

FN:s program för boende- och bebyggelsefrågor (UN HABITAT),

stadsmiljöavtal,

stadsutveckling.

13.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbana samt järnvägs-, spårvägs- och tunnelbanetrafik,

vägar och vägtrafik,

väavgifter,

sjöfart, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg,

flygplatser, luftfart, marktjänster på flygplatser,

utredning av olyckor,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet,

bostadsförsörjningsfrågor, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag,

planläggning, markanvändning och bebyggelse,

byggprodukter, byggnadsverk och till dessa hörande anordningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

färdigställandeskydd.

13.1.3 Myndigheter m.fl.

Trafikverket,

Statens väg- och transportforskningsinstitut,

Sjöfartsverket,

Luftfartsverket,

Transportstyrelsen,

Trafikanalys,

Boverket,

Lantmäteriet.

14. Romina Pourmokhtari

14.1 I chefen för Klimat- och näringslivsdepartementets ställe

14.1.1 Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

miljöbalken, bl.a. frågor om naturvård, biologisk mångfald och skydd av naturen, vatten- och luftvård, vattenverksamhet, miljöfarlig verksamhet, avfallshantering och kretsloppsfrågor, kemikaliekontroll samt frågor om genteknik, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

friluftsliv, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

miljöforskning,

miljöfrågor som kräver särskild samordning,

samordning av det nationella genomförandet av Agenda 2030,

avgasfrågor för motorfordon och arbetsmaskiner,

handel med utsläppsrätter, flexibla mekanismer och andra klimatpolitiska styrmedel,

lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet och lagen (1976:997) om vattenförbund, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

meteorologiska, hydrologiska och oceanografiska undersökningar,

strålskydd,

kärnteknisk verksamhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

FN:s miljöprogram (UNEP),

statliga investeringsbidrag för en ekologiskt hållbar samhällsutveckling och klimatinvesteringsprogram,

geotekniska undersökningar,

tillstånd till utläggning av undervattenskablar för havsbaserad vindkraft enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.

14.1.2 Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

miljöbalken,

miljöskydd,

miljöinformation,

miljöstyrning,

allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor,

särskilda bestämmelser om vattenverksamhet,

svensk-norsk vattenrättskonvention,

gränsöversöverskommelse mellan Sverige och Finland,

utnyttjande av vattenkraft vid krig,

vattenförbund,

Sveriges ekonomiska zon,

verksamhet i Antarktis,

motorbränslen,

avgasfrågor för motorfordon och arbetsmaskiner,

handel med utsläppsrätter, flexibla mekanismer och andra klimatpolitiska styrmedel,

strålskydd,

kärnteknisk verksamhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

ansvar för radiologiska olyckor,
statliga investeringsbidrag till klimatinvesteringsprogram,
allmänna vatten- och avloppsanläggningar.

14.1.3 Myndigheter m.fl.

Naturvårdsverket,
Kemikalieinspektionen,
Havs- och vattenmyndigheten,
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut,
Stiftelsen Institutet för Vatten- och Luftvårdsforskning,
Stiftelsen för Miljöstrategisk forskning,
Stiftelsen för Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet,
Stockholms internationella miljöinstitut,
Finsk-svenska gränsälvscommissionen,
Strålsäkerhetsmyndigheten,
de lokala säkerhetsnämnderna vid kärntekniska anläggningar,
Kärnavfallsfonden,
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande,
Klimatpolitiska rådet,
Statens geotekniska institut.

Utdrag till

statsråden

samtliga departement

Regeringskansliets förvaltningsavdelning

riksdagen

Bilaga 2.1

Regeringskansliet

2023-10-19
SB2023/01046

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringsprotokollen

Härmed överlämnas promemorior från Utrikesdepartementet och Socialdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är rättschefen Helena Swenzén, Utrikesdepartementet, och expeditionschefen Andreas Krantz, Socialdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-19

Utrikesdepartementet
Rättsavdelningen, Rättssekretariatet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringsprotokollen

Härmed lämnar Utrikesdepartementet svar på konstitutionsutskottets frågor 1 och 3 i rubricerat ärende.

1. Av genomgångna underprotokoll jämte bilagor för Utrikesdepartementet framgår att 6 av 22 beslutade författningar under 2022 kungjordes mindre än fyra veckor före respektive författnings ikraftträdande. Av dessa kungjordes en författning mindre än fem dagar före ikraftträdandet. Vilka kommentarer föranleder dessa iakttagelser?

Lagarna SFS 2022:1127 och SFS 2022:1129 samt förordningen SFS 2022:1189 var del av ett omfattande författningspaket med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning. Marknadskontrollförordningen hade trätt i kraft den 16 juli 2021 och regeringens bedömning var att de kompletterande lagbestämmelserna skulle träda i kraft snarast möjligt (se prop. 2021/22:238, s. 209). Propositionen överlämnades till riksdagen den 5 maj 2022 och riksdagen fattade beslut den 21 juni 2022. Såväl lagarna som den kompletterande förordningen utfärdades dagen efter, dvs. den 22 juni 2022. De publicerades därefter den 30 juni 2022 och trädde i kraft den 25 juli 2022. Det innebär att de kungjordes 25 dagar före ikraftträdandet.

Förordningen SFS 2022:234 utfärdades den 24 mars 2022, publicerades den 29 mars 2022 och trädde i kraft 21 april 2022. Det innebär att den kungjordes 23 dagar före ikraftträdandet. Syftet med ändringarna var att stärka den författningsreglerade styrningen av Sida och förtydliga de utgångspunkter som ligger till grund för all verksamhet inom myndigheten. Myndigheten tillfördes inga nya uppgifter.

Förordningen SFS 2022:433 utfärdades den 18 maj 2022, publicerades samma dag och trädde i kraft den 19 maj 2022. Det innebär att den kungjordes 1 dag före ikraftträdandet. Mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina och det försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa överlämnades prop. 2021/22:246 till riksdagen den 16 maj 2022 med förslaget att vissa lagändringar skulle träda i kraft den 19 maj 2022, bl.a. ändringar i lagen (2020:782) om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland. Riksdagen fattade beslut den 18 maj 2022 och lagändringarna publicerades samma dag och trädde i kraft dagen efter. Förordningen (1992:1303) om krigsmateriel hänvisar till lagen om operativt militärt stöd och behövde genomgå en följdändring inom ramen för samma process.

Förordningen SFS 2022:1051 utfärdades den 22 juni 2022, publicerades den 29 juni 2022 och trädde i kraft den 15 juli 2022. Det innebär att den kungjordes 16 dagar före ikraftträdandet. Ändringen innebar att bilagan, som innehåller en uppräkningslista av avgifter för olika ärenden, ändrades på så sätt att uppehållstillstånd enligt 5 kap. 9 a § utlänningslagen (2005:716) ersattes av uppehållstillstånd enligt 5 kap. 9 § samma lag. Förordningsändringen var rent redaktionell och korregerade en tidigare felaktig hänvisning. Allmänheten var sedan tidigare informerad om att en avgift för uppehållstillståndet skulle tas ut (jfr prop. 2021/22:134).

3. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Med anledning av konstitutionsutskottets iakttagelser när det gäller regeringsprotokollen kan konstateras att Utrikesdepartementet under 2022 införde nya rutiner för granskningen av regeringsärenden. De nya rutinerna ses löpande över för att ytterligare säkerställa kvaliteten vid granskningen.

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-19

Socialdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringsprotokollen

Härmed lämnar Socialdepartementet svar på konstitutionsutskottets frågor 2 och 3 i rubricerat ärende.

2. Av genomgångna underprotokoll jämte bilagor för Socialdepartementet framgår att 78 av 188 beslutade författningar under 2022 kungjordes mindre än fyra veckor före respektive författnings ikraftträdande. Av dessa kungjordes 43 författningar mindre än två veckor före ikraftträdandet, och i 13 fall mindre än fem dagar före ikraftträdandet. En av dessa författningar innehöll bestämmelser som innebar pålagor för enskilda. Vilka kommentarer föranleder dessa iakttagelser?

För samtliga författningar gjordes bedömningen att tiden mellan kungörande och ikraftträdande var acceptabel.

Fyra lagar kungjordes mindre än fem dagar före ikraftträdandet. Samtliga dessa lagar är en följd av propositioner om statens budget. Lagen SFS 2022:74 beslutades av riksdagen den 2 februari 2022, utfärdades den 3 februari 2022, kungjordes den 4 februari och trädde i kraft den 7 februari 2022. Lagen är relaterad till covid-19-pandemin. Lagen SFS 2022:1041 beslutades av riksdagen den 22 juni 2022, utfärdades samma dag, kungjordes den 28 juni 2022 och trädde i kraft den 1 juli 2022. Lagen SFS 2022:1855 och lagen SFS 2022:1856 beslutades av riksdagen den 20 december 2022, utfärdades den 22 december 2022, kungjordes den 28 december 2022 och trädde i kraft den 1 januari 2023.

Nio förordningar kungjordes mindre än fem dagar före ikraftträdandet. Av dessa avsåg sju förordningar brådskande åtgärder med anledning av covid-

19-pandemin (SFS 2022:22, SFS 2022:77, SFS 2022:79–81, SFS 2022:104, och SFS 2022:1103), en förordning avsåg en annan brådsakande smittskyddsåtgärd (SFS 2022:440) och en förordning var gynnande för enskilda (SFS 2022:1486).

Förordningen SFS 2022:22 innehöll bestämmelser om deltagarbegränsningar vid allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, mässor och platser för privata sammankomster. Bestämmelserna var föranledda av den ökade spridningen av sjukdomen covid-19. Till grund för bestämmelserna låg en hemställan av Folkhälsomyndigheten den 10 januari 2022. Ett förslag till förordning och Folkhälsomyndighetens hemställan remitterades den 11 januari 2022 med möjlighet att lämna skriftliga synpunkter senast den 13 januari 2022 kl. 9.00. Vidare hölls ett remissmöte den 13 januari 2022. Förordningen beslutades vid ett extra regeringssammanträde måndagen den 17 januari 2022, kungjordes den 18 januari 2022 och trädde i kraft den 19 januari 2022. Den korta tiden mellan kungörelse och ikraftträdande bedömdes vara nödvändig för att skydda liv och hälsa.

Förordningen SFS 2022:77 och förordningarna SFS 2022:79–81 avsåg socialförsäkringsförmåner och hade samband med lagen SFS 2022:74 (se ovan). Förordningarna var gynnande för enskilda och avhängiga av att riksdagen antog den aktuella propositionen om statens budget. Förordningarna utfärdades, kungjordes och trädde i kraft samtidigt som lagen.

Förordningen SFS 2022:104 innehöll ändringar i bestämmelserna om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Förordningen beslutades den 7 februari 2022, kungjordes den 8 februari 2022 och trädde i kraft den 9 februari 2022. Ändringarna innebar att deltagarbegränsningarna som infördes genom förordningen SFS 2022:22 togs bort.

Förordningen SFS 2022:440 innebar att bestämmelserna om allmänfarliga sjukdomar i smittskyddslagen (2004:168) ska tillämpas på infektion med ett visst orthopoxvirus. Förordningen beslutades den 20 maj 2022, kungjordes den 21 maj 2022 och trädde i kraft den 23 maj 2022. Den korta tiden mellan kungörelse och ikraftträdande bedömdes vara nödvändig för att skydda liv och hälsa.

Förordningen SFS 2022:1103 innebar att förordningen (2021:708) om digitala covid-bevis, som gällde till utgången av juni 2022, i stället skulle gälla till utgången av juni 2023. Förordningen beslutades den 28 juni 2022, kungjordes den 29 juni 2022 och trädde i kraft den 30 juni 2022.

Förordningen SFS 2022:1846 är gynnande för enskilda och innebär att rehabiliteringsersättning enligt socialförsäkringsbalken kan lämnas med ett högre belopp än tidigare när det gäller ersättning för vissa resekostnader. Förordningen var avhängig av att riksdagen antog budgetpropositionen för 2023, vilket skedde den 20 december 2022. Förordningen beslutades den 22 december 2022, kungjordes den 28 december 2022 och trädde i kraft den 1 januari 2023.

Tio lagar och tjugo förordningar kungjordes minst fem dagar före ikraftträdandet men mindre än två veckor före ikraftträdandet. Fem av lagarna (SFS 2022:29, SFS 2022:30, SFS 2022:214, SFS 2022:215 och SFS 2022:217) och tio av förordningarna (SFS 2022:2–4, SFS 2022:26, SFS 2022:32, SFS 2022:33 och SFS 2022:218–221) var relaterade till covid-19-pandemin.

Förordningarna SFS 2022:2–4 beslutades den 5 januari 2022, kungjordes den 6 januari 2022 och trädde i kraft den 12 januari 2022. Förordningarna innehöll bestämmelser om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och behandling av personuppgifter för nationell användning av vaccinationsbevis. Den korta tiden mellan kungörelse och ikraftträdande bedömdes vara nödvändig för att skydda liv och hälsa.

Lagen SFS 2022:29 och lagen SFS 2022:30 innebar att giltighetstiden för lagarna med bestämmelser om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 förlängdes med fyra månader till utgången av maj 2022. Lagarna beslutades av riksdagen den 19 januari 2022, utfärdades den 20 januari 2022, kungjordes den 21 januari 2022 och trädde i kraft den 31 januari 2022. Den korta tiden mellan kungörelse och ikraftträdande bedömdes vara nödvändig för att skydda liv och hälsa.

Förordningarna SFS 2022:26, SFS 2022:32 och SFS 2022:33 ingick i samma författningspaket som lagarna SFS 2022:29 och SFS 2022:30. Förordningarna utfärdades, kungjordes och trädde i kraft samtidigt som lagarna.

Den korta tiden mellan kungörelse och ikraftträdande bedömdes vara nödvändig för att skydda liv och hälsa.

Lagen SFS 2022:214 och lagen SFS 2022:215 innebar att lagarna med bestämmelser om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 upphörde att gälla vid utgången av mars 2022. Lagen SFS 2022:217 innebar att sjukdomen covid-19 upphörde att vara en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom vid utgången av mars 2022. Lagarna beslutades av riksdagen den 23 mars 2022, utfärdades den 24 mars 2022 och kungjordes den 25 mars 2022.

Förordningarna SFS 2022:218–221 ingick i samma författningspaket som lagarna SFS 2022:214, SFS 2022:215 och SFS 2022:217. Förordningarna utfärdades, kungjordes och trädde i kraft samtidigt som lagarna.

Fem lagar och tio förordningar som kungjordes minst fem dagar före ikraftträdandet men mindre än två veckor före ikraftträdandet hade inte koppling till covid-19-pandemin (lagarna SFS 2022:393, SFS 2022:759–761 och SFS 2022:934 samt förordningarna SFS 2022:17, SFS 2022:395, SFS 2022:396, SFS 2022:399 och SFS 2022:764–771).

Förordningen SFS 2022:17 avsåg ändrade avgifter för klinisk läkemedelsprövning av humanläkemedel. Förordningen beslutades den 13 januari 2022, kungjordes den 18 januari 2022 och trädde i kraft den 31 januari 2022.

Lagen SFS 2022:393 avsåg ändringar av övergångsbestämmelserna till lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om medicintekniska produkter. Ändringarna gjordes för att anpassa svensk rätt till en EU-förordning om medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik som tillämpas från och med den 26 maj 2022. Lagen beslutades av riksdagen den 11 maj 2022, utfärdades den 12 maj 2022, kungjordes den 17 maj 2022 och trädde i kraft den 26 maj 2022.

Förordningarna SFS 2022:395, SFS 2022:396 och SFS 2022:399 ingick i samma författningspaket som lagen SFS 2022:393. Förordningarna utfärdades, kungjordes och trädde i kraft samtidigt som lagen.

Lagarna SFS 2022:759–761 och förordningarna SFS 2022:764–771 ingick i ett författningspaket med anledning av att Fondtorgsnämnden skulle inleda

sin verksamhet. Lagarna beslutades av riksdagen den 31 maj 2022, utfärdades den 2 juni 2022, kungjordes den 9 juni 2022 och trädde i kraft den 20 juni 2022. Förordningarna utfärdades, kungjordes och trädde i kraft samtidigt som lagarna.

Lagen SFS 2022:934 innebär att bostadstillägg till pensionärer höjdes. Lagen beslutades av riksdagen den 14 juni 2022, utfärdades den 16 juni 2022, kungjordes den 22 juni 2022 och trädde i kraft den 1 juli 2022. Av övergångsbestämmelserna framgår att lagen tillämpades första gången för bostadstillägg som avser augusti 2022.

Sexton lagar och tjugo förordningar kungjordes minst två veckor före ikraftträdandet men mindre än fyra veckor före ikraftträdandet. Dessa författningar kommenteras nedan.

Förordningarna SFS 2022:8, SFS 2022:12 och SFS 2022:14 riktar sig till Läke-medelsverket.

Förordningarna SFS 2022:18 och SFS 2022:19 var relaterade till covid-19-pandemin. Förordningarna innehöll bestämmelser om digitala covidbevis och om behandling av personuppgifter för nationell användning av vaccinationsbevis. Den korta tiden mellan kungörelse och ikraftträdande bedömdes vara nödvändig för att skydda liv och hälsa.

Förordningen SFS 2022:36 avser ändringar i bestämmelserna om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård. Förordningen innehåller dels bestämmelser om chefsöverläkarens journalföring, dels bestämmelser som riktar sig till Inspektionen för vård och omsorg.

Lagen SFS 2022:131 avser deltagande på distans i styrelsesammanträden i samordningsförbund.

Lagen SFS 2022:664 och lagen SFS 2022:665 avser ändringar i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga respektive socialtjänstlagen (2001:453). Lagarna syftar till att stärka principen om barnets bästa och säkerställa trygghet, säkerhet och stabilitet för barn som vårdas av samhället ("lex lilla hjärtat").

Lagen SFS 2022:669 ingick i ett författningspaket som hörde till en proposition från Justitiedepartementet om en samlad straffrättslig terrorismlagstiftning.

Lagarna SFS 2022:702–704 ingick i ett författningspaket som hörde till en proposition från Justitiedepartementet om kvalificerade säkerhetsärenden.

Lagarna SFS 2022:858 och SFS 2022:859 ingick i ett författningspaket som hörde till en proposition från Arbetsmarknadsdepartementet om flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden. Förordningen SFS 2022:867 har samband med nämnda lagstiftningsärende och avser skydd för sjukpenninggrundande inkomst för en försäkrad som får omställningsstudiestöd enligt lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd.

Förordningen SFS 2022:870 avser socialnämndens rätt att ta del av uppgifter om enskilda hos Centrala studiestödsnämnden.

Lagen SFS 2022:1031 innebar att garantipensionen och bostadstillägget till pensionärer höjdes.

Lagarna SFS 2022:1145 och SFS 2022:1146 samt förordningarna SFS 2022:1201–1203 ingick i ett författningspaket som avsåg anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning. Lagarna hörde till en proposition från Utrikesdepartementet.

Förordningen SFS 2022:1218 innehåller bestämmelser om länsstyrelsernas arbete inom alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks- och spelområdet.

Förordningen SFS 2022:1220 innehåller bestämmelser om statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet.

Förordningen SFS 2022:1223 är en ändring i instruktionen för Socialstyrelsen.

Lagen SFS 2022:1224 innebär att infektion med ett vist orthopoxvirus ska vara en allmänfarlig sjukdom.

Lagarna SFS 2022:1257 och SFS 2022:1262 samt förordningarna SFS 2022:1263 och SFS 2022:1265 ingick i ett författningspaket. Lagen SFS 2022:1257 är en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter som

huvudsakligen trädde i kraft den 1 augusti 2022. Förordningen SFS 2022:1263 innehåller kompletterande bestämmelser till SFS 2022:1257. Lagen SFS 2022:1262 innehåller bestämmelser om tobaksvaror och liknande produkter. Förordningen SFS 2022:1265 innebär ändringar av de avgifter som tillverkare och importörer av tobaksprodukter m.m. ska betala till Folkhälsomyndigheten.

Lagen SFS 2022:1291 hörde till en proposition från Arbetsmarknadsdepartementet om genomförande av det s.k. balansdirektivet.

Förordningarna SFS 2022:1343–1344 innebar att vissa substanser klassificerades som narkotika respektive hälsofarliga varor. Den korta tiden mellan kungörelse och ikraftträdande bedömdes vara nödvändig för att skydda liv och hälsa.

Förordningen SFS 2022:1597 innebar att räntesatsen vid betalningsskyldighet för underhållsstöd fastställdes för 2023.

Förordningen SFS 2022:1598 är en följdändring med anledning av en ny bestämmelse i socialförsäkringsbalken. Eftersom kommunala nämnders uppgiftslämnande till Försäkringskassan reglerades i socialförsäkringsbalken utgick motsvarande reglering på förordningsnivå.

3. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga 2.2

Regeringskansliet

2 bilagor

2023-05-25
SB2023/00622

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Sammanställning av antalet avgjorda regeringsärenden 2022

Härmed överlämnas en sammanställning av antalet ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden 2022 (bilaga 1) och en sammanställning av utvecklingen av antalet ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden 2021-2022 (bilaga 2).

Per Hall

Statsrådsberedningen
Rättschefens kansli

Antalet avgjorda regeringsärenden 2022

Ärendegrupp	SB	Ju	UD	Fö	S	Fi	U	M	N	Ku	A	I	Summa
1 Propositioner ¹	5	71	26	6	43	81	23	10	17	13	13	28	336
2 Lagrådsremisser	0	40	4	0	15	42	15	5	7	3	5	14	150
3 Författningar ²	6	192	20	18	98	188	98	52	68	27	47	89	903
4 Kommitté- och utredningsdirektiv	0	31	3	3	24	28	13	5	27	5	8	7	154
5 Regeringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	6	101	81	28	123	72	168	36	130	108	45	55	953
6 Anställningsärenden	23	356	167	69	62	268	93	74	65	97	40	18	1 332
7 Överklaganden	7	1	32	0	2	48	0	77	8	1	0	89	265
8 Dispens- och övriga partsärenden	0	162	0	160	17	42	52	0	26	6	0	10	475
9 B-protokollärenden	3	71	60	69	13	0	0	0	2	0	0	0	218
10 Övriga ärenden	19	44	171	54	172	38	5	82	111	31	57	129	913
Summa	69	1069	564	407	569	807	467	341	461	291	215	439	5 699

Anm. Summorna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena.
Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts, dvs. flera diarienummer.

¹ Inkl. regeringens skrivelser
² Inkl. författningar som kungjorts i annan författningssamling än SFS

Regeringskansliet

Bilaga 2

Statsrådsberedningen
Rättschefens kansli

Utvecklingen av antalet avgjorda regeringsärenden 2021-2022

Ärendegrupp	2021	2022	Förändring
1 Propositioner	313	336	+23
2 Lagrådsremisser	134	150	+16
3 Författningar	824	903	+79
4 Kommité- och utredningsdirektiv	119	154	+35
5 Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	956	953	-3
6 Anställningsärenden	1 307	1 332	+25
7 Överklaganden	178	265	+87
8 Dispens- och övriga partsärenden	435	475	+40
9 B-protokollärenden	165	218	+53
10 Övriga ärenden	882	913	+31
Summa	5 313	5 699	+386

Bilaga 3.1

Regeringskansliet

2023-10-05
SB2023/00985

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Vissa förvaltningsärenden

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Katrin Hollunger-Wågnert, Justitiedepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

3 bilagor

2023-10-05

Justitiedepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Vissa förvaltningsärenden

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av eventuella interna föreskrifter, vägledningar o.dyl. för handläggningen av ärenden om utlämning från Sverige hos Justitiedepartementet.

Enheten för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbete hanterar ärenden om utlämning för brott, s.k. utlämningsärenden, i Justitiedepartementet. Vid beredningen av dessa ärenden tillämpar enheten Statsrådsberedningens riktlinjer Gula boken – Beslut och protokoll hos regeringen (SB PM 2012:2, rev. 2020 II) och Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1, rev. 2022). Enheten har vidare tagit fram en särskild handläggningspromemoria (Utlämnning från Sverige i utomnordiska och utomeuropeiska ärenden) tillsammans med en checklista som innehåller rutiner m.m. för ärendehantering och en kanslihandbok där bl.a. rutiner för avslutande av ärenden framgår, bilaga 1–3.

2. En redogörelse önskas för Justitiedepartementets regler och rutiner när det gäller avskrivning av utlämningsärenden i vilka det inte fattas ett regeringsbeslut. I redogörelsen bör anges särskilt a) under vilka omständigheter ett utlämningsärende kan avskrivas utan att det fattas ett regeringsbeslut, b) vem som gör bedömningen att avskrivning utan regeringsbeslut ska ske och formen för det beslutet (t.ex. protokollform eller anteckning i akten), c) vilken tjänsteman som fattar beslutet om avskrivning.

Av 19 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet framgår att Regeringskansliet får besluta att skriva av ett ärende i vilket en framställning till regeringen har återkallats. Ett utlämningsärende skrivs av

enligt den bestämmelsen om en framställning har återkallats av den ansökande staten. Detsamma gäller om den ansökande staten inte har hörts av trots upprepade påminnelser om kompletteringar inom ett visst datum med upplysning om att ärendet kommer att skrivas av om svar inte inkommer. I sådana fall anses den ansökande staten ha återkallat framställningen.

Chefen för ett departement får, i enlighet med 3 § 2 Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2023:10) med arbetsordning för Regeringskansliet, på Regeringskansliets vägnar besluta att skriva av ett ärende där framställningen har återkallats och, enligt 13 §, överlåta sin beslutanderätt till en tjänsteman. Av 3 kap. 2 § 6 och 5 § samt 4 kap. 3 § Regeringskansliets föreskrifter om arbetsordning för Justitiedepartementet (RKF 2023:16) framgår att enhetschef, särskild huvudman respektive gruppchef för centralmyndigheten får skriva av ärenden i enlighet med nyss nämnda förordningsbestämmelse. På Enheten för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbete är det vanligen gruppchefen för centralmyndigheten som gör bedömningen att avskrivning utan regeringsbeslut ska ske och som beslutar om avskrivning samt formen för det.

3. En redogörelse önskas för Justitiedepartementets rutiner när det gäller avslut av utlämningsärenden i diariet.

Ett utlämningsärende avslutas vanligen genom ett regeringsbeslut, ett avskrivningsbeslut eller genom ett beslut att lägga ärendet till handlingarna. Ett exempel på när ett ärende avslutas genom att det läggs till handlingarna är när man efter ett regeringsbeslut inväntar en verkställighetsrapport. När ett beslut om att avsluta ärendet har fattats ska det även avslutas i diariet av enhetens kansli.

4. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian om att av 66 pågående utlämningsärenden var 28 "pågående i diariet men där handläggningen är avslutad"?

I flertalet av de ärenden som är pågående i diariet men där uppgift lämnats om att handläggningen är avslutad kvarstår inte någon annan åtgärd än att fatta beslut om att lägga ärendet till handlingarna för att sedan avslutas i diariet. I några fall handlar det om ärenden som ska avslutas genom avskrivningsbeslut, eftersom de får anses ha återkallats, och sedan avslutas i diariet. I något enstaka fall har ärendet avslutats genom beslut om avskrivning och väntar på att avslutas i diariet.

5. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian avseende förkomna respektive makulerade handlingar hos departementet?

Av Regeringskansliets arkiv- och registreringsrutiner följer att det ska göras en tjänsteanteckning för det fall en diarietörd handling i ett ärende inte kunnat påträffas. Av denna ska även framgå vilka försök som gjorts för att återfinna handlingen. En sådan tjänsteanteckning ska undertecknas av ansvarig huvudman. En tjänsteanteckning om förkommen handling diarietörs inte utan förvaras i akten på det ställe där den förkomna handlingen skulle ha legat.

Enligt nämnda rutiner kan registrator makulera handlingar som är dubbelregistrerade eller uppenbart felförda, under förutsättning att felet upptäcks i närtid från det att handlingen blivit dubbelregistrerad eller felförd. Om detta upptäcks först efter lång tid ska i stället ärendet avslutas på sedvanligt sätt, vid behov med en tjänsteanteckning om den felaktiga diarietöringen.

6. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2020-09-01

Justitiedepartementet

Ärendegruppens handläggare

Enheten för brottmålsärenden och internationellt
rättsligt samarbete (BIRS)
Centralmyndigheten

Utlämning från Sverige i utomnordiska och utomeuropeiska ärenden

Svensk lag

Lag (1957:668) om utlämning för brott

Konventioner

*Bilaterala avtal med Amerikas förenta stater, Australien och Kanada
Europarådets konvention om utlämning (1957) samt två tilläggsprotokoll
(1975 och 1978)
Bestämmelser om utlämning finns även i andra sektoriella konventioner,
t.ex. FN:s konvention mot narkotika och FN:s konvention mot
gränsöverskridande organiserad brottslighet (UNTOC)*

1. Ärendets inledande

Ett ärende om utlämning från Sverige kan inledas antingen genom att en framställning om utlämning inkommer till BIRS från det andra landet (se nedan under punkten 3), eller genom att beslut om tvångsmedel i avvaktan på en framställning om utlämning enligt 23 § lag (1957:668) om utlämning för brott, fattas. En s.k. "23 §" inkommer i form av ett protokoll från svensk domstol och ska hanteras omedelbart.

I vissa fall kan ärendet inledas genom att den andra staten översänder en begäran om provisoriskt anhållande. En sådan begäran ska översändas till Spoc/NOA, som överlägger med RIO (överenskommet vid samverkansmöte i feb 2018). Om den sökte grips och anhålls kan det sedan i ärendet inkomma en 23 §.

Om framställningen inkommer direkt från det begärande landet, dvs när det inte initieras genom en 23 §, ska en kontakt tas med Spoc/NOA för att säkerställa att personen faktiskt finns i Sverige, samt att en åklagare är informerad om ärendet och bevakar frågan om användning av tvångsmedel i utlämningsärendet.

2. 23 §

Kontroll

Den som av annan stat är internationellt efterlyst eller begärd provisoriskt anhållen får anhållas av åklagare. Enligt 23 § utlämningslagen ska anhållningsbeslutet utan uppskov anmälas hos rätten som skyndsamt efter förhandling prövar åtgärden. Om anhållandet ska bestå ska rätten genast underrätta chefen för Justitiedepartementet. När sådan underrättelse inkommer ska följande kontrolleras;

- Medborgarskap, 2 §, svenskt medborgarskap innebär ett absolut hinder för utlämning. Utöver detta ska kontrolleras om det rör sig om en EU-medborgare. Om det är fallet ska EU-domstolens mål C-247/17 Raugevicius (straffverkställighet) alt. C-182/15 Petruhhin (lagföring) beaktas
- Dubbel straffbarhet, 4 §,
- Längden på fängelsestraffet, 4 §,
- Militärt brott, 5 §,
- Politiskt brott, 6 §,
- Förföljelse, 7 §,
- Humanitära skäl, 8 §,
- Domen, utredningen och häktningsbeslutet, 9 §,
- Dom i Sverige eller i annan stat för samma brott samt preskription enligt svensk lag, 10 §

Medborgarskap kontrolleras hos folkbokföringen. Uppgift om medborgarskap dokumenteras genom tjänsteanteckning alternativt genom utdrag från folkbokföringsregistret.

Beslut

Justitieministern ska fastställa viss tid inom vilken en framställning om utlämning ska göras. Denna tid får inte vara längre än 40 dagar från den dag personen anhölls eller reseförbud eller anmälningsskyldighet meddelandes (anhållandedagen är "dag noll", dvs. om personen anhölls den 1/1 räknas den 2/1 som dag ett etc.). I normalfallet bör fristen fastställas till 40 dagar. Samråd beträffande fristens längd kan ske med gruppchefen. För det fall sista dagen för inkommande av framställning infaller en helgdag får fristen justeras till vardag närmast före helgdag.

Handläggaren skriver beslutskoncept med stöd av mall på DHS. Konceptet motläses med annan handläggare och sparas på DHS under Centralmyndigheten/Utlämnning/Regerings och ministerbeslut/Departementsbeslut. Ärendet föredras därefter för gruppchefen för Centralmyndigheten och i dennes frånvaro för

enhetschefen. Efter samråd med gruppchefen bokas rättschefen och ministern. Bokning kan ske genom kansliet.

Om det redan på det här stadiet är uppenbart att utlämning inte bör bifallas (t.ex. om personen är svensk medborgare) ska justitieministern för regeringen, föreslå ett hävande av anhållandet.

Underrättelse

Den andra staten ska omedelbart underrättas om beslutet. Om en internationell överenskommelse tillåter direktkontakt (t.ex. genom det andra tilläggsprotokollet till den europeiska utlämningskonventionen från 1957) ska den andra statens centralmyndighet underrättas om beslutet. I andra fall sker underrättelsen till den andra staten via den statens ambassad i Stockholm eller enligt annan etablerad ordning.

Underrättelse till den andra statens centralmyndighet alternativt ambassad ska ske med mottagningsbevis (se mall på DHS). Notera att det finns olika underrättelsemallar för konvention respektive konventionslös situation.

Det är handläggarens uppgift att bevaka att mottagningsbevis och före tidsfristens utgång den formella framställningen, inkommer. Har mottagningsbevis inte inkommit efter 2–3 dagar bör den andra staten påminnas. En påminnelse bör skickas senast fem arbetsdagar före fristens utgång. Har framställning inte inkommit inom den föreskrivna fristen ska handläggande åklagare som ansvarar för frihetsberövandet omedelbart underrättas. Tvångsmedlen ska då upphävas.

EU-domstolens domar ska beaktas

Om det rör sig om en EU-medborgare som begärs utlämnad till tredjeland för lagföring ska medborgarmedlemsstaten underrättas och erbjudas möjlighet att utfärda en europeisk arresteringsorder i stället (jfm EU-domstolens dom C-182/15 Petruhhin).

Om det rör sig om en EU-medborgare som begärs utlämnad till tredjeland för straffverkställighet ska kontrolleras om personen har sin hemvist i Sverige (jfm C-247/17 Raugevicius). Om så är fallet ska det undersökas om den dömde samtycker till att straffverkställigheten sker i Sverige. Därefter ska tredjeland tillfrågas om Sverige i stället kan överta straffverkställigheten.

3. Framställningen

Underrättelse

Har ärendet initierats genom en 23 § ska Åklagarmyndigheten och Rikskriminalpolisen (IPO) underrättas om när utlämningsframställning-

en inkommer. Sådan underrättelse kan ske antingen via e-post eller telefon. Meddelandet bör skickas/lämnas till handläggande åklagare och till registrator på den aktuella åklagarkammaren. Sker underrättelse via telefon ska tjänsteanteckning om detta föras till akten. Spoc/NOA underrättas genom e-post till spoc.noa@polisen.se. Även Åklagarmyndighetens huvudkontor (RÅ) bör underrättas genom e-post till registrator@aklagare.se.

Aktuell tingsrätt bör också underrättas om att en framställning inkommit genom ett mail till dess registratorbrevlåda. Den eftersöktes ombud bör också underrättas.

Tillsammans med underrättelsen ska, om det är möjligt, ges en ungefärlig tidsangivelse om när framställningen kommer att översändas till riksåklagaren.

För det fall handläggande åklagare efterfrågar en kopia av framställningen före den remitterats till riksåklagaren ska denne hänvisas till Riksåklagarens internationella enhet för samråd kring denna fråga.

Kontroll

Kontrollera att framställningen innehåller häktningsbeslut eller dom. Gör en noggrann kontroll av vem som undertecknat häktningsbeslutet och notera att det ska göras sannolikt att personen begått det påstådda brottet om häktningsbeslutet inte undertecknats av en domare (jfr 9 § utlämningslagen och se ex. ärenden med Schweiz). Framställningen ska innehålla uppgift om personens nationalitet och hemvist, brottets beskaffenhet, tid och plats för brottet samt tillämpliga lagrum och preskriptionsregler.

Kontrollera om eventuella hinder mot utlämning föreligger (se under punkten 2).

Särskilt ska en underrättelse ske till Migrationsverket för det fall det pågår eventuella ansökningar om bl.a. svenskt medborgarskap är utlämningsärendet av vikt vid vandelsprövningen.

Maila enheten-for-operativ-analys-desk@migrationsverket.se en förfrågan om status och ange att en framställan om utlämning från X-land inkommit avseende X-person.

Om det är uppenbart att framställningen inte bör bifallas ska den omedelbart avslås genom beslut av regeringen (jfr 15 § utlämningslagen). Notera att om ärendet inkommit direkt till departementet utan att ha hanterats som en 23 § (ex. om det rör sig om en svensk medborgare) finns en underhandsöverenskommelse mellan ÅM och departementet om att framställningen översänds till ÅM för kännedom och ev. vidare

åtgärd. Detta för att upprätthålla den folkrättsliga principen om *aut dedere aut judicare* dvs. om man inte utlämnar egna medborgare ska man lagföra.

Kontrollera vilket avtal som är tillämpligt i det enskilda fallet och därefter om eventuella språkförbehåll gjorda av Sverige har beaktats. Observera att Sverige inte gjort något språkförbehåll till 1957 års utlämningskonvention vilket innebär att Europarådets officiella språk, franska och engelska måste godtas av Sverige.

Framställningar som inkommit från stater i förhållande till vilka vi har avtal och som inte översatts till begriplig svenska ska översättas till svenska innan de remitteras till riksåklagaren. Resonera med gruppchefen vid minsta osäkerhet. Översättning ska ske med exprestaxa om detta är möjligt. Är den som begärs utlämnad inte frihetsberövad kan översättning ske med normaltaxa. Notera att i de fall skrivelsen som innehåller yrkandet om utlämning/själva framställningen endast finns upprättad på engelska så behöver den inte översättas (såvida inte åklagaren begär det i det enskilda fallet efter att handlingarna remitterats).

När en framställning inkommer från en stat med vilken Sverige **inte** har avtal om utlämning och handlingarna som inkommer inte översatts till svenska, bör handläggaren först utreda om framställningen kan avslås med stöd av det uppenbarhetsrekvisit som uppställs i 15 § utlämningslagen. Om så inte är fallet ska den begärande staten uppmanas att översätta hela framställningen till svenska.

4. Riksåklagarens yttrande

Framställning som inte avslås omedelbart ska (så fort översättning till svenska finns) remitteras till riksåklagaren för yttrande (15 § utlämningslagen).

Remissen ska innehålla framställningen (i sin helhet såsom den inkommit från det andra landet), i förekommande fall översättning till svenska som departementet genomfört samt ev. kompletteringar.

I de fall en EU-stat tillfrågats om utfärdande av en europeisk arresteringsorder och svar inhämtats ska detta fogas till framställningen som remitteras. Överlämnande för yttrande beslutas av gruppchefen för Centralmyndigheten. Handläggare eller kanslist upprättar remisskrivelse som sedan undertecknas av gruppchefen. Därefter översänds remissen till riksåklagaren (ÅM:s huvudkontor, internationella avdelningen) via e-post.

När ärendet har inkommit till riksåklagaren översänder huvudkontoret ärendet omedelbart till den handläggande åklagaren som då enligt 23 §

fjärde stycket utlämningslagen, har åtta (8) dagar på sig att framställa om häktning till rätten. I samband med detta delges den eftersökte själva framställningen om utlämning via tingsrättens försorg alternativt har möjlighet att begära ut framställningen från de handläggande myndigheterna. Det förekommer att ombuden efterfrågar framställningen när det inkommit till departementet och före den remitterats men på det stadiet råder sekretess och inget kan lämnas ut i och med att regeringen inte ännu gjort något provning av om den ska remitteras eller inte.

Om den som begärs utlämnad samtycker till utlämning, eller om riksåklagaren finner att det är uppenbart att framställningen inte bör bifallas, lämnar riksåklagaren ett yttrande direkt till regeringen för beslut (se vidare punkten 6).

5. Högsta domstolens beslut

Om den som begärs utlämnad inte samtycker till utlämning ska Högsta domstolen pröva ärendet sedan riksåklagaren avgett sitt yttrande. Riksåklagaren överlämnar då ärendet med sitt yttrande direkt till Högsta domstolen med kopia till BIRS. När Högsta domstolen fattat beslut överlämnas ärendet till regeringen för slutligt beslut.

6. Regeringsbeslut

Efter det att Högsta domstolen överlämnat sitt beslut till regeringen, eller det att riksåklagaren lämnat sitt yttrande direkt till regeringen för beslut (se punkten 4 andra stycket), ska regeringsbeslut förberedas.

Om Högsta domstolen finner att det föreligger hinder mot utlämning enligt 1–10 §§ utlämningslagen får regeringen inte bifalla framställningen.

Kontrollera ännu en gång om det finns hinder mot utlämning. I samband med detta ska medborgarskap återigen kontrolleras med folkbokföringen.

Handläggaren lägger in ärendet på beredningslistan samt i CM-bilagan för aktuell vecka samt skriver beslutskoncept. Beslutet sparas i mappen för aktuell vecka. Sedan föredras ärendet för gruppchefen för CM på CM-mötet, för rättschefen samt för ministern. Beslutet och ev. bilaga skrivs ut på 100-gramspapper. Beslutet motläses med annan handläggare och paraferas av handläggaren (i början av dokumentet) och av den som motläser (i slutet av dokumentet). Beslutet och akten ska sedan lämnas till gruppchefen som ska parafera beslutet. Beslutet sänds därefter av kansliet till rättschefen för parafering. När ärendet är paraferat av rättschefen kan beslutet och eventuella bilagor sändas på översättning.

När beslutet är undertecknat av ministern och översättning inkommit kan handlingarna expedieras.

Observera att i de fall den person som begärs utlämnad är frihetsberövad i utlämningsärendet, ska handläggande åklagaren, ÅM och SPOC:en omedelbart underrättas om regeringens beslut (se mall under verkställighet av beslut).

7. Underrättelse till andra staten och verkställighet

Den främmande statens ansökande myndighet ska informeras om beslutet och hur verkställigheten ska äga rum (det framgår av beslutet men normalfallet är fyra veckor från det att den andra staten fick del av beslutet). Underrättelse sker per mail/fax och vanlig postgång. När underrättelse sker ska den andra statens myndighet bekräfta mottagandet. Om bekräftelse inte inkommer inom några dagar ska påminnelse ske. Tidsfristen för avhämtande av den som ska utlämnas börjar löpa från det att den andra staten bekräftat mottagande av beslutet, t.ex. 1 januari bekräftar den ansökande myndigheten mottagandet av beslutet vilket innebär att statens ska hämta den eftersökte senast den 29 januari.

Handläggaren ska informera Spoc/NOA, vederbörande polismyndighet och lokal åklagare om vilket datum den ansökande myndigheten underrättades (det datum som av den ansökande staten angetts på bekräftelsen), dvs. när tidsfristen började löpa och när bekräftelsen inkommer. OBS! Datumet för sista avhämtningsdag ska anges så att alla inblandande vet vilket datum som gäller.

Handläggaren har ansvar för bevakningen av verkställigheten av beslutet om utlämning.

8. Ärendets avslutande

Ärendet är avslutat när Spoc/NOA eller Kriminalvårdens transporttjänst har bekräftat att utlämningen har verkställts. Inkommer ingen bekräftelse ska sådan begäras in från Transporttjänsten. Alternativt kan tjänsteanteckning skrivas efter samtal med Spoc/NOA och/eller Transporttjänsten.

Bilaga 2

CHECKLISTA**Provisoriskt anhållande enligt 23 § lag (1957:668) om utlämning för brott****Ärendenr:** _____

Kontrollera	Lagrum	Anteckning
Medborgarskap	2 §	☐ Konventionsstat ☐ Inte konventionsstat
Dubbel straffbarhet	4 §	
Längden på fängelse	4 §	☐ Föreskrivet fängelse 1 år< ☐ Dömd till minst 4 mån fängelse
Militärt brott	5 §	
Politiskt brott	6 §	
Förföljelse	7 §	
Humanitära skäl	8 §	
Domen, utredningen & häkttningsbeslutet	9 §	Obs, domen skickas inte in i detta skede utan inkommer med framställan
Dom i SE eller annan stat?	10 §	
Preskriberat enligt svensk lag?	10 §	☐ Inför lagföring – 35:1 BrB ☐ Efter dom – 35:8 BrB

40 dagar från anhållande: _____

REGERINGSKANSLIET

Kanslihandbok (i relevanta delar)

Enheten för brottmålsärenden och internationellt
rättsligt samarbete (BIRS)

Senast uppdaterad 2019-10-16

	2
Postsortering	4
Digital diarieföring	4
Verkställighetsrapport från Kriminalvården	5
Registrering	6
Arbetsmaterial	6
Tilläggskrivelser i pågående ärenden	6
Olika typer av handlingar	7
Mer om registrering	11
Registrering av nya ärenden	12
JuBC-diariet:	12
Uppgifter i GDPR och Sekretess	14
Fältet Rotel	15
Övriga fält	15
Ärendereferenser	15
Aktkappor	15
Avsluta ärenden	16
Lagd till handlingarna	16
Regeringsbeslut	16
Regeringskanslibeslut (departementsprotokoll)	17
Överlämnande	17
Makulera ärenden	17

Postsortering

All inkommande post ska öppnas och sorteras. Undantaget är personligt adresserade internkuvert som läggs direkt i respektive persons postfack. Kansliet har fullmakt att öppna post för alla handläggare i Ärendegruppen samt för övriga medarbetare på kansliet, se fullmakt i postrummet. Inkomna handlingar är allmänna handlingar och kan begäras ut och ska därför diarieföras snarast.

Post till BIRS ska kontrolleras och inkomststämplas, oavsett på vilket sätt handlingen inkommit. Om försändelsen är inkomststämplad på annan plats inom RK ska man ändå stämpla med BIRS egen stämpel. Om försändelsen har kommit till annan mottagare inom RK på annat datum än den kom till BIRS, stämplas den med innevarande datum på BIRS-stämpeln, men handlingen registreras i Klaradia som inkommen det datum som den inkom till RK. Skriv "Inkom RK ÅÅÅÅ-MM-DD" ovanför BIRS-stämpeln. Mer om detta under rubriken Registrering/Fältet Ankomstdatum (inkommande handling).

Stämpla inte om posten är ställd till annan adressat än BIRS eller om du är tveksam – ta i stället en kopia av förstasidan och stämpla på den.

Försök att prioritera posten, d.v.s. lägga sådant som ser mer brådskande ut högst upp för att det snabbare ska komma ut i cirkulation.

Digital diarieföring

Från och med mitten av oktober 2017 har vi fått bekräftelse på att vi får spara handlingar digitalt i Klaradia.

Inkommande handling

Handlingar som hör till ett pågående ärende eller ska läggas upp som ett nytt ärende och inkommer per post, fax eller bud ska stämplas med inkomststämpel och registreras i Klaradia. Därefter ska handlingen skannas in och knytas till aktuell aktbilaga i Klaradia. Filen döps med fördel till ärendenummer och ev. vad det är för typ av handling, ex.

"JuBCXX/XXXXX – framställning".

Kommer handlingen in via e-post dras handlingen från funktionsbrevlådan till Klaradia 360 som finns som tillägg i Outlook. Var noga med att redigera mottagare/avsändare/datum så att det blir rätt ingivare och rätt datum. I övrigt är det samma tillvägagångssätt som för vanlig post.

Utgående handlingar

Utgående handlingar som skickas per post, fax eller bud regas som vanligt i Klaradia.

Utgående handlingar som skickas per e-post dras till Klaradia 360 i Outlook och registreras den vägen.

Verkställighetsrapport från Kriminalvården

Vi får genom Kriminalvården "*verkställighetsrapporter*" när en person genom Kriminalvårdens försorg lämnat landet. När vi får en verkställighetsrapport om en person i ett ärende som återfinns hos oss ska den registreras som "*Verkställighetsrapport*" i Klaradia. Om vi får felaktiga rapporter på personer som inte finns i något ärende hos oss, stäm då av med gruppchefen om eventuell åtgärd ska vidtas.

Registrering

Till skillnad från övriga enheter på Ju registrerar kansliet på BIRS all in- och utgående post. Det gäller all post till och från BIRS – såväl nya ärenden som in- och utgående skrivelser i befintliga ärenden, s.k. tilläggsskrivelser. Det gäller dock inte ärenden som ska in i ”stora diariet” utan detta sköts av Ju Registrator. Sedan 2019 gäller att lagstiftnings- och förhandlingsärenden (EU och FN) enbart diarieförs digitalt. Dessa handlingar behöver såldes inte skrivas ut och handläggaren ansvarar själv för att skicka över dessa för diarieföring direkt till Ju Registrator. Om de skickar detta till Ju BIRS-mailen skicka tillbaka handlingarna till handläggaren och säg att de ska ta kontakt med Ju Registrator.

Observera att all registrering i Klaradia ska bygga på att allmänheten ska förstå vad som kommit in eller skickats ut. I forskarsalen i Tigern har allmänheten tillgång till datorer och en anpassad version av Klaradia. Tänk därför på att det som står i raden ”**Rubrik**” ska spegla handlingens innehåll. Ex. ”*Framställning, Översättning, Regeringsbeslut, Protokoll, Skrivelse, Verkställighetsrapport m.fl.*” Under raden ”**Dok.beteckning**” skrivs detaljer in om aktbilagan såsom exp.sätt, bilagor m.m. Ex. ”*Skrivelse + ab 2 (post), Missiv + 2 bilagor (e-post).*”

Arbetsmaterial

Observera att myndighetens interna handlingar (arbetsmaterial) inte registreras i Klaradia förrän de upprättas och lämnar myndigheten. Exempel på sådant arbetsmaterial är PM från andra enheter eller departement som bifogas en utgående skrivelse från BIRS.

Tilläggsskrivelser i pågående ärenden

I handlingar där diarienumret framgår kan man registrera handlingen direkt i ärendet om det är ett pågående ärende. Om ärendenummer saknas på en handling måste man söka i diariet. Se vidare under rubriken ”söka i Klaradia”. När du reggar handlingar ska du fylla i ett antal fält. Obligatoriska fält är markerade med stjärna. Handlingar får finnas digitalt i Klaradia, se vidare under fliken ”*Digitala handlingar*”.

Fältet Riktning

Fyll i om handlingen är inkommande, utgående eller upprättad.

Fältet Dokumentkategori

Här finns ett antal alternativ att välja bland. Du väljer själv den mest tillämpliga, men de vanligaste alternativen som vi använder på BIRS är kategorierna Ansökan, *Skrivelse*, *Beställning*, *Begäran*, *Underlag* och *Svar*.

Fältet Rubrik

I detta fält kan man skriva in fritext som speglar innehållet i handlingen. Vi försöker i görligaste mån att hålla oss till ett minimum av fastställda termer.

Fältet Dokumentbeteckning

I detta fält skriver man in antal bilagor och på vilket sätt handlingen inkom eller expades. *Ex. Missiv + 2 bilagor (post/e-post/fax/bud/UD-Kurir)*

Fliken ”Fil”

Inkommer handlingen per e-post dras hela mejlet till Klaradia 360 och registreras därigenom. Om handlingen inkommer per post ska handlingen stämpas, regas och därefter skannas. Spara filen med dnr och ladda sedan upp den i Klaradia. Se mer under rubriken ”*Digitala handlingar*”.

Olika typer av handlingar

Framställning

Framställning är en inkommande (från myndighet) handling i vilken någon typ av tjänst begärs utförd eller specifik information begärs utlämnad. Det är viktigt att ordet **framställning** skrivs in under dokumentrubriken för att vi framöver ska kunna söka efter dessa handlingar specifikt i Klaradia.

Ansökan

Ansökan är en inkommande (från företag, advokatbyrå eller privatperson) handling i vilken någon typ av tjänst begärs utförd eller specifik information begärs utlämnad. Skillnaden mellan ansökan och framställning är vem som är ingivare, inte dokument- eller ärendetypen. Det är viktigt att ordet **ansökan** skrivs in under dokumentrubriken för att vi framöver ska kunna söka efter dessa handlingar specifikt i Klaradia.

Beställning

Beställning är en utgående handling i vilken någon typ av tjänst begärs utförd eller information begärs utlämnad.

Begäran

Begäran är en inkommande begäran om att få ta del av något på myndigheten. Oftast en begäran om att få ta del av handling från media eller privatperson.

Rekvisition

Rekvisition är en utgående handling i vilken någon typ av tjänst begärs utförd eller information begärs utlämnad. *Exempel: rekvisition personbevis, av personbevis, rekvisition av handlingar i nådeärenden, rekvisition av brotts- eller misstankeregister.*

Översättningsaccept

Översättningsaccept är ett positivt besked från översättningsbyrå som svar på en beställning. I dokumentrubriken skriver du "Översättningsaccept". I fältet dokumentbeteckning skriver du "Accept + nummer på den utgående beställningen som har accepterats, t.ex. "Accept ab 11" om beställningen hade aktbilagenummer 11.

Översättning

Stämpla missivet och aktbilagera översättningen. Översättningen blir bilaga till missivet. Om det inte finns ett missiv stämplas översättningen med inkomststämpel. Under dokumentbeteckning anges med nummer vilken eller vilka aktbilagor som har översatts. *Exempel: Missiv + översättning ab 2(1) (post) - ifall handlingen som översatts har aktbilagenummer 2(1) och kom in per post.*

Utdrag

Utdrag är folkbokföringsutdrag, utdrag från belastningsregister eller utdrag från misstankeregister, vilka samtliga kommer till enheten till följd av en utgående beställning.

Akt

När en akt inkommer från Migrationsverket till följd av en beställning, diarieförs den i ärendet som "Akt, samt Migrationsverkets dossiernummer".

Skrivelse

Skrivelse är en inkommande (från myndighet) eller utgående handling i vilken information lämnas. En skrivelse kan också innefatta en begäran om information av mindre formell karaktär än vad som avses med en framställning, t.ex. en förfrågan om hur man gör för att ansöka om rättslig hjälp (Skrivelse om rättslig hjälp) eller en statusförfrågan i ett pågående ärende. Ett s.k. missiv, d.v.s. en utgående handling som skickas som försättsida till andra handlingar, t.ex. en framställning, diarieförs också som skrivelse.

Brev

Brev är en inkommande (från företag, byrå eller privatperson) handling i vilken information begärs på mindre formell nivå än i en ansökan, eller i vilken information lämnas. Skillnaden mellan skrivelse och brev är vem som är ingivare, inget annat.

Återkallelse

Återkallelse är en inkommande handling i vilken en tidigare framställning återkallas.

Beslut

Beslut är en inkommande, upprättad eller utgående handling i vilken någon form av beslut meddelas. Vanligt är att beslut kommer från Kriminalvården i ärenden om överförande eller från Högsta domstolen i ärenden om utlämning. Vanligt är också att vi upprättar och skickar regeringsbeslut/regeringskanslibeslut. Då ska man i stället för beslut ange regeringsbeslut/regeringskanslibeslut. Om det är ett delvis regeringsbeslut/regeringskanslibeslut skriver man regeringsbeslut delvis/regeringskanslibeslut delvis.

Protokoll

Inkommen handling med rubriken Protokoll diarieförs i allmänhet som Protokoll. I vissa fall kan det vara lämpligt att i stället diarieföra dem som Beslut, det beror på innehållet. Upprättade och expedierade regeringskanslibeslut (departementsprotokoll) diarieförs som Regeringskanslibeslut. Om det är ett delvis regeringskanslibeslut skriver man Regeringskanslibeslut delvis.

Dom

Inkommen handling med rubriken Dom diarieförs som Dom.

Tjänsteanteckning

Tjänsteanteckning diarieförs som Upprättad/Tjänsteanteckning.

Legalisering

När vi får legaliserade handlingar åter från UD Legalisering ska vi inte rega dessa i Klaradia. Handlingen är inte upprättad och har inte lämnat RK ännu. Se vidare under rubriken "Legalisering".

Apostille

Inkomna handlingar med apostille från notarius publicus diarieförs som Apostille + angivande med nummer av vilken aktbilaga eller vilka aktbilagor som har åsatts apostille.

Bilagor

Bilagor till inkommande handlingar räknas och diarieförs som "X antal bilagor" i fältet dok.beteckning. Exempelvis diarieförs en inkommen framställning med 2 bilagor som "Framställning" i dokumentrubriken och "Missiv/skrivelse/framställning + 2 bilagor" (post/e-post/fax/UDK) i fältet dok.beteckning.

Rent fysiskt stämplas första sidan av handlingen med ankomststämpel som fylls i på sedvanligt sätt, medan bilagorna inte stämplas. På bilagorna noteras i stället först framställningens aktbilagenummer, sedan numret på bilagan inom parentes. *Exempel: Framställningen får aktbilagenummer 1 vilket skrivs på ankomststämpeln. Den första bilagan till framställningen stämplas inte, men uppe i högra hörnet skrivs "1(1)" Det första numret anger här framställningens aktbilagenummer, medan numret inom parentes anger i vilken ordning bilagan kommer i förhållande till framställningens andra bilagor. På motsvarande sätt skrivs på framställningens andra bilaga, uppe i högra hörnet "1(2)".*

Om framställningen inte kommer som första handling i ett inskick bör det ändå framgå att en framställning är inkommen i diariet. I rubriken skrivs då "Framställning" och i dokumentbeteckningen anges "Skrivelse + 4 bilagor". Det är viktigt att ordet framställning framgår i rubriken eftersom det underlättar framtida sökningar.

Samma som ovan under framställning gäller också för *ansökan*, samt (även om problemet aldrig uppstår eftersom de aldrig kommer som bilaga) *akter från Migrationsverket* (dokumenttyp Akt med dossiernummer angivet). Övriga typer av handlingar behöver inte diarieföras särskilt om de kommer som bilaga till en annan handling.

Bilagor till handlingar som skickas ut är i allmänhet redan diarieförda i ärendet i egenskap av inkommande handling. Dessa diarieförs då under den utgående handlingen med sitt eget aktbilagenummer. *Exempel 1: En utgående skrivelse/missiv som ska åtföljas av framställningen som i exemplet ovan blev aktbilaga 1, diarieförs som "Skrivelse + ab 1 (post/e-post/fax/bud/UD-Kurir)". Exempel 2: Om ab 1 skickas på översättning diarieförs den som "Beställning + ab 1 (e-post)" Exempel 3: Om inte alla bilagorna till ab 1 ska skickas med, till exempel om en av bilagorna till*

framställningen i exemplet ovan redan är översatt, anges att aktbilagan har skickats exklusive den aktuella bilagan ”Beställning + ab 1 exkl. bil. 2 (post/e-post/fax/bud/UD-Kurir)”.

Angivande av utskicks- eller inskickssätt

Efter rubricering av inkommen eller utskickad handling i fältet dokumentbeteckning, anges också (inom parentes) på vilket sätt handlingen kommit eller skickats. Det kan röra sig om **(post)**, **(fax)**, **(e-post)**, **(bud)** eller **(UD-Kurir)**. Om skrivelsen under exemplet ovan skickas via e-post och vanlig post anges i fältet dokumentbeteckning **”Skrivelse + ab 5 (post, e-post/fax/bud/UD-Kurir)”**.

Mer om registrering

Fältet Dokumentdatum

Det datum då dokumentet anges som avsänt från ingivaren. Om inget datum är angivet för en inkommen handling, ange då dagen före det att handlingen inkom. Det går inte att lämna fältet blankt.

Fältet Ankomstdatum (inkommande handling)

Den dag då försändelsen inkom till RK (inte nödvändigtvis just BIRS). Om ärendet har passerat annan mottagare inom RK (t.ex. Ju Registrator eller UD) före det att det inkom till BIRS, ska ankomstdatum vara den dag då ärendet inkom till den mottagaren. Undantaget är om t.ex. UD har lagt upp och avslutat ett eget ärende före det att de vidarebefordrat det till oss – i de fallen får ankomstdatum vara den dag då ärendet kom in till BIRS.

En handling anses inkommen innevarande dag ända fram till midnatt. Ett e-postmeddelande som inkommer kl. 23.59 natten mellan en torsdag och en fredag är alltså inkommet på torsdagen. Kommer det däremot in kl. 00.00 är det inkommet på fredagen. Observera att regeln inte inskränker sig till arbetsdagar. Även om fredagen är en röd dag ska ett e-postmeddelande som kommer mellan 00.00 och 23.59 anses inkommet på fredagen. Kommer det fredag natt kl. 00.00 ska det anses inkommet på lördagen.

Datum för färdigställande/expediering (utgående handling)

Det datum då handlingen expedieras från BIRS. Enligt gällande bestämmelser räknas en handling som expedierad när den har lagts i utpostfacket. Om det är möjligt är det bra om handlingarna som vi expar lämnar enheten samma dag som den expas, d.v.s. att den hinner med sista posthämtningen.

Registrering av nya ärenden

När ett nytt ärende inkommer, måste du göra sökningar i Klaradia - t.ex.

på;

namn/födelsedata/personnummer på berörd person,

referensnummer,

berört land,

inkomstdatum -

så att du är säker på att det verkligen är ett nytt ärende och inte t.ex. en kompletterande framställning i ett befintligt ärende, eller en postversion av en framställning som redan inkommit per e-post.

Det är mycket viktigt att dubbelregistrering av ärenden inte sker eftersom det ger merkostnader vid ex. översättningar samt att mottagande part riskerar att få samma handlingar flera gånger vilket ger ett oseriöst intryck.

Sökningarna kan dessutom ge träffar i form av referensärenden, som i så fall ska anges både i diariet och på aktkappan. Du gör en notering om vilka sökningar du gjort på ett separat papper och lägger i akten. Detta för att vi/handläggarna ska veta vilka sökningar som gjorts om det skulle visa sig att en dubbelregistrering ändå gjorts. Den noteringen slängs när den inte längre är aktuell eller akten avslutas.

JuBC-diariet:

Se till att i Klaradia vara inloggad som registrator för BIRS och välj Ny/Dokument/Nytt JUBC.

Fältet Aktivitetskategori

Nästan alla BIRS-ärenden faller in under aktivitetskategori 3.2.4.

Ansöknings- i brottmåls-/civilrättsliga ärenden m.m. Undantag finns, t.ex. lagstiftningsärendena som har egna aktivitetskategorier indelade under huvudkategori 1, ärenden om internationellt förhandlingsarbete där man får försöka hitta tillämplig kategori under huvudkategori 4, och begäran om att få ta del av handling, som alltid är aktivitetskategori 5.4 - Utlämnande av allmän handling.

Fältet Ärende

Klicka på mappen till höger om fältet så får du upp en ärendefraslista med alternativ till ärende. Det går att skriva fritext också men det behövs i princip aldrig (utom för att ersätta text av typen *X-land*). Möjligen kan man behöva ändra t.ex. *Ansökan om* till *Skrivelse om ansökan om...* Notera särskilt vad gäller land, att det heter Amerikas förenta stater och inte USA, och Ryssland (inte Ryska Federationen). Hongkong skrivs samman (inte

Hong Kong. Azerbajdzjan är notoriskt svårstavat. Om du är osäker, stäm av med Utrikes namnbok som finns att ladda ned på regerings hemsida, <http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2013/07/utrikes-namnbok/>. Vad gäller ärenden som inte är egentliga ansökningar utan frågor om hur vissa typer av ärenden går till, registreras som "Skrivelse om...(+ ärendetyp i enlighet med frågans innehåll, t.ex. överförande av straffverkställighet samt till/från landet det gäller)" om de kommer från myndighet, och som "brev om... (+ ärendetyp) om de kommer från företag, byrå eller privatperson.

Sekretess i fältet ärende

I ärenden om utlämning ska det berörda landet inte anges. Utlämningar diarieförs som utlämning från eller till Sverige. Ett ärende om utlämning till Ryssland diarieförs alltså som *Utlämning från Sverige*. Se mer under rubriken Sekretess.

I ärenden om ansökan från svensk åklagarmyndighet till annat land, om rättslig hjälp i brottmål råder sekretess både på ingivare och berört land med anledning av förundersökningssekretess (18:1 OSL). En ansökan från åklagarkammaren i Borås till Kanada om rättslig hjälp i brottmål diarieförs som Ansökan från Sverige om rättslig hjälp i brottmål med ingivare Åklagarmyndigheten utan vidare angivelse. När ingivaren är en domstol råder oftast inte sekretess och i dessa ärenden anges därför landet i rubriken och domstolen namnges.

De närmare detaljerna i dessa ärenden anges i stället i fältet sekretess.

Fältet Ingivare

Åklagarkammare anges alltid som enbart Åklagarmyndigheten. Övriga ingivare anges i sin helhet. Fyll i en bit och tryck på Enter för att söka. Om ingivaren inte redan finns i systemet, tryck på *Ny ingivare*. Vi har endast behörighet att lägga in nya kontakter som *Oregistrerade kontakter*. Om du behöver lägga in en ny mottagare som *Företag*, kontakta RK Arkiv via e-post RK.Arkiv@regeringskansliet.se.

Fältet Organisatorisk enhet

Välj *Enheten för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbete*

Fältet Handläggare

Lämnas alltid blankt i JuBC-diariet. För övriga ärenden i Ju-diariet, välj ansvarig handläggare ur namnlistan.

Fältet GDPR och sekretess (endast i JuBC-diariet)

Detta är ett fält som är helt dolt för allmänheten och som endast BIRS och UD:s konsuler enhet medgetts undantag från av expeditionschefen på respektive departement. Det är alltså gentemot allmänheten hemligt att det finns. Det är att likställa med ”internt arbetsmaterial”. I fältet GDPR och sekretess skriver du in uppgifterna nedan och annan information som kan vara hemlig men av vikt för våra interna möjligheter att söka efter ärendet.

- Ingivande myndighet (ex. Ekobrottsmyndigheten, Stockholms tingsrätt)
- Ingivarens dnr
- Aktuellt land (om det inte skrivs i ärenderubriken)
- Parter (namn, personnummer)
- En kort beskrivning av ärendet (ex. mord, misshandel)

Fältet Kommentar

Här anges uppgifter som inte omfattas av sekretess. Fältet kommentarer används endast i Ju ärenden och där antecknas vilken rotel ärendet tillhör.

Uppgifter i GDPR och Sekretess*Födelsedata*

När fullständigt svenskt personnummer finns skrivs endast de sex första siffrorna in (ex. 891027) i GDPR och sekretess.

Utlämning från Sverige

Vi skriver inte ut vilket land det gäller i ärendemeningen. All information om land, referensnummer, personuppgifter, brottsrubricering och medborgarskap anges i fältet GDPR och sekretess.

Utlämning till Sverige

Vi skriver inte ut vilket land det gäller i ärendemeningen. All information om land, referensnummer, personuppgifter och brottsrubricering anges i fältet GDPR och sekretess.

Utvidgad utlämning från/till Sverige

Detta rör en redan verkställd utlämning men där staten återkommer för att få lagföra eller verkställa straff som inte togs med i den tidigare utlämningsframställningen. Här kan land anges i ärendemeningen. All övrig information såsom referensnummer, personuppgifter och brottsrubricering anges i fältet GDPR och sekretess.

Underrättelse om utlämning av svensk medborgare från en EU-stat

Kolla med handläggaren/gruppchefen om ingivaren ska vara sekretess eller inte (beror på om det är utlämning p.g.a. lagföring eller straffverkställighet). Namn och födelsedatum läggs i fältet GDPR och sekretess.

Fältet Rotel

Här anges handläggarens rotel (se vidare under *Rotlar*). För ärenden i Judariet, där fältet saknas, anges rotelkoden (H2, H11 m.fl.) i kommentarsfältet, observera att bokstaven H och siffran för roteln måste skrivas ihop utan mellanslag skriv t.ex. Rotel H2.

Övriga fält

Lämnas blanka i bägge diarierna.

Ärendereferenser

Om det finns andra ärenden, öppna eller avslutade, i diariet på samma person/företag/referensnummer eller ärenden som på annat sätt hör ihop med det aktuella ärendet, hänvisas till dessa i under rubriken Ärendereferenser. Detta görs även i de fall det råder sekretess på landet i huvudärendet men land anges i referensärendet. Referensnummer antecknas även på aktkappan.

Aktkappor

När du lagt upp ett nytt ärende och handlingarna är färdigregistrerade ska du göra en aktkappa där ärendenr, ärendemening, rotel och kort information om ärendet såsom namn och misstanke framgår. Alla ärenden ska ha en vit arkivkappa. *Vit arkivkappa kan skrivas ut från Klaradia.* Varje rotel har en egen färg på aktkappan, se nedan.

H2 – beige aktkappa
H7 – rosa aktkappa
H11 – blå aktkappa
H17 – grön aktkappa

Skriv diarienumret högst upp i mitten samt längst ner i mitten på sidan, Skriv handläggarens rotel, t.ex. H2, längst till höger högst upp samt längst till höger längst ner. Skriv ärendemening samt namn på person och/eller kort om vad ärendet gäller (och vilket land det gäller, om det är sekretessbelagt i ärendemeningen). Gäller ärendet flera personer och/eller åtgärder, ska samtliga personer/åtgärder finnas nämnda på aktkappan. Har hänvisning till tidigare ärende/-n gjorts i fältet Ärendereferens ska samma hänvisning även göras på aktkappan.

Diarienumret fylls i på lottningslistan, rätt ärendekod anges i handläggarens kolumn. Observera att brådskanke ärenden som ex. 23 § ska hanteras skyndsamt och därför inte ska läggas i facken utan ges direkt till handläggaren.

Avsluta ärenden

Lagd till handlingarna

I de flesta fall avslutas ärenden i JuBC-diariet genom ett beslut om att lägga ärendet till handlingarna, detta kan göras av handläggare eller kanslist. Detta sker genom att akterna rensas från allt som inte är aktbilagerat såsom promemorior och kom-ihåg-lappar. Aktbilagorna ska kontrolleras mot diariet. Stämpla sista aktbilagan med "lagd till handlingarna" och signera i stämpeln. Även arkivaktkappan stämplas med samma datum. Sedan ska ärendet avslutas i Klaradia. Klicka på ärenderubriken och välj *Redigera egenskaper*. Registrera *avslutsdatum* (detsamma som angetts i sin notering/stämpel) och *avslutstyp* Lagd till handlingarna. Ändra status från *Pågående* till *Avslutat*.

Regeringsbeslut

I vissa fall avslutas ärenden i JuBC-diariet genom regeringsbeslut. Avslut genom regeringsbeslut sker på motsvarande sätt som när man avslutar ärenden genom beslut om Lagd till handlingarna. Handläggaren/kanslist rensar och gör i ordning akten på samma sätt och anger att ärendet ska avslutas med regeringsbeslutet. Regeringsbeslutet bör redan vara registrerat i diariet (se annars punkten *Hantering och expediering av regeringsbeslut*). Kontrollera att beslutet är registrerat som Regeringsbeslut och inte som Regeringsbeslut (delvis). Ändra annars i dokumentkortet. Ändra status i ärendekortet från *Pågående* till *Avslutat* om det är ett JuBC-ärende. Lämna status som pågående om det är ett Ju-ärende (dessa avslutas av Ju Registratör när akten kommer till dem). På aktkappan sätts, istället för Lagd till handlingarna-stämpeln, en stämpel med texten *Regeringsbeslut*. Stämpeln finns i postrummet. I stämpeln ska stå datum för när regeringsbeslutet togs. Du fyller sedan för hand i regeringsbeslutets ärendenummer t.ex. *II:3*. Ärendenummer framgår av den slutliga ärendeförteckningen för aktuellt datum, det bör också framgå under beslutsfliken i Klaradia, se annars punkten *Hantering och expediering av regeringsbeslut*.

Regeringskanslibeslut (departementsprotokoll)

Emellanåt avslutas JuBC-ärenden genom regeringskanslibeslut (departementsprotokoll). Kontrollera att beslutet är registrerat som Regeringskanslibeslut och inte som Regeringskanslibeslut (delvis). Ändra annars i dokumentkortet. Ändra status i ärendekortet från *Pågående* till *Avslutat*. På aktkappan sätts, istället för Lagd till handlingarna-stämpeln, en stämpel med texten *Departementsprotokoll*. Stämpeln finns i postrummet. I stämpeln ska stå datum för när regeringskanslibeslutet togs. Du fyller sedan för hand i departementsprotokollets paragrafnummer.

Överlämnande

Det förekommer även, om än sällan, att JuBC-ärenden avslutas genom överlämnande. Överlämnande kan endast komma ifråga i de fall som ett ärende överlämnas inom Regeringskansliet. Om ärendet överlämnas inom departementet till en annan enhet så avslutas inte ärendet, det lottas bara över. Om ärendet däremot överlämnas till ett annat departement avslutas ärendet med avslutstypen "Överlämnande". Ibland krävs ett beslut, rådgör i så fall med ansvarig handläggare. Finns även andra typer av överlämnande, se ex JuBC2019/00024. Spara i dessa fall kopia på beslut i vår akt och arkivera. Överlämnande registreras i diariet som överlämnande i rullistan 'Avslutstyp'. Ange i kommentarsfältet till vilket departement som ärendet överlämnats. Eftersom ärendet överlämnas bevaras inga handlingar hos BIRS. Ett alternativ är att spara beslutet och arkivera detta vid de tillfällen då man avslutar ärendet, skicka med ett beslut till departementet som tar över ärendet.

Makulera ärenden

När ett ärende ska makuleras, börja med att gå in varje dokument och makulera det separat. Klicka på dokumentet så att dokumentkortet öppnas. Finns det bifogade filer måste dessa tas bort. Det gör du genom att högerklicka på de tre punkterna till höger om filens rubrik. När filen är raderad, ändra dokumentnamnet från det befintliga till "Makulerat dokument". Välj sedan "Redigera egenskaper" (via pilen till höger om dokumentnamnet) och ändra status från "Diarieförd" till "Makulerad". Gör detta med samtliga dokument i ärendet. Gå därefter till ärendekortet och välj "Redigera egenskaper" (också via pilen till höger om namnet). Ändra ärendemening från den befintliga till "Makulerat ärende" + anledningen till att ärendet makuleras (t.ex. "infört i fel diarium" "dubbelregistrering"). Ändra aktivitetskategori från den befintliga till "0. – Felregistrerade poster". Ändra slutligen status från "P - Pågående" till "M - Makulerat". Makulerade ärenden finns inte längre så påföljande avsnitt om arkivering m.m. gäller inte dessa.

Bilaga 3.2

Regeringskansliet

2023-11-09
SB2023/00985

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Vissa förvaltningsärenden

Härmed överlämnas en promemoria från Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Katrin Hollunger-Wägnert, Justitiedepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-11-09

Justitiedepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Vissa förvaltningsärenden

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i utskottets promemoria (s. 16) att flera av de genomgångna ärendena i vilka det inte fattats ett regeringsbeslut hade avslutats genom beslut att lägga ärendet till handlingarna och inte genom ett avskrivningsbeslut (jfr svar på fråga 3)?

Utlämningsärenden som återkallas ska i fortsättningen avslutas genom ett beslut att skriva av ärendet. Enheten kommer att se över rutinerna för att säkerställa att återkallade ärenden avslutas på ett enhetligt sätt, dvs. genom ett avskrivningsbeslut.

2. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i utskottets promemoria (s. 16) att vissa av de genomgångna ärendena skrevs av från vidare handläggning flera månader, och i ett fall mer än ett år, efter det att den faktiska ärendehandläggningen hade avslutats hos departementet (jfr svar på fråga 4)?

Det krävs vanligen en tids avvaktan på att inget ytterligare tillförs ärendet innan det kan avslutas. Arbetet med att avsluta ärenden innefattar dessutom en genomgång av akten. Även rutinerna för avslut av ärenden kommer att ses över.

Bilaga 4.1

Bilaga 4.1. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, 2014/15–2022/23

I tabellerna nedan presenteras uppgifter över antal och andel fördröjda interpellationssvar per statsråd från riksmötet 2014/15 till och med riksmötet 2022/23. Uppgifterna avser de interpellationer som besvarats i debatt, dvs. som inte blivit återtagna eller lämnats obesvarade, och är sorterade efter störst antal besvarade interpellationer. Samtliga uppgifter kommer från kammarkansliets statistik över interpellationer.

Tabell 1. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2014/15

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Magdalena Andersson	122	98	80%	62	51%
Anna Johansson	62	38	61%	12	19%
Ylva Johansson	48	18	38%	4	8%
Margot Wallström	44	28	64%	19	43%
Anders Ygeman	41	20	49%	4	10%
Morgan Johansson	40	18	45%	10	25%
Åsa Romson	37	15	41%	4	11%
Mehmet Kaplan	34	13	38%	6	18%
Mikael Damberg	32	20	63%	8	25%
Sven-Erik Bucht	31	13	42%	2	6%
Gabriel Wikström	28	20	71%	10	36%
Gustav Fridolin	27	9	33%	5	19%
Annika Strandhäll	21	12	57%	5	24%
Peter Hultqvist	20	7	35%	3	15%
Ardalan Shekarabi	18	13	72%	6	33%
Åsa Regnér	16	12	75%	6	38%
Alice Bah Kuhnke	14	2	14%	0	0%
Aida Hadzialic	11	1	9%	0	0%
Helene Hellmark Knutsson	9	1	11%	0	0%
Isabella Lövin	9	4	44%	3	33%
Per Bolund	9	3	33%	2	22%
Ibrahim Baylan	7	3	43%	3	43%
Kristina Persson	3	2	67%	1	33%
Stefan Löfven	1	1	100%	0	0%
Total	684	371	54%	175	26%

Tabell 2. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2015/16

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Magdalena Andersson	81	29	36%	1	1%
Ylva Johansson	66	24	36%	5	8%
Anna Johansson	65	29	45%	5	8%
Sven-Erik Bucht	47	22	47%	9	19%
Anders Ygeman	46	28	61%	14	30%
Margot Wallström	42	12	29%	3	7%
Morgan Johansson	39	21	55%	8	23%
Peter Hultqvist	38	3	8%	2	5%
Mikael Damberg	29	9	31%	1	3%
Alice Bah Kuhnke	25	8	32%	0	0%
Åsa Romson ¹	24	9	38%	3	13%
Annika Strandhäll	23	9	39%	3	13%
Gabriel Wikström	23	5	22%	1	4%
Åsa Regnér	23	18	78%	3	13%
Ardalan Shekarabi	21	9	43%	3	14%
Gustav Fridolin	14	1	7%	0	0%
Helene Hellmark Knutsson	14	7	50%	2	14%
Mehmet Kaplan ²	14	1	7%	0	0%
Ibrahim Baylan	13	6	46%	1	8%
Per Bolund	13	1	8%	1	8%
Aida Hadzialic ³	11	3	27%	0	0%
Isabella Lövin	10	6	60%	1	10%
Peter Eriksson ⁴	10	4	40%	0	0%
Karolina Skog ⁵	9	0	0%	0	0%
Ann Linde ⁶	2	1	50%	1	50%
Anna Ekström ⁷	1	1	100%	1	100%
Kristina Persson ⁸	0	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Total	703	267	38%	68	10%

¹ Klimat- och miljöminister till och med 2016-05-25

² Statsråd till och med 2016-04-18

³ Statsråd till och med 2016-08-15

⁴ Statsråd från och med 2016-05-25

⁵ Miljöminister från och med 2016-05-25

⁶ Statsråd från och med 2016-05-25

⁷ Statsråd från och med 2016-09-13

⁸ Statsråd till och med 2016-05-25

Tabell 3. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2016/17

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Magdalena Andersson	48	8	17%	2	4%
Ylva Johansson	46	21	46%	5	11%
Anna Johansson ⁹	42	15	36%	3	7%
Margot Wallström	40	23	58%	12	30%
Morgan Johansson	39	26	67%	13	33%
Anders Ygeman ¹⁰	38	20	53%	4	11%
Karolina Skog	36	14	39%	9	25%
Annika Strandhäll	24	12	50%	3	13%
Peter Eriksson	23	16	70%	7	30%
Sven-Erik Bucht	22	7	32%	5	23%
Mikael Damberg	21	9	43%	4	19%
Åsa Regnér	21	4	19%	0	0%
Gabriel Wikström ¹¹	19	12	63%	9	47%
Alice Bah Kuhnke	18	8	44%	1	6%
Peter Hultqvist	17	0	0%	0	0%
Ardalan Shekarabi	13	3	23%	1	8%
Gustav Fridolin	10	7	70%	2	20%
Helene Hellmark Knutsson	9	2	22%	0	0%
Ann Linde	8	4	50%	2	25%
Per Bolund	8	0	0%	0	0%
Ibrahim Baylan	7	2	29%	0	0%
Isabella Lövin	7	1	14%	1	14%
Anna Ekström	6	2	33%	0	0%
Tomas Eneroth ¹²	6	6	100%	0	0%
Heléne Fritzon ¹³	2	1	50%	1	50%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Total	530	223	42%	84	16%

⁹ Statsråd till och med 2017-07-27

¹⁰ Statsråd till och med 2017-07-27

¹¹ Statsråd till och med 2017-07-27

¹² Statsråd från och med 2017-07-27

¹³ Statsråd från och med 2017-07-27

Tabell 4. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2017/18

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Tomas Eneroth	63	18	29%	9	14%
Morgan Johansson	59	50	85%	34	58%
Annika Strandhäll	49	36	73%	18	37%
Sven-Erik Bucht	32	9	28%	4	13%
Heléne Fritzon	30	17	57%	7	23%
Karolina Skog	29	9	31%	7	24%
Margot Wallström	29	2	7%	1	3%
Magdalena Andersson	27	15	55%	7	26%
Alice Bah Kuhnke	24	14	58%	6	25%
Ylva Johansson	23	0	0%	0	0%
Mikael Damberg	18	10	55%	4	22%
Gustav Fridolin	17	13	76%	9	53%
Ardalan Shekarabi	16	6	38%	4	25%
Peter Hultqvist	15	2	13%	1	7%
Peter Eriksson	11	7	64%	4	36%
Ibrahim Baylan	9	5	55%	1	11%
Per Bolund	9	2	22%	0	0%
Åsa Regnér ¹⁴	7	2	29%	0	0%
Helene Hellmark Knutsson	6	3	50%	0	0%
Ann Linde	5	0	0%	0	0%
Anna Ekström	5	3	60%	1	20%
Isabella Lövin	4	0	0%	0	0%
Lena Hallengren ¹⁵	3	3	100%	1	33%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Total	490	226	46%	118	24%

¹⁴ Åsa Regnér entledigades som statsråd den 8 mars 2018

¹⁵ Lena Hallengren tillträdde som statsråd den 8 mars 2018

Tabell 5. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2018/19

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Magdalena Andersson	38	29	76%	16	42%
Morgan Johansson	35	21	60%	15	43%
Tomas Eneroth	23	7	30%	5	22%
Anna Ekström	22	6	27%	3	14%
Lena Hallengren	22	8	36%	3	14%
Margot Wallström	16	7	44%	0	0%
Mikael Damberg	16	11	69%	3	19%
Isabella Lövin	12	8	67%	5	42%
Jennie Nilsson	10	2	20%	1	10%
Annika Strandhäll	9	9	100%	0	0%
Amanda Lind	8	0	0%	0	0%
Per Bolund	8	1	13%	0	0%
Ylva Johansson	8	0	0%	0	0%
Anders Ygeman	6	1	17%	1	17%
Ardalan Shekarabi	6	1	17%	0	0%
Peter Hultqvist	6	0	0%	0	0%
Peter Eriksson	5	0	0%	0	0%
Ann Linde	4	1	25%	0	0%
Ibrahim Baylan	4	0	0%	0	0%
Matilda Ernkrans	3	1	33%	1	33%
Anna Hallberg ¹⁶	1	1	100%	0	0%
Hans Dahlgren	1	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Åsa Lindhagen	0	0	0%	0	0%
Total	263	114	43%	53	20%

¹⁶ Anna Hallberg blev statsråd först riksmötet 19/20 men tilldelades en interpellation som inkom sent under riksmötet 2018/19 och ställdes till Ann Linde som då blev utrikesminister.

Tabell 6. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2019/20

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Morgan Johansson	47	30	64%	13	28%
Tomas Eneroth	45	9	20%	1	2%
Magdalena Andersson	35	28	80%	18	51%
Ann Linde	32	17	53%	3	9%
Lena Hallengren	30	16	53%	6	20%
Mikael Damberg	28	5	18%	1	4%
Isabella Lövin	23	18	78%	9	39%
Anna Ekström	19	6	32%	0	0%
Eva Nordmark	19	9	47%	1	5%
Ibrahim Baylan	16	4	25%	0	0%
Jennie Nilsson	16	7	44%	1	6%
Per Bolund	15	0	0%	0	0%
Ardalan Shekarabi	11	1	9%	0	0%
Amanda Lind	10	1	10%	0	0%
Anders Ygeman	10	3	30%	1	10%
Peter Eriksson	10	7	70%	2	20%
Anna Hallberg	9	4	44%	2	22%
Matilda Ernkrans	5	0	0%	0	0%
Peter Hultqvist	5	0	0%	0	0%
Åsa Lindhagen	5	1	20%	0	0%
Lena Micko	3	1	33%	1	33%
Hans Dahlgren	1	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Total	394	167	42%	59	15%

Tabell 7. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2020/21

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Tomas Eneroth	85	27	32%	8	9%
Mikael Damberg	60	36	60%	11	18%
Morgan Johansson	60	29	48%	5	8%
Magdalena Andersson	59	37	63%	15	25%
Lena Hallengren	53	28	53%	16	30%
Ibrahim Baylan	52	21	40%	11	21%
Ann Linde	51	30	59%	4	8%
Per Bolund	51	33	65%	17	33%
Eva Nordmark	40	34	85%	19	48%
Amanda Lind	39	1	3%	0	0%
Märta Stenevi	35	6	17%	1	3%
Anders Ygeman	32	6	19%	5	16%
Jennie Nilsson	31	19	61%	12	39%
Anna Ekström	28	8	29%	3	11%
Isabella Lövin	22	18	82%	14	64%
Åsa Lindhagen	15	3	20%	3	20%
Ardalan Shekarabi	14	10	71%	2	14%
Peter Hultqvist	13	0	0%	0	0%
Matilda Ernkrans	8	0	0%	0	0%
Anna Hallberg	7	1	14%	0	0%
Lena Micko	6	1	17%	1	17%
Per Olsson Fridh	6	5	83%	4	67%
Hans Dahlgren	1	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Total	768	353	46%	151	20%

Tabell 8. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2021/22

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Morgan Johansson	60	50	83%	36	60%
Tomas Eneroth	46	14	30%	6	13%
Anders Ygeman	34	13	38%	7	21%
Mikael Damberg	31	21	68%	10	32%
Khashayar Farmanbar ¹⁷	27	13	48%	2	7%
Annika Strandhäll ¹⁸	25	17	68%	7	28%
Lena Hallengren	25	5	20%	1	4%
Anna-Caren Säterberg ¹⁹	24	8	33%	1	4%
Ann Linde	20	16	80%	7	35%
Karl-Petter Thorwaldsson ²⁰	15	3	20%	0	0%
Jeanette Gustafsdotter ²¹	13	1	8%	0	0%
Johan Danielsson ²²	13	1	8%	0	0%
Ibrahim Baylan	12	9	75%	0	0%
Lina Axelsson Kihlblom ²³	12	3	25%	3	25%
Eva Nordmark	10	3	30%	2	20%
Anna Ekström	5	1	20%	1	20%
Per Bolund	5	3	60%	0	0%
Peter Hultqvist	5	0	0%	0	0%
Ida Karkiainen ²⁴	4	2	50%	0	0%
Matilda Ernkrans	4	3	75%	0	0%
Max Elger ²⁵	4	0	0%	0	0%
Anna Hallberg	3	1	33%	1	33%
Märta Stenevi	3	0	0%	0	0%
Ardalan Shekarabi	2	0	0%	0	0%
Magdalena Andersson	2	2	100%	1	50%
Lena Micko	1	0	0%	0	0%
Amanda Lind	0	0	0%	0	0%
Hans Dahlgren	0	0	0%	0	0%
Per Olsson Fridh	0	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Åsa Lindhagen	0	0	0%	0	0%
Total	405	189	47%	85	21%

Kommentar: De statsråd som framgår på gråmarkerade rader avslutade sina statsrådsuppdrag den 30 november 2021.

¹⁷ Tillträdde som statsråd 2021-11-30
¹⁸ Tillträdde som statsråd 2021-11-30
¹⁹ Tillträdde som statsråd 2021-11-30
²⁰ Tillträdde som statsråd 2021-11-30
²¹ Tillträdde som statsråd 2021-11-30
²² Tillträdde som statsråd 2021-11-30
²³ Tillträdde som statsråd 2021-11-30
²⁴ Tillträdde som statsråd 2021-11-30
²⁵ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

Tabell 9. Fördröjda interpellationssvar per statsråd, riksmötet 2022/23

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Andreas Carlson	42	7	17%	0	0%
Ebba Busch	32	19	59%	11	34%
Romina Pourmokhtari	32	18	56%	9	28%
Gunnar Strömmer	28	20	71%	6	21%
Lotta Edholm	27	2	7%	2	7%
Peter Kullgren	24	12	50%	3	13%
Johan Pehrson	23	14	61%	8	35%
Anna Tenje	22	7	32%	3	14%
Maria Malmer Stenergard	21	7	33%	4	19%
Elisabeth Svantesson	17	14	82%	10	59%
Erik Slottnér	15	9	60%	7	47%
Paulina Brandberg	14	0	0%	0	0%
Tobias Billström	13	5	38%	3	23%
Acko Ankarberg Johansson	11	4	36%	2	18%
Mats Persson	11	4	36%	0	0%
Camilla Waltersson Grönvall	10	5	50%	3	30%
Parisa Liljestrand	8	2	25%	0	0%
Jakob Forssmed	8	1	13%	0	0%
Pål Jonson	5	2	40%	0	0%
Johan Forssell	4	2	50%	2	50%
Niklas Wykman	4	0	0%	0	0%
Carl-Oskar Bohlin	2	0	0%	0	0%
Jessika Roswall	1	0	0%	0	0%
Total	374	154	41%	73	20%

Bilaga 4.2

Bilaga 4.2. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, 2014/15–2022/23

I tabellerna nedan presenteras uppgifter över antal och andel fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd från riksmötet 2014/15 till och med riksmötet 2022/23. Uppgifterna avser de skriftliga frågor som besvarats, dvs. som inte blivit återtagna eller lämnats obesvarade, och är sorterade efter störst antal besvarade skriftliga frågor. Samtliga uppgifter kommer från kammarkansliets statistik över skriftliga frågor.

Tabell 1. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2014/15

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Margot Wallström	91	31	34%	1	1%
Anna Johansson	71	13	18%	1	1%
Magdalena Andersson	70	14	20%	7	10%
Morgan Johansson	59	8	14%	1	2%
Gabriel Wikström	50	8	16%	0	0%
Anders Ygeman	48	8	17%	0	0%
Sven-Erik Bucht	37	9	24%	0	0%
Åsa Regnér	36	11	31%	0	0%
Åsa Romson	35	4	11%	2	6%
Peter Hultqvist	34	0	0%	0	0%
Mikael Damberg	30	10	33%	0	0%
Ylva Johansson	30	4	13%	0	0%
Ardalan Shekarabi	24	8	33%	3	13%
Gustav Fridolin	24	1	4%	0	0%
Mehmet Kaplan	23	4	17%	1	4%
Isabella Lövin	23	3	13%	0	0%
Per Bolund	23	5	22%	1	4%
Helene Hellmark Knutsson	21	0	0%	0	0%
Annika Strandhäll	16	0	0%	0	0%
Alice Bah Kuhnke	16	0	0%	0	0%
Ibrahim Baylan	9	1	11%	0	0%
Aida Hadzialic	8	0	0%	0	0%
Kristina Persson	7	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Total	785	142	18%	17	2%

Tabell 2. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2015/16

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Anders Ygeman	159	34	21%	0	0%
Morgan Johansson	149	23	15%	0	0%
Margot Wallström	141	45	32%	7	5%
Anna Johansson	126	30	24%	3	2%
Sven-Erik Bucht	108	16	15%	0	0%
Gabriel Wikström	104	15	14%	4	4%
Magdalena Andersson	83	12	14%	0	0%
Ylva Johansson	75	5	7%	0	0%
Åsa Romson ¹	74	3	4%	0	0%
Åsa Regnér	60	15	25%	2	3%
Mikael Damberg	59	14	24%	3	5%
Peter Hultqvist	51	0	0%	0	0%
Alice Bah Kuhnke	47	1	2%	0	0%
Isabella Lövin	46	18	39%	0	0%
Helene Hellmark Knutsson	37	3	8%	1	3%
Gustav Fridolin	37	2	5%	0	0%
Ardalan Shekarabi	36	4	11%	0	0%
Mehmet Kaplan ²	32	4	13%	0	0%
Karolina Skog ³	26	11	42%	6	23%
Annika Strandhäll	25	3	12%	0	0%
Aida Hadzialic ⁴	25	0	0%	0	0%
Per Bolund	23	2	9%	0	0%
Ibrahim Baylan	17	2	12%	0	0%
Peter Eriksson ⁵	15	7	47%	0	0%
Ann Linde ⁶	4	0	0%	0	0%
Kristina Persson ⁷	3	2	67%	0	0%
Anna Ekström ⁸	1	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Total	1563	271	17%	26	2%

¹ Klimat- och miljöminister till och med 2016-05-25² Statsråd till och med 2016-04-18³ Miljöminister från och med 2016-05-25⁴ Statsråd till och med 2016-08-15⁵ Statsråd från och med 2016-05-25⁶ Statsråd från och med 2016-05-25⁷ Statsråd till och med 2016-05-25⁸ Statsråd från och med 2016-09-13

Tabell 3. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2016/17

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Morgan Johansson	197	32	16%	0	0%
Anders Ygeman ⁹	164	22	13%	1	1%
Margot Wallström	161	67	42%	0	0%
Magdalena Andersson	139	20	14%	1	1%
Gabriel Wikström ¹⁰	137	26	19%	0	0%
Anna Johansson ¹¹	115	15	13%	0	0%
Sven-Erik Bucht	99	20	20%	0	0%
Ylva Johansson	95	12	13%	0	0%
Karolina Skog	93	15	16%	0	0%
Åsa Regnér	82	27	33%	0	0%
Peter Eriksson	78	19	24%	3	4%
Annika Strandhäll	73	16	22%	0	0%
Ardalan Shekarabi	63	18	29%	2	3%
Mikael Damberg	59	12	20%	0	0%
Peter Hultqvist	58	2	3%	2	3%
Isabella Lövin	43	15	35%	0	0%
Helene Hellmark Knutsson	43	10	23%	0	0%
Alice Bah Kuhnke	38	1	3%	0	0%
Gustav Fridolin	37	1	3%	0	0%
Ann Linde	28	1	4%	0	0%
Thomas Eneroth ¹²	28	3	11%	1	4%
Per Bolund	21	6	29%	4	19%
Anna Ekström	19	1	5%	0	0%
Ibrahim Baylan	18	2	11%	0	0%
Heléne Fritzon ¹³	11	4	36%	3	27%
Stefan Löfven	1	0	0%	0	0%
Totalt	1900	367	19%	17	1%

⁹ Statsråd till och med 2017-07-27

¹⁰ Statsråd till och med 2017-07-27

¹¹ Statsråd till och med 2017-07-27

¹² Statsråd från och med 2017-07-27

¹³ Statsråd från och med 2017-07-27

Tabell 4. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2017/18

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Morgan Johansson	269	84	31%	26	10%
Annika Strandhäll	157	43	27%	2	1%
Tomas Eneroth	142	17	12%	2	1%
Margot Wallström	136	17	13%	0	0%
Heléne Fritzon	126	18	14%	0	0%
Ylva Johansson	93	2	2%	0	0%
Sven-Erik Bucht	92	34	37%	1	1%
Magdalena Andersson	91	14	15%	0	0%
Karolina Skog	64	16	25%	0	0%
Mikael Damberg	63	14	22%	0	0%
Peter Eriksson	54	22	41%	5	9%
Peter Hultqvist	41	4	10%	1	2%
Helene Hellmark Knutsson	40	9	23%	0	0%
Gustav Fridolin	37	7	19%	0	0%
Isabella Lövin	36	5	14%	0	0%
Ardalan Shekarabi	32	6	19%	0	0%
Åsa Regnér	32	9	28%	2	6%
Alice Bah Kuhnke	30	0	0%	0	0%
Per Bolund	24	4	17%	0	0%
Ibrahim Baylan	21	7	33%	0	0%
Ann Linde	19	12	63%	0	0%
Lena Hallengren ¹⁴	18	0	0%	0	0%
Anna Ekström	16	1	6%	0	0%
Stefan Löfven	2	1	50%	0	0%
Totalt	1 635	346	21%	39	2%

¹⁴ Statsråd fr.o.m. den 8 mars 2018

Tabell 5. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2018/19

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Morgan Johansson	106	23	22%	0	0%
Tomas Eneroth	102	6	6%	1	1%
Mikael Damberg	97	17	18%	3	3%
Margot Wallström	90	11	12%	0	0%
Lena Hallengren	80	8	10%	2	3%
Magdalena Andersson	76	12	16%	2	3%
Jennie Nilsson	71	8	11%	2	3%
Anders Ygeman	46	4	9%	0	0%
Isabella Lövin	41	4	10%	0	0%
Anna Ekström	30	0	0%	0	0%
Amanda Lind	28	0	0%	0	0%
Per Bolund	26	5	19%	3	12%
Ibrahim Baylan	25	1	4%	0	0%
Ardalan Shekarabi	22	2	9%	2	9%
Matilda Ernkrans	19	0	0%	0	0%
Ylva Johansson	17	0	0%	0	0%
Peter Hultqvist	16	0	0%	0	0%
Annika Strandhäll	16	4	25%	0	0%
Peter Eriksson	16	5	31%	0	0%
Ann Linde ¹⁵	11	4	36%	0	0%
Åsa Lindhagen	11	0	0%	0	0%
Hans Dahlgren	1	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Totalt	947	114	12%	15	2%

¹⁵ Utrikesminister fr.o.m. 10 september 2019. Övertog och besvarade tre fördröjda skriftliga frågor från Margot Wallström.

5 (9)

Tabell 6. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2019/20

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Lena Hallengren	324	68	21%	9	3%
Ann Linde	265	18	7%	0	0%
Tomas Eneroth	212	25	12%	3	1%
Morgan Johansson	194	43	22%	12	6%
Mikael Damberg	162	36	22%	14	9%
Magdalena Andersson	132	24	18%	5	4%
Ibrahim Baylan	112	19	17%	0	0%
Jennie Nilsson	104	12	12%	1	1%
Anders Ygeman	90	8	9%	0	0%
Isabella Lövin	78	31	40%	2	3%
Anna Ekström	64	7	11%	1	2%
Peter Eriksson	60	14	23%	0	0%
Amanda Lind	59	1	2%	0	0%
Eva Nordmark	55	3	5%	0	0%
Ardalan Shekarabi	44	5	11%	2	5%
Per Bolund	36	4	11%	3	8%
Lena Micko	34	3	9%	0	0%
Peter Hultqvist	33	0	0%	0	0%
Anna Hallberg	29	1	3%	0	0%
Matilda Ernkrans	26	3	12%	0	0%
Åsa Lindhagen	19	0	0%	0	0%
Hans Dahlgren	4	1	25%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Annika Strandhäll	0	0	0%	0	0%
Total	2136	326	15%	52	2%

Tabell 7. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2020/21

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Lena Hallengren	476	39	8%	6	1%
Ann Linde	386	23	6%	1	0%
Morgan Johansson	351	76	22%	12	3%
Mikael Damberg	279	40	14%	9	3%
Tomas Eneroth	248	22	9%	4	2%
Magdalena Andersson	191	19	10%	6	3%
Anders Ygeman	191	3	2%	0	0%
Ibrahim Baylan	177	26	15%	0	0%
Jennie Nilsson	168	16	10%	0	0%
Per Bolund	163	40	25%	2	1%
Anna Ekström	149	5	3%	0	0%
Amanda Lind	121	0	0%	0	0%
Ardalan Shekarabi	118	19	16%	1	1%
Eva Nordmark	83	8	10%	1	1%
Isabella Lövin	83	8	10%	0	0%
Anna Hallberg	53	6	11%	0	0%
Per Olsson Fridh	51	1	2%	0	0%
Peter Hultqvist	49	0	0%	0	0%
Matilda Ernkrans	49	1	2%	0	0%
Åsa Lindhagen	47	0	0%	0	0%
Märta Stenevi	46	0	0%	0	0%
Lena Micko	44	1	2%	0	0%
Peter Eriksson	24	1	4%	0	0%
Hans Dahlgren	2	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	1	0	0%	0	0%
Total	3 550	354	10%	42	1%

Tabell 8. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2021/22

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Andel fördröjda mer än 14 dagar
Morgan Johansson	272	23	8%	7	3%
Ann Linde	218	5	2%	0	0%
Lena Hallengren	195	2	1%	0	0%
Tomas Eneroth	155	11	7%	5	3%
Anders Ygeman	103	5	5%	0	0%
Mikael Damberg	100	1	1%	0	0%
Khashayar Farmanbar ¹⁶	99	8	8%	0	0%
Annika Strandhäll ¹⁷	93	17	18%	0	0%
Anna-Caren Säterberg ¹⁸	81	4	5%	0	0%
Karl-Petter Thorwaldsson ¹⁹	62	16	26%	0	0%
Lina Axelsson Kihlblom ²⁰	50	3	6%	1	2%
Anna Ekström	45	2	4%	0	0%
Peter Hultqvist	41	0	0%	0	0%
Ardalan Shekarabi	40	6	15%	0	0%
Matilda Ernkrans	40	2	5%	0	0%
Ibrahim Baylan	38	3	8%	0	0%
Jeanette Gustafsdotter ²¹	34	0	0%	0	0%
Eva Nordmark	33	3	9%	0	0%
Max Elger ²²	27	0	0%	0	0%
Johan Danielsson ²³	25	3	12%	0	0%
Anna Hallberg	21	0	0%	0	0%
Märta Stenevi	17	0	0%	0	0%
Ida Karkiainen ²⁴	16	0	0%	0	0%
Magdalena Andersson	15	0	0%	0	0%
Per Bolund	10	4	40%	0	0%
Amanda Lind	9	0	0%	0	0%
Åsa Lindhagen	7	0	0%	0	0%
Per Olsson Fridh	5	0	0%	0	0%
Lena Micko	3	0	0%	0	0%
Hans Dahlgren	1	0	0%	0	0%
Stefan Löfven	0	0	0%	0	0%
Total	1855	118	6%	13	1%

Kommentar: De statsråd som framgår på grämarkerade rader avslutade sina statsrådsuppdrag den 30 november 2021.

¹⁶ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

¹⁷ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

¹⁸ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

¹⁹ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

²⁰ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

²¹ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

²² Tillträdde som statsråd 2021-11-30

²³ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

²⁴ Tillträdde som statsråd 2021-11-30

Tabell 9. Fördröjda svar på skriftliga frågor per statsråd, riksmötet 2022/23

Statsråd	Antal besvarade	Antal fördröjda	Andel fördröjda	Antal fördröjda mer än 14 dagar	Antal fördröjda mer än 14 dagar
Andreas Carlson	109	2	2%	0	0%
Tobias Billström	91	1	1%	0	0%
Ebba Busch	88	7	8%	0	0%
Romina Pourmokhtari	74	8	11%	0	0%
Gunnar Strömmer	66	5	8%	2	3%
Paulina Brandberg	58	4	7%	1	2%
Elisabeth Svantesson	52	3	6%	1	2%
Peter Kullgren	47	1	2%	0	0%
Lotta Edholm	46	1	2%	0	0%
Mats Persson	38	2	5%	1	3%
Acko Ankarberg Johansson	37	0	0%	0	0%
Johan Pehrson	36	5	14%	0	0%
Jakob Forssmed	33	0	0%	0	0%
Camilla Waltersson Grönvall	28	4	14%	0	0%
Parisa Liljestrand	26	0	0%	0	0%
Erik Slottnér	26	1	4%	0	0%
Pål Jonson	22	0	0%	0	0%
Anna Tenje	22	0	0%	0	0%
Johan Forssell	23	1	4%	0	0%
Maria Malmer Stenergård	23	1	4%	0	0%
Niklas Wykman	17	0	0%	0	0%
Carl-Oskar Bohlin	13	0	0%	0	0%
Jessika Roswall	2	0	0%	0	0%
Total	977	46	5%	5	1%

Bilaga 4.3

Regeringskansliet

2023-10-12
SB2023/01011

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Svarstider på interpellationer och skriftliga frågor

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunniga
Linnéa Sundqvist Kahles, Statsrådsberedningen.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-12

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Svarstider på interpellationer och skriftliga frågor

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. En redogörelse önskas för vilka åtgärder som vidtagits, efter införandet av schemaläggning av interpellationssvar under riksmötet 2015/16, för att undvika fördröjda interpellationssvar.

I juni 2020 publicerade Regeringskansliet, efter samråd med riksdagens centralkansli, en ny promemoria, SB PM 2020:2 Interpellationer, skriftliga frågor och information till riksdagen. Promemorian innehåller bl.a. riktlinjer för hur interpellationssvar ska utformas och översändas till riksdagen samt en redogörelse för gällande tidsfrister för besvarande av interpellationer. I promemorian anges att departementen behöver hålla noggrann kontroll över tidsfristerna och att skäl för fördröjning exempelvis kan vara arbetsanhopning eller utlandsresa.

Riksdagsförvaltningens rapporter med statistik över interpellationer under ett riksmöte innehåller bl.a. uppgifter om andel besvarade och fördröjda interpellationer per statsråd. Statistiken föredras i regel vid möten med dels departementens expeditionsschefer, dels de samordnande statssekreterarna. Vid dessa möten uppmärksammas vilka statsråd som har störst andel fördröjda interpellationssvar.

Sedan några år tillbaka behandlas statistiken för respektive statsråd även vid de enskilda årliga uppföljningsdialogerna som Statsrådsberedningen har med departementen. I de fall ett statsråd har en stor andel fördröjda

interpellationssvar ställs frågor kring hur departementet arbetar för att fler interpellationer ska besvaras i tid.

2. Vilka ytterligare kommentarer ger denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga 5.1

Regeringskansliet2023-10-05
SB2023/00986**Statsrådsberedningen**
Rättschefen**Konstitutionsutskottet**
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed överlämnas nio promemorior från Statsrådsberedningen
Försvarsdepartementet, Socialdepartementet, Finansdepartementet,
Utbildningsdepartementet, Klimat- och näringslivsdepartementet,
Kulturdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet och Landsbygds-
och infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är rättssakkunniga
Linnéa Sundqvist Kahles, Statsrådsberedningen, expeditions- och rättschefen
Maria Diamant, Försvarsdepartementet, expeditionschefen Andreas Krantz,
Socialdepartementet, expeditions- och rättschefen Magnus Bengtson,
Finansdepartementet, expeditionschefen Katarina Back,
Utbildningsdepartementet, expeditionschefen Annica Sandberg,
Klimat- och näringslivsdepartementet, expeditions- och rättschefen
Ida Wettervik, Kulturdepartementet, expeditionschefen Kerstin Bynander,
Arbetsmarknadsdepartementet, och expeditionschefen Fredrik Ahlén,
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Per Hall

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 1–4 och 6 i rubricerat ärende såvitt avser Statsrådsberedningens ansvarsområde.

1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?

2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?

3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som avses i respektive förordning ovan?

4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller upphäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?

Förordningen (2012:409) om statsbidrag för verksamhet som belyser EU:s framtidsfrågor

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2014.

Det övervägs om förordningen kan upphävas.

6. *Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?*

Promemorian ger inte anledning till några upplysningar eller kommentarer i övrigt.

Försvarsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1–4 och 6 i rubricerat ärende såvitt avser Försvarsdepartementets ansvarsområde.

1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?

2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?

3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som avses i respektive förordning ovan?

4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller upphäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?

Förordningen (2013:880) om statsbidrag till organisationer som stöder veteransoldater och deras anhöriga

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Försvarsmakten har medel tilldelats som kan disponeras för statligt stöd enligt förordningen (se anslaget 1:1, anslagsposten 1 Förbandsverksamhet och beredskap, punkten 7).

6. Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några upplysningar eller kommentarer i övrigt.

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-05

Socialdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 1–4 och 6 i rubricerat granskningsärende såvitt avser Socialdepartementets ansvarsområde.

1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?

2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?

3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som avses i respektive förordning ovan?

4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller upphäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?

Förordningen (2020:1003) om statsbidrag för kostnader som avser personlig skyddsutrustning för personliga assistenter till följd av sjukdomen covid-19

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2021.

Enligt 2 och 5 §§ förordningen ersätts kostnader som har uppkommit fr.o.m. den 1 februari 2020 t.o.m. den 30 september 2021 och sista dagen för att ansöka om statsbidrag enligt förordningen var den 29 oktober 2021.

Inom Socialdepartementet kommer det att övervägas om förordningen bör upphävas.

Förordningen (2022:1220) om statsbidrag för kommuner för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Socialstyrelsen har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 13 Insatser mot hemlöshet, punkten 1).

6. Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några upplysningar eller kommentarer i övrigt.

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-05

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 1–4 och 6 i rubricerat granskningsärende såvitt avser Finansdepartementets ansvarsområde.

1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?

2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?

3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som avses i respektive förordning ovan?

4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller uppbäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?

Förordningen (2012:39) om offentlig medfinansiering av projekt för utbyggnad av it-infrastruktur

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2014.

I förordningen finns bestämmelser om tillsyn som behöver tillämpas under sju år efter det att den aktuella it-infrastrukturen togs i bruk. Det har mot denna bakgrund bedömts finnas behov av att tillämpa förordningen.

Förordningen (2014:139) om statligt stöd till tillhandahållare av grundläggande betaltjänster

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Post- och telestyrelsen har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se beslut om ändring i regleringsbrev den 13 april 2023, anslaget 2:3 Grundläggande betaltjänster, anslagsposten 3 Grundl. betaltj. – del till Post- och telestyrelsen).

Förordningen (2018:1300) om statligt stöd för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Post- och telestyrelsen har medel tilldelats som kan disponeras på annat sätt för det stöd som avses i förordningen (se anslaget 2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation, anslagsposten 3 Civilt försvar).

Förordningen (2021:820) om tillfälligt statsbidrag för kommunala åtgärder för en ekonomi i balans

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslaget 1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen.

Förordningen (2021:975) om statligt stöd för bättre mobil uppkoppling för resenärer i fjärrtågstrafik

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2022.

En utvärdering av stödet enligt förordningen gjordes 2023. I förordningen finns bestämmelser bl.a. om återbetalning och rapportering. Det har mot denna bakgrund bedömts finnas behov av att tillämpa förordningen.

6. Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian föranleder inga upplysningar eller kommentarer i övrigt.

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-05

Utbildningsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 1–4 och 6 i rubricerat granskningsärende såvitt avser Utbildningsdepartementets ansvarsområde.

1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?

2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?

3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som avses i respektive förordning ovan?

4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller upphäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?

Förordningen (2010:2040) om försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2015.

Inom Utbildningsdepartementet kommer det att övervägas om det finns skäl att ändra eller upphäva förordningen.

Förordningen (2012:144) om statsbidrag för kompetensutveckling av lärare i yrkesämnena

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2019.

Inom Utbildningsdepartementet kommer det att övervägas om det finns skäl att ändra eller upphäva förordningen.

Förordningen (2012:161) om statsbidrag för fortbildning av matematiklärare och för matematikhandledare

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2018.

Inom Utbildningsdepartementet har under 2022/2023 övervägts om förordningen bör upphävas. Bedömningen är att förordningen bör fortsätta gälla för det fall medel på nytt avsätts för ändamålet.

Förordningen (2012:992) om statsbidrag för arbetsplatsförlagt lärande i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2016.

Inom Utbildningsdepartementet kommer det att övervägas om det finns skäl att ändra eller upphäva förordningen.

Förordningen (2013:444) om statsbidrag för yrkesintroduktion i gymnasieskolan

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2016.

Inom Utbildningsdepartementet kommer det att övervägas om det finns skäl att ändra eller upphäva förordningen.

Förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2021.

Inom Utbildningsdepartementet har under 2022/2023 gjorts bedömningen att förordningen bör fortsätta gälla i händelse av att återkrav uppstår. Det kommer att övervägas vidare när förordningen kan upphävas.

Förordningen (2015:504) om statsbidrag för utbildning som kombineras med traineejobb eller annat arbete

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2018.

Inom Utbildningsdepartementet kommer det att övervägas om det finns skäl att ändra eller upphäva förordningen.

Förordningen (2016:370) om statsbidrag för personalförstärkning i skolbibliotek

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2019.

Inom Utbildningsdepartementet har under 2022/2023 övervägts om förordningen bör upphävas. Bedömningen är att förordningen bör fortsätta gälla för det fall medel på nytt avsätts för ändamålet.

Förordningen (2017:622) om statsbidrag för gymnasieskolans introduktionsprogram

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2020.

Inom Utbildningsdepartementet kommer det att övervägas om det finns skäl att ändra eller upphäva förordningen.

Förordningen (2018:1495) om statsbidrag för rekryterande insatser inom vuxenutbildning

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2018.

Inom Utbildningsdepartementet kommer det att övervägas om det finns skäl att ändra eller upphäva förordningen.

Förordningen (2019:518) om statsbidrag för fjärrundervisning

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2019.

Inom Utbildningsdepartementet kommer det att övervägas om det finns skäl att ändra eller upphäva förordningen.

Förordningen (2019:558) om statsbidrag för bättre språkutveckling i förskolan

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2022.

Inom Utbildningsdepartementet har under 2022/2023 gjorts bedömningen att förordningen bör fortsätta gälla i händelse av att återkrav uppstår. Det kommer vidare att övervägas när förordningen kan upphävas.

Förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Centrala studiestödsnämnden har medel tilldelats för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:3 Omställningsstudiestöd [Ramanslag]).

6. Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian föranleder inga upplysningar eller kommentarer i övrigt.

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-05

Klimat- och näringslivsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 1–4 och 6 i rubricerat granskningsärende såvitt avser Klimat- och näringslivsdepartementet ansvarsområde.

- 1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?*
- 2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?*
- 3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som avses i respektive förordning ovan?*
- 4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller upphäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?*

Förordningen (2009:1577) om statligt stöd till energikartläggning

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2021.

Inom Klimat- och näringslivsdepartementet analyseras om förordningen bör upphävas. Något ställningstagande har ännu inte gjorts.

Förordningen (2015:208) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Verket för innovationssystem har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:2 Forskning och utveckling).

Förordningen (2015:213) om lån till nätföretag för att underlätta anslutning av förnybar elproduktion

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Affärsverket svenska kraftnät finns ett bemyndigande att bevilja lån i enlighet med förordningen (se avsnitt 5 Övriga villkor, Låneramar, krediter och utlåning).

Förordningen (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Naturvårdsverket har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:16 Klimatinvesteringar).

Förordningen (2018:213) om bidrag för skredsäkring vid Göta älv

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Statens geotekniska institut har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:19 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv).

Förordningen (2019:525) om statligt stöd för installation av laddningspunkter för elfordon

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Naturvårdsverket har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:16 Klimatinvesteringar).

Förordningen (2019:556) om statligt stöd för bättre vattenhushållning

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Havs- och vattenmyndigheten har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö, anslagsposten 2 Åtgärder för havs- och vattenmiljö).

Förordningen (2020:577) om statligt stöd för utbyggnad av publika laddstationer för snabbladdning av elfordon

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Statens energimyndighet har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:10 Laddinfrastruktur, anslagsposten 2 Laddinfrastruktur – till TRV).

Förordningen (2022:225) om statligt stöd till produktion av biogas som uppgår till biometan

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Statens energimyndighet har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:11 Biogasstöd).

Förordningen (2022:266) om stöd till företag och statliga myndigheter med anledning av brexit

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslag 1:23 Brexitjusteringsreserven inom utgiftsområde 24 Näringsliv har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen.

Förordningen (2022:389) om elpriskompensation för mars 2022

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2022.

Förordningen upphörde enligt övergångsbestämmelserna att gälla vid utgången av februari 2023.

6. Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian föranleder inga upplysningar eller kommentarer i övrigt.

Kulturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende såvitt avser Kulturdepartementets ansvarsområde.

1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?

2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?

3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som anses i respektive förordning ovan?

4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller upphäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?

Förordningen (2011:1053) om statsbidrag för digitalisering av biografer

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2014.

Det har även efter 2014 funnits kvarblivna medel tillgängliga hos Stiftelsen Svenska Filminstitutet och biografer som inte hunnit digitaliseras. Därför upphävdes inte förordningen. År 2019 bedömde Stiftelsen Svenska Filminstitutet att förordningen kunde upphävas eftersom stöd för

digitalisering kunde lämnas inom ramen för övriga biografstöd.
Kulturdepartementet avser att upphäva förordningen.

Förordningen (2014:108) om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Riksantikvarieämbetet har medel tilldelats som kan disponeras för statligt stöd enligt förordningen (se anslaget 7:1 Riksantikvarieämbetet [Ramanslag] anslagsposten 1).

Förordningen (2018:32) om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga för stöd enligt förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2020.

Statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat kan fortfarande komma att aktualiseras. Förordningen har därför inte upphävts.

Förordningen (2020:246) om statligt stöd för kulturevenemang som har ställts in eller skjutits upp med anledning av spridningen av covid-19

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2021.

Med anledning av pågående rättsprocesser om stöd som beslutats med stöd av förordningen bedömdes inför årsskiftet 2022/2023 att det fortfarande finns behov av att tillämpa förordningen.

5. Vilka kommentarer föranleder det som redovisas ovan om att det anvisats medel i regleringsbreven för Statens kulturråd och Statens jordbruksverk för stöd som reglerats i förordningar som har upphävts?

Den upphävda förordningen (2010:1921) om statsbidrag till musiklivet har av förbiseende angetts i regleringsbrevet för budgetåret 2023 avseende Statens kulturråd.

6. Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några upplysningar eller kommentarer i övrigt.

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-05

Arbetsmarknadsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 1–4 och 6 i rubricerat ärende såvitt avser Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde.

1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?

2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?

3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som avses i respektive förordning ovan?

4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller upphäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?

Förordningen (2018:151) om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga för stöd enligt förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2021.

Förordningen har inte upphävts eftersom det finns en hänvisning till förordningens bilaga i 7 b § förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. Bilagan ligger till grund för den s.k. ebo-begränsningen, dvs. det regelverk som gör det möjligt att neka dagpenning för personer som

omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. som väljer eget boende i vissa områden. Eftersom det har aviserats förändringar i regleringen av möjligheten till eget boende har det bedömts lämpligt att förordningen om statsbidrag upphävs i samband med beslut om de förändringarna.

Förordningen (2022:1416) om statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder inom utgiftsområde 13 har medel tilldelats som kan disponeras för stöd enligt förordningen (se anslagsposten 8 Särskilda jämställdhetsåtgärder – del till SOS).

6. Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några upplysningar eller kommentarer i övrigt

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-05

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas underlag för svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende såvitt avser Landsbygds- och infrastrukturdepartementets ansvarsområde.

- 1. Stämmer det att medel inte har anvisats i regleringsbrev för 2023 för statligt stöd enligt de förordningar som redovisas ovan?*
- 2. Har i så fall medel på annat sätt gjorts tillgängliga? På vilket sätt har detta gjorts?*
- 3. När har medel senast anvisats eller gjorts tillgängliga på annat sätt för det statliga stöd som avses i respektive förordning ovan?*
- 4. I den mån medel inte har anvisats eller på annat sätt gjorts tillgängliga, har några överväganden gjorts om det funnits skäl att ändra eller upphäva de aktuella förordningarna? När har i så fall dessa överväganden gjorts?*

Förordningen (2012:31) om stöd till insatser på skogsområdet

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2014.

Det finns bestämmelser i förordningen som innebär att Skogsstyrelsen under vissa förutsättningar har möjlighet att återkräva stöd inom tio år från det att stödet betalades ut. Vidare ska Skogsstyrelsen enligt 12 § förordningen föra ett register över de stöd som lämnas och bevara uppgifterna i registret i tio år från den dag då stödet betalades ut. Enligt uppgift från Skogsstyrelsen betalades det sista stöden ut under 2014. Det har mot denna bakgrund bedömts finnas behov av att tillämpa förordningen.

Förordningen (2014:1315) om tillfälligt stöd för upparbetning och lagring av brandskadat virke från brandområdet i Västmanland

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2016.

I 15 och 16 §§ förordningen anges det att en ansökan om stöd ska ha kommit in till Skogsstyrelsen senast den 10 december 2014 respektive den 1 november 2015 beroende på vilket typ av stöd som söks. Det finns bestämmelser i förordningen som innebär att Skogsstyrelsen har under vissa förutsättningar möjlighet att återkräva stöd inom tio år från det att stödet betalades ut. Vidare ska Skogsstyrelsen enligt 5 § förordningen föra ett register över de stöd som lämnas och bevara uppgifterna i registret i tio år från den dag då stödet betalades ut. Det har mot denna bakgrund bedömts finnas behov av att tillämpa förordningen.

Förordningen (2015:141) om stöd till enskilda vägar med anledning av branden i Västmanlands län sommaren 2014

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2015.

I 3 § förordningen anges det att en ansökan om stöd ska ha kommit in till Trafikverket senast den 1 november 2015. Det följer av 7 § förordningen att Trafikverket under vissa förutsättningar får kräva åter stöd inom tio år från utbetalningen. Det har mot denna bakgrund bedömts finnas behov av att tillämpa förordningen.

Förordningen (2015:307) om ersättning för skyddsutrustning och installation av skyddsutrustning i järnvägens kommunikationssystem

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2018.

I 5 § förordningen anges det att en ansökan om ersättning ska ha kommit in till Trafikverket senast den 1 april 2018. Det följer av 9 § förordningen att Trafikverket under vissa förutsättningar får kräva åter ersättning inom tio år från utbetalningen. Det har mot denna bakgrund bedömts finnas behov av att tillämpa förordningen.

Förordningen (2015:518) om tillfälligt stöd för dieselbränsle som har förbrukats av skogsmaskiner i brandområdet i Västmanland

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2016.

I 9 § förordningen anges det att en ansökan om stöd ska ha kommit in till Skogsstyrelsen senast den 1 november 2016. Det finns bestämmelser i förordningen som innebär att Skogsstyrelsen har under vissa förutsättningar möjlighet att återkräva stödet inom tio år från det att stödet betalades ut. Vidare ska Skogsstyrelsen enligt 5 § förordningen föra ett register över de stöd som lämnas och bevara uppgifterna i registret i tio år från den dag då stödet betalades ut. Det har mot denna bakgrund bedömts finnas behov av att tillämpa förordningen.

Förordningen (2016:364) om statsbidrag till kommuner för ökat bostadsbyggande

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2018.

Frågan om att upphäva förordningen bereds inom Regeringskansliet.

Förordningen (2016:398) om stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2021.

Det har inte gjorts några överväganden om att upphäva eller ändra förordningen.

Förordningen (2016:1264) om ersättning för kostnader i samband med vissa identitetskontroller vid transporter som utförs med buss, tåg eller passagerarfartyg till Sverige från annan stat

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2018.

I 6 § förordningen anges det att en ansökan om ersättning ska ha kommit in till Trafikverket senast inom den tid som Trafikverket beslutar. Tiden får dock inte vara längre än nio månader, räknat från det att giltighetstiden för de föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 3 § lagen (2015:1073) om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet har gått ut. De föreskrifter som avses upphörde att gälla den 4 maj 2017 och nämnda lag upphörde att gälla den 21 december 2018.

Det har inte gjorts några överväganden om att upphäva eller ändra förordningen.

Förordningen (2018:158) om bidrag till åtgärder mot radon i småhus

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2021.

Frågan om att upphäva förordningen bereds inom Regeringskansliet.

Förordningen (2018:349) om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2018.

I 7 § förordningen anges det att en ansökan om stöd ska ha kommit in till Trafikverket senast inom den tid som Trafikverket beslutar. Enligt Trafikverket skulle en ansökan om ersättning ha kommit in senast den 7 juni 2018.

Under 2022 gjordes ändringar i förordningen som en följd av vissa ändringar i skollagstiftningen. Det har inte gjorts några överväganden om att upphäva eller att på annat sätt ändra förordningen.

Förordningen (2018:1594) om bidrag till kommuner för kostnader för flyttning, uppställning och skrotning av vissa fordon

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2019.

Det har inte gjorts några överväganden om att upphäva eller ändra förordningen.

Förordningen (2018:1867) om miljökompensation för överflyttning av godstransporter från väg till sjöfart

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2022.

I 11 § förordningen anges det att en ansökan om miljökompensation ska ha kommit in till Trafikverket senast inom den tid som Trafikverket beslutar. Enligt Trafikverkets beslut skulle en ansökan om ersättning ha kommit in senast den 25 januari 2021. Den sista miljökompensationen betalades ut under 2022. Enligt 21 och 22 §§ förordningen kan den som har tagit emot miljökompensation under vissa förutsättningar bli återbetalningsskyldig. Det har mot denna bakgrund bedömts finnas behov av att tillämpa förordningen.

Förordningen (2019:621) om stöd med anledning av förbudet att fiska torsk i Östersjön

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2019.

I 10 § förordningen anges det att en ansökan om stöd ska ha kommit in till Statens jordbruksverk senast den 15 november 2019. Det har inte gjorts några överväganden om att upphäva eller ändra förordningen.

Förordningen (2020:713) om ersättning till regionala kollektivtrafikmyndigheter för minskade biljettintäkter under utbrottet av covid-19

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2022.

I 6 § förordningen anges det att en ansökan om ersättning ska ha kommit in till Trafikverket senast inom den tid som Trafikverket beslutar. Enligt Trafikverkets beslut skulle en ansökan om ersättning ha kommit in senast den 30 september 2022. Det har inte gjorts några överväganden om att upphäva eller ändra förordningen.

Förordningen (2020:1202) om stöd för gröna och trygga samhällen

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2022.

Det har inte gjorts några överväganden om att upphäva eller ändra förordningen.

Förordningen (2021:12) om vissa bidrag ur viltvårdsfonden

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Däremot har medel från viltvårdsfonden gjorts tillgängliga för bidrag under 2023 genom regeringens beslut den 7 januari 2021 om uppdrag till Naturvårdsverket att med medel ur viltvårdsfonden främja viltvården (N2021/00013).

Förordningen (2021:318) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom transportområdet

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Trafikverket har medel tilldelats för stöd enligt förordningen (se anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur, anslagsposten 12.2 Forskning och innovation).

Förordningen (2022:1363) om statligt stöd för ökade bränslekostnader föryrkesfiskare

Det stämmer att medel för stöd enligt förordningen inte har tilldelats i regleringsbrev för 2023. Medel har inte heller gjorts tillgängliga på annat sätt. Senast medel tilldelades eller gjordes tillgängliga på annat sätt för det stöd som avses i förordningen var i regleringsbrev för budgetåret 2022.

I 12 § förordningen anges det att en ansökan om stöd får göras vid högst två tillfällen och ska ha kommit in till länsstyrelsen senast den 28 oktober 2022. Det har inte gjorts några överväganden om att upphäva eller ändra förordningen.

Förordningen (2022:1365) om statligt stöd för ökade kostnader inom jordbrukssektorn

Det stämmer inte. I regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Statens jordbruksverk har medel tilldelats för stöd enligt förordningen (se beslut om ändring av regleringsbrev den 29 juni 2023, anslaget 1:17, anslagsposten 8 Landsbygdsstöd – Krisstöd till Boverket).

5. Vilka kommentarer föranleder det som redovisas ovan om att det anvisats medel i regleringsbreven för Statens kulturråd och Statens jordbruksverk för stöd som reglerats i förordningar som har upphävts?

Den upphävda förordningen (2018:1501) om statligt stöd till produktion av biogas som ska användas som biodrivmedel har av förbiscende angetts i regleringsbrevet för budgetåret 2023 avseende Statens jordbruksverk.

Hänvisningen till förordningen i regleringsbrevet för 2023 har dock tagits bort genom ett beslut den 28 september 2023 om ändring av regleringsbrevet. Eftersom det tekniskt inte är möjligt att ta bort en anslagspost under ett pågående budgetår kommer den aktuella anslagsposten att tas bort först i regleringsbrevet för budgetåret 2024.

6. Vilka upplysningar eller kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några upplysningar eller kommentarer i övrigt.

Bilaga 5.2

Regeringskansliet

2023-11-09
SB2023/00986

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och rättschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-11-09

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Förordningar om statligt stöd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende.

Finns det inom Regeringskansliet någon rutin för att i samband med budgetarbetet följa upp att förordningar om statligt stöd är aktuella?

Det finns inte någon sådan departementsövergripande rutin framtagen inom Regeringskansliet. Varje departement ansvarar inom sitt respektive verksamhetsområde för att följa upp att förordningar om statligt stöd är aktuella och att vidta åtgärder för att upphäva förordningar som inte längre behövs. Av betydelse för när ett sådant upphävande bör ske är att det kan finnas behov av att tillämpa bestämmelser om bl.a. tillsyn och återbetalning även om det inte längre är aktuellt att tilldela medel.

Bilaga 6.1

Stockholm 2023-12-04

Planering av lagstiftningsprocessen, bilaga 6.1

Inledning

Nedan anges de propositioner med lagförslag som har gått igenom i granskningsärendet. Propositionerna har beslutats av regeringen under våren 2007, 2015 respektive 2023.

Våren 2007

1. Prop. 2006/07:35 En ny indelningsgrund för vissa domsagor
2. Prop. 2006/07:38 Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor
3. Prop. 2006/07:39 Lagändringar med anledning av nya EG-direktiv om avgaskrav för motorer i tunga fordon, m.m.
4. Prop. 2006/07:40 Bilskrotningsfonden, m.m.
5. Prop. 2006/07:41 Sekretess i försäkringsföretag för uppgift om genetisk undersökning och genetisk information
6. Prop. 2006/07:42 Ursprungskontroll av fordon, m.m.
7. Prop. 2006/07:43 Frihet att välja – ett ökat inflytande för universitet och högskolor när styrelseledamöter utses
8. Prop. 2006/07:45 Andra järnvägspaketet – fortsatt EU-harmonisering av järnvägslagstiftningen
9. Prop. 2006/07:46 Personuppgiftsbehandling hos Försvarmakten och Försvarets radioanstalt
10. Prop. 2006/07:48 Ändring i produktsäkerhetslagen
11. Prop. 2006/07:49 Vissa regler om ränta i samband med återkrav
12. Prop. 2006/07:50 Vissa frågor om trafikförsäkring och rättsskyddsförsäkring
13. Prop. 2006/07:52 Driftsformer för sjukhus
14. Prop. 2006/07:53 Genomförande av EG- direktivet om offer för människohandel
15. Prop. 2006/07:55 Statens ansvar för vissa betaltjänster
16. Prop. 2006/07:56 Harmoniserad patenträtt
17. Prop. 2006/07:59 Vissa sjukförsäkringsfrågor m.m.

Konstitutionsutskottet

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

18. Prop. 2006/07:60 Modernare nordiska regler om makars förmögenhetsförhållanden
19. Prop. 2006/07:61 Vissa bostadspolitiska åtgärder
20. Prop. 2006/07:62 Undantag i vissa fall från tekniska egenskapskrav på byggnadsverk
21. Prop. 2006/07:63 En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet
22. Prop. 2006/07:64 Högskoleutbildning av officerare m.m.
23. Prop. 2006/07:65 Informationskrav i noterade företag, m.m.
24. Prop. 2006/07:66 Angrepp mot informationssystem
25. Prop. 2006/07:67 Lagen om elektromagnetisk kompatibilitet och det nya EMC-direktivet
26. Prop. 2006/07:68 Tullkontroll av kontanta medel, m.m.
27. Prop. 2006/07:69 Förbättrad ordning, trygghet och studiero i skolan
28. Prop. 2006/07:70 Några aktiebolagsrättsliga frågor
29. Prop. 2006/07:71 Frisökning – ökade valmöjligheter till gymnasieskolan, m.m.
30. Prop. 2006/07:76 Tävlning med hästdjur
31. Prop. 2006/07:77 Ersättning vid smittsamma djursjukdomar, m.m.
32. Prop. 2006/07:78 Vissa läkemedels- och psykiatrifrågor
33. Prop. 2006/07:79 Upphovsmannens rätt till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätt) - genomförande av direktiv 2001/84/EG
34. Prop. 2006/07:80 Bidragsbrottslag
35. Prop. 2006/07:84 Nedsättning av socialavgifter för personer som fyllt 18 men inte 25 år
36. Prop. 2006/07:87 Elektronisk underrättelse i vissa ärenden om utgivningsbevis
37. Prop. 2006/07:88 Ändring i lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m.
38. Prop. 2006/07:89 Ytterligare reformer inom arbetsmarknadspolitiken m.m.
39. Prop. 2006/07:91 Sekretess vid forskningssamverkan
40. Prop. 2006/07:92 Lag om strukturfonds partnerskap
41. Prop. 2006/07:93 Justering av Studsviks avgiften m.m.

- 42. Prop. 2006/07:94 Skattelättnader för hushållstjänster, m.m.
- 43. Prop. 2006/07:95 Ett utvidgat miljöansvar
- 44. Prop. 2006/07:96 Proposition om skatt på trafikförsäkringspremie m.m.
- 45. Prop. 2006/07:97 Avskaffande av åldersgränsen för privatpraktiserande läkare och sjukgymnaster
- 46. Prop. 2006/07:99 En fristående kronofogdemyndighet m.m.
- 47. Prop. 2006/07:105 Konkurrens på lika villkor i kontantbranschen
- 48. Prop. 2006/07:106 Avtalet mellan EG och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område
- 49. Prop. 2006/07:107 Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet
- 50. Prop. 2006/07:108 Utredningar avseende barn som har avlidit i anledning av brott m.m.
- 51. Prop. 2006/07:109 Införande av trängselskatt i Stockholm
- 52. Prop. 2006/07:110 Rapportering av händelser inom civil luftfart m.m.
- 53. Prop. 2006/07:111 Bättre möjligheter till tidsbegränsad anställning, m.m.
- 54. Prop. 2006/07:112 Registrering av förlagsandelar
- 55. Prop. 2006/07:113 Följdändringar med anledning av bildandet av Sveriges Kommuner och Landsting, m.m.
- 56. Prop. 2006/07:115 Ny lag om värdepappersmarknaden
- 57. Prop. 2006/07:116 Vissa frågor rörande totalförsvarsplikt m.m.
- 58. Prop. 2006/07:117 Vissa sjukförsäkrings- och pensionsfrågor, m.m.
- 59. Prop. 2006/07:118 En jobbgaranti för ungdomar
- 60. Prop. 2006/07:119 En effektivare lag om elektronisk kommunikation
- 61. Prop. 2006/07:121 Dokumentation av muntlig bevisning genom ljud- och bildupptagning
- 62. Prop. 2006/07:122 Ett första steg för en enklare plan- och bygglag
- 63. Prop. 2006/07:123 Ändringar av förbudet mot märkt olja i fordonstank
- 64. Prop. 2006/07:124 Abort för utländska kvinnor och förebyggande av oönskade graviditeter
- 65. Prop. 2006/07:126 Tillsyn över hundar och katter
- 66. Prop. 2006/07:128 Ny lagstiftning om offentlig upphandling och upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

67. Prop. 2006/07:129 Utveckling av den sociala barn- och ungdomsvården m.m.

Våren 2015

1. Prop. 2014/15:48 Vissa fastighetstaxeringsfrågor inför den allmänna fastighetstaxeringen 2017
2. Prop. 2014/15:50 Förändrad nedsättning av socialavgifterna för unga
3. Prop. 2014/15:51 EU-förordning om civilrättsliga skyddsåtgärder
4. Prop. 2014/15:53 Redovisning av naturgaslagring i rörledning
5. Prop. 2014/15:54 Informationsutbytesavtal med Costa Rica
6. Prop. 2014/15:55 Informationsutbytesavtal med Marshallöarna
7. Prop. 2014/15:56 Redovisning av elnätsverksamhet
8. Prop. 2014/15:57 Nya administrativa sanktioner på finansmarknadsområdet
9. Prop. 2014/15:58 Modernare regler för internationell järnvägstrafik
10. Prop. 2014/15:60 Genomförande av Seveso III-direktivet
11. Prop. 2014/15:61 Styrelsen för Sveriges författarfond
12. Prop. 2014/15:62 Ändringar i lagen om tillståndsplikt för vissa kamp-sportsmatcher
13. Prop. 2014/15:63 Åklagardatalag
14. Prop. 2014/15:64 Genomförande av offshoredirektivet
15. Prop. 2014/15:69 Ökade möjligheter att resa inom EU med nationellt identitetskort
16. Prop. 2014/15:70 Regler för rätt tilldelning av utsläppsrätter och om nya kontotyper
17. Prop. 2014/15:71 Förenklingar i anläggningslagen
18. Prop. 2014/15:73 Modernare lantmäterisammanträden
19. Prop. 2014/15:74 Ledningsrätt i tomträtt
20. Prop. 2014/15:76 Om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands m.m.
21. Prop. 2014/15:77 Genomförande av brottsofferdirektivet
22. Prop. 2014/15:78 Förändrade villkor för affärsverkscheferna
23. Prop. 2014/15:79 Vidareutnyttjande av information från den offentliga förvaltningen

24. Prop. 2014/15:80 Införande av vissa internationella standarder i penningtvättslagen
25. Prop. 2014/15:82 Brottsbekämpande myndigheters tillgång till informationssystemet för viseringar (VIS)
26. Prop. 2014/15:83 Komplettering av lagen om åtgärder vid hindrande av fortsatt färd
27. Prop. 2014/15:85 Ökad individanpassning – en effektivare sfi och vuxenutbildning
28. Prop. 2014/15:86 Kroatians anslutning till skiljemannakonventionen
29. Prop. 2014/15:87 Fortsatt giltighet av lagen om behandling av personuppgifter vid Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
30. Prop. 2014/15:89 Lag om lokala aktionsgrupper och EG:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden
31. Prop. 2014/15:91 En ny läkemedelslag
32. Prop. 2014/15:93 Avtal om val av domstol – 2005 års Haagkonvention
33. Prop. 2014/15:94 Den nya polisorganisationen – några frågor om personuppgiftsbehandling m.m.
34. Prop. 2014/15:95 Förstärkt skydd för fartygspassagerare
35. Prop. 2014/15:96 Säkring av bevis vid Konkurrensverkets platsundersökningar
36. Prop. 2014/15:105 Arv i internationella situationer
37. Prop. 2014/15:107 Vissa frågor med anledning av införandet av en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande
38. Prop. 2014/15:108 Några ändringar i vapenlagen
39. Prop. 2014/15:110 Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (återk. skr. 119)
40. Prop. 2014/15:112 Nordisk balansavräkning
41. Prop. 2014/15:113 Begränsning av mangan i dieselbränslen
42. Prop. 2014/15:115 Några värdepappersmarknadsfrågor
43. Prop. 2014/15:116 Erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen
44. Prop. 2014/15:117 Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring
45. Prop. 2014/15:118 Några ändringar i radio- och tv-lagen

- 46. Prop. 2014/15:120 Ett gemensamt europeiskt järnvägsområde
- 47. Prop. 2014/15:121 Fortsatt giltighet av lagen om vissa register för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa
- 48. Prop. 2014/15:122 Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbuller
- 49. Prop. 2014/15:123 Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015
- 50. Prop. 2014/15:124 En mer jämställd föräldrapenning
- 51. Prop. 2014/15:125 En jämnare och mer aktuell utveckling av inkomstpensionerna
- 52. Prop. 2014/15:126 Ändring i lagen om flygplatsavgifter
- 53. Prop. 2014/15:127 Assisterad befruktning för ensamstående kvinnor
- 54. Prop. 2014/15:128 Alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden
- 55. Prop. 2014/15:129 Utvidgning av reglerna om fiktiv avräkning vid ombildningar av företag
- 56. Prop. 2014/15:131 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor
- 57. Prop. 2014/15:133 Informationsutbytesavtal med Brunei
- 58. Prop. 2014/15:134 Informationsutbytesavtal med Niue
- 59. Prop. 2014/15:136 Gäldenärens möjligheter att överklaga utmättningsbeslut
- 60. Prop. 2014/15:137 Obligatoriska bedömningsstöd i årskurs 1
- 61. 2014/15:138 Erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen
- 62. Prop. 2014/15:139 Europeisk skyddsorder

Våren 2023

- 1. Prop. 2022/23:45 Vissa frågor om hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap
- 2. Prop. 2022/23:46 Ny mervärdesskattelag
- 3. Prop. 2022/23:47 Några frågor om försäkring- och tjänstepension
- 4. Prop. 2022/23:48 Sekretess vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om elstöd samt slopad kontrolluppgiftsskyldighet
- 5. Prop. 2022/23:52 Extra ändringsbudget för 2023 – Stöd till Ukraina samt åtgärder riktade till företag och hushåll till följd av höga energipriser

6. Prop. 2022/23:53 Skärpta straff för brott i kriminella nätverk
7. Prop. 2022/23:54 Nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare
8. Prop. 2022/23:55 Försök till subventions missbruk
9. Prop. 2022/23:56 Möjligheten till tidsbegränsade bygglov för bostäder förlängs
10. Prop. 2022/23:57 Senarelagd anslutning till nationell läkemedelslista
11. Prop. 2022/23:58 Extra ändringsbudget för 2023 – Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter
12. Prop. 2022/23:59 Genomförande av elmarknadsdirektivet när det gäller leverans av el och aggregeringstjänster
13. Prop. 2022/23:61 Ändrade bestämmelser om arbetstid för vattenverksamhet
14. Prop. 2022/23:62 Mottagningsanordningar i hamn för avfall från fartyg
15. Prop. 2022/23:64 En sänkt åldersgräns för öppna insatser till barn utan vårdnadshavarens samtycke
16. Prop. 2022/23:65 Ett likviditetsverktyg för fonder
17. Prop. 2022/23:66 Anpassning av svensk rätt till EU:s nya system för rese-uppgifter och resetillstånd
18. Prop. 2022/23:67 Avskaffat krav på tillstånd för offentlig danstillställning på plats som inte är offentlig
19. Prop. 2022/23:69 Förlängning av den tillfälligt utökade skattenedsättningen på viss dieselanvändning inom jord-, skogs- och vattenbruk
20. Prop. 2022/23:71 Effektivare åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online
21. Prop. 2022/23:72 EU:s nya tågpassagerarförordning
22. Prop. 2022/23:73 En särskild straffbestämmelse för deltagande i en terroristorganisation
23. Prop. 2022/23:74 Sveriges medlemskap i Nato
24. Prop. 2022/23:77 En ny lag om viktigt meddelande till allmänheten
25. Prop. 2022/23:78 Förbättrade åtgärder när barn misstänks för brott
26. Prop. 2022/23:79 Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för personer som arbetar med forskning eller utveckling – höjt tak för avdraget
27. Prop. 2022/23:80 Ändrad placering av betalstation för trängselskatt i Hagastaden

28. Prop. 2022/23:82 Rättsmedicinalverkets hantering av humanbiologiskt material
29. Prop. 2022/23:83 Innehållsvillkor för public service på internet
30. Prop. 2022/23:84 Tillfällig skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen
31. Prop. 2022/23:85 En fortsatt stärkt arbetslöshetsförsäkring
32. Prop. 2022/23:87 Säkerhetsprövning av totalförsvarspliktiga m.m.
33. Prop. 2022/23:88 Ökad transparens för stora företags skattebetalningar
34. Prop. 2022/23:89 Kompletterande bestämmelser till EU:s gaslagringsförordning
35. Prop. 2022/23:91 En ny lag om ordningsvakter
36. Prop. 2022/23:93 Utökade möjligheter att besluta om undantag från lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet med hänsyn till Sveriges väsentliga säkerhetsintressen
37. Prop. 2022/23:94 Några ändringar som rör gymnasieskolans nationella program och ämnen m.m.
38. Prop. 2022/23:95 Erkännande och verkställighet av utländska domar på privaträttens område – 2019 års Haagkonvention
39. Prop. 2022/23:97 Sekretessgenombrott vid utlämnande för teknisk bearbetning eller teknisk lagring av uppgifter
40. Prop. 2022/23:102 Genomförande av ändringarna i vapendirektivet
41. Prop. 2022/23:104 Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU
42. Prop. 2022/23:106 Skärpt syn på brott mot journalister och vissa andra samhällsnyttiga funktioner
43. Prop. 2022/23:107 Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag
44. Prop. 2022/23:108 Ett effektivare förfarande för att fastställa och fördela begravningsavgiften till Svenska kyrkan
45. Prop. 2022/23:109 Utökade polisiära befogenheter i gränsnära områden
46. Prop. 2022/23:110 Estetiska produkter – en övergångsbestämmelse
47. Prop. 2022/23:112 Ändrade transparensregler inom energibeskattningen
48. Prop. 2022/23:116 Ett granskningssystem för utländska direktinvesteringar till skydd för svenska säkerhetsintressen
49. Prop. 2022/23:117 Sekretess hos Domstolsverket för enskildas kontaktuppgifter

- 50. Prop. 2022/23:118 Ändring i skatteavtalet mellan Sverige och Tyskland
- 51. Prop. 2022/23:119 Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner
- 52. Prop. 2022/23:120 Effektivare luftkvalitetsarbete
- 53. Prop. 2022/23:121 Nya krav på betaltjänstleverantörer att lämna uppgifter
- 54. Prop. 2022/23:122 Ledarhundar
- 55. Prop. 2022/23:124 Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut
- 56. Prop. 2022/23:126 Hemliga tvångsmedel – effektiva verktyg för att förhindra och utreda allvarliga brott
- 57. Prop. 2022/23:131 Välfärdsteknik inom äldreomsorgen
- 58. Prop. 2022/23:132 Utökad rätt för elever i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan att läsa nationella minoritetsspråk
- 59. Prop. 2022/23:133 Ett hållbart mediestöd för hela landet
- 60. Prop. 2022/23:135 Vissa frågor om justitieråd och om advokater

Bilaga 6.2

Stockholm 2023-12-04

Planering av lagstiftningsprocessen, bilaga 6.2

I ett antal tabeller nedan beskrivs lagstiftningsprocessen i de propositioner med lagförslag som har gåtts igenom i granskningsärendet. Propositionerna har beslutats av regeringen under våren 2007, 2015 respektive 2023. I tabellerna redovisas översiktligt olika moment i lagstiftningsprocessen. Redovisningen sker halvårsvis och indelat i tidsperioderna januari–februari, mars och april–juni.

Tabell 1 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under januari–februari 2007

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2006/07:35	3 mån.	ca 2 veckor	ca 3 veckor	drygt 2,5 mån.	drygt 7,5 mån.
2. 2006/07:38	drygt 3 mån.	–	–	ca 5,5 mån.	drygt 5,5 mån.
3. 2006/07:39	–	–	–	knappt 4,5 mån.	–
4. 2006/07:40	3 mån.	3 veckor	4 veckor	knappt 4,5 mån.	drygt 6 mån.
5. 2006/07:41	2 mån. resp. X (saknas uppgift om remisstid) (2 rem.)	2,5 vecka	drygt 1 mån.	drygt 3 mån.	ca 5 mån.
6. 2006/07:42	ca 6 mån. resp. X (saknas uppgift om remisstid) (2 rem.)	1 vecka	drygt 1 mån.	drygt 2 mån.	ca 9 mån.
7. 2006/07:43	2 veckor	–	–	drygt 3 mån.	drygt 2,5 mån.
8. 2006/07:45	drygt 2 mån.	ca 3 veckor	ca 2 mån.	drygt 3 mån.	ca 1 år och 2 mån.
9. 2006/07:46	ca 4,5 mån. resp. drygt 3 mån. (2 rem.)	3 veckor	knappt 2 mån.	knappt 5 mån.	drygt 3 år och 9 mån.
10. 2006/07:48	knappt 4 mån.	ca 1 vecka	drygt 1,5 mån.	3 mån.	knappt 5 mån.
11. 2006/07:49	drygt 1 mån.	drygt 1 mån	ca 1 mån.	knappt 5 mån.	ca 1 år och 2 mån.
12. 2006/07:52	drygt 1,5 mån.	–	–	drygt 4 mån.	drygt 2,5 mån.

Konstitutionsutskottet

Tabell 2 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under mars 2007

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2006/07:50	drygt 3,5 mån.	ca 1 vecka	ca 3 veckor	knappt 4 mån.	drygt 10,5 mån.
2. 2006/07:53	drygt 3 mån.	3 veckor	ca 2 veckor	knappt 4 mån.	drygt 1 år och 8 mån.
3. 2006/07:55	ca 2 veckor	–	–	drygt 1 år och 9 mån.	drygt 1 mån.
4. 2006/07:56	X	ca 1 mån.	drygt 1,5 mån.	ca 3,5 mån.	drygt 3 år och 6 mån.
5. 2006/07:59	ca 1,5 mån. resp. knappt 1 mån. (2 rem.)	–	–	ca 3,5 mån.	knappt 3 mån.
6. 2006/07:60	drygt 1 mån.	2,5 vecka	1,5 vecka	–	knappt 3 mån.
7. 2006/07:61	drygt 2,5 mån. resp. drygt 2,5 mån. (2 rem.)	–	–	ca 3,5 mån.	drygt 9 mån.
8. 2006/07:62	knappt 1 mån.	1 vecka	3 veckor	ca 3,5 mån.	knappt 3 mån.
9. 2006/07:63	drygt 3,5 mån., ca 4,5 mån., drygt 3,5 mån. resp. drygt 3 mån. (4 rem.)	ca 3 veckor	knappt 1 mån.	knappt 4 mån.	drygt 3 år och 10 mån.
10. 2006/07:64	drygt 3,5 mån., knappt 3 mån., drygt 1 mån. resp. X (4 rem.)	–	–	drygt 9 mån.	3 år och 10 mån.
11. 2006/07:65	ca 3,5 mån.	ca 1 mån.	drygt 2 veckor	ca 3,5 mån.	drygt 10,5 mån.
12. 2006/07:66	drygt 3 mån.	ca 1 vecka	ca 2 veckor	knappt 3 mån.	2 år
13. 2006/07:67	drygt 2,5 mån.	drygt 2 veckor	drygt 1 vecka	drygt 4 mån.	drygt 1 år och 1 mån.
14. 2006/07:68	ca 1 mån. resp. X (2 rem.)	knappt 1 mån.	ca 2 veckor	drygt 2,5 mån.	ca 4 mån.
15. 2006/07:69	ca 7 mån., 3 mån. resp. resp. 1 vecka (3 rem.)	ca 2 veckor	drygt 1 mån.	knappt 5 mån.	ca 4 år och 1 mån.
16. 2006/07:70	drygt 4,5 mån.	knappt 1,5 mån.	drygt 1 vecka	ca 3,5 mån.	knappt 1 år
17. 2006/07:71	drygt 4 mån. resp. – ca 2 veckor (2 rem.)	–	–	knappt 4 mån.	4 år och 1 mån.
18. 2006/07:76	drygt 3 mån.	ca 2 veckor	knappt 1 mån.	ca 4,5 mån.	knappt 8 mån.
19. 2006/07:77	1 mån. resp. knappt 1 mån. (hearing) (2 rem.)	3 veckor	3 veckor	ca 3,5 mån.	drygt 4,5 mån.
20. 2006/07:78	3 mån., drygt 1,5 mån., ca 1,5 mån., X resp. drygt 3 mån. (5 rem.)	ca 1 mån.	drygt 1 mån.	4 mån.	3 år och 3 mån.
21. 2006/07:79	knappt 3 mån.	ca 2 veckor	ca 2 veckor	ca 3,5 mån.	drygt 8 mån.

SVERIGES
RIKSDAG

22. 2006/07:80	drygt 4 mån. resp. X (2 rem.)	ca 3 veckor	ca 2 veckor	drygt 4 mån.	drygt 9,5 mån.
23. 2006/07:84	ca 1 mån.	1,5 vecka	1,5 vecka	ca 3,5 mån.	drygt 2,5 mån.
24. 2006/07:87	ca 3 mån.	3 dagar	3 veckor	ca 3,5 mån.	knappt 1 år och 1 mån.
25. 2006/07:88	ca 1,5 vecka	–	–	ca 3,5 mån.	drygt 3 veckor
26. 2006/07:89	ca 1 mån. resp. ca – 1 mån. (2 rem.)	–	–	ca 3,5 mån.	knappt 3 mån.
27. 2006/07:91	drygt 3 mån.	4 dagar	6 dagar	ca 3,5 mån.	1 år och 3 mån.
28. 2006/07:92	X	–	–	ca 3,5 mån.	X
29. 2006/07:93	drygt 1 mån.	–	–	ca 3,5 mån.	drygt 5,5 mån.
30. 2006/07:94	drygt 1 mån.	ca 2 veckor	ca 2 veckor	ca 3 mån.	drygt 3 mån.
31. 2006/07:95	ca 4 mån. resp. drygt 1 mån. (2 rem.)	ca 3 veckor	1 dag	ca 4 mån.	drygt 11 mån.
32. 2006/07:96	drygt 1 mån.	ca 2 veckor	ca 2 veckor	ca 3 mån.	ca 3,5 mån.
33. 2006/07:97	3 veckor	–	–	drygt 3 mån.	knappt 1,5 mån.
34. 2006/07:99	drygt 3,5 mån. resp. X (2 rem.)	ca 2 veckor	ca 2 veckor	drygt 9 mån.	drygt 3 år och 3,5 mån.
35. 2006/07:105	drygt 3,5 mån.	knappt 1 mån.	drygt 1 år	drygt 9 mån.	1 år och 10 mån.
36. 2006/07:106	knappt 3 mån.	ca 3 veckor	drygt 3 veckor	drygt 3 mån.	ca 5 mån.
37. 2006/07:107	knappt 1 mån.	–	–	ca 3 mån.	drygt 1 mån.

Tabell 3 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under april–juni 2007

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2006/07:108	3 mån.	ca 2 veckor	knappt 2 veckor	ca 8,5 mån.	ca 7 mån.
2. 2006/07:109	drygt 1 vecka resp. ca 2 veckor (2 rem.)	ca 1,5 vecka (beaktat mellan- liggande stor- helger)	knappt 3 mån.	ca 4 mån.	drygt 4 mån.
3. 2006/07:110	drygt 1,5 mån.	knappt två veckor	1 vecka	ca 3 mån.	drygt 5,5 mån.
4. 2006/07:111	drygt 1 mån.	ca 1 vecka	ca 1,5 vecka	ca 3 mån.	drygt 3 mån.
5. 2006/07:112	3 mån.	3 dagar	drygt 2 veckor	knappt 8 mån.	drygt 5 mån.
6. 2006/07:113	ca 1 mån.	–	–	ca 8 mån.	drygt 2,5 mån.
7. 2006/07:115	drygt 3 mån.	drygt 1 mån.	drygt 2 veckor	drygt 6 mån.	ca 11,5 mån.
8. 2006/07:116	drygt 3 mån. resp. ca 1 mån. (2 rem.)	5 dagar	2 veckor	knappt 5 mån.	knappt 7,5 mån.
9. 2006/07:117	ca 2 veckor, ca 2 mån., drygt 1 mån., 3 veckor resp. X (5 rem.)	2 veckor resp. 2 veckor (2 remitter)	4 veckor resp. drygt 5 veckor	drygt 7 mån.	drygt 3 mån.
10. 2006/07:118	ca 2,5 vecka	–	–	6 mån.	drygt 1,5 mån.
11. 2006/07:119	3 mån.	knappt 3 veckor	drygt 2 veckor	7 mån.	drygt 6,5 mån.
12. 2006/07:121	ca 1,5 mån.	ca 2 veckor	ca 1 vecka	drygt 7 mån.	ca 3 mån.
13. 2006/07:122	drygt 4,5 mån.	knappt 3 veckor	drygt 1 vecka	drygt 7 mån.	ca 1 år och 8 mån.
14. 2006/07:123	drygt 1,5 mån.	ca 1,5 vecka	ca 1,5 vecka	7 mån.	ca 11 mån.
15. 2006/07:124	drygt 3 mån.	2 dagar	1 mån.	ca 6,5 mån.	drygt 1 år och 5,5 mån.
16. 2006/07:126	ca 3 mån.	ca 3 veckor	ca 2 veckor	ca 6,5 mån.	ca 4 år
17. 2006/07:128	drygt 3 mån.	drygt 8 mån.	4 mån.	knappt 7 mån	knappt 2 år 3 mån.
18. 2006/07:129	drygt 3 mån., ca 3 mån., 3 mån., drygt 2,5 vecka resp. ca 1,5 mån. (5 rem.)	5 dagar	drygt 1 mån.	drygt 2 mån.	ca 1 år och 3 mån.

Tabell 4 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under januari–februari 2015

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2014/15:48	ca 3 mån. resp. ca 3 mån. (2 rem.)	1 vecka	knappt 1 mån.	knappt 3 mån.	ca 2 år och 3,5 mån.
2. 2014/15:50 (se även prop. 2013/14:116)	ca 2 mån.	ca 2 veckor	ca 11 mån.	drygt 3 mån.	ca 1 år och 2,5 mån.
3. 2014/15:51	ca 2,5 vecka	1 vecka	knappt 2 mån.	ca 3 mån.	knappt 4 mån.
4. 2014/15:53	drygt 1,5 mån.	3 dagar	drygt 1 mån.	drygt 5 mån.	drygt 8,5 mån.
5. 2014/15:54	drygt 1 mån.	–	–	drygt 3,5 mån.	drygt 3 år och 9,5 mån.
6. 2014/15:55	ca 1 mån.	–	–	–	ca 4 år och 9 mån.
7. 2014/15:56	knappt 4 mån. resp. 2 veckor (2 rem.)	3 dagar	knappt 1,5 mån.	ca 5 mån.	drygt 5 år och 7 mån.
8. 2014/15:57	ca 1,5 mån.	ca 2 veckor	knappt 1,5 mån.	ca 3 mån.	9,5 mån.
9. 2014/15:60	knappt 5 mån. resp. drygt 4 mån. (2 rem.)	4 dagar	ca 3 veckor	drygt 3 mån.	1 år och 11 mån.

Tabell 5 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under mars 2015

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2014/15:58	knappt 4 mån.	3 dagar	drygt 2,5 mån.	knappt 4 mån.	drygt 9 mån.
2. 2014/15:61	1,5 mån.	–	–	knappt 4 mån.	drygt 6 mån.
3. 2014/15:62	drygt 3 mån.	ca 1 mån.	knappt 2 mån.	drygt 4,5 mån.	drygt 9 mån.
4. 2014/15:63	3 mån.	4 dagar	drygt 1 mån.	knappt 10 mån.	drygt 6 år och 3,5 mån.
5. 2014/15:64	2,5 mån.	ca 1 vecka	ca 3 veckor	knappt 4 mån.	drygt 5,5 mån.
6. 2014/15:69	X resp. ca 2,5 mån. (2 rem.)	4 dagar	drygt 1 mån.	knappt 4 mån.	ca 8 mån.
7. 2014/15:70	ca 2 mån.	2 veckor	3 veckor	knappt 4 mån.	ca 7,5 mån.
8. 2014/15:71	drygt 3 mån. resp. X (2 rem.)	1 vecka	knappt 1,5 mån.	drygt 3,5 mån.	ca 12 år och 2 mån.
9. 2014/15:73	drygt 3,5 mån.	4 dagar	knappt 1,5 mån.	drygt 3,5 mån.	drygt 8 mån.
10. 2014/15:74	ca 3,5 mån. resp. 4 mån. (2 rem.)	knappt 2 veckor	drygt 1 vecka	drygt 3,5 mån.	ca 11 år och 1 mån.
11. 2014/15:76	drygt 3 mån.	–	–	drygt 3,5 mån.	drygt 2 år
12. 2014/15:77	drygt 3 mån.	1 vecka	1 mån.	drygt 7,5 mån.	drygt 9,5 mån.
13. 2014/15:78	ca 3 mån.	–	–	knappt 3,5 mån.	ca 3 år och 1,5 mån
14. 2014/15:79	ca 5 mån.	ca 1 mån.	ca 3 veckor	drygt 3,5 mån.	ca 1 år
15. 2014/15:80	ca 3 mån. resp. X (2 rem.)	knappt 2 veckor	drygt 2 veckor	drygt 4,5 mån.	drygt 8 mån.
16. 2014/15:82	X	ca 2 veckor	knappt 1 mån.	knappt 4 mån.	–
17. 2014/15:83	drygt 2 mån.	3 dagar	drygt 2 veckor	drygt 3,5 mån.	ca 3,5 mån.
18. 2014/15:85	4 mån. resp. drygt 3 mån. (2 rem.)	drygt 1,5 mån.	ca 5,5 mån.	drygt 9,5 mån.	ca 1 år och 8,5 mån.
19. 2014/15:86	–	–	–	drygt 3,5 mån.	–
20. 2014/15:87	drygt 2 mån.	–	–	drygt 9,5 mån.	drygt 4 mån.
21. 2014/15:89	drygt 2 mån.	3 dagar	drygt 2 veckor	drygt 3,5 mån.	drygt 4 mån.
22. 2014/15:91	ca 3 mån. resp. 1 vecka (2 rem.)	drygt 1,5 mån.	ca 5 mån.	knappt 9,5 mån.	1 år och 8 mån.
23. 2014/15:94	knappt 3 mån. resp. ca 2 mån. (2 rem.)	knappt 2 veckor	drygt 3 veckor	drygt 4 mån.	drygt 1 år och 5 mån.
24. 2014/15:95	3 mån., drygt 3 mån., ca 2 mån. resp. X (4 rem.)	ca 2 veckor	drygt 1 mån.	–	ca 3 år

Tabell 6 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under april–juni 2015

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2014/15:93	ca 3 mån.	ca 1 vecka	knappt 1 mån.	–	drygt 8,5 mån.
2. 2014/15:96	drygt 1 mån.	ca 1,5 vecka	ca 3,5 vecka	drygt 8,5 mån.	drygt 3,5 mån.
3. 2014/15:105	drygt 3,5 mån. resp. X (2 rem.)	1 vecka	knappt 1 mån.	ca 4 mån.	ca 11 mån.
4. 2014/15:107	drygt 3 mån.	ca 2 veckor	ca 3 veckor	drygt 5,5 mån.	drygt 9 mån.
5. 2014/15:108	ca 1 mån.	ca 1 vecka	ca 3 veckor	drygt 3,5 mån.	drygt 4,5 mån.
6. 2014/15:110	3 mån. resp. drygt 3 veckor (2 rem.)	–	–	drygt 8,5 mån.	ca 1 år och 2 mån.
7. 2014/15:112	drygt 3 mån.	4 dagar	drygt 1 mån.	drygt 7 mån.	drygt 1 år och 2 mån.
8. 2014/15:113	ca 1 mån.	3 dagar	drygt 3 veckor	drygt 7 mån.	drygt 3 mån.
9. 2014/15:115	drygt 2 mån.	3 dagar	drygt 3 veckor	drygt 2 mån.	drygt 4 mån.
10. 2014/15:116	drygt 3 mån.	ca 2,5 vecka	drygt 1 mån.	drygt 3 mån.	ca 1 år och 5 mån.
11. 2014/15:117	3 mån.	ca 3 veckor	drygt 1 mån.	drygt 7 mån.	ca 8 mån.
12. 2014/15:118	2 mån.	1 vecka	drygt 1 mån.	drygt 7 mån.	drygt 6,5 mån.
13. 2014/15:120	ca 4 mån.	ca 1,5 vecka	ca 2,5 vecka	ca 2 mån.	drygt 10,5 mån.
14. 2014/15:121	ca 1 mån.	–	–	drygt 7 mån.	ca 2 mån.
15. 2014/15:122	drygt 2,5 mån.	ca 2 veckor	drygt 1 mån.	drygt 7 mån.	drygt 8,5 mån.
16. 2014/15:123	ca 1 mån. resp. drygt 3 veckor (2 rem.)	–	–	drygt 7 mån.	drygt 5 mån.
17. 2014/15:124	drygt 2 mån.	–	–	drygt 7 mån.	drygt 4 mån.
18. 2014/15:125	ca 2 mån.	–	–	drygt 6,5 mån.	drygt 4 mån.
19. 2014/15:126	ca 1 mån.	knappt 2 veckor	ca 1 mån.	drygt 5,5 mån.	drygt 4 mån.
20. 2014/15:127	X	ca 1 vecka	knappt 1 mån.	drygt 9 mån.	ca 1 år och 1 mån.
21. 2014/15:128	drygt 3 mån.	4 veckor	knappt 1,5 mån.	drygt 6,5 mån.	knappt 1 år
22. 2014/15:129	drygt 1,5 mån.	4 dagar	ca 2 veckor	drygt 6,5 mån.	3,5 mån.
23. 2014/15:131	ca 2 mån. resp. ca 1 mån. (2 rem.)	ca 3,5 vecka	ca 3,5 vecka	drygt 6 mån.	1 år och 9 mån.
24. 2014/15:133	4 veckor	–	–	–	drygt 3 år och 7 mån.
25. 2014/15:134	drygt 1 mån.	–	–	–	knappt 2 år och 2 mån.
26. 2014/15:136	ca 3 mån.	1 vecka	2 veckor	drygt 6 mån.	drygt 5 mån.
27. 2014/15:137	ca 3 mån.	3 dagar	ca 2 veckor	drygt 1 år	ca 10 mån.
28. 2014/15:138	drygt 3 mån.	4 dagar	knappt 1 mån.	drygt 6 mån.	2 år och 2 mån.
29. 2014/15:139	ca 3 mån.	drygt 2 veckor	knappt 1 mån.	drygt 6 mån.	drygt 1 år och 5 mån.

Tabell 7 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under januari–februari 2023

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2022/23:45	drygt 3,5 mån.	ca 2 mån.	drygt 4,5 mån.	drygt 5 mån.	ca 2 år och 9 mån.
2. 2022/23:46	drygt 5 mån.	drygt 1,5 mån.	drygt 9 mån.	drygt 5,5 mån.	drygt 2,5 år
3. 2022/23:47	3 mån.	1 vecka	drygt 1 månad	drygt 2,5 mån.	drygt 6 mån.
4. 2022/23:48	1 vecka resp. 1/2 dag (2 rem.)	1 vecka	ca 2 veckor	ca 3 veckor	drygt 1 mån.
5. 2022/23:52	ca 2,5 vecka	–	–	ca 2,5 vecka	knappt 1 mån.
6. 2022/23:53	3 mån.	knappt 1 mån.	drygt 4,5 mån.	drygt 5 mån.	1 år och 5 mån.
7. 2022/23:54	ca 3 mån.	2 mån.	knappt 5 mån.	ca 2 år	1,5 år
8. 2022/23:55	3 mån.	2 veckor	drygt 1,5 mån.	drygt 3,5 mån.	drygt 9,5 mån.
9. 2022/23:56	4 mån.	ca 1 vecka	knappt 2 mån.	drygt 2,5 mån.	knappt 1 år och 8 mån.
10. 2022/23:57	2 mån.	–	–	ca 1 år och 10 mån.	ca 4 mån.
11. 2022/23:58	ca 4 veckor	ca 1,5 vecka	ca 1,5 vecka	ca 3 veckor	knappt 2 mån.
12. 2022/23:59	3 mån., 3 mån., drygt 3,5 mån. resp. 3 dagar (4 rem.)	ca 3 veckor	knappt 2 mån.	drygt 3,5 mån.	drygt 5 år och 4,5 mån.
13. 2022/23:62	3 mån.	drygt 1 mån.	3 veckor	ca 2,5 mån.	knappt 1 år och 2 mån.
14. 2022/23:64	drygt 3 mån.	ca 1 mån.	knappt 1 mån.	ca 4,5 mån.	drygt 1 år och 4 mån.
15. 2022/23:65	drygt 3 mån.	2 veckor	ca 2 mån.	drygt 4 mån.	8 mån.
16. 2022/23:66	drygt 3 mån.	knappt 1 mån.	drygt 1 mån.	–	drygt 8 mån.

Tabell 8 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under mars 2023

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2022/23:67	drygt 3 mån.	ca 2 veckor	knappt 1,5 mån.	knappt 4 mån.	ca 4 år och 8 mån.
2. 2022/23:69	drygt 1 mån.	–	–	knappt 4 mån.	ca 3 mån.
3. 2022/23:71	4 mån.	knappt 3 veckor	ca 1 mån.	knappt 4 mån.	ca 10,5 mån.
4. 2022/23:72	2 mån.	drygt 1 mån.	ca 1 mån.	drygt 3 mån.	knappt 6 mån.
5. 2022/23:73	4 mån.	ca 1 mån.	ca 1 vecka	knappt 3 mån.	ca 10,5 mån.
6. 2022/23:74	drygt 1 mån.	–	–	–	ca 5 mån.
7. 2022/23:77	3 mån. resp. 3 mån. (2 rem.)	ca 1 mån.	drygt 1,5 mån.	knappt 10 mån.	2 år
8. 2022/23:78	ca 3 mån.	ca 1,5 vecka	ca 1 mån.	knappt 4 mån.	drygt 1 år och 1 mån.
9. 2022/23:79	2 mån.	–	–	ca 3,5 mån.	ca 3,5 mån.
10. 2022/23:80	ca 3 mån.	–	–	–	drygt 4 mån.
11. 2022/23:82	3 mån.	ca 1 mån.	drygt 1,5 mån.	ca 3,5 mån.	ca 5 år och 4 mån.
12. 2022/23:83	3 mån.	2 veckor	drygt 1 mån.	ca 3,5 mån.	ca 11,5 mån.
13. 2022/23:84	drygt 1 mån.	2 veckor	2 veckor	ca 3,5 mån.	ca 3,5 mån.
14. 2022/23:85	ca 1,5 mån.	–	–	ca 9,5 mån.	drygt 3 mån.
15. 2022/23:87	drygt 3 mån. resp. 3 dagar drygt 3,5 mån. (2 rem.)	ca 1 mån.	ca 1 mån.	knappt 4 mån.	drygt 1 år och 4 mån.
16. 2022/23:88	3 mån.	ca 2 veckor	ca 3 veckor	drygt 3 mån.	knappt 9 mån.
17. 2022/23:89	drygt 1 mån.	1 vecka	3 veckor	ca 3,5 mån.	ca 3 mån.
18. 2022/23:91	4 mån.	ca 1,5 vecka	ca 1 mån.	ca 9,5 mån.	ca 1 år och 9 mån.
19. 2022/23:93	1 mån.	–	–	ca 2,5 mån.	knappt 3 mån.
20. 2022/23:94	ca 3 mån., 3 mån., 1 vecka, resp. 1 vecka (4 rem.)	drygt 2 veckor	ca 2 veckor	drygt 3,5 mån.	ca 1 år och 1 mån.
21. 2022/23:95	drygt 2 mån.	ca 2 veckor	ca 1 mån.	ca 5 mån.	drygt 5,5 mån.
22. 2022/23:97	drygt 3 mån.	knappt 3 veckor	drygt 1 mån.	drygt 3 mån.	drygt 2 år och 1 mån.
23. 2022/23:102	ca 1 mån.	knappt 2 veckor	ca 1 mån.	ca 3 mån.	ca 4,5 mån.

Tabell 9 Propositioner med lagförslag överlämnade till riksdagen under april–juni 2023

Prop.	Svarstid på remiss	Tidsåtgång för Lagrådet	Tid mellan lagrådsyttr. och beslut om prop.	Tid mellan prop. och beslut om ikraftträdande	Totaltid mellan remittering och prop.
1. 2022/23:61	2 mån.	1 vecka	ca 1 mån.	drygt 7 mån.	drygt 5,5 mån.
2. 2022/23:104	3 mån.	ca 1 vecka	ca 3 veckor	drygt 3 mån.	drygt 7,5 mån.
3. 2022/23:106	3 mån.	ca 2 veckor	ca 1 mån.	drygt 3 mån.	ca 1 år och 2 mån.
4. 2022/23:107	2 veckor	3 veckor	3 dagar	ca 3 veckor	ca 2 mån.
5. 2022/23:108	knappt 2 mån.	ca 3 veckor	ca 2 veckor	drygt 4 mån.	ca 1 år och 7,5 mån.
6. 2022/23:109	ca 3 mån.	ca 3 veckor	drygt 1 mån.	drygt 3 mån.	drygt 1 år och 4 mån.
7. 2022/23:110	3 dagar	–	–	–	ca 3 veckor
8. 2022/23:112	drygt 3 veckor resp. drygt 1 mån. (2 rem.)	–	–	drygt 2 mån.	drygt 4 mån.
9. 2022/23:116	3 mån. resp. 3 mån. (2 rem.)	knappt 4 veckor	1 mån.	drygt 6,5 mån.	drygt 1 år 5,5 mån.
10. 2022/23:117	ca 3 veckor	knappt 3 veckor	ca 1,5 vecka	ca 5 mån.	drygt 2,5 mån.
11. 2022/23:118	drygt 1 mån.	–	–	–	drygt 4 år och 9 mån.
12. 2022/23:119	ca 3 mån.	knappt 3 veckor	ca 2 veckor	7,5 mån.	drygt 1 år och 7 mån.
13. 2022/23:120	drygt 3 mån.	1 vecka	3 veckor	drygt 10 mån.	3 år och 2 mån.
14. 2022/23:121	knappt 4 mån.	drygt 3 veckor	knappt 1 mån.	drygt 7 mån.	drygt 11,5 mån.
15. 2022/23:122	ca 4 mån.	ca 3 veckor	1 mån.	drygt 10 mån.	knappt 11 mån.
16. 2022/23:124	4 mån. resp. 1 mån. (2 rem.)	drygt 3 veckor	drygt 1 mån.	7 mån.	ca 11 mån.
17. 2022/23:126	ca 3 mån., knappt 4 mån. resp. 3 mån. (3 rem.)	drygt 1 mån.	ca 3 veckor	4 mån.	drygt 4 år och 9 mån.
18. 2022/23:131	3 mån.	3 veckor	drygt 1 mån.	ca 6,5 mån.	drygt 1 år och 3 mån.
19. 2022/23:132	ca 3 mån. resp. ca 3 mån. (2 rem.)	1 vecka	drygt 1 mån.	ca 6,5 mån.	drygt 5 år och 5 mån.
20. 2022/23:133	ca 3 mån.	–	–	ca 6,5 mån.	drygt 11,5 mån.
21. 2022/23:135	3 mån. resp. 3 mån. (2 rem.)	ca 1,5 vecka	ca 2,5 vecka	drygt 6 mån.	drygt 6 mån.

Bilaga 6.3

Regeringskansliet

2023-10-19
SB2023/01047

Konstitutionsutskottet

Ink 2023 -10- 19

Dnr 135-2023/24

Statsrådsberedningen
RättschefenKonstitutionsutskottet
RiksdagenKonstitutionsutskottets granskningsärende – Planering av
lagstiftningsprocessenHärmed överlämnas en promemoria med bilagor^{*} från Statsrådsberedningen.Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslichefen Dan Leeman,
Statsrådsberedningen.

Per Hall

Tjänsteanteckning
2023-10-24
*Kanslichefen Dan Leeman,
Statsrådsberedningen,
uppges per telefon att
nu förbiseende hänvisar
i missivet till bilagor
och att det inte finns
några bilagor till in-
siven svarspromemoria.
I tjänsten
Ann-Charlotte Braggje
Ann-Charlotte Braggje

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2023-10-19

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Planering av lagstiftningsprocessen

Härmed lämnas svar på Konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende. Promemorian bygger på svar från samtliga departement i Regeringskansliet.

1. Vilka överväganden görs vid planeringen av lagstiftningsprocessen när det gäller de i promemorian redovisade momenten:

- remisstiden*
- svarstiden för Lagrådet*
- tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen*
- tiden mellan regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen och lagförslagens ikraftträdande?*

För varje lagstiftningsprojekt tas i ett tidigt skede fram en tidsplan över de ingående momenten. Vissa departement har interna rutiner rörande detta. Det finns också vissa generella riktlinjer angående planeringen i Propositionshandboken (Ds 1997:1), som i vissa delar kompletteras och ersätts av SB PM 2019:4 (rev. januari 2023). Sedan några år tillbaka finns det också ett digitalt verktyg som kan användas vid planeringen av lagstiftningsprojekt.

Utgångspunkten är att *remisstiden* ska vara minst tre månader. Det är viktigt att berörda remissinstanser får möjlighet att sätta sig in i frågorna och att t.ex. kommuner och regioner får tillräcklig tid för sina interna beslutsprocesser rörande remissvaret. Om remitteringen sker över sommaren eller över jul- och nyårshelgerna förlängs ofta remisstiden. Remisstiden kan ibland bestämmas till en kortare tid än tre månader om det

är angeläget att få lagstiftningen på plats. Så kan vara fallet vid genomförandet av EU-direktiv med korta genomförandetider eller om det remitterade förslaget bedöms vara mycket högt politiskt prioriterat. En kortare remisstid kan också förekomma när lagförslaget är av mera teknisk karaktär eller annars framstår som okomplicerat och där remissinstanserna kan antas vara redan insatta i frågorna eller snabbt kunna bli det. I kris-situationer kan remisstiden förkortas avsevärt.

Det är oftast promemorior, och inte betänkanden, som remitteras på kortare tid än tre månader. I sådana situationer förekommer det att remissinstanser kontaktas inför remitteringen.

När det gäller *Lagrådet* görs en uppskattning av hur lång tid den fullständiga behandlingen där – dvs. föredragningen och utformandet av yttrandet – beräknas ta. Denna tid varierar beroende på lagförslagets omfattning och komplexitet samt, i viss utsträckning, på Lagrådets arbetsbörda.

Avseende *tiden från Lagrådets yttrande till beslutet om proposition* kan konstateras att det som utgångspunkt tar minst fyra veckor att bereda regeringens beslut om proposition. Det tar normalt fem arbetsdagar för omarbetning av lagrådsremiss till proposition, fem dagar för gemensam beredning – om yttrandet föranlett ändringar som kräver detta – fem dagar för politisk samordning i Statsrådsberedningen och fem dagar för delning inom Regeringskansliet. Dessa tider kan bli både kortare och längre beroende på lagförslagets omfattning, komplexitet och ärendets prioritet.

Vad gäller *tiden mellan beslut om proposition och lagförslagets ikraftträdande* planeras ikraftträdandet med beaktande av när riksdagen planerar att slutbehandla ärendet med hänsyn tagen till exempelvis jul-, påsk- och sommaruppehåll. I många fall tas en tidig kontakt med det berörda riksdagsutskottets kansli. Att ikraftträdandedatumet för en författning bör sättas så att den kan kungöras minst fyra veckor före ikraftträdandet och endast i speciella undantagsfall senare än två veckor dessförinnan (se t.ex. Gröna boken, Ds 2014:1) beaktas också i detta sammanhang.

2. Genomgången visar på vissa skillnader över tid när det gäller remisstidens längd [...]. Vilka kommentarer kan göras kring dessa skillnader?

Det är svårt att utifrån det aktuella underlaget dra några säkra slutsatser om huruvida remisstiderna blivit kortare eller längre sett över de senaste 15 åren,

även om underlaget ger intrycket att remisstiden blivit något längre. Under alla förhållanden bör remissinstanserna ges rimliga förutsättningar att sätta sig in i frågorna och ge väl övervägda svar.

3. Genomgången visar på vissa skillnader över tid när det gäller längden på svarstiden för Lagrådet och tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen [...]. Vilka kommentarer kan göras kring dessa skillnader?

Av Konstitutionsutskottets underlag framgår att *tiden för Lagrådets behandling* i normalfallet var två veckor och att andelen remisser som behandlas inom denna tid ligger runt 30 procent för de tre undersökta perioderna. Ett typfall kan alltså sägas vara att lagrådsremissen överlämnas den torsdag då den beslutas, att föredragningen i Lagrådet hålls efterföljande vecka och att yttrandet är färdigt veckan därpå. I övrigt kan noteras att den undersökta perioden 2015 avviker på så vis att en relativt stor andel (31 procent) lagrådsremisser då behandlades inom några få dagar. De aktuella produkterna (15 stycken) behandlar vitt skilda frågor och alla utom en lämnades, enligt underlaget, utan erinran av Lagrådet.

När det gäller *tiden mellan Lagrådets yttrande och regeringens beslut om proposition* kan konstateras att den vanligtvis var en månad för de undersökta perioderna 2015 och 2023 (drygt 40 procent). För perioden 2007 var den tiden i flertalet fall mindre än tre veckor (64 procent). Resultaten för 2015 och 2023 ligger i linje med hur lång tid som brukar avsättas för omvandling av lagrådsremiss till proposition, gemensam beredning samt politisk samordning och delning (se svaret ovan under 1). I situationer där det är angeläget att få lagstiftningen på plats snabbt kan tiderna kortas ned och om Lagrådet har haft många, omfattande eller principiella synpunkter blir tiden ofta längre.

4. På vilket sätt beaktas förutsättningarna för Lagrådets granskning av lagrådsremisser vid planeringen av lagstiftningsprocessen? Vilka riktlinjer e.d. finns i denna del?

I början av varje höst träffas Lagrådet och företrädare från Statsrådsberedningen, Justitiedepartementet och Finansdepartementet för att diskutera frågor relaterade till Lagrådets arbete. Varje månad sammanställs i Statsrådsberedningen en lista över planerade lagrådsremisser för de kommande månaderna som skickas till bl.a. Lagrådet. Därutöver har Regeringskansliet och Lagrådet kontinuerlig kontakt veckovis rörande ändringar i planeringen. Vid stora arbetsanhopningar för Lagrådet kan det bli

aktuellt att fatta beslut om förstärkningar av Lagrådet med en eller fler avdelningar.

Vid planeringen är utgångspunkten att ge minst en månads utrymme för lagrådsföredragning och hantering av Lagrådets synpunkter. Om lagförslaget är omfattande planeras en längre tid. Om det är angeläget att ny lagstiftning träder i kraft eller beslutas vid en tidpunkt som förutsätter en kortare tid, kontaktar ansvarigt departement Statsrådsberedningens granskningskansli för att detta ska kunna beaktas i den fortsatta planeringen. Vid brådskande lagstiftningsärenden har det förekommit att föredragningen inför Lagrådet skett samma dag som regeringsbeslutet och att dess yttrande kommit dagen efter.

Vissa generella råd och riktlinjer rörande dessa frågor finns i Propositionshandboken (inklusive SB PM 2019:4, rev. januari 2023).

5. Genomgången visar på vissa skillnader över tid när det gäller tidslängden mellan regeringens beslut att överlämna propositionen till riksdagen och lagförslagets ikraftträdande [...]. Vilka kommentarer kan göras kring dessa skillnader?

Att det förekommer variationer gällande tiden mellan regeringens beslut om proposition och ikraftträdandetidpunkten kan bl.a. bero på vad lagen handlar om och om det finns någon särskild omständighet som är styrande för när lagen bör träda i kraft. Med hänsyn till det begränsade underlaget är det svårt att dra några slutsatser om de variationer över tid som framgår där. Det kan dock noteras att det under 2023 förekom fyra fall (7 procent) då tiden mellan beslut om proposition och ikraftträdande var ungefär tre veckor. Så kort tid förekom inte under motsvarande perioder 2007 och 2015. De aktuella propositionerna från 2023 avser frågor relaterade till de höga energipriserna och kriget i Ukraina (bl.a. extra ändringsbudgetar och frågor rörande elstöd).

6. På vilket sätt beaktas förutsättningarna för riksdagens behandling av propositioner vid planeringen av lagstiftningsprocessen? Vilka riktlinjer e.d. finns i denna del?

Även om det finns en ambition att planera regeringsbeslut av propositioner så att överlämnandet till riksdagen i någon mån fördelar sig jämnt över året, planeras en relativt stor andel propositioner så att de ska kunna lämnas före det s.k. stoppdatumet. Planeringen kommer till uttryck i de propositionsförteckningar som regeringen lämnar till riksdagen.

Varje månad anmäler departementen till Statsrådsberedningen eventuella förändringar i propositionsförteckningen. Departementen ska då ange om de kontaktat berört utskottskansli om detta. Statsrådsberedningens granskningskansli underrättar varje månad riksdagens kammarkansli om eventuella förändringar i propositionsförteckningen.

Om lagförslaget behöver träda i kraft senast vid en tidpunkt som kan påverka utrymmet för riksdagsbehandlingen, tas en tidig kontakt med det berörda riksdagsutskottets kansli för att hitta en planering som passar.

I propositionshandboken (inklusive SB PM 2019:4, rev. januari 2023) understryks särskilt vikten av att ta hänsyn till arbetet i riksdagen vid tidsplaneringen.

7. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till ytterligare kommentarer

Bilaga 7.1

Regeringskansliet

2023-10-05
SB2023/00987

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Underlag inför samråd med EU-nämnden

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Daniel Svensson, Statsrådsberedningen.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**2023-10-05
SB2023/00987**Statsrådsberedningen**

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Underlag inför samråd med EU-nämnden

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vad är skälet till den minskade användningen av rådspromemior?

Den skriftliga information som lämnas till EU-nämnden inför muntligt samråd består numera vanligen av en kommenterad dagordning och relevanta rådsdokument.

EU-arbetet har under senare år utvecklats i enlighet med riksdagens och regeringens inriktning, nämligen att riksdagsförankring av ståndpunkter ska inledas tidigt i en frågas behandling, se EU-chefens riktlinjer för beredning och riksdagsförankring av EU-frågor (2022:1) och Arbetsrutiner för EU-information och överläggningar i utskotten och samråd i EU-nämnden (dnr 1428-2019/20).

Den viktigaste konsekvensen av utvecklingen är att en större del av förankringsarbetet sker i riksdagens fackutskott. Det har lett till en minskad användning av rådspromemior i EU-nämnden.

2. Vad är skälet till den minskade förekomsten av hänvisningar i de kommenterade dagordningarna till det dokument som ligger till grund för behandlingen av en viss besluts punkt?

Den kommenterade dagordningen avspeglar informationsläget så som det ser ut vid den tidpunkt då dagordningen översänds till EU-nämnden, normalt kl. 12.00 måndagen före det muntliga samrådet.

Ett skäl till att det saknas hänvisningar i de kommenterade dagordningarna kan vara att de underliggande dokumenten inte finns tillgängliga eller framgår av den preliminära dagordningen för det aktuella rådsmötet.

Ambitionen att dokument ska finnas tillgängliga i god tid inför ett rådsmöte hindras ofta av att förhandlingar pågår. Inte sällan är det möte i Coreper onsdagen samma vecka som samrådet med EU-nämnden sker, eller ännu närmare inpå rådsmötet. Intrycket är att detta har blivit vanligare under senare år.

3. Vad är skälet till att de EU-dokument som översänds inför samråd om lagstiftande verksamhet i allt högre grad utgörs av Coreper-dokument?

Tillgängliggörandet av dokument inför ett rådsmöte hanteras av rådssekretariatet i samarbete med ordförandeskapet.

Om ett dokument inte finns tillgängligt i samband med översändandet till EU-nämnden är det vanligt att Regeringskansliet väljer att inkludera relevanta Coreper-dokument. Att en sådan ordning ofta är att föredra framför att invänta själva rådsdokumentet framgår av utskottets tidigare granskningsbetänkande (bet. 2022/23:KU20 s. 23 f.).

4. Vilka ytterligare kommentarer ger denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga 8.1

Genomgångna akter

Årsakter	
Bolag	År
Almi AB	2021, 2022
Apotek Produktion & Laboratorier AB	2021, 2022
AB Göta kanalbolag	2021, 2022
Kungliga Dramatiska teatern AB	2022
Kungliga Operan AB	2022
Miljömärkning Sverige AB	2021, 2022, 2022/23
RISE Reserach Institutes of Sweden AB	2021, 2022
Samhall AB	2021, 2022
Saminvest AB	2021, 2022
SOS Alarm Sverige AB	2021, 2022
Sveaskog AB	2021, 2022
AB Svensk Exportkredit	2021, 2022
Svensk Danska broförbindelsen SVEDAB AB	2021, 2022
Svenska rymdaktiebolaget	2021, 2022
AB Svenska spel	2021, 2022
Statens bostadsomvandling AB	2021, 2022
Swedavia AB	2021, 2022
Swedfund International AB	2021, 2022
Systembolaget AB	2021, 2022, 2022/23
Teracom Group AB	2021, 2022
V.S. Visit Sweden AB	2021, 2022
Voksenåsen AS	2022

Kommentar: I samband med att förvaltningen av Miljömärkning Sverige AB och Systembolaget AB flyttade till BSA vid Finansdepartementet vid årsskiftet 2022/23 upprättades en ny akt. Detta är anledningen till att genomgången för dessa bolag omfattar tre akter.

Särskilt ärende	
Dnr	Titel
N2019/02038	Målprojekt Samhall AB
N2020/02198	Målprojekt 2020/2021 AB Svensk Exportkredit
N2021/00445	Informationsutskick till de statligt ägda bolagen 2021
N2021/02346	Justering av uppdragsmål – Almi Företagspartner AB
Ku2022/00577	Voksenåsen – Angående tilläggsstöd för projekt högkomstresor till Norge
Ku2022/0199	Voksenåsen – Riktlinjer för statens bidrag till Voksenåsen A.S. fr.o.m. budgetåret 2023
N2022/01750	Uppdrag till Kammarkollegiet att pröva fråga om återkrav av kapitaltillskott
Fi2023/00069	Informationsutskick till de statligt ägda bolagen

Bilaga 8.2

Regeringskansliet

2023-10-12
SB2023/01012

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Härmed överlämnas en promemoria med bilaga från Finansdepartementet och en promemoria från Kulturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditions- och rättscheferna Magnus Bengtson, Finansdepartementet, och Ida Wettervik, Kulturdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

1 bilaga

2023-10-12

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat granskningsärende.

1. Utskottet önskar ta del av de regeringsbeslut om bemyndiganden för statsråd som listas i promemorian (s. 17).

De efterfrågade regeringsbesluten bifogas, se *bilaga*.

Det kan noteras att det inte har fattats något beslut om bemyndigande från regeringen till statsrådet Lindhagen den 18 oktober 2021. Däremot finns det ett regeringskanslibeslut som statsrådet Lindhagen fattat samma dag, genom vilket två tjänstemän i Regeringskansliet utsetts att företräda staten på bolagsstämman i Statens bostadsomvandling AB Sbo.

2. Var dokumenteras i förekommande fall att regeringskanslibesluten har gemensam beretts?

Detta framgår av beslutskoncepten, som hålls ordnade hos expeditions- och rättschefens assistent.

3. Har det ägt rum något samråd med SKR inför de beslut som ägarna lämnat gemensamt inför beslut på bolagsstämma för SOS Alarm under den tidsperiod som granskningen omfattar? Har det i så fall dokumenterats i någon annan akt?

Enligt aktieägaravtalet mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) avseende SOS Alarm Sverige AB ska ägarna gemensamt nominera

ordförande i bolagets styrelse. Därutöver nominerar ägarna vardera lägst två och högst fyra styrelseledamöter.

Arbetet med att gemensamt nominera ordförande i styrelsen har under den aktuella tidsperioden utförts av en representant från avdelningen för bolag med statligt ägande vid Finansdepartementet och en representant från SKR. Arbetet har innefattat samtal mellan representanterna, samtal med den befintliga styrelseordföranden och samtal med ytterligare styrelseledamöter samt med den verkställande direktören.

Utifrån dessa samtal har ett förslag till ett regeringskanslibeslut tagits fram, där nomineringarna framgår och motiveras.

Någon ytterligare dokumentation med anledning av samtalen har inte skett.

4. I promemorian görs iakttagelsen dels att ägarens förslag till beslut inte finns med i mer än hälften av kallelserna till bolagets årsstämma, dels att regeringskanslibeslutet om nominering och andra förslag till beslut vid bolagets årsstämma i dessa fall fattas nära inpå eller strax efter det datum som kallelsen finns diarieförd som en inkommen handling. Vilka kommentarer föranleder dessa iakttagelser?

Enligt statens ägarpolicy ska samtliga bolag med statligt ägande hålla sin årsstämma senast den 30 april. Samtidigt kan Regeringskansliets beredningsprocess om nominering och andra förslag till beslut vid bolagets årsstämma dra ut på tiden. Besluten kan till följd av detta ibland behöva fattas nära inpå eller t.o.m. efter det datum då kallelsen till bolagsstämman har utfärdats. För att säkerställa att allmänheten ändå får del av ägarens förslag före stämman publiceras de alltid på bolagets hemsida.

5. I genomgången av årsakterna har varken påträffats ordförande- och styrelsepromemorior eller andra promemorior som utgör underlag för beslut på stämman. Vilka kommentarer föranleder denna iakttagelse?

Av 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen följer att promemorior av detta slag ska diarieföras om de tillför ärendet sakuppgifter. Så är dock sällan fallet beträffande ordförande- och styrelsepromemorior, eftersom ägarens förslag till beslut vid bolagsstämman och dess motivering, framgår av det regeringskanslibeslut som fattas inför stämman.

6. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian att frekvensen för ägardialoger varierar för de olika bolagen (se tabellen i bilaga 2)?

Frekvensen beror på vilket behov det har bedömts finnas att träffa bolagsledningen. Vid bedömningar av detta slag kan faktorer som bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt spela in. Vissa bolag har 2–4 ägardialoger per år, medan andra endast har en ägardialog per år.

7. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian att ägardialoger i några fall inte har dokumenterats genom minnesanteckningar (se tabellen i bilaga 2)?

För AB Göta kanalbolag genomfördes en ägardialog per år 2021–2023. För de ägardialogerna finns minnesanteckningar. Minnesanteckningar och presentationerna för ägardialogen för 2022 respektive 2023 finns i årsakten för 2022, eftersom årsakten för 2022 stängdes först efter ägardialogen 2023.

Minnesanteckningar för Saminvest AB:s ägardialog i maj 2023 är registrerade i årsakten för 2023, som inte har granskats av utskottet.

För Miljömärkning Sverige AB har tidigare en ordning tillämpats enligt vilka anteckningar från ägardialogen betraktades som internt arbetsmaterial och därför inte diariefördes.

8. Av de dokumenterade ägardialogerna framkommer att det vid vissa av dessa närvarat personer från andra departementenheter än den förvaltande enheten (Svedfund, RISE 2022, Systembolaget (flera)). Vad är skälet till det?

Som huvudregel deltar endast företrädare från det departement/den enhet som ansvarar för förvaltningen av det aktuella bolaget vid ägardialogerna. I de fall ett bolags verksamhet även berör ett annat departement/enhets ansvarsområde förekommer det att företrädare för det departementet eller enheten deltar.

9. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian att revisorsmöten inte har dokumenterats i 28 av de 43 årsakterna?

Det stämmer att dokumentation för revisorsmöten saknas i många fall. Över tid och i takt med utvecklingen och renodlingen av revisorernas roll, har dessa möten kommit att minska i betydelse. De synpunkter som revisorn har

vid tidpunkten för årsredovisningens avlämnande dokumenteras i revisionsberättelsen som lämnas till bolagsstämman, dvs. ägaren.

10. Vid genomgången har i flera fall noterats att bolagsförvaltaren (som i förekommande fall även är invald i styrelsen för det aktuella bolaget) deltar som ensam tjänsteman vid revisorsmötet (Göta kanalbolag 2022, Saminvest 2021, Swedavia 2021, Swedavia 2022, Visit Sweden 2022). Vilka kommentarer föranleder denna iakttagelse?

I riktlinjerna för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning finns inga krav på antal deltagare vid mötet, utan endast en rekommendation om att möte bör hållas med bolagets revisor minst en gång per år. Att enbart bolagsförvaltaren träffar revisorn bedöms vara tillräckligt.

12. Är det även fortsättningsvis regeringens avsikt att genomföra en uppdragsmålsprocess för samtliga bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag?

Det är regeringens avsikt att genomföra en uppdragsmålsprocess för samtliga bolag med särskilt beslutat samhällsuppdrag. Detta arbete fortsätter i den takt som förutsättningarna och tillgängliga resurser tillåter (jfr skr. 2017/18:172 s. 18). I 2023 års redogörelse för företag med statligt ägande behandlas Regeringskansliets arbete med att fastställa uppdragsmål (jfr skr. 2022/23:140 s. 33).

13. Är det riktigt uppfattat att s.k. ägarappar i den betydelse som beskrivits i promemorian inte längre förekommer? Hur säkerställs att samtliga styrdokument som gäller ett bolag hålls samlat på ett och samma ställe?

Ja, s.k. ägarappar förekommer inte längre. De styrdokument som beslutats på bolagsstämman är bindande för respektive bolag och det är bolagens ansvar att på lämpligt sätt sammanställa och tillgängliggöra dokumenten inom bolaget.

14. Utskottet önskar en sammanställning över vilka styrdokument (utöver bolagsordningen) som finns för bolagen i den aktuella granskningen i form av ägaranvisningar, ägardirektiv, riktlinjer etc. Av sammanställningen bör framgå vilka av dessa styrdokument som har beslutats av bolagsstämman.

För samtliga bolag har statens ägarpolicy beslutats på årsstämman, senast på årsstämmorna 2022. Tidigare beslutades ägarpolicyn årligen, även om ingen ändring skett, men 2022 beslutade samtliga årsstämmor att den ägarpolicy

som beslutades av regeringen den 27 februari 2020 ska gälla till dess att stämmorna beslutar om annat. Regeringen har därefter inte beslutat om någon reviderad ägarpolicy och det har därför inte funnits anledning att fatta några nya beslut om ägarpolicy.

Utöver tillämplig lagstiftning, ägarpolicy och bolagsordning finns nedan för bolagen bindande styrdokument och mål. Av dessa har ägaranvisningarna, de ekonomiska målen och uppdragsmålen beslutats på bolagsstämma. För uppdragsmål anges det senaste beslutsdatumet, vilket i vissa bolag avser den bolagsstämma som senast bestämde målnivåer, även om själva uppdragsmålen kan vara beslutade vid ett tidigare tillfälle.

Bolag	Ägaranvisning	Ekonomiska mål	Uppdragsmål ¹	Ev. övrigt (ej beslutat av bolagsstämma)
Almi	2022-04-29	2020-04-27	2022-04-29	
APL	2023-05-29	2014-09-04	Ej beslutat	
Dramaten	2023-04-25	Ej målsatt	Ej beslutat	Riktlinjer för statens bidrag till Kungl. Dramatiska teatern AB för budgetåret 2023 (regeringsbeslut 2022-12-19)
Göta kanalbolag	2016-04-25	2016-04-25	2016-04-25	
Miljömärkning	2018-04-23	Ej målsatt	Ej beslutat	
Operan	2023-04-28	Ej målsatt	Ej beslutat	Riktlinjer för statens bidrag till Kungliga Operan AB för budgetåret 2023 (regeringsbeslut 2022-12-19)
RISE	2021-04-28	2018-08-30	2021-04-28	
Samhall	2022-04-28	2020-04-23	2022-04-28	
Saminvest	2020-04-28	2020-04-28	2020-04-28	
SEK	2022-03-24	2021-03-24	2015-04-28	
SSC	2019-04-25	2014-04-24	2014-04-24	
Sbo	2022-04-25	2022-04-25	2022-04-25	
SOS Alarm	2023-10-02	2023-10-02	2023-10-02	Alarmeringsavtal mellan svenska staten och SOS Alarm, ingått 17 december 2020
Sveaskog	Finns ej	2022-08-31	Ej beslutat ²	
Svedab	2019-04-26	2018-04-19	2018-04-19	
Svenska spel	2020-04-28	2019-06-13	2020-04-28	
Swedavia	2014-04-29	2019-04-17	2014-04-29	
Swedfund	2019-12-06	2019-12-06	2019-12-06	

Systembolaget	2022-09-01	2022-09-01	2015-04-23	Avtal mellan svenska staten och Systembolaget, ingått 19 juni 2019
Teracom	Finns ej	2008-04-25	Ej beslutat	
Visit Sweden	2023-04-25	2021-11-17	2021-11-17	
Voksenåsen	Finns ej	Ej målsatt	Ej beslutat	Riktlinjer för statens bidrag till Voksenåsen AS för budgetåret 2023 (beslut 2022-12-19)

15. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian att det inte finns en enhetlighet i fråga om vad som dokumenteras i årsakten och vad som läggs upp som ett ärende i en särskild akt, t.ex. i fråga om målprojekt?

16. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian att rutinen om att det i årsakten ska göras en hänvisning till särskilda ärenden som diarieförs i en separat akt inte tycks följas regelmässigt?

Utifrån de iakttagelser som utskottet gjort kan konstateras att ytterligare arbete återstår med att säkerställa att de riktlinjer som gäller för bolagsförvaltningen får fullt genomslag. Att bolagsförvaltningen nu endast sker vid två departement bedöms underlätta detta arbete.

17. Vilka kommentarer, tillrättalägganden eller kompletteringar i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

I promemorian anges att akten i ärendet Målprojekt Sveaskog AB (N2022/01373) saknas. Akten gick tidigare inte att finna i arkivet, men har nu återfunnits.

Utdrag

Protokoll **3**
vid regeringssammanträde

2007-02-22

Ku2007/1215/Kr

Kulturdepartementet**Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma i vissa bolag**

Regeringen uppdrar åt chefen för Kulturdepartementet, eller den hon sätter i sitt ställe, att föra talan och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag.

Kungliga Operan AB
Kungliga Dramatiska Teatern AB
Voksenåsen A/S

Utdraget stämmer med
originalet

Utdrag till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet
Näringsdepartementet/SÄ
Kungliga Operan AB
Kungliga Dramatiska Teatern AB
Voksenåsen A/S

Regeringen**Protokoll**
vid regeringssammanträde

I:1

2019-02-21
S2018/01900/FS (delvis)
S2018/02202/FS (delvis)
S2019/00777/FS**Socialdepartementet**

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar chefen för Socialdepartementet, statsrådet Hallengren, eller den hon sätter i sitt ställe, att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag.

Apotek Produktion & Laboratorier AB
Systembolaget Aktiebolag

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Berörda bolag

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 91
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Fredsgatan 8
E-post: s.registrator@regeringskansliet.se

Regeringen**Protokoll**
vid regeringssammanträde**III 3**2019-11-07
Fi2019/03730/KO**Finansdepartementet**

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar statsrådet Lena Micko, eller den hon sätter i sitt ställe, att föra talan och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i Miljömärkning Sverige AB.

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Näringsdepartementet/BSÄ
Miljömärkning Sverige ABTelefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgränd 24
E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

Regeringen**Protokoll**
vid regeringssammanträde

17

2019-02-14
N2019/00661/BSÄ**Näringsdepartementet**

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen uppdrar åt statsrådet Ibrahim Baylan, eller den han sätter i sitt ställe, att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag.

AB Göta kanalbolag
AB Svenska Spel
Aktiebolaget Bostadsgaranti
Aktiebolaget Svensk Bilprovning
Aktiebolaget Svensk Exportkredit
Almi Företagspartner Aktiebolag
Apoteket AB
Green Cargo AB
Infranord AB
Lernia AB
Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag
Metria AB
Orio AB
PostNord AB
RISE Research Institutes of Sweden AB
Samhall Aktiebolag
Saminvest AB
SAS AB
SBAB Bank AB (publ)
SJ AB
SOS Alarm Sverige AB
Sveaskog AB
Swedavia AB

Swedfund International AB
Svenska rymdaktiebolaget
Svevia AB (publ)
Telia Company AB
Teracom Group AB
Vattenfall AB
V.S. VisitSweden AB

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Förvaltarna för respektive bolag
Berörda bolag

RegeringenUtdrag
Protokoll
vid regeringssammanträde

I 1

2021-09-09
N2021/02323**Näringsdepartementet**

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar chefen för Näringsdepartementet, eller den han eller hon sätter i sitt ställe, att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag.

AB Göta kanalbolag
AB Svenska Spel
Aktiebolaget Svensk Bilprovning
Aktiebolaget Svensk Exportkredit
Almi Företagspartner Aktiebolag
Apoteket AB
Green Cargo AB
Infranord AB
Lernia AB
Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag
Metria AB
Orio AB
PostNord AB
RISE Research Institutes of Sweden AB
Samhall Aktiebolag
Saminvest AB
SAS AB
SBAB Bank AB (publ)
SJ AB
SOS Alarm Sverige AB
Sveaskog AB
Swedavia AB
Swedfund International AB

Svenska rymdaktiebolaget
Svevia AB (publ)
Telia Company AB
Teracom Group AB
Vattenfall AB
V.S. VisitSweden AB

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Berörda bolag

Utdragets överensstämmelse
med originalet intygas.

Regeringen

Utdrag
Protokoll
vid regeringssammanträde

IV 1

2021-09-09
N2021/02327

Näringsdepartementet

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om de bolag som anges i detta beslut, eller den hon eller han sätter i sitt ställe, att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag.

Jernhusen AB
Specialfastigheter Sverige Aktiebolag
Statens Bostadsomvandling AB Sbo
Vasallen AB

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Berörda bolag

Utdragets överensstämmelse
med originalet intygas.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: n.registrator@regeringskansliet.se

RegeringenUtdrag
Protokoll
vid regeringssammanträde

IV 1

2021-09-30
N2021/01462 (delvis)
N2020/03061 (delvis)

Näringsdepartementet

Överlåtelse av statens aktier i Vasallen AB till Statens Bostadsomvandling AB Sbo samt bemyndigande att vidta åtgärder för att genomföra överlåtelsen

Regeringens beslut

Regeringen överlåter utan vederlag statens aktier i Vasallen AB (Vasallen) till det av staten helägda bolaget Statens Bostadsomvandling AB Sbo (Sbo) i syfte att effektivt och ansvarsfullt förvalta och därefter avveckla Vasallen samt bemyndigar statsrådet Lindhagen, eller den hon sätter i sitt ställe, att vidta de åtgärder som behövs för att under 2021 genomföra överlåtelsen.

Ärendet

Sbo är ett av staten helägt bolag som har uppdraget att förvärva och omvandla fastigheter, med främsta syfte att säkerställa bostäder för äldre på svaga bostadsmarknader. Riksdagen bemyndigade den 16 december 2020 regeringen att under 2021 överlåta statens aktier i Vasallen till Sbo (prop. 2020/21:1 utg.omr., bet. 2020/21:NU1, rskr. 2020/21:145).

I enlighet med riksdagens beslut bör Vasallen på sikt avvecklas (prop. 1996/97:4, bet. 1996/97:FöU1, rskr. 1996/97:36, prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284 samt prop. 2008/09:172, bet. 2008/09:FiU41, rskr. 2008/09:263). Vasallen har i huvudsak avyttrat samtliga fastigheter som bolaget har ägt. Då bolaget ansvarar för tioåriga garantitider och ansvarsförpliktelser men inte bedriver någon verksamhet längre behöver bolaget avvecklas på ett effektivt sätt.

Genom att överföra aktierna i Vasallen till Sbo och låta Sbo förvalta Vasallen under avvecklingsfasen kan kostnaderna för avvecklingen minskas.

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM och Internrevisionen
Finansdepartementet/BA och BB
Riksdagen, näringsutskottet
Riksrevisionen
Kammarkollegiet
Statens Bostadsomvandling AB Sbo
Vasallen AB

Utdragets överensstämmelse
med originalet intygas.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be a stylized 'M' followed by a flourish.

Regeringskansliet

Utdrag
Protokoll§ 2
2 bilagor2021-10-18
N2021/01462 (delvis)

Näringsdepartementet

Förordnande att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare i Statens Bostadsomvandling AB Sbo

Statens Bostadsomvandling AB Sbo har den 7 oktober 2021 kallat aktieägaren till extra bolagsstämma den 28 oktober 2021.

Med stöd av regeringens bemyndigande den 9 september 2021 utser statsrådet Lindhagen

kanslirådet Gustaf Hygrell eller, om han har förhinder, kanslirådet Åsa Mitsell

att på stämman den 28 oktober 2021, i enlighet med bilagda instruktion, företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare i Statens Bostadsomvandling AB Sbo, *bilaga 1*.

Särskild fullmakt ska utfärdas för kanslirådet Gustaf Hygrell och kanslirådet Åsa Mitsell, *bilaga 2*.

Utdrag till

Statens Bostadsomvandling AB Sbo
Gustaf Hygrell
Åsa Mitsell

Utdragets överensstämmelse
med originalet intygas.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-411 36 16
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: n.registrator@regeringskansliet.se

Bilaga 1 till protokoll 2021-10-18 i
ärende N2021/01462 (delvis)

Näringsdepartementet
Avdelningen för bolag med statligt ägande

Instruktion inför extra bolagsstämma i Statens Bostadsomvandling AB Sbo

Statens Bostadsomvandling AB Sbo har kallat aktieägaren till extra bolagsstämma den 28 oktober 2021. Med stöd av regeringens bemyndigande den 9 september 2021 har statsrådet Lindhagen utsett kanslirådet Gustaf Hygrell eller, om han har förhinder, kanslirådet Åsa Mitsell att på stämman den 28 oktober 2021 företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare i Statens Bostadsomvandling AB Sbo.

Inför stämman har följande instruktion givits till kanslirådet Gustaf Hygrell eller, om han har förhinder, kanslirådet Åsa Mitsell. Instruktionen följer i kallelsen föreslagen dagordning, se *bilaga A*.

1. Stämmans öppnande

Ingen åtgärd.

2. Val av ordförande vid stämman

Att rösta för att välja den under dagordningens punkt 2 i kallelsen angivna personen till ordförande vid stämman, eller att föreslå och/eller rösta för eller emot någon annan person till ordförande vid stämman, se *bilaga A*.

3. Upprättande och godkännande av röstlängd

Svenska staten är ensam aktieägare representerande samtliga aktier och röster i bolaget, vilket godkänns att gälla som röstlängd.

4. Stämmans ordförande utser protokollförare

Ingen åtgärd.

5. Val av en eller två justerare

Att föreslå och/eller rösta för eller emot någon eller några att justera stämmans protokoll.

6. Godkännande av dagordningen

Att rösta för att godkänna i kallelsen föreslagen dagordning eller att föreslå förändringar till dagordningen och/eller rösta för eller emot att godkänna eventuella föreslagna förändringar till dagordningen, se *bilaga A*.

7. Beslut om närvarorätt för utomstående

Vid stämman kan beslut om närvarorätt för utomstående fattas. Beslutet innebär en rätt att närvara men inte att filma, göra ljudupptagningar eller använda en digital plattformss inspelningsfunktion.

Att rösta för att godkänna och/eller rösta för eller emot utomståendes närvaro.

8. Fråga om stämman blivit behörigen sammankallad

Kallelse anses utfärdad den dagen då samtliga kallelseåtgärder vidtagits, dvs. den senare dagen av den dag brev avsänts från bolaget med posten eller kallelse införts i tidning.

Kallelse har utfärdats den 7 oktober 2021, dvs. tre veckor före stämman. Därmed är stämman behörigen sammankallad. Vidare har underrättelse tillställts riksdagens centralkansli inom i bolagsordningen föreskriven tid.

Att rösta för att stämman har blivit behörigen sammankallad.

9. Information från aktieägaren

Att vid den extra bolagsstämman redogöra för följande.

- Riksdagen bemyndigade den 16 december 2020 regeringen att utan vederlag överlåta statens aktier i Vasallen AB till Statens Bostadsomvandling AB Sbo under 2021.
- Riksdagen har även beslutat att Vasallen på sikt bör avvecklas. Vasallen har i huvudsak avyttrat de fastigheter som bolaget har ägt. Då bolaget ansvarar för garantitider och ansvarstider som löper på tio år från godkänd slutbesiktning men inte bedriver någon verksamhet längre behöver bolaget avvecklas på ett effektivt sätt.

- I enlighet med riksdagens bemyndigande har regeringen den 30 september 2021 beslutat att utan vederlag överlåta statens aktier Vasallen till Sbo.
- Överlåtelsen sker genom ett aktieägartillskott som genomförs per dagen för denna stämma då samtliga aktier i Vasallen tillskjuts Sbo som blir ägare till Vasallen. Därmed etableras en koncern i vilken Sbo är moderbolag och Vasallen utgör dotterbolag.
- I enlighet med den nya ägaravisning som också beslutas på denna stämma ska Sbo effektivt och ansvarsfullt förvalta Vasallen med dess dotterbolag och därefter avveckla verksamheten i dessa bolag så snart det är möjligt.

10. Beslut om ägaravisning

Att rösta för att godkänna under dagordningens punkt 10 i kallelsen angivet förslag, se *bilaga A*.

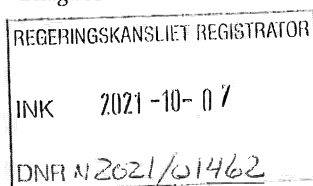
11. Beslut om arvode till stämموvalda styrelseledamöter

Att rösta för att godkänna under dagordningens punkt 11 i kallelsen angivet förslag, se *bilaga A*.

12. Stämmans avslutande

Ingen åtgärd.

Bilaga A

Svenska staten
Näringsdepartementet
Avdelningen för bolag med statligt ägande
103 33 Stockholm

Kallelse till extra bolagsstämma i Statens Bostadsomvandling AB Sbo

Härmed kallas till extra bolagsstämma i Statens Bostadsomvandling AB Sbo,
org.nr 556329–2977.

Tid: torsdagen den 28 oktober 2021, kl. 15.00

Plats: World Trade Center Stockholm, Klarabergsviadukten 70, lokal Miami

Rätt att delta och närvara samt anmälan**Aktieägare**

Den som på dagen för bolagsstämman är införd som aktieägare i aktieboken har rätt att delta i bolagsstämman.

Riksdagsledamot

Riksdagsledamot har rätt att, efter anmälan till styrelsen, närvara vid bolagsstämman och i anslutning till denna ställa frågor till bolaget.

Allmänheten

Bolagsstämman är, efter anmälan till styrelsen, öppen för allmänheten.

Anmälan

Anmälan om närvaro för riksdagsledamot respektive allmänhet görs till Statens Bostadsomvandling AB Sbo, Stubbengatan 2, 70344 Örebro och bör vara bolaget tillhanda senast en vecka före stämman.

Förslag till dagordning

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Stämmans ordförande utser protokollförare
5. Val av en eller två justerare
6. Godkännande av dagordningen

7. Beslut om närvarorätt för utomstående
8. Fråga om stämman blivit behörigen sammankallad
9. Information från aktieägaren
10. Beslut om ägaranvisning
11. Beslut om arvode till stämnovalda styrelseledamöter
12. Stämmans avslutande

Förslag till beslut2. Ordförande vid stämman

Aktieägaren föreslår att styrelsens ordförande Christel Wiman väljs till ordförande vid stämman.

9. Information från aktieägaren

Aktieägaren avser att redogöra för den tilltänkta överlåtelsen av aktierna i Vasallen AB från svenska staten till Statens Bostadsomvandling AB Sbo.

10. Beslut om ägaranvisning

Aktieägaren föreslår att ägaranvisning beslutas att gälla för Statens Bostadsomvandling AB Sbo enligt bilaga 1. Förslaget innebär i huvudsak att bolaget ska förvalta dotterbolaget Vasallen AB med dess dotterbolag och därefter avveckla verksamheten i dessa bolag.

11. Arvode till styrelseledamöter

Aktieägaren föreslår att för tiden efter den extra bolagsstämman intill utgången av nästa årsstämma ska arvode utgå till styrelseledamöterna med 170 000 kronor per år till styrelsens ordförande och med 80 000 kronor per år till övriga stämموvalda ledamöter.

Utskottsarvode ska utgå enligt årsstämmans beslut.

Arvode utgår inte till ledamot som är anställd i Regeringskansliet eller till arbetstagarrepresentant.

Övrig information

Denna kallelse och fullständiga förslag till beslut hålls tillgängliga på bolagets webbplats www.sbo.se.

Örebro den 7 oktober 2021

Statens Bostadsomvandling AB Sbo

STYRELSEN

Bilaga 1**Ägarens förslag till ägaranvisning för Statens Bostadsomvandling AB Sbo****§ 1 Bolagets uppdrag**

Statens Bostadsomvandling AB Sbo (Bolaget) ska:

- a) genom investeringar i underutnyttjade bebyggda fastigheter belägna i områden med en svag bostadsmarknad främst möjliggöra för kommuner att erbjuda äldre personer tillgängliga bostäder till överkomlig hyra,
- b) genom blockförhyrningsavtal med en kommun, dess helägda bostadsbolag eller stiftelse, tillse att bostäder enligt a) ovan kommer äldre personer till del,
- c) avyttra respektive fastighet på marknadsmässiga villkor, vid en tidpunkt som bedöms lämplig med hänsyn till rådande marknadssituation eller i förhållande till investeringskalkylen för fastigheten, och
- d) effektivt och ansvarsfullt förvalta dotterbolaget Vasallen AB med dess dotterbolag och därefter avveckla verksamheten i dessa bolag så snart det är möjligt med hänsyn till de ansvarsförpliktelser och garantiåtaganden som respektive bolag har gjort.

Med begreppet ”svag bostadsmarknad” i a) ovan menas en sådan bostadsmarknad som avses i 3 § förordningen (2018:111) om statsbidrag till kommuner med svag bostadsmarknad.

Uppdraget enligt a) till c) ovan (Uppdraget) utgör tillhandhållande av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i enlighet med Europeiska kommissionens beslut av den 20 december 2011 om tillämpningen av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (2012/21/EU).

Villkoren och förutsättningarna för Bolagets verksamhet och ersättningen från staten för den tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som Bolaget utför inom ramen för Uppdraget framgår av bolagsordningen och denna ägaranvisning.

§ 2 Övriga bestämmelser rörande Uppdraget

- a) Bolagets investeringar ska vara marknadskompletterande, dvs. ske då ett marknadsmisslyckande föreligger genom att privat eller kommunalt kapital inte investeras i tillräcklig omfattning för att tillgodose den lokala marknads behov vid tidpunkten för Bolagets investering.
- b) Bolaget ska inför varje fastighetsförvärv och investering dokumentera med relevant underlag dels att förutsättningarna för Uppdraget och § 2 a) är uppfyllda, dels att fastigheten och dess byggnader (tillsammans Objektet) är möjlig att omvandla till bostäder som kan efterfrågas av äldre personer till överkomlig hyra inom ramen för gällande hyressättningsregler.
- c) Bolagets förvärv av ett Objekt för genomförande av Uppdraget ska föregås av en investeringskalkyl med beräkning av Bolagets förväntade nettokostnader för Objektet enligt § 3 b) nedan samt av att en oberoende värderare värderar Objektet vid investeringstillfället utifrån Bolagets investeringskalkyl. Efter omvandlingen ska, om det bedöms skäligt för att fastställa Bolagets nedskrivningbehov, ytterligare en oberoende värdering göras utifrån Bolagets investeringskalkyl för Objektet. Värderingar och investeringskalkyler för respektive Objekt ska dokumenteras av Bolaget med relevant underlag.
- d) Mellanskillnaden mellan i) Bolagets anskaffningsvärde (före nedskrivning) för respektive Objekt, och ii) nuvärdet av förväntade hyres- och försäljningsintäkter för respektive Objekt, ska inte vara större än vad som är nödvändigt för att utföra Uppdraget. Bolagets bedömda totalkostnader för Objektet ska inte heller vara större än att de bedöms kunna motiveras utifrån det allmännyttiga intresset av bostäderna.
- e) För det fall att de faktiska intäkterna från blockförhyrning och försäljning av Objektet överstiger de förväntade intäkterna enligt § 3 a) ska överskottet återinvesteras i verksamheten i enlighet med Uppdraget.
- f) En avsiktsförklaring eller motsvarande avtal som Bolaget tecknar med en kommun inför ett förvärv av ett Objekt ska innehålla villkor om att kommunen inte agerar i strid med tillämpliga statsstödsregler när kommunen ingår avtal med Bolaget eller vidtar åtgärder med anledning av Bolagets omvandling och blockförhyrning av Objektet.

- g) Blockförhyrningsavtal avseende Bolagets fastigheter enligt § 1 b) ska innehålla följande villkor:
- i. en löptid om minst tio år,
 - ii. en reglering som säkerställer att bostäderna som omfattas av blockförhyrningsavtalet hyrs ut i första hand till äldre personer över 65 år, i andra hand till andra särskilt svaga grupper i kommunen och i sista hand enligt sedvanliga fördelningsprinciper för kommunens övriga bostäder, samt att andra personer än äldre personer över 65 år inte vid någon tidpunkt hyr mer än hälften av bostäderna som omfattas av blockförhyrningsavtalet,
 - iii. att hyresgästen inte utan hyresvärdens skriftliga tillstånd får sätta hyran för de boende högre än vad som krävs för att täcka hyran till Bolaget, sina egna förvaltningskostnader och rimlig vinst.
- h) Dokumentation och underlag enligt a)–g) ovan ska sparas av Bolaget i minst tio år efter att Bolagets uthyrning av det aktuella Objektet upphörde. Bolaget ska under samma period på begäran även tillhandahålla blockförhyrningsavtal samt dokumentation och underlag avseende Bolagets fastigheter till Europeiska kommissionen i dess roll som granskare av de tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som Bolaget utför.
- i) Bolaget ska tillse att inköp av varor och tjänster som avser till- och ombyggnad av ett Objekt ska upphandlas enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

§ 3 Finansiering och redovisning

Det under 2020 lämnade kapitaltillskottet till Bolaget ska användas för ersättning för de tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som Bolaget utför inom ramen för Uppdraget. Ersättningen ska beräknas och redovisas av Bolaget på följande sätt.

- a) För varje enskilt Objekt som Bolaget förvärvar och omvandlar ska ersättningen beräknas motsvara Bolagets nettokostnad för det aktuella Objektet samt rimlig vinst. Nettokostnaden för Objektet ska beräknas som nuvärdet av Bolagets samlade kostnader för att förvärva och omvandla Objektet, minskat med de förväntade intäkterna från blockförhyrning och försäljning.

- b) Bolaget ska från och med verksamhetsåret 2021 årligen till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) redovisa Bolagets nettokostnader enligt a) för de Objekt som förvärvas fr.o.m. den 1 juli 2021, och som under räkenskapsåret övergått i förvaltning (när omvandling är genomförd, men innan Objektet tas i bruk i enlighet med blockförhyrningsavtalet).
- c) Bolaget ska i sin årsredovisning redovisa hur Bolaget har utfört Uppdraget.

§ 4 Giltighet

Denna ägaranvisning gäller till dess bolagsstämma meddelar annat, dock längst till och med den 31 december 2029.

Antagen vid bolagsstämma den 28 oktober 2021.

Regeringskansliet

2021-10-18

Bilaga 2 till protokoll 2021-10-18 i
ärende N2021/01462 (delvis)Näringsdepartementet
Statsrådet Lindhagen**Fullmakt**

Med stöd av regeringens bemyndigande den 9 september 2021 utser jag kanslirådet Gustaf Hygrell eller, om han har förhinder, kanslirådet Åsa Mitsell att på bolagsstämman den 28 oktober 2021 i Statens Bostads-omvandling AB Sbo företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare i bolaget.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Åsa Lindhagen'.

Åsa Lindhagen

Regeringen

Utdrag
Protokoll
vid regeringssammanträde

III 1

2021-12-16
N2021/03084

Näringsdepartementet

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar statsrådet Eneroth, eller den han sätter i sitt ställe, att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag:

Arlandabanan Infrastructure AB

EUROFIMA European Company for the Financing of Railroad Rolling
Stock

Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Berörda bolag

Utdragets överensstämmelse
med originalet intygas.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: n.registrator@regeringskansliet.se

RegeringenUtdrag
Protokoll
vid regeringssammanträde

I 2

2021-12-16
N2021/03043**Näringsdepartementet**

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar chefen för Näringsdepartementet, statsrådet Thorwaldsson, eller den han sätter i sitt ställe, att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag:

AB Göta kanalbolag
AB Svenska Spel
Aktiebolaget Svensk Bilprovning
Aktiebolaget Svensk Exportkredit
Almi Företagspartner Aktiebolag
Apoteket AB
Green Cargo AB
Infranord AB
Lernia AB
Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag
Metria AB
Orio AB
PostNord AB
RISE Research Institutes of Sweden AB
Samhall Aktiebolag
Saminvest AB
SAS AB
SBAB Bank AB (publ)
SJ AB
SOS Alarm Sverige AB
Sveaskog AB
Swedavia AB
Swedfund International AB

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

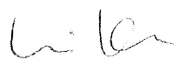
Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: n.registrator@regeringskansliet.se

Svenska rymdaktiebolaget
Svevia AB (publ)
Telia Company AB
Teracom Group AB
Vattenfall AB
V.S. VisitSweden AB

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Berörda bolag

Utdragets överensstämmelse
med originalet intygas.

Regeringen

Utdrag
Protokoll
vid regeringssammanträde

IV 1

2021-12-16
N2021/03085

Näringsdepartementet

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar statsrådet Elger, eller den han sätter i sitt ställe, att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag:

Jernhusen AB
Specialfastigheter Sverige Aktiebolag
Statens Bostadsomvandling AB Sbo

Utdrag till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Berörda bolag

Utdragets överensstämmelse
med originalet intygas.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: n.registrator@regeringskansliet.se

Regeringen**Protokoll**
vid regeringssammanträde**II 1**2022-02-03
Fi2022/00433**Finansdepartementet**

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om Miljömärkning Sverige AB eller den som han sätter i sitt ställe att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i bolaget.

Utdrag till

Miljömärkning Sverige AB

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgränd 24
E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

Regeringen

Utdrag
Protokoll
Vid regeringssammanträde

III 1

2022-11-10
N2022/02105

Näringsdepartementet

Bemyndigande att företräda staten på bolagsstämma

Regeringen bemyndigar chefen för Finansdepartementet, statsrådet Svantesson, eller den hon sätter i sitt ställe, att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor i följande bolag:

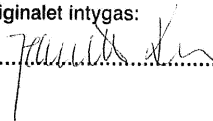
AB Göta kanalbolag
AB Svenska Spel
Akademiska Hus Aktiebolag
Aktiebolaget Svensk Bilprovning
Aktiebolaget Svensk Exportkredit
Almi AB
Apotek Produktion & Laboratorier AB
Apoteket AB
Arlandabanan Infrastructure AB
EUROFIMA European Company for the Financing of Railroad Rolling Stock
Green Cargo AB
Infranord AB
Jernhusen AB
Lernia AB
Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag
Miljömärkning Sverige AB
PostNord AB
RISE Research Institutes of Sweden AB
Samhall Aktiebolag
Saminvest AB
SAS AB
SBAB Bank AB (publ)

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: n.registrator@regeringskansliet.se

SJ AB
SOS Alarm Sverige AB
Specialfastigheter Sverige Aktiebolag
Statens Bostadsomvandling AB Sbo
Sveaskog AB
Svenska rymdaktiebolaget
Svevia AB (publ)
Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB
Swedavia AB
Swedfund International AB
Systembolaget Aktiebolag
Telia Company AB
Teracom Group AB
Vattenfall AB
V.S. VisitSweden AB

Utdragets överensstämmelse med
originalet intygas:

.....

Utdrag till

Finansdepartementet/BA
Berörda bolag

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-12

Kulturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga i rubricerat granskningsärende.

11. Har de bolag som förvaltas av Kulturdepartementet någon styrelseledamot som är anställd i Regeringskansliet? Om nej, vilka överväganden ligger bakom detta? Om ja, vid vilken enhet arbetar den personen?

Nej, inget av de bolag (Kungliga Operan AB, Kungliga Dramatiska teatern AB eller Voksensåsen AS) som förvaltas av Kulturdepartementet har någon styrelseledamot som är anställd i Regeringskansliet. Att värna principen om armlängds avstånd är centralt för regeringens kulturpolitik. Därför har det bedömts att de bolag som förvaltas av Kulturdepartementet inte ska ha någon styrelseledamot som är anställd i Regeringskansliet.

Bilaga 8.3

Regeringskansliet

2023-11-09
SB2023/01012

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Härmed överlämnas två promemorior från Finansdepartementet och Kulturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditions- och rättscheferna Magnus Bengtson, Finansdepartementet, och Ida Wettervik, Kulturdepartementet.

Per Hall

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Av de i svaret bifogade regeringsbesluten om bemyndiganden för statsråd att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor framgår att utformningen av besluten skiljer sig något åt. I vissa beslut anges att bemyndigandet gäller departementschefen, som ibland men inte alltid även är namngiven. I vissa beslut anges att bemyndigandet avser ett särskilt namngivet statsråd. I ett par beslut anges att bemyndigandet avser det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om de bolag som omnämnas i beslutet. Skillnader förekommer såväl mellan olika departement som inom samma departement (jfr. regeringsbeslut N2021/02323 och N2021/03043). Vilken kommentar föranleder denna iakttagelse?

Det kan konstateras att utformningen av bemyndiganden för statsråd att företräda och utöva rösträtt för staten som aktieägare vid bolagsstämmor har varierat över tid. Sedan den 1 april 2022 innehåller Statsrådsberedningens promemoria Exempelsamling för Gula boken (SB PM 2020:1, rev. 2022) anvisningar om hur beslut av detta slag bör utformas.

2. I Riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning framgår att promemorior som utgör underlag för beslut på stämman ska diarieföras i bolagets årsakt. Av svaret på fråga 5 framgår att det av 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen följer att promemorior av detta slag ska diarieföras om de tillför ärendet sakuppgifter och att så sällan är fallet med ordförande- och styrelsepromemorior. Vid genomgången av årsakterna påträffades inte heller andra promemorior som utgör underlag för beslut på

stämman. Vilken typ av promemorior som utgör underlag för beslut på stämman skulle kunna omfattas av riktlinjen att de ska diarieföras?

En promemoria som tas fram i Regeringskansliet och som avser förslag som lämnats av styrelsen är en sådan typ av promemoria. Promemorior av detta slag togs exempelvis fram och diariefördes när styrelsen för SAS AB 2019 föreslog att bolagsstämman skulle fatta beslut om förlängning av det konsortialavtal som ligger till grund för bolagets verksamhet och om införande av rörliga ersättningar för ledande befattningshavare.

3. I svaret på fråga 6 anges att vissa bolag har 2–4 ägardialoger per år, medan andra endast har en ägardialog per år. Vilken kommentar föranleder iakttagelsen i utskottets promemoria (s. 30) att det för Statens bostadsomvandling, Svensk-Danska Broförbindelsen, Kungliga Operan och Voksenåsen inte finns någon dokumentation av genomförda ägardialoger i de genomgångna akterna?

Det genomfördes inte några ägardialoger med Statens bostadsomvandling AB Sbo (Sbo) och Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab) under den tid som utskottets granskning avser, bl.a. till följd av att bolagens verksamhet och personalresurser är begränsade. Sbo har två anställda och Svedab har tre anställda.

En ägardialog med Operan ägde rum den 13 maj 2022 och med Voksenåsen den 7 september 2022. Dokumentationen av de genomförda ägardialogerna består av respektive dagordning. Dagordningarna har inte diarieförts utan hålls ordnade.

5. I svaret på fråga 9 anges att revisorsmöten har kommit att minska i betydelse. På vilket sätt har de minskat i betydelse? Vidare framgår att de synpunkter som revisorn har vid tidpunkten för årsredovisningens avlämnande dokumenteras i revisionsberättelsen som lämnas till bolagsstämman. Har det genomförts fler revisorsmöten, men som inte har dokumenterats?

Under de senaste decennierna har regleringen av revisorernas funktion och arbetssätt skärpts.

Gemensamma EU-rättsliga regler har införts för att stärka revisorernas oberoende och självständighet samt för att höja revisionskvaliteten, bl.a. genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av

allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG. Parallellt med detta har formella och materiella krav tillkommit avseende revisionsberättelsen.

Sedan 2016 ska styrelsen för vissa aktiebolag även ha ett revisionsutskott, vilket har ökat kraven på styrelsens hantering av redovisnings- och revisionsfrågor. Detta följer av 8 kap. 49 a § aktiebolagslagen (2005:551).

Sammantaget har denna utveckling inneburit ett minskat behov av revisorsmöten.

Det bör även uppmärksammas att revisorns möjligheter att lämna uppgifter till ägaren begränsas av regleringen om tystnadsplikt i 9 kap. 41 § aktiebolagslagen och 26 § revisorslagen (2016:883).

Finansdepartementet känner inte till att några ytterligare revisorsmöten genomförts under den tid som utskottets granskning avser.

6. Har det inför de revisorsmöten som avses i fråga 10 i utskottets promemoria (s. 26) gjorts några överväganden i fråga om behovet av närvaro av ytterligare personer givet bolagsförvaltarens dubbla roll samt revisorns roll och relation till ägaren respektive styrelsen?

Den statliga bolagsstyrningsmodellen innebär att det är styrelsen som ansvarar för den löpande förvaltningen av bolagets operativa verksamhet, vilket inkluderar ansvar för redovisning och intern kontroll. Om revisorn har synpunkter på styrelsens förvaltning eller bolagets redovisning, så är det styrelsens ansvar att vidta nödvändiga åtgärder. Om åtgärder inte vidtas av styrelsen ska revisorn rapportera detta till bolagsstämman och därmed ägaren. Det har mot denna bakgrund inte bedömts motiverat att låta ytterligare personer delta vid revisorsmötena.

7. Av svaret på fråga 14 framgår att det för tre bolag (Sveaskog, Teracon och Voksenåsen) inte finns beslutade ägaranvisningar. Vad är skälet till det? Utskottet önskar också ta del av innehållet i fotnot 1 och 2 i tabellen på s 5–6 i svarspromemorian.

Sveaskog AB (Sveaskog) ska avyttra en viss areal skogsmark till enskilda markägare som s.k. ersättningsmark (se 3 § i bolagsordningen). Uppdraget omfattar en tydligt avgränsad och liten del av bolagets verksamhet. Bolaget får inte heller någon särskild ersättning för uppdraget.

Teracom Group AB (Teracom) ansvarar för driften av marknätet för radio och tv (prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21, rskr. 2019/20:340). De närmare villkoren för uppdraget regleras i avtal mellan Teracom och Sveriges Television AB respektive Sveriges Radio AB.

Finansdepartementet har mot denna bakgrund inte ansett det nödvändigt att besluta ägaravisningar för Sveaskog och Teracom innan uppdragsmål tas fram för bolagen.

Under 2019 arbetade Kulturdepartementet med ägaravisningar för de bolag departementet förvaltar. Kulturdepartementet bedömde då att den styrning som sker genom det årliga riktlinjebeslutet var tillräcklig för Voksenåsen med hänsyn till bolagets ringa storlek.

Den aktuella tabellen i svarspromemorian togs fram med anledning av utskottets önskemål om en sammanställning över vilka styrdokument som utöver bolagsordningen finns för de granskade bolagen. I fotnot 1 och 2 fanns i ett tidigt utkast av svaret i huvudsak den information som nu finns i brödtexten. Av förbiseende har dock fotnoterna i tabellen blivit kvar.

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-11-09

Kulturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende.

4. Vilken kommentar föranleder iakttagelsen i utskottets promemoria (s. 30) att ägardialogen med Kungliga Dramatiska teatern endast dokumenteras med en dagordning (jfr svar på fråga 7)?

För Kungliga Dramatiska teatern AB har tidigare en ordning tillämpats enligt vilken anteckningar från ägardialogen betraktades som internt arbetsmaterial och därför inte diariefördes.

Bilaga 8.4

Regeringskansliet

2023-11-28
SB2023/01012

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Härmed överlämnas en promemoria från Kulturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditions- och rättscheferna Magnus Bengtson, Finansdepartementet, och Ida Wettervik, Kulturdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-11-28

Kulturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Styrningen av statligt ägda bolag med samhällsuppdrag

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat granskningsärende.

I svaret på fråga 4 anges att för Kungliga Dramatiska teatern AB har tidigare en ordning tillämpats enligt vilken anteckningar från ägardialogen betraktades som internt arbetsmaterial och därför inte diariefördes. Ska det av svaret förstås som att ordningen har ändrats? Vad innebär i så fall den nya ordningen och när infördes den?

I anslutning till utskottets granskning har Kulturdepartementet uppmärksammat att den ordning som tillämpats på departementet inte är förenlig med det som framgår av Riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning. Framtida ägardialoger kommer att dokumenteras i enlighet med riktlinjen.

Bilaga 8.5

Ägardialoger som noterats vid genomgången av akter

År	Bolag
2023	Apotek Produktion & Laboratorier AB AB Göta kanalbolag RISE Reserach Institutes of Sweden AB Samhall AB Saminvest AB AB Svensk Exportkredit AB Svenska spel Teracom Group AB V.S. Visit Sweden AB
2022	Almi AB AB Göta kanalbolag (mars) AB Göta kanalbolag (maj) Miljömärkning Sverige AB Kungliga Dramatiska teatern AB RISE Reserach Institutes of Sweden AB Samhall AB Saminvest AB SOS Alarm Sverige AB Sveaskog AB (februari) Sveaskog AB (december) Svenska rymdaktiebolaget Swedavia AB (mars) Swedavia AB (december) Systembolaget AB (mars) Systembolaget AB (augusti) Teracom Group AB
2021	AB Göta kanalbolag Samhall AB Saminvest AB Sveaskog AB AB Svensk Exportkredit Svenska rymdaktiebolaget AB Svenska spel Systembolaget AB (maj) Systembolaget AB (september) Systembolaget AB (december) Swedavia AB Swedfund International AB V.S. Visit Sweden AB

Kommentar: För Kungliga Operan AB, Statens bostadsomvandling AB, Svensk Danska broförbindelsen SVEDAB AB och Voksenäsens AB finns inte någon dokumentation av genomförda ägardialoger i akterna.

Bilaga 9.1

Regeringskansliet

2023-10-12
SB2023/01010

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – regeringens handläggning av särskilda regeringsärenden

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från
Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och rättschefen
Maria Diamant, Försvarsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-10-12

FörsvarsdepartementetRättssekretariatet
Peder Siöcrona**Konstitutionsutskottets granskningsärende om regeringens
handläggning av särskilda regeringsärenden**

Härmed lämnas följande svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet begär följande handlingar:

- Statsministerns beslut med förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen av Beatrice Ask som omfattar regeringens beslut 2010-07-16 i ärende Fö2010/01327*
- Statsministerns beslut med förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen av Tobias Billström som omfattar regeringens beslut 2011-09-21 i ärende Fö2011/01398 och 2012-07-25 i ärende Fö2012/01409*
- Regeringens beslut i ärendet Fö2012/1813/MFI*
- Beslut 2014-04-17 i ärende Fö2014/759.*

Regeringens beslut i ärende Fö2012/1813/MFI och beslut 2014-04-17 i ärende Fö2014/759 bifogas, se bilaga 1–2.

Beträffande övriga handlingar anmärks inledningsvis att beslut 2011-09-21 i ärende Fö2011/01398 inte fattades av Tobias Billström, se bilaga 3. Det beslut som avses bör därför rätteligen vara beslut 2011-06-21 i ärende Fö2011/01030, se bilaga 4.

Vidare anmärks att ärendena inte har avgjorts av regeringen vid regerings-sammanträden utan med stöd av 7 kap. 3 § andra stycket regeringsformen. Beslutanderätt enligt det stycket tillkommer chefen för det departement som ärendena hör till. Statsministern kan inte förordna ett annat statsråd att fatta sådana beslut i departementschefens ställe med stöd av 7 kap. 5 §

regeringsformen. Den paragrafen reglerar endast vem som ska föredra ett regeringsärende vid ett regeringssammanträde.

Besluten i fråga har fattats av Beatrice Ask och Tobias Billström i egenskap av ersättare för försvarsministern. De har förordnats att vara ersättare av statsministern i enlighet med den ordning som beskrevs i SB PM 1988:4 *Ersättare för statsråd*. Dessa förordnanden bifogas, se bilaga 5–7.

2. Ett beslut under 2010 gällde tillträde för att delta i en övning. Vilken grund i 1974 års lag var tillämplig på det beslutet?

Regeringen beslutade den 2 februari 2010 (Fö nr 2, Fö2010/178) att medge tillträde för ett utländskt militärt luftfartyg till svenskt territorium. Beslutet fattades med stöd av 1 § 7 lagen (1974:613) om handläggningen av vissa regeringsärenden. Medgivandet omfattade inte deltagande i övning.

3. Enligt 3 § 5 i 2014 års lag får beslut enligt lagen fattas bl.a. i frågor om "tillträde till svenskt territorium för utländska statsfartyg, statsluftfartyg och militära fordon samt uppehåll på svenskt territorium för utländska statsfartyg" (kurs. Här). Det synes förekomma att beslut i tillträdesärenden om utländska statsluftfartyg även innefattar uppehåll på svenskt territorium (t.ex. beslut 2010-08-24 i ärende FÖ2010/1417 gällande deltagande i Göteborg Aero Show den 26 t.o.m. 31 augusti samt beslut 2019-06-28 i ärende Fö2019/747 den 1/7 t.o.m. 15/8 för två statsluftfartyg varav ett hade ett tekniskt fel). Vilka kommentarer föranleder detta?

De två beslut som frågan hänvisar till, avser beslut om tillträde för utländska statsluftfartyg till svenskt territorium. Besluten fattades med stöd av 1 § 7 lagen om handläggningen av vissa regeringsärenden respektive 3 § 5 lagen (2014:341) om beslut i särskilda regeringsärenden. Att tillträdesbeslut krävdes följer av 4 § tillträdesförordningen (1992:118). Frågan om uppehåll aktualiseras inte när det gäller statsluftfartyg. Tillträdesbeslut som omfattar tillstånd att landa medför en rätt att befinna sig på svenskt territorium under tillståndsperioden. Förlängningar av sådana tillstånd är fortfarande tillträdesärenden.

När det gäller utländska statsfartyg har sådana fartyg rätt till tillträde till svenskt territorialhav för genomfart, vilket innebär att ett beslut om tillträde inte krävs i sådant fall. Genomfarten ska vara oavbruten och skyndsam. Statsfartyget får vid dylik genomfart inte göra uppehåll inom svenskt territorium utan ett särskilt tillstånd (3, 4 och 8 §§ tillträdesförordningen).

4. Vid genomgång av ärendena år 2010–2022 framgår (med undantag, se t.ex. Fö 2015/01205) inte av akterna om gemensamberedning ägt rum efter den 1 september 2014, när lagen (2014:341) om beslut i särskilda regeringsärenden trädde i kraft. Bereds denna typ av ärenden gemensamt med något eller några departement, och i så fall vilket eller vilka? Om ja, i vilken utsträckning har så skett under den ifrågavarande tiden och hur har det dokumenterats? Om nej, vilket eller vilka skäl finns för den ordningen?

De särskilda regeringsärendena bereds med de departement som berörs (15 § förordningen [1996:1515] med instruktion för Regeringskansliet). Det antecknas på konceptet till beslutet i det särskilda regeringsärendet vilka andra departement som deltagit i beredningen. För perioden den 1 september 2014 – 2022 framgår det av koncepten, med ett undantag år 2014, att gemensam beredning har skett och med vilka det skett. Gemensam beredning har i dessa fall skett med Utrikesdepartementet och i ett fall även med dåvarande Infrastrukturdepartementet. Statsrådsberedningen har orienterats.

Enligt 19 § förordningen (2007:725) om beslut och protokoll hos regeringen ska ett exemplar av det beslut som har expedierats fogas till förteckningen över de ärenden som har avgjorts under en kalendermånad. Koncepten förvaras tillsammans med de protokoll (förteckningar) som upprättas, vilket innebär att de inte förvaras i respektive ärendes akt.

5. Enligt 19 § förordningen (2007:725) om beslut och protokoll hos regeringen ska protokoll ska föras vid handläggningen av särskilda regeringsärenden. Protokollet ska upprättas i form av en förteckning över de ärenden som har avgjorts under en kalendermånad. Förteckningen ska ange när varje ärende avgjordes och vem som fattade beslutet. För varje ärende ska ett exemplar av det beslut som har expedierats fogas till förteckningen. Protokollet skrivs under av departementschefen och visas upp för statsministern för påteckning före utgången av följande kalendermånad. I flera fall har statsministern och i några av dessa även försvarsministern signerat protokollet efter utgången av den månad då beslutet fattades, och i flera fall har statsministern och i några fall av dessa även försvarsministern signerat protokollet utan datering. Utskottet önskar kommentarer till dessa förhållanden. Se protokoll för

- januari 2010, signerat av statsministern den 17 mars och av försvarsministern den 12 mars
- maj 2010, signerat av statsministern den 7 juli och av försvarsministern den 29 juni
- juni 2010, signerat av statsministern den 27 oktober och av försvarsministern den 4 oktober

- juli 2010, signerat av statsministern den 26 oktober, av försvarsministern den 4 oktober och av Beatrice Ask den 1 oktober
- augusti 2012, signerat av statsministern den 26 oktober och av försvarsministern den 4 oktober
- februari 2011, signerat av statsministern den 29 april och av försvarsministern den 14 april
- juni 2011, signerat av statsministern den 29 november och av försvarsministern den 24 november; ej signerat av Tobias Billström
- september 2011, signerat av statsministern den 29 november och av försvarsministern den 24 november
- februari 2012, signerat av statsministern den 14 juni (av försvarsministern den 29 februari)
- april 2012, signerat av statsministern den 19 november och av försvarsministern den 23 augusti
- juni 2012, signerat av statsministern den 19 november och av försvarsministern den 13 september
- juli 2012, signerat av statsministern den 19 november, av försvarsministern den 13 september och av Tobias Billström den 15 november
- april 2013, signerat av statsministern den 13 februari och av försvarsministern den 7 februari 2014
- juli 2013, signerat av statsministern den 13 februari och av försvarsministern den 7 februari 2014
- augusti 2013, signerat av statsministern den 13 februari och av försvarsministern den 7 februari 2014
- april 2014, signerat av statsministern den 13 juni (av försvarsministern den 27 maj)
- juni 2014, signerat av statsministern den 2 september och av försvarsministern den 26 augusti
- januari 2015, odaterad signering av statsministern (av försvarsministern den 9 april)
- februari 2015, signerat av statsministern den 1 april (av försvarsministern den 3 mars)
- mars 2015, odaterad signering av statsministern (signerat av försvarsministern den 9 april)
- april 2015, odaterad signering av statsministern (signerat av försvarsministern den 7 maj)
- juni 2016, signerat av statsministern den 6 oktober och av försvarsministern den 1 oktober
- juli 2016, juli: odaterad signering av statsministern, signerat av försvarsministern den 12 oktober
- maj 2017, odaterad signering av statsministern, signerat av försvarsministern den 10 januari 2018

- juni 2017, odaterad signering av statsministern, signerat av försvarsministern den 10 januari 2018
- augusti 2017, odaterad signering av statsministern, signerat av försvarsministern den 10 januari 2018
- november 2017, odaterad signering av statsministern, signerat av försvarsministern den 10 januari 2018
- december 2017, odaterad signering av statsministern (av försvarsministern den 10 januari 2018)
- mars 2018, odaterad signering av statsministern (av försvarsministern den 11 april)
- april 2018, odaterad signering av statsministern, signerat av försvarsministern den 13 juni
- oktober 2018, odaterad signering av statsministern (signerat av försvarsministern den 7 november)
- april 2019, odaterad signering av statsministern (av försvarsministern den 4 juni)
- juni 2019, odaterade signeringar av statsministern och av försvarsministern
- februari 2020, odaterade signeringar av statsministern och av försvarsministern
- augusti 2020, odaterade signeringar av statsministern och av försvarsministern (anm: år 2021 inskrivet i protokollet före signeringar)
- december 2020, odaterade signeringar av statsministern och av försvarsministern (anm: år 2021 inskrivet i protokollet före signeringar)
- april 2021, odaterade signeringar av statsministern och försvarsministern
- augusti 2021, odaterade signeringar av statsministern och försvarsministern
- mars 2022, odaterad signering av statsministern, signerat av försvarsministern den 13 september
- april 2022, odaterad signering av statsministern, signerat av försvarsministern den 13 september
- november 2022, odaterade signeringar av statsministern och försvarsministern
- december 2022, odaterade signeringar av statsministern och försvarsministern.

Försvarsdepartementet anmärker inledningsvis att hänvisningen till augusti 2012 rätteligen tycks avse augusti 2010, samt att förteckningen för juni 2016 rätteligen innehåller en odaterad signering av statsministern och en signering av försvarsministern den 12 oktober 2016.

Med de anmärkningarna konstaterar Försvarsdepartementet att hanteringen för påskrifter av protokollen har brutit i de fall som konstitutionsutskottet hänvisar till. Försvarsdepartementet avser att tillsammans med Statsrådsberedningen se över rutinerna.

Bilaga 1

Regeringsbeslut 7

2012-11-01

F62012/1813/MFI

Försvarsdepartementet

Försvarsmakten
107 85 StockholmTillträde till svenskt territorium för tjeckiska militära statsluftfartyg

S13/6065

Regeringen medger på framställan av Tjeckiska republikens ambassad den 5 oktober 2012 att tjeckiska stridsflygplan av typen JAS-39 får tillträde till svenskt territorium i avsikt att genomföra teknisk uppgradering, underhåll och kontroll under året 2013. Tillträdet gäller för start och landning på flygplatserna Linköping, Ronneby och Såtenäs för ändamålet enligt ovan. Detta ska ske enligt Försvarsmaktens närmande bestämmande.

Före varje flygning ska anmälan ske till Försvarsmakten senast sju dagar i förväg enligt Försvarsmaktens närmare bestämmande.

Försvarsmakten ska hålla Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) orienterat om verksamheten samt svara för erforderliga orienteringar till berörda myndigheter.

På regeringens vägnar

Beatrice Ask
Hans Norman

Likalydande till Tjeckiska republikens ambassad

Kopia till

Utrikesdepartementet (SP)

Försvarsdepartementet (SSP)

Säkerhetspolisen

INSS J3

Försvarets radioanstalt

JRCC

Postadress
103 33 StockholmTelefonväxel
08-405 10 00

E-post: fo.registrator@regeringskansliet.se

Besöksadress
Jakobsgatan 9Telefax
08-723 11 89

SRÄ

2

2014-04-17

Fö2014/759/MFI

Försvarsdepartementet

Försvarsmakten
107 85 Stockholm**Tillträde till svenskt territorium för utländska enheter medverkande i viss utbildning**

S14/6013

Ärendet

Genom beslut den 20 mars 2014 (Fö2014/444/MFI) medgav regeringen att Försvarsmakten med stöd av Försvarets materielverk får genomföra och delta den i den multinationella utbildningen för taktiska helikopterinstruktörer, som under ledning av Europeiska försvarsbyråns avses genomföras i Storbritannien och Sverige i mars till och med maj 2014. I beslutet medgav regeringen vidare bland annat tillträde till svenskt territorium för deltagande utländska enheter och luftfartyg från och med den 27 april till och med den 18 maj 2014, enligt Försvarsmaktens närmare bestämmande. Vidare medgav regeringen enligt 11 kap. 3 § vapenlagen (1996:97) undantag från vapenlagen.

Regeringens beslut

Regeringen ändrar sitt beslut den 20 mars 2014 på så sätt att tidpunkten för tillträde till svenskt territorium för utländska enheter utsträcks att gälla från och med den 20 april 2014 till och med den 25 maj 2014.

På regeringens vägnar

Karin Enström

Tobias Sörensen

2

Likalydande till:

Försvarets materielverk,
Belgiens,
Storbritanniens,
Tjeckiens,
Österrikes och
Tysklands ambassad i Stockholm.

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Utrikesdepartementet/SP
Försvarsdepartementet/SSP

SRÄ

7

2011-09-21

F62011/1398/MFI

Försvarsdepartementet

Försvarsmakten
107 85 StockholmTillträde till svenskt territorium för franskt stridsflygplan

S11/6046

Regeringen medger på begäran från den franska ambassaden den 19 september 2011 att franskt stridsflygplan får tillträde till svenskt territorium från och med den 21 september till och med den 19 oktober 2011 enligt Försvarsmaktens närmare bestämmande. Anledningen till begäran är testflygning i Vidsel.

Tillståndet gäller med upp till 72 timmars fördröjning enligt Försvarsmaktens närmare bestämmande.

På regeringens vägnar

Sten Tolgfors
Birger Carlsson

Likalydande till franska ambassaden

Kopia till
Utrikesdepartementet UD-SP
Sveriges ambassad i Paris
Säkerhetspolisen
INSS J3
Försvarets Radioanstalt
JRCC

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Jakobsgratan 9

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 89

E-post: registrator@defence.ministry.se

Bilaga 4

SRÅ

6

2011-06-21

Fö2011/1030/MFI

Försvarsdepartementet

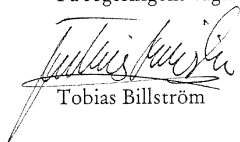
Försvarsmakten
107 85 StockholmTillträde till svensk territorium för polska stridsflygplan

S11/6032

Med ändring av regeringsbeslut den 14 juni 2011 i särskilt regeringsärende (SRÅ nr 5) medger regeringen, på begäran från den polska ambassaden den 9 juni 2011, att sex polska stridsflygplan får tillträde till svenskt territorium fr.o.m. den 22 juni och t.o.m. den 27 juni 2011 enligt Försvarsmaktens närmare bestämmande. Ansökan gäller polskt militärt akrobatiskt team med logistiskt support.

Tillståndet gäller med upp till 48 timmars fördröjning enligt Försvarsmaktens närmare bestämmande.

På regeringens vägnar

Tobias Billström
Birger Carlsson

Likalydande till polska ambassaden

Kopia till

Utrikesdepartementet UD-SP
Säkerhetspolisen
INSS J3
Försvarets Radioanstalt
FTK
Sjöfartsverket
Kustbevakningen

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Jakobsgränd 9

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 89

E-post: registrator@defence.ministry.se

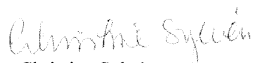

STATSMINISTERN

PROTOKOLL
Juni – Juli 2010
Nr 6

Statsministern och statsrådet Olofsson fattar de beslut som framgår av bilagda handlingar.

Vid protokollet

Christine Sylvén

Justeras
ärendena 1-3, 5-10

Fredrik Reinfeldt

ärende 4

Maud Olofsson

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

2023/24:KU10

nr 10

STATSRÅD VECKORNA 28-32 SOMMAREN 2010

STATSRÅDSBEREDNINGEN

- v. 28 Ask (hela)
- v. 29 Erlandsson (hela)
- v. 30 Odell (hela)
- v. 31 Reinfeldt (hela)
- v. 32 Reinfeldt (hela)

JUSTITIEDEPARTEMENTET

- v. 28 Ask (hela)
- v. 29 Tolgfors (hela)
- v. 30 Billström (hela)
- v. 31 Ask (hela)
- v. 32 Ask (egna)
Billström (egna)

UTRIKESDEPARTEMENTET

- v. 28 Husmark Pehrsson (hela)
- v. 29 Björling (hela)
- v. 30 Bildt (egna + Carlsson)
Björling (egna)
- v. 31 Carlsson (hela)
- v. 32 Carlsson (hela)

FÖRSVARSDPARTEMENTET

- v. 28 Ask
- v. 29 Tolgfors
- v. 30 Bildt
- v. 31 Tolgfors
- v. 32 Ask

SOCIALDEPARTEMENTET

- v. 28 Husmark Pehrsson (egna)
Larsson, (egna + Hägglund)
- v. 29 Björling (hela)
- v. 30 Hägglund (hela)
- v. 31 Husmark Pehrsson (hela)
- v. 32 Husmark Pehrsson (egna)
Hägglund (egna)
Larsson (egna)

FINANSDEPARTEMENTET

- v. 28 Husmark Pehrsson (hela)
- v. 29 Tolgfors
- v. 30 Odell (hela)
- v. 31 Borg (hela)
- v. 32 Borg (egna)
Odell (egna)

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

- v. 28 Sabuni (hela)
- v. 29 Krantz (hela)
- v. 30 Carlgren
- v. 31 Björklund (hela)
- v. 32 Björklund (egna)
Krantz (egna)

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

- v. 28 Torstensson
- v. 29 Erlandsson
- v. 30 Erlandsson
- v. 31 Torstensson
- v. 32 Torstensson

MILJÖDEPARTEMENTET

- v. 28 Torstensson
- v. 29 Erlandsson
- v. 30 Carlgren
- v. 31 Torstensson
- v. 32 Torstensson

NÄRINGSDEPARTEMENTET

- v. 28 Torstensson (hela)
- v. 29 Erlandsson (hela)
- v. 30 Erlandsson (hela)
- v. 31 Torstensson (hela)
- v. 32 Torstensson (hela)

INTEGRATIONS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSDEPARTEMENTET

- v. 28 Sabuni
- v. 29 Sabuni
- v. 30 Hägglund
- v. 31 Björklund
- v. 32 Björklund

KULTURDEPARTEMENTET

- v. 28 Husmark Pehrsson
- v. 29 Björling
- v. 30 Björling
- v. 31 Tolgfors
- v. 32 Adelson Liljeroth

ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET

- v. 28 Husmark Pehrsson
- v. 29 Björling
- v. 30 Billström
- v. 31 Borg
- v. 32 Billström

STATSMINISTERN

PROTOKOLL
Juni-Juli 2011
Nr 6

Statsministern och statsrådet Björklund fattar de beslut som framgår av bilagda handlingar.

Vid protokollet

Christine Sylvén
Christine Sylvén

Justeras
ärendena 2, 3 och 5

Fredrik Reinfeldt
Fredrik Reinfeldt

ärendena 1 och 4

Jan Björklund
Jan Björklund

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

2011-06-16
Nr 2

Förordnande av ersättare för statsråd

Ersättare:	Tid:	Ersättare för
Statsråden		Statsråden
Ewa Björling (19/6 kl. 15.20-21/6 kl. 19.00) Gunilla Carlsson (21/6 kl. 19.00-22/6 kl. 21.55)	19/6 kl. 15.20-22/6 kl. 21.55 2011	Carl Bildt
Tobias Billström	22/6 2011	Beatrice Ask
Göran Hägglund	22/6 2011	Maria Larsson
Carl Bildt (18/6 kl. 14.00-19/6 kl. 15.20) Ewa Björling (19/6 kl. 15.20-21/6 kl. 19.00, ev. på distans 21/6 från sen eftermiddag)	18/6 kl. 14.00-21/6 kl. 19.00 2011	Gunilla Carlsson
Peter Norman	22/6 2011 kl. 09.00-ca 13.00	Anders Borg
Tobias Billström	22/6 2011	Lena Adelsohn Liljeroth
Carl Bildt (18/6 kl. 12.00-19/6 kl. 15.00) Tobias Billström (19/6 kl. 15.00-22/6 kl. 20.00)	18/6 kl. 12.00-22/6 kl. 20.00 2011	Sten Tolgfors
Carl Bildt Gunilla Carlsson	16/6 2011 22/6 2011	Ewa Björling
Peter Norman	16/6 2011	Catharina Elmsäter-Svärd

STATSMINISTERN

PROTOKOLL
Juni-Juli 2012
Nr 6

Statsministern och statsrådet Bildt fattar de beslut som framgår av bilagda handlingar.

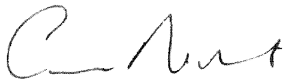
Vid protokollet

Charlotte Göransson

Justeras
ärendena 2, 3 och 4

Fredrik Reinfeldt

ärendena 1 och 5

Carl Bildt

exp. 21/6.12

Nr 4

STATSRÅD VECKORNA 27-32 SOMMAREN 2012

STATSRÅDSBEREDNINGEN	v. 27	Ordf Björklund Ohlsson (egna)
	v. 28	Ordf Larsson
	v. 29	Ordf Larsson
	v. 30	Ordf Sabuni Ohlsson (egna)
	v. 31	Ordf Carlsson Ohlsson (egna)
	v. 32	Ordf Björklund Ohlsson (egna)
JUSTITIEDEPARTEMENTET	v. 27	Ask (egna) Billström (egna) Ohlsson (egna)
	v. 28	Enström (hela)
	v. 29	Norman (hela)
	v. 30	Billström (egna+Ask) Ohlsson (egna)
	v. 31	Kristersson (Ask+Billström) Ohlsson (egna)
	v. 32	Borg (Ask+Billström) Ohlsson (egna)
UTRIKESDEPARTEMENTET	v. 27	Bildt (egna+Björling+Carlsson) Ohlsson (egna)
	v. 28	Björling (hela)
	v. 29	Björling (hela)
	v. 30	Norman (Bildt+Björling+Carlsson) Ohlsson (egna)
	v. 31	Carlsson (egna+Bildt+Björling) Ohlsson (egna)
	v. 32	Enström (Bildt+Björling+Carlsson) Ohlsson (egna)

FÖRSVARSPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Bildt Enström Björlling Billström Carlsson Enström
SOCIALPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Larsson (egna+Hägglund+Kristersson) Attefall (egna) Larsson (hela) Larsson (hela) Kristersson (hela) Attefall (egna+Hägglund+Larsson) Kristersson (egna) Hägglund (egna+Larsson +Kristersson) Attefall (egna)
FINANSPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Ask (hela) Elmsäter-Svärd (hela) Norman (hela) Norman (hela) Kristersson (Borg+Norman) Attefall (egna) Borg (egna+Norman) Attefall (egna)
UTBILDNINGSPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Björklund (egna) Sabuni (egna) Sabuni (hela) Erlandsson (hela) Sabuni (hela) Ohlsson (hela) Björklund (hela)

LANDSBYGDSDEPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Ek Larsson Erlandsson Hatt Ek Adelsohn Liljeroth
MILJÖDEPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Ek (egna) Attefall (egna) Ullenhag (hela) Erlandsson (hela) Hatt (hela) Ek (egna) Attefall (egna) Attefall (hela)
NÄRINGSDEPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Lööf (egna+Elmsäter-Svärd) Hatt (egna) Elmsäter-Svärd (hela) Elmsäter-Svärd (hela) Hatt (hela) Lööf (hela) Hägglund (hela)
KULTURDEPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Billström Sabuni Engström Kristersson Lööf Adelsohn Liljeroth
ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET	v. 27 v. 28 v. 29 v. 30 v. 31 v. 32	Engström (egna) Ullenhag (egna) Ullenhag (hela) Engström (egna) Ullenhag (egna) Billström (hela) Kristersson (hela) Borg (hela)

Bilaga 9.2

Regeringskansliet

2023-11-09
SB2023/01010

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – regeringens handläggning av särskilda regeringsärenden

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från
Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och rättschefen
Maria Diamant, Försvarsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2023-11-09

Försvarsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringens handläggning av särskilda regeringsärenden

Härmed lämnar Försvarsdepartementet svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en kopia av regeringens beslut den 20 mars 2014 i ärende Fö2014/759/MFI.

Beslutet i det särskilda regeringsärendet i Fö2014/759/MFI fattades den 17 april 2014, se bilaga 1. I beslutet hänvisas till regeringsbeslut den 20 mars 2014 i Fö2014/444/MFI, se bilaga 2.

2. I promemorian den 12 oktober 2023 framgår bl.a. att med ett undantag år 2014 har gemensam beredning skett med Utrikesdepartementet och i ett fall med Infrastrukturdepartementet samt att Statsrådsberedningen har orienterats. Utskottet önskar information om huruvida det finns en fastlagd rutin för att orientera Statsrådsberedningen, och i så fall vad rutinen innebär. Utskottet önskar särskilt information om när och hur orienteringen sker i förhållande till den gemensamma beredningen och beslutet i ärendet.

Det finns en rutin som innebär att Statsrådsberedningen får konceptet till beslut i ett särskilt regeringsärende för kännedom. Med hänsyn till ärendenas brådskande karaktär sker det samtidigt som den gemensamma beredningen inleds.

SRÄ

2

2014-04-17

Fö2014/759/MFI

Försvarsdepartementet

Försvarsmakten
107 85 Stockholm**Tillträde till svenskt territorium för utländska enheter medverkande i viss utbildning**

S14/6013

Ärendet

Genom beslut den 20 mars 2014 (Fö2014/444/MFI) medgav regeringen att Försvarsmakten med stöd av Försvarets materielverk får genomföra och delta den i den multinationella utbildningen för taktiska helikopterinstruktörer, som under ledning av Europeiska försvarsbyrån avses genomföras i Storbritannien och Sverige i mars till och med maj 2014. I beslutet medgav regeringen vidare bland annat tillträde till svenskt territorium för deltagande utländska enheter och luftfartyg från och med den 27 april till och med den 18 maj 2014, enligt Försvarsmaktens närmare bestämmande. Vidare medgav regeringen enligt 11 kap. 3 § vapenlagen (1996:97) undantag från vapenlagen.

Regeringens beslut

Regeringen ändrar sitt beslut den 20 mars 2014 på så sätt att tidpunkten för tillträde till svenskt territorium för utländska enheter utsträcks att gälla från och med den 20 april 2014 till och med den 25 maj 2014.

På regeringens vägnar

Karin Enström

Tobias Sörensen

2

Likalydande till:

Försvarets materielverk,
Belgiens,
Storbritanniens,
Tjeckiens,
Österrikes och
Tysklands ambassad i Stockholm.

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Utrikesdepartementet/SP
Försvarsdepartementet/SSP

Regeringsbeslut 2

2014-03-20

F62014/444/MFI

Försvarsdepartementet

Försvarsmakten
107 85 Stockholm**Framställning från Försvarsmakten om deltagande i utbildning med utländsk myndighet på svenskt territorium**

S14/6013

Regeringens beslut

Regeringen medger att Försvarsmakten med stöd av Försvarets materielverk får genomföra och delta i den multinationella utbildningen för taktiska helikopterinstruktörer, som under ledning av Europeiska försvarsbyrån avses genomföras i Storbritannien och Sverige i mars t.o.m. maj 2014. Praktiska övningar under utbildningen, inklusive skjutövningar, får ske på Försvarsmaktens och Försvarets materielverks anläggningar under utbildningstiden.

Regeringen medger, tillträde till svenskt territorium för deltagande utländska enheter och luftfartyg från och med den 27 april till och med den 18 maj 2014, enligt Försvarsmaktens närmare bestämmande.

Slutligen medger regeringen enligt 11 kap. 3 § vapenlagen (1996:67) om undantag från vapenlagen avseende skjutvapen och ammunition som innehas av den utländska militära personalen.

Regeringen bemyndigar Försvarsmakten att med behöriga myndigheter i övriga deltagande länder förhandla och ingå för verksamheten nödvändiga avtal.

Försvarets materielverk ska ta ut avgifter för verksamheten. Avgifterna ska beräknas inom ramen för full kostnadstäckning så att minst merkostnad täcks. Full kostnadstäckning ska eftersträvas. Inkomsterna får disponeras av Försvarets materielverk.

Kostnader för den svenska delen av genomförandet kommer att faktureras Europeiska försvarsbyrån av Försvarets materielverk.

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Jakobsgatan 9

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 89

E-post: fo.registrator@regeringskansliet.se

Ärendet

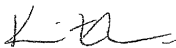
Försvarsmakten har i skrivelse som inkom den 3 mars 2014 framställt om regeringens tillstånd, att med stöd från Försvarets materielverk, genomföra och delta i den multinationella utbildningen för taktiska helikopterinstruktörer (Helicopter Tactics Instruction Course, HTIC) som under ledning av Europeiska försvarsbyrån avses genomföras i Storbritannien och Sverige i mars t.o.m. maj 2014.

Försvarsmakten har vidare framställt om regeringens tillstånd om tillträde till svenskt territorium för utländska deltagande enheter och luftfartyg. Försvarsmakten har upplyst att skjutövningar tillsammans med utländska flygförband utgör en del av utbildningen och har framställt om undantag från vapenlagen för vapen och ammunition som innehas av den utländska militära personalen.

Försvarsmakten har även begärt att med behöriga utländska myndigheter få förhandla och ingå för verksamheten nödvändiga avtal.

Verksamheten utgör den praktiska delen i Europeiska försvarsbyråns kurs för helikopterinstruktörer, och genomförs med helikoptrar samt besättningar från Österrike, Tjeckien, Tyskland, Storbritannien och Sverige, medan Belgien närvarar med observatörer. Storbritannien och Sverige stödjer kursen med flygplan för vissa moment.

På regeringens vägnar

Karin Enström

Tobias Sörensen

Kopia till
Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet
Försvarets materielverk
Utrikesdepartementet/SP
Finansdepartementet/BA
Försvarsdepartementet/MFI, MFU, ESL, SSP, RS
Belgiens ambassad i Stockholm
Storbritanniens ambassad i Stockholm
Tjeckiens ambassad i Stockholm
Tysklands ambassad i Stockholm
Österrikes ambassad i Stockholm

Sakregister över granskningsärenden 2000/01–2022/23

A

Affärsmässighet, 2008/09:20 s. 121

Afghanistan

– tolkar m.m., 2021/22:20 s. 141

Afrikanska utvecklingsbankgruppen, 2005/06:20 s. 192

Aktiebolagslagen, 2003/04:10 s. 31, 2013/14:20 s. 229

Aktier

– försäljning, 2009/10:20 s. 175

– statsråds innehav, 2022/23:20 s. 112

Aktieägaravtal, 2011/12:20 s. 207

Allmänna arvsfonden, 2005/06:10 s. 22

Allmänna handlingar, 2006/07:10 s. 51

– anteckningar från möten, 2015/16:20 s. 239, 243

– förkomna allmänna handlingar, 2017/18:10 s. 38

– registrering och gallring, 2012/13:20 s. 268, 2012/13:10 s. 22, 2012/13:20 s. 119, 220, 267, 2013/14:10 s. 38, 2013/14:20 s. 121, 2014/15:10 s. 20, 2014/15:20 s. 193, 2015/16:20 s. 17, 2016/17:20 s. 64, 143, 2017/18:20 s. 127, 2018/19:10 s. 77, 2018/19:20 s. 106

– Twittermeddelande, 2017/18:20 s. 300

– utlämnande av, 2009/10:10 s. 18, 2010/11:10 s. 21, 2012/13:20 s. 219, 221, 2013/14:10 s. 38, 2013/14:20 s. 122, 124, 2014/15:10 s. 20, 2015/16:20 s. 222, 233, 2016/17:20 s. 64, 188, 2017/18:20 s. 127

– utlämnande av uppgift i, 2021/22:20 s. 209

– Utrikesdepartementet, 2013/14:20 s. 120, 2016/17:20 s. 143, 2017/18:20 s. 127, 2018/19:20 s. 106

A-lotteriet, 2001/02:20 s. 92

Amerikanska ambassadens övervakning i Sverige, 2011/12:20 s. 116

Anhörigkommittén, 2001/02:20 s. 197

Anslag i tilläggsbudget, 2008/09:20 s. 109

Anslaget 24:2 i 2007 års budgetproposition, 2007/08:20 s. 77

Anslagsminskning, 2020/21:10 s. 222

Ansvarsförhållanden inom regeringen, 2017/18:20 s. 331

Ansvarsprincipen, 2017/18:20 s. 365, 2020/21:20 s. 190

Antiterrorismsamarbete, 2005/06:20 s. 61

AP-fonder, 2009/10:20 s. 79, 2012/13:20 s. 175

Apoteket AB, 2009/10:20 s. 207

– försäljning av, 2011/12:20 s. 102

– styrning av, 2007/08:20 s. 226

Apoteket Omstrukturering AB (OAB), 2009/10:20 s. 207

Apoteksmarknaden, omreglering av, 2011/12:20 s. 102

Arbetsförmedlingen

– anslag till, 2014/15:20 s. 202

– översyn av, 2015/16:20 s. 37

Arbetsgrupper i Regeringskansliet, 2017/18:20 s. 127, 2018/19:10 s. 77

Arbetslivsinstitutet, avveckling av, 2006/07:20 s. 162

Arbetslöshetsförsäkringen, 2006/07:20 s. 162, 2009/10:20 s. 139

Arbetsmiljön, överklagningsärenden avseende, 2003/04:10 s. 34

Arbetskadeärenden, skillnader i utfall för kvinnor och män, 2012/13:20 s. 164

Arvsfondsdelegationen, 2005/06:10 s. 22

Assi Domän, 2001/02:20 s. 104

Assistansersättning, 2017/18:20 s. 230

Asylprocedurdirektivet, 2004/05:20 s. 142

Asylärenden

– barn i asylprocessen, 2006/07:20 s. 73

– handläggningstid, 2004/05:20 s. 89

– åldersbedömningar, 2017/18:20 s. 258

Avidentifierade ansökningshandlingar, 2005/06:10 s. 16

Avtal

– med tjeckiska staten om flygplan, 2005/06:20 s. 23

– mellan myndigheter, 2005/06:10 s. 21

– mellan svenska staten och Saab, 2011/12:20 s. 82

– om merkostnadsersättning plusjobb, 2008/09:20 s. 40

– om militärt samarbete, Saudiarabien, 2005/06:20 s. 59, 2012/13:20 s. 264, 288

– om svavelutsläpp i Östersjön, 2010/11:20 s. 243

– skatteavtal med Danmark, 2010/11:20 s. 264

– upphörandeavtal av entreprenadkontrakt om banhållning, 2011/12:20 s. 101

– återtagandeavtal med Irak, 2010/11:20 s. 275

Avvisning

– till Egypten, 2001/02:20 s. 128, 2005/06:2 s. 7, 2008/09:20 s. 283

– till Marocko, 2008/09:20 s. 263

B

Bankkrisen 1990–1994, 2009/10:10 s. 53

Barn i internationella förhållanden, 2016/17:10 s. 30

Barnomsorg, riksdagens beslut om, 2005/06:20 s. 36

Bearbetningskoncession, 2020/21:10 s. 143

Behörighetsförordningen, 2011/12:20 s. 55

Bemyndigande om materielanskaffning, 2016/17:20 s. 170, 2017/18:20 s. 187, 2018/19:20 s. 10, 2021/22:20 s. 164

Beredningskravet, 2013/14:10 s. 74, 2018/19:20 s. 32, 2021/22:20 s. 117

- anslag, 2004/05:20 s. 29, 2020/21:20 s. 322, 2022/23:10 s. 542
- besparingar inom försvarets materielförsörjning, 2012/13:20 s. 92
- bidrag, 2009/10:10 s. 32
- brister i kvalitet, 2011/12:20 s. 61
- brådslande fall, 2018/19:20 s. 32, 2020/21:20 s. 194, 256, 268, 289, 322, 2021/22:20 s. 117
- dispenser, 2009/10:10 s. 32
- EG-direktiv, 2004/05:10 s. 74, 2008/09:10 s. 65
- EU-samarbetet, vissa frågor, 2008/09:10 s. 65
- ex gratia, 2009/10:10 s. 32
- flyktingsituationen, 2015/16:20 s. 453, 454
- Förbifart Stockholm, frysning av, 2014/15:20 s. 179
- förordningar, 2009/10:10 s. 32, 2020/21:20 s. 268
- Försvarmaktens grundorganisation, 2004/05:20 s. 122
- genomförande av EG-direktiv, 2009/10:10 s. 78
- invandringspolitiken, 2015/16:20 s. 494
- kommissionens förslag, 2004/05:20 s. 142
- lagförslag, 2003/04:10 s. 36, 2005/06:20 s. 99, 2013/14:10 s. 78, 2014/15:20 s. 161, 2018/19:20 s. 32, 2020/21:20 s. 322
- lagändringar, 2009/10:20 s. 139
- omlokaliseringsbeslut, 2005/06:20 s. 93
- proposition om krediter till Island, 2009/10:20 s. 13
- proposition om kvalitetsutvärderingssystem för högskolor, 2010/11:20 s. 79
- rambeslut, 2002/03:10 s. 64, 2008/09:10 s. 79
- regeringsärenden, 2006/07:20 s. 162, 2008/09:10 s. 46, 2008/09:20 s. 69, 86, 2009/10:10 s. 66, 2012/13:20 s. 83, 194, 2014/15:10 s. 20, 2015/16:10 s. 42, 2018/19:20 s. 32, 2020/21:20 s. 268, 322, 2021/22:20 s. 117
- remissväsendet, 2021/22:10 s. 80
- skolområdet, 2015/16:20 s. 215
- statens skolor för vuxna, 2001/02:20 s. 66
- styrelsevalen vid Systembolaget AB, 2003/04:20 s. 114
- svar på interpellation, 2015/16:20 s. 69, 2021/22:20 s. 248
- svenska ståndpunkter, 2004/05:10 s. 74, 2014/15:10 s. 52
- under kris, 2008/09:20 s. 51, 2009/10:10 s. 45, 2015/16:20 s. 452, 454, 2020/21:20 s. 194, 268, 322

Beslut på tredje pelarens område inom EU-samarbetet, 2002/03:10 s. 58

Beslutanderätt, överlåtelse av, 2011/12:10 s. 38

Beslutsfattande på utrikespolitikens område, 2004/05:10 s. 89, 2015/16:20 s. 380

Beställningsbemyndiganden, 2021/22:10 s. 116

Betalningstjänster, statens ansvar för vissa, 2008/09:20 s. 76

Betyg, nya betygssteg i grund- och gymnasieskolan, 2012/13:20 s. 166

Bidrag till organisationer, 2006/07:10 s. 20

- beredningen av ärenden om bidragsgivning, 2009/10:10 s. 21
- spårbarhet och öppenhet, 2009/10:10 s. 31

Bistånd, 2005/06:10 s. 21

- avräkning från biståndsramen, 2006/07:20 s. 122, 2013/14:20 s. 217, 2016/17:20 s. 143, 2022/23:20 s. 54
- beredning av biståndsbudgeten, 2015/16:20 s. 56
- FN:s klimatkonvention, 2012/13:20 s. 29
- hantering av UD:s egna biståndsmedel, 2013/14:20 s. 205
- lön till biståndsministern, 2013/14:20 s. 205
- multilateralt, 2005/06:20 s. 192
- styrning av biståndsverksamheten, 2013/14:20 s. 205
- Utrikesdepartementets hantering av biståndsanslagen, 2010/11:20 s. 144

Bisysslor

- anställdas, 2001/02:10 s. 18
- statsråds, 2006/07:20 s. 37, 69

Blekinge tekniska högskola, fråga om campus, 2017/18:20 s. 220**Blogginlägg av statsråd, 2009/10:20 s. 328, 2010/11:20 s. 166****Bonusar, 2009/10:20 s. 68****Brev**

- från EU-kommissionär, 2016/17:20 s. 195
- från kulturministern till Skånes landshövding, 2012/13:20 s. 258
- statsråds utskick av, 2007/08:20 s. 241

Bromma flygplats, 2014/15:20 s. 57, 2015/16:20 s. 47**Brottsförebyggande rådet (BRÅ), styrning av, 2020/21:10 s. 252****Budgetlagen, 2003/04:10 s. 30, 2003/04:20 s. 91, 2009/10:20 s. 107, 2011/12:20 s. 101, 2012/13:20 s. 84, 2013/14:20 s. 35, 229, 2014/15:20 s. 179, 203, 211, 2015/16:20 s. 17, 2016/17:20 s. 22, 170****Budgetprocessen, 2015/16:20 s. 30, 2016/17:20 s. 22, 2018/19:20 s. 10, 2018/19:20 s. 32, 2020/21:10 s. 222****Budgetpropositionen**

- bemyndigande, 2016/17:20 s. 170, 2017/18:20 s. 187, 2018/19:20 s. 10
- biståndsanslaget, 2015/16:20 s. 56
- distribuering av broschyr, 2005/06:20 s. 201
- extra ändringsbudget, 2018/19:20 s. 32
- genomförande, 2020/21:10 s. 92
- kostnadsram, 2016/17:20 s. 170, 2017/18:20 s. 187
- resultatredovisning, 2016/17:20 s. 22
- tillkännagivande, 2018/19:20 s. 10

C**Carnegie Investment Bank AB, 2009/10:20 s. 175****Censurförbud, 2006/07:20 s. 13****Centrala studiestödsnämnden, utbildningsministerns ansvar, 2001/02:20 s. 182****CIA-plan, 2009/10:20 s. 296**

Coronapandemin, 2020/21:20 s. 183, 196, 2021/22:10 s. 50, 2021/22:20 s. 91

- beredningen av snabbpropositioner samt pandemilagen, 2020/21:20 s. 322
- besöksförbud inom äldreomsorgen, 2020/21:20 s. 289
- Coronakommissionen, 2020/21:20 s. 398, 2021/22:20 s. 91
- deltagargräns för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, 2020/21:20 s. 268, 2021/22:20 s. 48
- distansundervisning inom skolväsendet, 2020/21:20 s. 305
- intensivvårdsplatser, 2020/21:20 s. 256
- omställningsstöd till företag, 2020/21:20 s. 391
- regeringens coronastrategi, 2020/21:20 s. 268, 322, 363, 398
- regeringens föreskrifter med stöd av den s.k. pandemilagen, 2021/22:20 s. 48
- regeringens kollektiva beslutsfattande, 2021/22:10 s. 50
- samråd med EU-nämnden, 2020/21:20 s. 378
- skyddsutrustning och annan sjukvårdsmateriel, 2020/21:20 s. 256
- testning och smittspårning, 2020/21:20 s. 196
- uttalande om munskydd, 2021/22:20 s. 222

Covid-19, se *Coronapandemin*

D

Datalagringsdirektivets genomförande, 2010/11:20 s. 65

Decemberöverenskommelsen, 2015/16:20 s. 30, 300

Delegation och subdelegation, 2011/12:10 s. 40, 2012/13:10 s. 58, 2021/22:20 s. 48, 2022/23:10 s. 32

Delningsundantag, 2018/19:10 s. 77, 2020/21:10 s. 252

Diarier

- Regeringskansliets, 2012/13:10 s. 22, 26
- Utrikesdepartementets huvuddiarium, 2012/13:10 s. 45

Digital arbetsyta, 2017/18:20 s. 127, 2018/19:10 s. 77

Diplomatiska garantier, 2005/06:20 s. 19

Direktiv till en myndighet, 2005/06:20 s. 120

DIS-fartyg, skattevillkor för svenska sjömän på, 2006/07:20 s. 220

Disposition av medel, 2010/11:10 s. 71

Djurskyddsmyndigheten, avveckling av, 2006/07:20 s. 162

Dokumentation

- aktbildning, 2005/06:10 s. 26, 2014/15:10 s. 32
- annonser och intresseanmälningar, 2009/10:10 s. 145
- avsaknad, 2018/19:20 s. 229
- bristande dokumentation, 2012/13:20 s. 108
- externt rekryteringsstöd 2009/10:10 s. 144
- innovationsrådets möten, 2015/16:20 s. 243
- kommunikation med EU-kommissionen, 2006/07:20 s. 203

- kontakter mellan myndigheter och regeringen, 2012/13:10 s. 100, 2014/15:10 s. 57, 72, 2015/16:10 s. 104, 2015/16:20 s. 452
- kravprofiler, 2009/10:10 s. 142
- muntliga uppgifter, 2007/08:10 s. 44
- säkerhetspolitiska rådets möten, 2015/16:20 s. 239
- upphandlingsärenden, 2018/19:10 s. 97
- utnämningsärenden, 2008/09:20 s. 127, 2009/10:10 s. 135
- Dokumentationsskyldighet**, 2018/19:10 s. 77
- Domare, förflyttning av** 2006/07:20 s. 147
- Driftsstöd till flygplatser**, 2015/16:20 s. 259
- Dröjsmålsränta på tullavgift till EU**, 2009/10:20 s. 104
- Dumpning av kemiska vapen och radioaktivt avfall i Östersjön**, 2010/11:20 s. 177

E

- E-postadresser, privata**, 2015/16:20 s. 275
- Edge, samarbete med Kina**, 2014/15:20 s. 217
- Ekonomisk förpliktelse för staten, ingående av**, 2015/16:20 s. 275
- Ekonomisk styrning**, 2005/06:10 s. 21
- Ekonomiska vårpropositionen**, 2002/03:10 s. 65
- Elprisområden, införande av**, 2013/14:20 s. 73
- En bok för alla AB**, 2007/08:20 s. 49
- Engagemang i organisationer, statsråds**, 2007/08:20 s. 194
- Ersättning**
 - ex gratia, 2002/03:10 s. 56
 - till statsråd utöver statsrådsarvodet, 2002/03:30 s. 136
 - till vissa ledande befattningshavare, 2011/12:20 s. 209
- Estonia, M/S**, 2001/02:20 s. 147, 2004/05:20 s. 258, 2006/07:20 s. 80
- Etikprövningsnämnden**, 2011/12:20 s. 175
- Etiopien, fängslade svenska medborgare**, 2008/09:20 s. 250
- EU:s**
 - gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, 2004/05:10 s. 91, 2012/13:10 s. 120
 - korttidsbudget, 2020/21:20 s. 64
 - långtidsbudget, 2012/13:20 s. 41
 - uppförandekod för vapenexport, 2008/09:20 s. 16
 - upphovsrättsdirektiv, 2020/21:10 s. 55
- EU-avgiften, senareläggning av**, 2003/04:20 s. 105
- EU-frågor**, 2003/04:10 s. 78, 2022/23:10 s. 546
 - asylprocedurdirektivet, 2004/05:20 s. 142
 - beredning av kommissionsförslag, 2004/05:20 s. 142, 2022/23:10 s. 82
 - delegerade akter och genomförandakter, 2019/20:10 s. 145
 - fiskemöjligheter i Östersjön, 2016/17:20 s. 92

- genomförande av EU-rätten, 2012/13:10 s. 101
- kommissionens genomförandekommittéer, 2014/15:10 s. 44
- regeringens företrädare vid samråd och överläggningar samt vid rådsmöten, 2013/14:10 s. 153, 2015/16:20 s. 308
- samråd med EU-nämnden om fjärde järnvägspaketet 2014/15:20 s. 48
- samråd med riksdagen 2006/07:20 s. 105, 2007/08:20 s. 14, 2017/18:10 s. 136
- trepartsmöten (triloger), 2017/18:10 s. 136
- utsläppshandelssystem, 2016/17:20 s. 108
- vapendirektivet, 2016/17:20 s. 63
- överläggning med utskott, 2018/19:20 s. 22
- överläggning om frågor som behandlas inom ramen för kommittologin 2014/15:20 s. 87
- överträdelseärenden, 2012/13:10 s. 101

EU-förordningar, 2022/23:10 s. 82

EU-kommissionär, utseende av svensk kandidat, 2004/05:20 s. 155

EU-nämnden, 2006/07:20 s. 107, 2012/13:20 s. 41, 66

- bokstavsmandat, 2021/22:20 s. 34
- EU- och handelsministrarnas agerande i rådet i fråga om rättsstatsprincipen, 2017/18:20 s. 41
- idrottsministrarnas agerande i rådet, 2015/16:20 s. 106
- information om ny kommissionsordförande, 2004/05:20 s. 163
- information till, 2009/10:20 s. 54, 2016/17:20 s. 108
- inrikesministrarnas agerande i rådet i fråga om EU:s gränskontroll, 2015/16:20 s. 120,
- kultur- och demokratiministrarnas agerande i rådet, 2015/16:20 s. 106
2016/17:20 s. 53
- Palestina, Sveriges erkännande av, 2014/15:20 s. 28
- samråd, 2001/02:20 s. 58, 2002/03:30 s. 29, 2006/07:20 s. 105, 2007/08:20 s. 14, 2008/09:20 s. 16, 2009/10:20 s. 25, 2011/12:20 s. 11, 23, 2014/15:20 s. 13, 2015/16:20 s. 77, 2018/19:20 s. 22, 2022/23:20 s. 11, 23, 36
- samråd i ett sent skede, 2013/14:10 s. 136
- samråd inför lämnande av brev och s.k. non-papers, 2003/04:10 s. 90
- samråd inför rådets beslut om EU:s årsbudget, 2020/21:10 s. 75, 2022/23:20 s. 36
- samråd inför överenskommelse om återhämtningsplan och långtidsbudget, 2020/21:20 s. 64
- samråd inför toppmöte, 2015/16:20 s. 144, 2017/18:20 s. 68
- samråd om asylfrågor, 2016/17:20 s. 30
- samråd om att klassa kärnkraft som hållbar, 2021/22:20 s. 14, 34
- samråd om Dublinförordningen, 2015/16:20 s. 130
- samråd om fjärde järnvägspaketet, 2014/15:20 s. 48
- samråd om plattformsdirektivet, 2022/23:20 s. 23
- samråd om stöd till Frankrike, 2015/16:20 s. 138
- samråd om TEN-T kartor, 2022/23:20 s. 11
- samråd under coronapandemin, 2020/21:20 s. 378
- samråd vid fråga av stor betydelse för Sverige som stat och som medlemsstat i EU, 2017/18:20 s. 41

- skriftligt samråd, 2015/16:20 s. 92
- statsministerns underlag under ett samråd, 2015/16:20 s. 96
- statsråds närvaro, 2005/06:20 s. 86, 2013/14:10 s. 153
- EU-sakråd**, 2018/19:10 s. 109
- Europeiska arbetsmyndigheten**, 2018/19:20 s. 22
- Europeiska rådet**, 2006/07:20 s. 105, 2012/13:20 s. 43, 2017/18:20 s. 68
- Europeiska utvecklingsfonden, avgiften till**, 2004/05:10 s. 17
- Exklusivitetsgrundsatsen**, 2004/05:20 s. 108
- Expeditionsministär**, se *Övergångsregering*
- Extra val**, 2014/15:20 s. 287
- Extra ändringsbudget**, 2018/19:20 s. 32, 2019/20:10 s. 73, 2020/21:20 s. 322

F

- Faktapromemorior**, 2003/04:10 s. 78
- Fastighetsskatt, avsaknad av**, 2004/05:20 s. 259
- Fideikommissärenden**, 2004/05:10 s. 54
- Fildelning**, 2007/08:6 s. 42
- Filmstöd**, 2018/19:20 s. 186
- Finansiella instrument, förteckning över innehav av**, 2013/14:20 s. 298
- Finansiella intressen, statsråds**, 2006/07:20 s. 36, 69
- Finansiella krisen 2008–2009**, 2009/10:10 s. 56
- Finansinspektionens sponsoravtal med affärsbankerna**, 2001/02:20 s. 214
- Finansmakten**, 2005/06:10 s. 20, 2015/16:20 s. 17, 30, 56, 2016/17:20 s. 170, 2017/18:20 s. 187, 2018/19:20 s. 10
- Fiskeförhandlingar**
 - jordbruksministerns agerande i samband med, 2007/08:20 s. 87
 - jordbruksministerns information om, 2008/09:20 s. 25
- Flickaprojektets mediekampanj**, 2004/05:20 s. 108
- Flodvågskatastrofen 2004**, 2005/06:8
 - fortsatt granskning av, 2007/08:6 s. 7
- Flygbolag, statlig garanti till**, 2001/02:20 s. 69
- Flygutbildningar, lokalisering av**, 2001/02:20 s. 18
- Flyktmottagande hösten 2015**, 2015/16:20 s. 396, 454, 480, 2017/18:20 s. 112
- FN:s klimatkonvention**, 2012/13:20 s. 29
- FN:s olja-för-mat-program**, 2009/10:20 s. 308
- FN:s säkerhetsråd, kampanj för Sveriges plats i**, 2016/17:20 s. 143, 2017/18:20 s. 127, 148, 322, 2018/19:20 s. 106
- FN-sanktioner**, 2001/02:20 s. 115, 2005/06:20 s. 71

Folkmord i Osmanska riket 1915, 2010/11:20 s. 47

Fordonsindustrin, stöd till, 2008/09:20 s. 51, 2009/10:20 s. 261

Forska och väx, anslaget till, 2007/08:20 s. 82

Forskningens frihet, 2005/06:20 s. 133

Forskningsmedel, hantering av, 2008/09:20 s. 94

Forum för levande historia, 2007/08:20 s. 159

Frankrike, bilateral hjälp inom EU, överläggning med Utrikesnämnden, 2015/16:20 s. 189

Frihetsberövade personer utomlands, 2015/16:10 s. 37

Fristående myndigheter, 2006/07:10 s. 53

Fryshuset, bidrag till, 2001/02:20 s. 96

Frågeinstituten, 2009/10:10 s. 148, 2011/12:20 s. 36, 2014/15:20 s. 42, 2020/21:20 s. 18, 23, 2021/22:20 s. 254

Frågestund

– svar på fråga som är KU-anmäld, 2022/23:20 s. 50

– uppgift om brist på poliser, 2017/18:20 s. 314

– uppgift om extra val, 2014/15:20 s. 42

– uppgift om partibidrag, 2011/12:20 s. 36

Fångtransporter, hemliga, 2009/10:20 s. 296

Fängslad svensk medborgare på Guantánamobasen, 2002/03:30 s. 99, 2005/06:2 s. 58

Fängslade svenska medborgare i Etiopien, 2008/09:20 s. 250

Förbifart Stockholm, 2014/15:20 s. 179

Författningsreglering, 2003/04:10 s. 23, 2005/06:10 s. 22, 2010/11:10 s. 40, 2012/13:10 s. 16, 2020/21:20 s. 268

Författningsutgivningen, 2004/05:10 s. 39, 2007/08:10 s. 11, 2009/10:10 s. 17, 2009/10:20 s. 139, 2014/15:10 s. 14, 2020/21:10 s. 19

Förflyttning av generaldirektör

– för Arbetsförmedlingen, 2008/09:20 s. 149

– för Försäkringskassan, 2018/19:20 s. 59

– för Skogsstyrelsen, 2012/13:20 s. 248

– för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, 2009/10:20 s. 58

Förhandsgranskning, förbud mot, 2006/07:20 s. 13

Förhandsprövning av nya programtjänster, 2010/11:20 s. 112

Förkortad motionstid, 2009/10:10 s. 47

Förmögenhetsinnehav, statsråd, 2006/07:20 s. 36

Förordnande av statsråd, 2006/07:20 s. 30, 2014/15:20 s. 268

Förordning

– omprövning av, 2020/21:20 s. 268

– undantag från, 2012/13:10 s. 100

– upplysning om bemyndigande, 2022/23:10 s. 32

Förordningar, om statligt stöd, 2022/23:20 s. 59, 67

Förordningsmakten, 2006/07:20 s. 128

Förordningsmotiv, 2021/22:20 s. 130

Försvarets materieförsörjning, 2012/13:20 s. 92

Försvarets materielverk (FMV), styrning av, 2015/16:10 s. 84

Försvarets radioanstalt (FRA), styrning av, 2015/16:10 s. 84

Försvarexportmyndigheten (FXM), styrning av, 2015/16:10 s. 84

Försvarsmakten

- beredning av regeringsärenden, 2012/13:20 s. 114
- försvarsministerns ansvar för agerande inom, 2003/04:20 s. 162
- försvarsministerns styrning av, 2011/12:20 s. 161, 2013/14:20 s. 32, 2018/19:20 s. 170
- grundorganisation, 2010/11:20 s. 40
- grundorganisation, remissberedning av, 2004/05:20 s. 122
- insatsorganisationen, 2013/14:20 s. 32
- lokalisering av samlade flygutbildningar inom, 2001/02:20 s. 18
- nordisk snabbinsatsstyrka, 2010/11:20 s. 10
- organisationsförändring inom, 2000/01:20 s. 16, 2010/11:20 s. 38
- personalförsörjning, 2009/10:20 s. 39, 2010/11:20 s. 24, 2013/14:20 s. 32
- subarktisk förmåga, 2005/06:20 s. 17
- tillsättande av chef, 2018/19:20 s. 170
- vinterklimat, förmåga att verka i, 2010/11:20 s. 38

Försäkringskassan

- arbetsskadeförsäkring, 2012/13:20 s. 153
- assistansersättning, utvecklingen av antalet timmar, 2017/18:20 s. 230
- omorganisering 2005, beredningen av, 2008/09:20 s. 205
- rimliga villkor att sköta sitt uppdrag, 2008/09:20 s. 221
- servicekontor, 2013/14:20 s. 58
- sjukförsäkringen, 2021/22:20 s. 173

Förvaltningsbeslut eller författningsreglering, 2003/04:10 s. 23

Förvaltningsmyndigheter

- regeringens ansvar för, 2011/12:20 s. 49, 2018/19:20 s. 125
- regeringens styrning av, 2012/13:10 s. 80, 2012/13:20 s. 267, 2013/14:20 s. 34, 2015/16:10 s. 84, 2016/17:10 s. 104, 2018/19:20 s. 125, 2020/21:10 s. 252

Förvaltningsärenden

- avlysning och upplåtelse av jakt, 2022/23:10 s. 21
- befrielse från energiskatt och koldioxidskatt, 2006/07:10 s. 15
- beredningskravet, 2008/09:10 s. 46, 2011/12:10 s. 13, 2014/15:20 s. 99
- brevvar, 2001/02:10 s. 33
- dispens från arvs- och gåvoskatt, 2000/01:10 s. 30
- dispens från stämpelskatt, 2000/01:10 s. 30
- fideikommissärenden, 2004/05:10 s. 54
- friköp av s.k. fjällägenheter, 2009/10:10 s. 19
- försäljning av mark ovan odlingsgränsen, 2009/10:10 s. 19

- gruvärenden, 2021/22:10 s. 22
 - handläggningstiden, 2011/12:10 s. 13, 2012/13:10 s. 17, 2014/15:10 s. 20, 2016/17:10 s. 19, 2016/17:20 s. 121, 2018/19:10 s. 17, 2019/20:10 s. 24, 2020/21:10 s. 23, 143, 2021/22:10 s. 22, 117, 2022/23:10 s. 21
 - inhibition, handläggning av yrkande om, 2022/23:10 s. 21
 - kommunala vetot (miljöbalken), 2021/22:20 s. 117
 - kommunikation med part, 2021/22:10 s. 22, 2022/23:10 s. 21
 - motivering av beslut, 2014/15:20 s. 110, 2022/23:10 s. 21
 - partsinsyn, 2021/22:10 s. 22
 - parts möjlighet till möte, 2020/21:10 s. 143
 - permutationsärenden, 2004/05:10 s. 51
 - skriftliga riktlinjer för handläggning av, 2011/12:10 s. 13
 - undantag enligt lagen om offentlig upphandling, 2000/01:10 s. 30
 - utredningsansvar, 2021/22:10 s. 22, 117
 - utökad mellanlagring av använt kärnbränsle, 2021/22:20 s. 117
 - överklagande av ansökan om markupplåtelse, 2018/19:10 s. 17
 - överklagande av strandskyddsdomar, 2016/17:10 s. 19, 2016/17:20 s. 121
 - överklagandeärenden i Miljödepartementet, 2007/08:10 s. 16, 2013/14:10 s. 26, 2014/15:10 s. 25, 2016/17:10 s. 19, 2016/17:20 s. 121
 - överklagandeärenden i Näringsdepartementet, 2001/02:10 s. 35, 2010/11:10 s. 34, 2014/15:10 s. 20
 - överklagandeärenden om arbetsmiljön, 2003/04:10 s. 34
- Föräldraledighet och förvärvsarbete, 2004/05:10 s. 27**

G

- Gemensam myndighet för statens skolor för vuxna, 2001/02:20 s. 66**
- Generaldirektörs deltagande i konferens, 2012/13:20 s. 257**
- Glyfosat, 2017/18:20 s. 127**
- GMO, överläggning om, 2014/15:20 s. 87**
- God hushållning, 2014/15:20 s. 179**
- Gruvsamordnare, 2015/16:20 s. 249**
- Gruvtillstånd, näringsministerns agerande vid handläggningen, 2015/16:20 s. 249**
- Gruvärenden, 2021/22:10 s. 22**
- Grönbok om mervärdesskattens framtid, hantering av utlåtande, 2012/13:20 s. 74**
- Guantánamobasen, fängslad svensk medborgare, 2002/03:30 s. 99, 2005/06:2 s. 58**
- Gui Minhai, hantering av 2020/21:20 s. 145**
- Göteborg, EU-toppmötet, 2001/02:20 s. 152**

H

- Handlande i regeringens eller utrikesministerns namn, 2007/08:10 s. 45**

Handlingsplanen för etnisk och kulturell mångfald, 2005/06:10 s. 15

Havsövervakningssystem till Libyen, marknadsföring av, 2010/11:20 s. 198

Heby kommun, kommun- och landstingstillhörighet, 2001/02:20 s. 54

Hedersdoktorat, 2005/06:20 s. 206

Helikopter NH90, upphandling av, 2001/02:20 s. 80

Hemliga handlingar, Regeringskansliets hantering av, 2012/13:10 s. 22

Hindrande åtgärder, 2006/07:20 s. 13

Hiv/aids, 2005/06:10 s. 20

Hyresråd, 2006/07:20 s. 147

Hållbarhetskommision, 2006/07:20 s. 85

Hälsoforum, 2005/06:10 s. 20

Högskolor och universitet, utseende av styrelseledamöter, 2004/05:20 s. 135, 2013/14:20 s. 95

I

Identitetshandling för utländska medborgare bosatta i Sverige, 2008/09:20 s. 77

Illojal maktutövning, 2006/07:20 s. 232

- indelningsärenden, 2001/02:10 s. 39
- handläggning av, 2004/05:20 s. 57

Individuellt kompetenssparande, 2004/05:20 s. 76

Indragningen av transportstödet från årsskiftet 1999/2000, 2000/01:20 s. 68

Industriella utvecklingscentrum, 2004/05:20 s. 34

Information

- om utrikesministerns inställda resa till Israel, 2014/15:20 s. 272
- till EU:s medlemsländer om Sveriges erkännande av Staten Palestina, 2014/15:20 s. 28
- till riksdagen i EU-frågor, regeringens, 2008/09:10 s. 89
- till riksdagen om fiskeförhandlingar, 2008/09:20 s. 25
- till riksdagen om inköp och anskaffning av ett luftvärnssystem, 2017/18:20 s. 187, 2018/19:20 s. 10
- till riksdagen om insatsorganisation 2014, 2013/14:20 s. 32
- till riksdagen om kostnadsförordningar, 2020/21:20 s. 27
- till riksdagen om svenskt deltagande i ett internationellt försvarssamarbete, 2017/18:20 s. 80
- till riksdagen om utgiftsbegränsande åtgärder, 2015/16:20 s. 17
- till utskott, 2014/15:20 s. 82, 2016/17:20 s. 170, 2017/18:20 s. 80, 187, 2018/19:20 s. 10
- till utskott och medier, 2018/19:20 s. 10

Information till allmänheten

- broschyr i samband med Sveriges EU-medlemskap, 2000/01:20 s. 76

– nätmyter om invandring, publicering på regeringens webbplats, 2011/12:20 s. 154

Informationshantering inom Regeringskansliet, 2017/18:20 s. 112,
2020/21:10 s. 176, 191

Informationssäkerhet, 2017/18:20 s. 331

Informella informationsutbyten med USA, 2010/11:20 s. 255

Informella kontakter mellan Regeringskansliet och myndigheterna,
2012/13:10 s. 100, 2012/13:20 s. 248, 2014/15:10 s. 72, 2015/16:10
s. 104, 2015/16:20 s. 452, 2017/18:20 s. 220, 2020/21:10 s. 252,
2021/22:20 s. 209, 227

Informellt ministermöte, statsråds agerande, 2016/17:20 s. 108

Inlandsinnovation AB, 2013/14:20 s. 224

Innovationsrådet, 2015/16:20 s. 243

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), 2005/06:20 s. 189

Instruktioner inför möten i EU, 2010/11:10 s. 76, 2014/15:10 s. 52, 61

Insynsråd, tillsättande av, 2012/13:20 s. 115, 2017/18:10 s. 87

Integrationsverkets utbetalning av schablonersättning, statsrådets ansvar, 2007/08:20 s. 55

Internationella valfångstkommissionens möte, svenskt agerande,
2002/03:30 s. 72

Internationella överenskommelser, 2004/05:10 s. 67, 2012/13:10 s. 120,
2017/18:20 s. 80

– bemyndiganden att ingå, 2011/12:10 s. 58

– förteckning över, 2011/12:10 s. 58

– förvaltningsmyndigheternas, 2004/05:10 s. 67, 2011/12:10 s. 58, 2015/16:10 s. 106,
2016/17:10 s. 104, 2017/18:20 s. 244

– ingående av, 2010/11:20 s. 243, 2012/13:20 s. 264, 288

– publicering i Sveriges internationella överenskommelser (SÖ), 2010/11:20 s. 254,
2011/12:10 s. 58, 2012/13:10 s. 120

Internationellt försvarssamarbete (Joint Expeditionary Force, JEF),
2017/18:20 s. 80

Internet, tillståndsgivning till spel på, 2001/02:20 s. 92

Interpellationer

– besvarande av, 2001/02:10 s. 30, 2001/02:20 s. 29, 2002/03:30 s. 17, 2017/18:20
s. 17

– besvarande av vid avgång, 2020/21:20 s. 23

– debatt, uppgifter i (Laila Freivalds), 2004/05:20 s. 45

– debatt, uppgifter i (Leif Pagrotsky), 2004/05:20 s. 50

– debatt, uppgifter i (Tomas Eneroth), 2021/22:20 s. 248

– debatt, uppträdande (Sven Otto Littorin), 2008/09:20 s. 35

– debatt, uppträdande (Thomas Bodström), 2005/06:20 s. 43

– frågeinstitutet, 2009/10:10 s. 148

– hinder för att besvara, 2003/04:20 s. 87

– sena interpellationssvar, 2005/06:20 s. 40, 2010/11:20 s. 61, 2014/15:10 s. 73

– till statsministern, 2002/03:30 s. 14

- underlag för interpellationssvar, 2015/16:20 s. 69
- Interregnum på skolministerposten**, 2001/02:20 s. 29
- Intressekonflikter för statsråd**, 2006/07:20 s. 36, 69
- Intressekonflikter för särskilda utredare**, 2020/21:10 s. 127
- Invandringsspolitiken**, 2015/16:20 s. 494
- Irakkriget och vapenexport m.m.**, 2003/04:20 s. 204
- Iraks försvarsminister**, 2020/21:10 s. 176
- Israel, militärt samarbete med**, 2006/07:20 s. 93
- It-system, avtal om Regeringskansliets**, 2017/18:20 s. 210

J

Jas 39 Gripen-plan

- avtal om leasing, 2005/06:20 s. 23
- bemyndigande om offert till Norge, 2008/09:20 s. 117

Järnvägsunderhållet, 2013/14:20 s. 246

Jäv, 2006/07:20 s. 36, 2006/07:20 s. 69, 2009/10:20 s. 117, 2012/13:20 s. 84, 2014/15:20 s. 240, 2016/17:20 s. 266, 275, 2018/19:20 s. 90, 2022/23:20 s. 76

Jävssituation

- på Försvarsdepartementet, 2004/05:20 s. 118
- på Kulturdepartementet, 2008/09:20 s. 298

K

Kabinettsfråga, 2014/15:20 s. 288

Kalkbrytning på Gotland, 2014/15:20 s. 22, 2021/22:20 s. 227, 234

Karantän för f.d. statsråd, 2002/03:30 s. 119

Karolinska institutets filial i Hongkong, 2017/18:20 s. 240

Kina

- programvaran Edge, 2014/15:20 s. 217
- vapenembargo, 2001/02:20 s. 88, 2004/05:20 s. 168

Klimatmålen, nå med hjälp av infrastrukturplanering, 2012/13:20 s. 12

Klimatmålet för 2020, regeringens beräkning, 2013/14:20 s. 21

Klimatlagen, 2020/21:20 s. 106

Klimatpolitiska handlingsplanen, 2020/21:20 s. 106

Klustervapen, internationellt förbud mot, 2008/09:20 s. 12

Koldioxidutsläpp, EU-mål för, 2006/07:20 s. 121

Kommandomål, 2002/03:10 s. 52

Kommissioner, 2020/21:20 s. 398, 2021/22:20 s. 91

Kommittéordförande

- bakgrund, 2017/18:10 s. 49
- utseende av, 2004/05:20 s. 128

Kommittéväsendet, 2005/06:10 s. 13, 2012/13:20 s. 85, 2015/16:10 s. 42, 2016/17:10 s. 57, 2017/18:10 s. 49

- anhörigkommittén, 2001/02:20 s. 197
- kommissioner, 2020/21:20 s. 398, 2021/22:20 s. 91
- kommittéberättelsen, 2015/16:10 s. 42, 2016/17:10 s. 57, 2017/18:10 s. 49
- kommittédirektiv, utformning av, 2016/17:10 s. 57, 2017/18:10 s. 49
- kommittéförordningen, 2016/17:10 s. 57, 2017/18:10 s. 49
- parlamentariskt inslag, 2016/17:10 s. 57, 2017/18:10 s. 49
- särskild utredare eller kommitté, 2017/18:10 s. 49
- utredningarnas sammansättning, 2017/18:10 s. 49
- utredningstiden, 2017/18:10 s. 49
- utredningsuppdraget, 2017/18:10 s. 49

Kommunala indelningen, ändringar i, 2001/02:10 s. 39

Kommunala självstyrelsen, proportionalitetsprövning, 2016/17:10 s. 82

Kommundelning Torslanda, 2001/02:20 s. 49

Kommunikation mellan Regeringskansliet och EU-kommissionen, 2006/07:20 s. 195

Konstitutionsutskottets rätt att få ut handlingar, 2011/12:10 s. 39

Konsultavtal, Regeringskansliets, 2001/02:10 s. 14

Konsultföretag för olika utredningsuppdrag, 2012/13:20 s. 82

Konsulär biståndsverksamhet, 2012/13:20 s. 145

Konsulära ärenden

- barn i internationella förhållanden, 2016/17:10 s. 30
- Gui Minhai, 2020/21:20 s. 145
- stöd till frihetsberövade personer utomlands, 2015/16:10 s. 37

Kravprofiler, arkivering av, 2005/06:20 s. 184

Kretsloppsmiljarden, 2000/01:10 s. 22

Krigsmateriel, export av, 2001/02:20 s. 142, 2012/13:20 s. 266, 291

Krigsmateriel till Natoländerna, fråga om, 2000/01:20 s. 118

Krigsmaterielsamarbete, 2004/05:20 s. 105

Krisberedskap och krishantering

- ansvarsfördelning, regeringen–Regeringskansliet vid kris, 2005/06:8 s. 52
- coronapandemin, 2020/21:20 s. 190, 2021/22:20 s. 65
- flodvågskatastrofen 2004, 2005/06:8
- flyktingmottagande hösten 2015, 2015/16:20 s. 396, 454, 480, 2017/18:20 s. 112
- regeringens roll och ansvar, 2005/06:8 s. 35, 2020/21:20 s. 190
- Statsrådsberedningen, statsministerns ansvar, 2007/08:20 s. 169

Kungörande, elektronisk i Svensk författningssamling, 2022/23:10 s. 40

Kunskapslyftet, 2000/01:10 s. 24

Könsmaktsperspektiv vid universitet och högskolor, 2005/06:20 s. 123

Könsneutral lagstiftning, utredning om, 2004/05:20 s. 72

L

Lagrådets granskning, 2003/04:10 s. 36, 2013/14:10 s. 78, 2014/15:20 s. 164, 2016/17:10 s. 103, 2018/19:10 s. 23, 2018/19:20 s. 32, 2020/21:20 s. 322

– regeringens hantering av Lagrådets synpunkter, 2018/19:10 s. 23, 2018/19:20 s. 23

– synpunkter och förslag, 2018/19:10 s. 23

– tid mellan lagrådsgranskning och proposition, 2014/15:10 s. 81

Landsbygdsprogrammet, 2014/15:20 s. 240

Ledamöter i

– statliga styrelser, nominering av, 2005/06:20 s. 143

– styrelser för högskolor och universitet, utseende av, 2004/05:20 s. 135

Levande historia, 2000/01:10 s. 25

Lokala investeringsprogram, stöd till, 2000/01:20 s. 24

Lokalisering av Försvarsmaktens flygutbildningar, 2001/02:20 s. 18

Lotterier på internet, 2001/02:20 s. 92

LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, 2017/18:20 s. 232

Luftfartsverket, styrning av, 2016/17:10 s. 104

Luftvärnssystem (Patriot), inköp och anskaffning, 2017/18:20 s. 187
2018/19:20 s. 10

Lyftet, agerande gentemot statliga myndigheter gällande, 2010/11:20 s. 158

Lågprisavtal, 2006/07:20 s. 239

Lärarlegitimationsreformen, förseningen av, 2011/12:20 s. 43

M

Meddelarfrihet vid genomförande av EU-direktiv, 2012/13:20 s. 125

Meddelarskydd, beaktande av, 2007/08:6 s. 34

Medel från Europeiska socialfonden, 2002/03:30 s. 91

Mediekampanj, 2004/05:20 s. 108

Migrationsverkets insynsråd, 2012/13:20 s. 115

Militära övningar, rutiner för beslut om (Snowflake), 2005/06:20 s. 48

Militärt samförståndsavtal med Saudiarabien, 2005/06:20 s. 59,
2012/13:20 s. 264, 288

Miljöbalken, tillåtlighetsprövning, 2001/02:20 s. 110

Miljökonsekvensutredning, regeringens ansvar för utebliven, 2004/05:20 s. 116

Ministerrådsmöten

– statsråds agerande vid, 2006/07:20 s. 107, 2011/12:20 s. 22

– statsråds deltagande i, 2005/06:20 s. 86

Ministerstyre, 2012/13:20 s. 204, 219, 257, 2015/16:20 s. 259

Motpartsverifiering (vid UD), rutiner för, 2021/22:20 s. 281

Museichef, 2005/06:20 s. 140

Myndigheter och organ

- dokumentation av kontakter, 2012/13:10 s. 100
- föreskriftsrätt, 2019/20:10 s. 134
- hos Regeringskansliet, 2006/07:10 s. 51
- inom kommittéväsendet, 2006/07:10 s. 53
- uppdrag till, 2012/13:10 s. 100

Myndigheters

- försäljning av verksamhet, 2020/21:20 s. 133
- genomförandeåtgärder, regeringens ansvar, 2009/10:10 s. 104
- information till regeringen, 2011/12:20 s. 101, 2012/13:20 s. 12, 2017/18:20 s. 282
- rätt att bilda bolag, 2012/13:20 s. 269
- självständighet, 2005/06:20 s. 113, 2007/08:6 s. 42, 2018/19:20 s. 170, 2018/19:20 s. 220, 2020/21:10 s. 267

Myndighetsdialog, 2015/16:20 s. 275, 2016/17:10 s. 104

Myndighetsföreskrifter, 2019/20:10 s. 134

Myndighetsförordning, 2006/07:10 s. 55, 2021/22:20 s. 227

Myndighetsstyrelser, 2017/18:10 s. 87, 2019/20:10 s. 92

Myndighetsstyrning, regeringens förändring, 2012/13:10 s. 99

N

Nationell samordnare, 2005/06:20 s. 103, 2015/16:10 s. 42, 2016/17:20 s. 202

- för barn i asylprocessen, utnämning av, 2006/07:20 s. 73

Nato, överläggning med Utrikesnämnden inför samförståndsavtal om världlandsstöd m.m., 2015/16:20 s. 175

Natura 2000, 2017/18:20 s. 96, 2020/21:10 s. 143

Nobel Center, aviserad investering, 2016/17:20 s. 13

Nominering av styrelseledamot, 2005/06:20 s. 151

Non-papers, 2002/03:30 s. 29, 2003/04:10 s. 90, 2014/15:20 s. 13

Nordiska snabbinsatsstyrkan, 2010/11:20 s. 10

Normgivning, 2006/07:20 s. 131, 2011/12:10 s. 40, 2012/13:10 s. 78, 2018/19:20 s. 196, 2019/20:10 s. 134, 2021/22:20 s. 48, 2022/23:10 s. 32

Notifiering, 2007/08:10 s. 24

- miljöbalken, 2001/02:20 s. 110
- presstödet, 2006/07:20 s. 195, 202
- återkallande av, 2006/07:20 s. 202, 2007/08:10 s. 24

Nuon, Vattenfalls förvärv av, 2013/14:20 s. 132

Nyckelbiotoper, 2020/21:20 s. 117

Nyckeltal, 2004/05:10 s. 38

Nystartsjobb, upphandling av informationstjänster om, 2006/07:20 s. 204

Nådeärenden, regeringens handläggning av, 2002/03:10 s. 39, 2013/14:10 s. 17

Nämndmyndigheter, 2006/07:10 s. 55

O

OAB, Apoteket Omstrukturering AB, 2009/10:20 s. 207

Obemannat stridsflygplan (Neuron), 2005/06:20 s. 30

Objektivitetsprincipen, 2011/12:20 s. 157

Offentliggörande av aktieförsäljning, 2001/02:20 s. 261

Offentlighetsprincipen, 2006/07:10 s. 51, 2012/13:20 s. 245, 2013/14:20 s. 126, 2015/16:10 s. 42, 2015/16:20 s. 239, 244, 2018/19:10 s. 77, 2018/19:20 s. 106

Officiellt besök utomlands av statsråd, 2004/05:20 s. 42

Omlokalisering av Riksantikvarieämbetet, 2007/08:20 s. 44

Omplacering av stabschef, 2011/12:20 s. 188

Omregleringar, regeringens arbete med, 2013/14:20 s. 266

Omvärldsbevakning, regeringens, 2018/19:20 s. 32

Organisationsformer, 2006/07:10 s. 55

Osmanska riket, folkmord, 2010/11:20 s. 47

Osmo Vallo-fallet, 2006/07:20 s. 138

Outsourcing, 2017/18:20 s. 331

P

Palestina, erkännande av Staten, 2014/15:20 s. 119

Pandemikrisen (H1N1-pandemin), 2009/10:10 s. 66

Paragraf (§) 5-förordnande, 2005/06:20 s. 143, 2015/16:20 s. 308

Parisattackerna, överläggning med Utrikesnämnden om hjälp till Frankrike, 2015/16:20 s. 189

Parlamentarisk utredning, socialförsäkringar, 2004/05:20 s. 66

Parlamentariska kommittéer, 2016/17:10 s. 57, 2017/18:10 s. 49

Parlamentariska referensgrupper, 2016/17:10 s. 57, 2017/18:10 s. 49

Penninglotteriet, 2003/04:10 s. 31

Permutationsärenden, 2004/05:10 s. 51

Pirate Bay, 2007/08:6 s. 42

– uttalande av statsråd, 2009/10:20 s. 345

Pisaundersökningen 2018, utbildningsministerns hantering, 2021/22:20 s. 195

Polismyndigheten, undantag från säkerhetsskyddsförordningen, 2017/18:20 s. 282

Politikerundantaget i tryckfrihetsförordningen, 2013/14:10 s. 74

Politisk överenskommelse, 2002/03:10 s. 62, 2015/16:20 s. 300

Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet, 2000/01:10 s. 6, 2001/02:10 s. 7, 2002/03:10 s. 14, 2003/04:10 s. 16, 2004/05:10 s. 25, 2005/06:10 s. 11, 2006/07:10 s. 11, 2007/08:10 s. 8, 2008/09:10 s. 10, 2009/10:10 s. 10, 2010/11:10 s. 9, 2011/12:10 s. 9, 2012/13:10 s. 10, 2013/14:10 s. 12, 2014/15:10 s. 13, 2015/16:10 s. 11, 2016/17:10 s. 10, 2017/18:10 s. 13, 2018/19:10 s. 11, 2019/20:10 s. 18, 2020/21:10 s. 17, 2021/22:10 s. 16, 2022/23:10 s. 15

Posten AB, 2006/07:20 s. 225

– samgåendet med Post Danmark A/S, 2011/12:20 s. 193

Praktikplatser, agerande gentemot statliga myndigheter, 2010/11:20 s. 158

Presskonferens, 2006/07:20 s. 238

Pressmeddelande, publicering på regeringens webbplats, 2011/12:20 s. 145, 2014/15:20 s. 136

Presstödet

– handläggningen av frågan, 2007/08:20 s. 30

– regeringens handlande efter riksdagens beslut, 2006/07:20 s. 183

Proportionalitetsprövning

– vid fri- och rättighetsinskränkningar, 2021/22:20 s. 48

– vid inskränkning av den kommunala självstyrelsen, 2016/17:10 s. 82

Propositioner

– avlämnade under kristid, 2009/10:10 s. 45, 2020/21:20 s. 322

– krav på innehåll 2003/04:20 s. 117, 2020/21:20 s. 27, 106

Propositionsanhopning, 2005/06:20 s. 13, 2018/19:10 s. 58

Propositionsavlämnande, 2001/02:10 s. 26, 2008/09:10 s. 28, 2012/13:10 s. 47, 2018/19:10 s. 58

Propositionsförteckning, 2005/06:20 s. 14, 2018/19:10 s. 58

R

Radarsystem, 2015/16:20 s. 69

Radio- och tv-lagsutredningens uppdrag om skydd för barn mot olämpligt programinnehåll, 2001/02:20 s. 204

Radiokommunikationssystem baserat på Tetrastandard, 2001/02:20 s. 34

Radiotjänst, polisanmälningar av statsråd, 2006/07:20 s. 217

Raffinaderi i Lysekil, 2020/21:10 s. 153

Rambeslut och beslut, 2002/03:10 s. 59

Redaktionell självständighet, 2004/05:20 s. 190, 2010/11:20 s. 215, 2011/12:20 s. 154, 2016/17:20 s. 289, 339

Regelförenkling, regelförbättring, 2005/06:10 s. 37

Regelgivning, vid konsekvensutredning, 2019/20:10 s. 134

Regeringens kollektiva beslutsfattande, 2021/22:10 s. 50

– antalet närvarande statsråd, 2021/22:10 s. 50

- arbetet under coronapandemin, 2021/22:10 s. 50
- föredragande statsråd, 2021/22:10 s. 50
- regeringssammanträden (ordinarie eller extra), 2021/22:10 s. 50
- regeringsärenden, 2021/22:10 s. 50

Regeringens omvärldsbevakning, 2018/19:20 s. 32

Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation,

2000/01:10 s. 3, 2001/02:10 s. 6, 2002/03:10 s. 8, 2003/04:10 s. 9,
2004/05:10 s. 8, 2005/06:10 s. 7, 2006/07:10 s. 9, 2007/08:10 s. 5,
2008/09:10 s. 8, 2009/10:10 s. 8, 2010/11:10 s. 7, 2011/12:10 s. 7,
2012/13:10 s. 8, 2013/14:10 s. 10, 2014/15:10 s. 10, 2015/16:10 s. 8,
2015/16:20 s. 308, 2016/17:10 s. 8, 2016/17:20 s. 289, 2017/18:10 s. 11,
2018/19:10 s. 9, 2019/20:10 s. 15, 2020/21:10 s. 15, 2021/22:10 s.13, 50

**Regeringens webbplats, 2010/11:20 s. 230, 2011/12:20 s. 154,
2014/15:20 s. 136, 2016/17:20 s. 299**

- ändring och rättelse av sakinnehåll, 2010/11:20 s. 231, 2014/15:20 s. 136

Regeringskanslibeslut, se Regeringskansliärenden

Regeringskansliet, 2005/06:10 s. 7, 2015/16:10 s. 42

- anslag, 2014/15:20 s. 211
- anställningsvillkor för politiskt sakkunniga, 2002/03:30 s. 128
- ansvarsfördelning och chefsansvar, 2016/17:20 s. 289
- informationsförmedling inom, 2017/18:20 s. 365
- integrationsfrågor m.m., 2001/02:10 s. 13, 2005/06:10 s. 15
- jämställdhetsfrågor, 2001/02:10 s. 9, 2003/04:10 s. 16, 2004/05:10 s. 27
- konsultavtal, 2001/02:10 s. 14
- kvinnliga chefer, 2003/04:10 s. 16, 2004/05:10 s. 28, 2005/06:10 s. 14
- Näringsdepartementet som beredningsorgan, 2000/01:20 s. 112
- organisering för särskilda projekt, 2000/01:10 s. 16, 2004/05:10 s. 38
- personalutvecklingen, 2000/01:10 s. 4, 2003/04:10 s. 14, 2004/05:10 s. 24,
2005/06:10 s. 9, 2009/10:10 s. 8, 2010/11:10 s. 7, 2012/13:10 s. 8
- politiska samordningsfunktioner, 2013/14:10 s. 42
- Riksrevisionens tillgång till handlingar, 2004/05:20 s. 244
- saklighet och opartiskhet, politiskt anställds eventuella bindningar, 2018/19:20 s. 90
- samordningskansliet, 2012/13:20 s. 264
- utrustning och material, statsråds bruk av, 2007/08:20 s. 241

**Regeringskansliet som myndighet, 2000/01:10 s. 8, 2001/02:10 s. 21,
2002/03:10 s. 19, 2003/04:10 s. 18, 2004/05:10 s. 31**

**Regeringskansliärenden, beslut i, 2006/07:10 s. 25, 2011/12:10 s. 17,
2014/15:10 s. 20, 2015/16:10 s. 42**

Regeringskonferensen, 2006/07:20 s. 105

**Regeringsprotokollen, 2000/01:10 s. 28, 2001/02:10 s. 24, 2002/03:10
s. 21, 2003/04:10 s. 20, 2004/05:10 s. 16, 2005/06:10 s. 18, 2006/07:10
s. 13, 2007/08:10 s. 9, 2008/09:10 s. 14, 2009/10:10 s. 14, 2010/11:10
s. 13, 2011/12:10 s. 11, 2012/13:10 s. 12, 2013/14:10 s. 14, 2014/15:10
s. 14, 2015/16:10 s. 12, 2016/17:10 s. 12, 2017/18:10 s. 15, 2018/19:10**

s. 13, 2019/20:10 s. 20, 2020/21:10 s. 19, 2021/22:10 s. 18, 2022/23:10 s.17

Regeringsskiftet

- 2006, 2006/07:10 s. 6
- 2014, 2014/15:10 s. 8, 2015/16:20 s. 308
- 2018–2019, 2019/20:10 s. 9
- 2021 juni–juli, 2021/22:10 s. 10, november, 2022/23:10 s. 8
- 2022, 2022/23:10 s. 10

Register, inrättande av, 2008/09:20 s. 69

Registerförfordningar, 2012/13:10 s. 78

Regleringsbrev, 2012/13:10 s. 87, 2016/17:10 s. 104, 2020/21:10 s. 222

- AMS och Arbetsförmedlingen, 2009/10:20 s. 95, 2014/15:20 s. 202, 2020/21:10 s. 222
- Regeringskansliet, 2014/15:20 s. 211
- Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2015/16:10 s. 105
- utformning av, 2011/12:20 s. 101
- villkor i, 2003/04:10 s. 27, 2010/11:10 s. 40
- Vägverket, 2000/01:20 s. 20
- övergångsregering, 2020/21:10 s. 222

Rehabilitering av långtidssjukskrivna, 2006/07:20 s. 88

Rekryteringsföretag, avtal med, 2007/08:20 s. 188

Rekryteringsförfaranden, öppna, 2011/12:10 s. 97

Remissförfarande, 2002/03:10 s. 64, 2013/14:10 s. 78, 2014/15:20 s. 162

Remissmöten, 2021/22:10 s. 107

Remissvar, hantering av i viss fråga, 2013/14:20 s. 10

Remissväsendet, 2021/22:10 s. 80

- remissinstanser, 2021/22:10 s. 96
- remisstid, 2021/22:10 s. 95
- remissunderlag, 2021/22:10 s. 94

Resultatredovisning, 2004/05:10 s. 31, 2013/14:20 s. 35, 2016/17:20 s. 22, 2020/21:20 s. 106

Riksbankens självständighet, 2009/10:20 s. 280

Riksdagens ombudsmän, behandlingen av framställningar och beslut från, 2006/07:10 s. 63, 2013/14:10 s. 31, 2017/18:10 s. 44, 2021/22:10 s. 125

Riksdagens skrivelser, regeringens behandling av, 2000/01:10 s. 42, 2016/17:20 s. 170

Riksdagsledamöter som ledamöter i styrelser, 2013/14:20 s. 95

Riksförsäkringsverket, uppdrag om beräkningsgrunder, 2004/05:20 s. 208

Riksgäldskontoret, 2004/05:20 s. 21, 2011/12:20 s. 82

Riksrevisionen

- granskningar, 2008/09:10 s. 34

– tillgång till handlingar i Regeringskansliet, 2004/05:20 s. 244

– åtgärder med anledning av iakttagelser, 2006/07:10 s. 63

Rikstrafiken, 2009/10:20 s. 52

Riksutställningar, omlokalisering av, 2005/06:20 s. 93

Riktlinjer för anställningsvillkor

– i AP-fonderna, 2009/10:20 s. 79

– i företag med statligt ägande, 2009/10:20 s. 68, 2011/12:20 s. 209

Ringhals, 2011/12:20 s. 170

Rådsrekommendation om rökfria miljöer, 2009/10:20 s. 26

Rådsslutsatser om den gemensamma sysselsättningsrapporten,
2011/12:20 s. 11

Ränta för lån till hemutrustning, 2003/04:10 s. 23

Rättsinformationssystemet, 2004/05:10 s. 46

Rättsprövning av regeringsbeslut, 2017/18:20 s. 96

S

Saab Automobil AB, 2011/12:20 s. 82

Saklighetskravet, 2007/08:6 s. 14, 2011/12:20 s. 46, 156, 2014/15:20 s. 42,
83, 250, 285, 2016/17:20 s. 216, 324, 2021/22:10 s. 176, 2021/22:20 s. 218

Sakråd, 2018/19:10 s. 109

Samordnare, 2006/07:10 s. 59, 2014/15:20 s. 57, 2015/16:10 s. 42,
2015/16:20 s. 47, 2016/17:20 s. 202

SAS kartellsamarbete med Maersk, 2001/02:20 s. 160

Saudiarabien, militärt samförståndsavtal, 2005/06:20 s. 59, 2012/13:20
s. 264, 288, 2015/16:20 s. 197

SDU-verksamhet, 2011/12:20 s. 143

Sekretess

– enligt lagen om offentlig upphandling, 2004/05:20 s. 201

– meddelarfrihet, 2012/13:20 s. 125

– på grund av ”pusselläggning”, 2013/14:10 s. 38

SF:s ”Smultronstället”, kulturministerns agerande, 2007/08:20 s. 202

Sida, 2005/06:10 s. 20, 2014/15:20 s. 277

Sidarapport, 2004/05:20 s. 248

Signalspaning, beredning av lagförslag om, 2008/09:20 s. 86

Sjukförsäkring, 2009/10:20 s. 139

Sjöfartsverket

– inköp av helikoptrar, 2015/16:20 s. 275

– styrning av, 2016/17:10 s. 104

Skatteavtal med Danmark, 2010/11:20 s. 264

Skattelagstiftningen, 2006/07:20 s. 162

Skolministerposten, interregnum på, 2001/02:20 s. 29

Skolverket

- avveckling av avdelning vid, 2005/06:20 s. 120
- målöversyn, 2005/06:20 s. 113
- organisation av, 2005/06:20 s. 120
- rapport om konfessionella friskolor, 2004/05:20 s. 200
- styrning av, 2008/09:20 s. 295, 2011/12:20 s. 45
- tillbakadragande av en rapport från, 2004/05:20 s. 204
- uppdrag till, 2008/09:20 s. 295

Skriftlig fråga, 2010/11:20 s. 230

- om utvecklingen av brottsligheten, svar på, 2004/05:20 s. 52

Skuldavskrivningar, 2006/07:20 s. 122**SMHI, försäljning av viss verksamhet, 2020/21:20 s. 133****Smittskyddsinstitutet, styrning av, 2008/09:20 s. 290****Sociala medier, användning av, 2016/17:20 s. 299****Socialministrarnas arbetsgivaransvar, 2011/12:20 s. 188****Solidaritetsförklaringen, 2011/12:20 s. 161****Sotningsmonopolet, 2001/02:20 s. 32****Statens**

- ansvar vid kris, 2005/06:8 s. 39, 2020/21:20 s. 190
- geologiska undersökning (SGU), 2021/22:20 s. 227
- kulturråd, regleringsbrev för, 2007/08:20 s. 73
- maritima museer, 2005/06:20 s. 140
- skolor för vuxna, gemensam myndighet för, 2001/02:20 s. 66
- tillgångar, 2012/13:20 s. 195

Statliga bidrag till infrastrukturinvesteringar i Stockholm, 2001/02:20 s. 251**Statliga bolag**

- bolagsförvaltning, 2005/06:20 s. 145, 2013/14:20 s. 230
- dokumentation och aktbildning vid styrning, 2005/06:10 s. 26, 2013/14:20 s. 132, 224, 2016/17:20 s. 226
- etiska regler i statens ägarpolicy, 2016/17:20 s. 226
- försäljning, 2007/08:20 s. 94, 2008/09:20 s. 121, 2009/10:20 s. 175
- medlemskap i arbetsgivarorganisation, 2005/06:20 s. 161
- medlemskap i branschorganisationer, 2018/19:20 s. 220
- medlemskap i Svenskt Näringsliv, 2005/06:20 s. 161
- regeringens roll som ägare och förvaltare, 2003/04:20 s. 117
- regeringens ägarstyrning, 2006/07:20 s. 231, 2011/12:20 s. 209, 2013/14:20 s. 230, 244
- samordning, 2010/11:10 s. 46, 2013/14:20 s. 132
- styrning av, 2003/04:10 s. 66, 2009/10:20 s. 207, 2013/14:20 s. 224, 230, 241
- ägarförvaltning, 2005/06:10 s. 26, 2005/06:20 s. 145, 2010/11:10 s. 46

Statligt tandvårdsstöd, beredning av proposition och förordning, 2008/09:20 s. 69

Statligt ägande, 2009/10:20 s. 175

Statligt stöd, avveckling av 2022/23:20 s. 59, 67

Statsbesök (Brunei), 2004/05:20 s. 84

Statsbidrag, reglering av, 2020/21:20 s. 196

Statsflygplan, nyttjande av, 2004/05:20 s. 253, 2010/11:20 s. 193

Statsministerns

- ansvar för krishanteringen i Statsrådsberedningen, 2007/08:20 s. 169, 2021/22:20 s. 65
- ersättare (ställföreträdare och vice), 2015/16:20 s. 322
- utlandsresa till partikonferens, 2003/04:20 s. 182
- utnämning av statsråd, 2006/07:20 s. 30, 2014/15:20 s. 268, 2015/16:10 s. 36, 2015/16:20 s. 308

Statsministerns agerande

- i fråga om en vald ordförande i Europeiska rådet, 2003/04:20 s. 41
- i förhållande till ett medieföretag, 2003/04:20 s. 169
- i samband med SVT:s intervjuprojekt, 2002/03:30 s. 103

Statsråds

- affärer med och innehav av värdepapper, 2013/14:20 s. 298, 2022/23:20 s. 112
- agerande vid unionens råd, 2011/12:20 s. 22, 2017/18:20 s. 41
- ansvar för brister i kommuners skolverksamhet, 2002/03:30 s. 68
- ansvar för sina ärenden, 2013/14:10 s. 77
- ansvar för styrningen av Sida, 2008/09:20 s. 164
- hyra av bostadslägenhet, 2016/17:20 s. 266, 275
- medverkan i konstitutionsutskottets granskning, 2013/14:20 s. 205, 2015/16:10 s. 23, 2016/17:10 s. 8, 2016/17:20 s. 16, 2017/18:10 s. 11, 2017/18:20 s. 331, 2018/19:10 s. 9, 2019/20:10 s. 15, 2020/21:10 s. 15, 2021/22:10 s. 13, 2022/23:10 s. 13
- uttalande i koalitionsregering, 2018/19:20 s. 220

Statsrådstjänstens innebörd, 2005/06:8 s. 55

Statssekreterare

- anställning av, 2022/23:20 s. 85
- ansvar för kommunikation, 2010/11:10 s. 10
- befattningens innehåll, 2014/15:20 s. 136
- rekrytering vid Utbildningsdepartementet, 2016/17:20 s. 135
- statsråds ansvar i förhållande till, 2016/17:20 s. 309, 2021/22:20 s. 65

Statsstödsärenden, notifiering och avnotifiering av, 2007/08:10 s. 24

Stattum, 2004/05:20 s. 22

Strålfors, 2006/07:20 s. 225

Styrning av myndigheter

- anslagsminskning, 2020/21:10 s. 222
- Arbetsförmedlingen, 2020/21:10 s. 222
- Folkhälsomyndigheten, 2020/21:20 s. 268
- Försvarsmakten, 2013/14:20 s. 32
- Försäkringskassan genom uttalanden, 2009/10:20 s. 139

- Försäkringskassan, sjukförsäkringen, 2021/22:20 s. 173
- Jordbruksverket, 2010/11:20 s. 222
- Kemikalieinspektionen, 2014/15:20 s. 234
- Lotteriinspektionen, 2020/21:10 s. 208
- polis och åklagare, 2007/08:6 s. 42
- Polismyndigheten, 2017/18:20 s. 282
- politisk överenskommelse, 2020/21:10 s. 222
- Skogsstyrelsen, 2012/13:20 s. 245, 2020/21:20 s. 117
- Svenska Spel, 2020/21:10 s. 145
- Trafikverket, 2013/14:20 s. 246
- under Försvarsdepartementet, 2015/16:10 s. 84
- under Näringsdepartementet, 2016/17:10 s. 104
- övergångsregering, 2020/21:10 s. 222

Ståndpunkter inför möten i EU, framtagande av, 2010/11:10 s. 76

Stängning av webbplats, 2006/07:20 s. 11, 2008/09:20 s. 305

Subsidiaritetsprincipen, regeringens bedömning, 2011/12:10 s. 67,
2013/14:20 s. 18

Svavelutsläpp i Östersjön, avtal om, 2010/11:20 s. 243

Svensk Bilprovning (Bilprovningen), 2012/13:20 s. 186

Svensk författningssamling (SFS), 2004/05:10 s. 39, 2022/23:10 s. 40

Svenska ambassaden i Israel

– pressmeddelande från, 2009/10:20 s. 328

– uttalande från, 2009/10:20 s. 326

Svenska ambassaden i Kina, 2020/21:20 s. 145

Svenska Filminstitutet, 2018/19:20 s. 186

– brev från kulturministern, 2010/11:20 s. 231

Svenska kraftnät, 2013/14:20 s. 73, 2018/19:20 s. 125

Svenska Spel, 2003/04:10 s. 29

Svenska ståndpunkter, remissberedning av, 2004/05:10 s. 71

Svenskt medborgarskap, undantag från krav, 2020/21:10 s. 136

Svenskt Näringsliv, medlemskap i, 2005/06:20 s. 156

Sveriges Television, fråga om försök att påverka programinnehåll,
2010/11:20 s. 215, 2016/17:20 s. 339

Swift, 2009/10:20 s. 26

Sydafrika, samarbete med, 2005/06:10 s. 20

Säkerheten på fängelser, 2004/05:20 s. 96

Säkerhetspolisens avlyssning av ett ungdomsparti, 2002/03:30 s. 86

Säkerhetspolisens brister i organisationen, 2010/11:20 s. 170

Säkerhetspolisens resultaträkningar, regeringens beslut om sekretess för, 2012/13:20 s. 118

Säkerhetspolitiska rådet, 2015/16:20 s. 239

Säkerhetsprovning, 2017/18:10 s. 87

Säkerhetsskydd, 2017/18:20 s. 331, 2018/19:20 s. 125

Säkerhetsstopp i kärnreaktorer, energiministerns uttalande, 2011/12:20 s. 170

Särskild utlänningskontroll, handläggning av ärenden, 2005/06:20 s. 81

Särskilt boende, besöksförbud, 2020/21:20 s. 289

T

Tallinn, samråd inför toppmöte, 2017/18:20 s. 68

Talmannen, vid riksdagens frågestund, 2011/12:20 s. 42

Telefon, tillgång till, 2010/11:20 s. 84

Telefonsamtal, utrikesministerns agerande, 2021/22:20 s. 251

Telia Sonera, försäljning av aktier, 2008/09:20 s. 121

Telia–Telenor-affären, 2000/01:20 s. 79

Telias aktie, prissättning, 2000/01:20 s. 104

Teracom AB, 2001/02:20 s. 171

Terroristbrott, samband med USA:s aktioner i Irak, 2005/06:20 s. 66

Tetra, radiokommunikationssystem baserat på, 2001/02:20 s. 34

Thielska galleriet, hanteringen av verksamheten på, 2013/14:20 s. 113

Tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting, 2002/03:30 s. 61

Tillkännagivanden till regeringen, 2001/02:20 s. 52, 2005/06:20 s. 36, 2009/10:20 s. 54, 2014/15:20 s. 57, 2017/18:20 s. 23, 30, 36, 2020/21:10 s. 117

– barnomsorg, 2005/06:20 s. 36

– decemberöverenskommelsen, 2015/16:20 s. 30

– en hållbarhetskommision, 2006/07:20 s. 85

– en parlamentarisk utredning om socialförsäkringar, 2004/05:20 s. 66

– en utredning om könsneutral lagstiftning, 2004/05:20 s. 72

– folkmordet i Osmanska riket 1915, 2010/11:20 s. 47

– förankring av materialanskaffning, 2018/19:20 s. 10

– Försäkringskassans servicekontor, 2013/14:20 s. 58

– kompetensutvisningar, 2020/21:20 s. 81

– lokala folkinitiativ, 2003/04:20 s. 36

– propositionsavlämnande kring de s.k. 3:12-reglerna, 2002/03:30 s. 20

– skärpta straff för inbrott, 2020/21:20 s. 95

– socialavgifter för unga, 2014/15:20 s. 196

– tioårig grundskola, 2015/16:20 s. 45

– Utlänningsnämnden, 2003/04:20 s. 29

– Östersjöns status som särskilt känsligt havsområde, 2003/04:20 s. 11

Tillståndsgivning till spel på internet, 2001/02:20 s. 92

Tillåtlighetsprövning enligt miljöbalken, 2020/21:10 s. 153

Torslanda, kommunindelning, 2001/02:20 s. 49

Tortyrförbudet, 2005/06:2 s. 31

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), styrning av, 2015/16:10 s. 84

Trafikuppgifter (trafikdata), 2006/07:20 s. 108

Trafikverket

– avtal med entreprenör, 2011/12:20 s. 101

– regeringens bemyndiganden, 2011/12:20 s. 101

– styrning av, 2016/17:10 s. 104

– uppdrag att ta fram underlag, 2016/17:20 s. 217

Transportstyrelsen, styrning av, 2016/17:10 s. 104, 2017/18:20 s. 331, 2018/19:20 s. 160

Transportörsansvar, 2001/02:20 s. 197

Tredje generationens mobiltelefoni (3 G), 2004/05:20 s. 116

Tribunallagen, 2009/10:20 s. 129

Tryck- och yttrandefrihet, 2004/05:20 s. 108, 2006/07:20 s. 12, 2011/12:20 s. 153, 2015/16:20 s. 69

Trängselskatten, hantering av intäkter, 2010/11:20 s. 52

Tsunamikatastrofen, se *Flodvågskatastrofen*

Tvångsavvisningar, 2009/10:20 s. 347

Twittermeddelande, 2016/17:20 s. 299, 2017/18:20 s. 300, 2020/21:10 s. 308, 2020/21:20 s. 173, 2021/22:20 s. 238

U

Ubåtar, anskaffning och beställning, 2016/17:20 s. 170, 2021/22:20 s. 164

Ubåtskränkningar i svenska vatten, 2001/02:20 s. 219

Underlag från Regeringskansliet på begäran av riksdagen, 2011/12:20 s. 31

Underrättelseskyldighet i utrikespolitiska frågor, 2009/10:10 s. 107, 2012/13:20 s. 204, 2013/14:20 s. 122, 2014/15:20 s. 226

Uppgifter

– av statsråd i massmedier, 2010/11:20 s. 230, 2016/17:20 s. 202, 349

– i proposition, 2005/06:20 s. 81

– på ett departements Twitterkonto, 2016/17:20 s. 299

– till konstitutionsutskottet, 2007/08:6 s. 12, 2017/18:20 s. 314, 2021/22:20 s. 91

Upphandling

– helikopter NH90, 2001/02:20 s. 80, 2002/03:30 s. 44

– Hundskolan i Sollefteå, 2002/03:30 s. 37

– informationstjänster för nystartsjobb, 2006/07:20 s. 204

– informationstjänster och rekryteringsstöd, 2010/11:10 s. 32, 2012/13:20 s. 90

– it-system, 2017/18:20 331

– konsulter i Regeringskansliet, 2001/02:10 s. 14

– konsulttjänster för styrningen av UD:s biståndspolitiska verksamhet, 2013/14:20 s. 205

– konsulttjänster i samband med Telia–Telenor-affären, 2000/01:20 s. 79

- konsulttjänster i stärbkandet av SJ AB:s finansielia ställning, 2003/04:20 s. 135
- luftvärnssystem, 2017/18:20 s. 187
- Regeringskansliet, 2018/19:10 s. 97
- trafiken på Västkuftbanan, 2000/01:20 s. 52
- utanför ramavtal, 2013/14:20 s. 205

Uppsala flygplats, 2013/14:20 s. 1, 2014/15:20 s. 99

Upptädande i kammaren, 2005/06:20 s. 43

USA:s aktioner i Irak, 2005/06:20 s. 66

Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet, 2010/11:10 s. 70

Utdelning från statliga bolag, 2004/05:20 s. 21

Utländsmyndigheterna

- kvinnliga chefer, 2005/06:10 s. 14
- risker för oegentligheter, 2018/19:20 s. 176
- styrning av, 2020/21:20 s. 145

Utlämnande av uppgift i allmän handling, 2021/22:20 s. 209

Utlämnande från Djibouti till USA, 2012/13:20 s. 140

Utlämnning för brott, 2015/16:10 s. 20

Utnämningar

- ambassadörer, 2005/06:20 s. 178
- chef för Östasiatiska museet, 2001/02:20 s. 102
- direktör för Skolforskningsinstitutet, 2015/16:20 s. 162
- enskilt ärende, 2005/06:20 s. 189
- generaldirektör för Svenska kraftnät och rikspolischef, 2008/09:20 s. 127
- generaldirektör vid Försäkringskassan, 2015/16:20 s. 169
- generaldirektörer, 2005/06:20 s. 178
- handläggning av ett tillsättningsärende, 2001/02:20 s. 102
- hänsyn till politisk bakgrund, 2003/04:20 s. 146
- kön vid tillsättning, 2003/04:10 s. 58, 2005/06:10 s. 51, 2007/08:10 s. 55, 2009/10:10 s. 117, 2011/12:10 s. 95, 2013/14:10 s. 125, 2015/16:10 s. 125, 2017/18:10 s. 125, 2020/21:10 s. 26
- landshövding, återkallelse av, 2017/18:20 s. 108
- nationell säkerhetsrådgivare, 2022/23:20 s. 76
- nominering till Internationella valutafonden, 2015/16:20 s. 156
- politisk bakgrund vid tillsättning, 2003/04:10 s. 58, 2005/06:10 s. 50, 2007/08:10 s. 55, 2009/10:10 s. 117, 2011/12:10 s. 92, 2013/14:10 s. 122, 2015/16:10 s. 122, 2017/18:10 s. 125, 2020/21:10 s. 26
- öppna rekryteringsförfaranden, 2013/14:10 s. 128

Utnämningssmakten, 2001/02:20 s. 167, 2003/04:10 s. 58, 2005/06:10 s. 49, 2006/07:20 s. 134, 2007/08:10 s. 55, 2009/10:10 s. 117, 2011/12:10 s. 81, 2013/14:10 s. 108, 2015/16:10 s. 107, 2017/18:10 s. 105, 2020/21:10 s. 26

”Utom listan”, beslut i regeringsärenden, 2002/03:10 s. 24, 2014/15:20 s. 99

Utrikesdepartementets talepunkter, 2017/18:20 s. 154

Utrikesförvaltningen

- ansvarsförhållanden inom, 2005/06:8 s. 77, 2020/21:20 s. 145
- information till utrikesutskottet, 2014/15:20 s. 82

Utrikesministern, underrättelse till, 2020/21:10 s. 176**Utrikesnämnden**

- auktion av 5G-licenser, 2020/21:20 s. 42
- erkännande av Staten Palestina, 2014/15:20 s. 119
- Frankrikes begäran om hjälp efter Parisattackerna, 2015/16:20 s. 189
- information till och överläggning med, 1990–2014, 2015/16:10 s. 137
- inköp av luftvärnssystem, 2017/18:20 s. 187
- internationellt försvarssamarbete, 2017/18:20 s. 80
- samarbetsavtalet med Saudiarabien m.m., 2015/16:20 s. 197
- samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd, 2015/16:20 s. 175

Utrikespolitik, beslutsfattande inom, 2004/05:10 s. 89**Utrikespolitiska beslut, formerna för, 2000/01:10 s. 32, 2001/02:20 s. 229****Utskottsinitiativ, 2004/05:20 s. 31, 2011/12:20 s. 30****Utsläppsvärden, manipulerade hos fordonstillverkare, 2015/16:20 s. 341****Uttalande från ambassadör, 2009/10:20 s. 326****Uttalanden av statsråd****ALLMÄNT**

- friheten för statsråd att yttra sig, 2006/07:20 s. 210
- saklighetskravets räckvidd, 2016/17:20 s. 234
- uttalanden som det kan ställas konstitutionellt berättigade krav på, 2022/23:20 s. 157

GÄLLANDE PUBLIC SERVICE-FÖRETAG

- ett uttalande i förhållande till den redaktionella självständigheten, 2016/17:20 s. 339
- ett uttalande på Twitter i förhållande till den redaktionella självständigheten, 2021/22:20 s. 238

KORREKTA UPPGIFTER*i riksdagens kammare*

- antal poliser, 2020/21:10 s. 286
- arbetskraftsinvandringen, 2020/21:10 s. 299
- besvarande av interpellation om ny kärnkraft, 2022/23:20 s. 124
- brist på poliser, 2017/18:20 s. 314
- export av krigsmateriel, 2020/21:10 s. 304, 2021/22:20 s. 274
- flyktingmottagande hösten 2015, 2017/18:20 s. 112
- politiskt parti, 2016/17:20 s. 324
- regeringsförklaringen, 2022/23:20 s. 136
- trafiksignalsystemet ERTMS, 2021/22:20 s. 248
- vapensystem, 2022/23:20 s. 130
- i svar på en skriftlig fråga*
- antal poliser, 2020/21:10 s. 286
- helikopterupphandling, 2020/21:10 s. 275
- statistik om elevresultat, 2020/21:20 s. 157

vid utfrågning i konstitutionsutskottet

- europeisk gränsbevakning, 2016/17:20 s. 333

vid samråd med EU-nämnden

- rådsslutsatser ”låsta”? 2011/12:20 s. 22

vissa fall i massmedia

- anställning av kommittésekreterare, uppgifter som lämnats i en intervju i vilken kultur- och demokratiministern skulle lämna sakupplysningar och kommentera det aktuella anställningsärendet, 2016/17:20 s. 202
- antalet frihetsberövade, 2020/21:20 s. 161
- avvisade egyptierna, 2005/06:20 s. 61
- konstitutionsutskottets ställningstagande i ett granskningsärende; statsministerns uttalande om vid en pressträff, 2020/21:10 s. 279
- krigsmaterielexport till Ukraina, 2022/23:20 s. 151
- reklamskatten, 2016/17:20 s. 349
- samordnaren för Bromma flygplats, 2015/16:20 s. 47
- tillfälliga spelregleringar; Ardalan Shekarabis presentation om, vid en presskonferens, 2020/21:20 s. 165

MINISTERSTYRE

- amerikanska sanktioner mot en bank, bl.a. fråga om ”indirekt ministerstyre”, 2020/21:10 s. 267
- asylsökande, inhysning av, 2002/03:30 s. 150
- asylärende, 2003/04:20 s. 200 (se s. 203)
- bosättningslagen, 2018/19:20 s. 205
- byggkonflikten i Vaxholm (tvist i arbetsrättsfrågor), 2004/05:20 s. 196
- datalagring, 2016/17:20 s. 353
- demokrati, 2022/23:20 s. 140
- driftsstöd till flygplatser, 2015/16:20 s. 259
- energi- och näringsministerns uttalande om ett järn- och stålprojekt, 2022/23:20 s. 118, 2016/17:20 s. 353
- export av krigsmateriel, 2020/21:10 s. 304, 2021/22:20 s. 267 s. 274, 2022/23:20 s. 151
- forum för levande historia, 2007/08:20 s. 159
- förundersökning mot ett statsråd, 2021/22:20 s. 264
- gränspolisens arbete med inre utlänningskontroller, 2013/14:20 s. 293
- häktningsskäl i ett enskilt fall, 2015/16:20 s. 369
- icke lagakraftvunna domar, 2015/16:20 s. 356, 363 2021/22:20 s. 234
- Kronofogdemyndighetens ärende om verkställighetsåtgärd mot utländsk egendom i Sverige, 2012/13:20 s. 204
- marknadsföring av Kastrups flygplats, 2010/11:20 s. 212
- medlemskap i branschorganisationer, 2018/19:20 s. 220
- Naturvårdsverkets delegationsbeslut om licensjakt efter varg, 2014/15:20 s. 257
- Pirate Bay-målet, 2009/10:20 s. 345
- Post- och telestyrelsens allmänna råd, 2007/08:20 s. 154
- Radiotjänsts polisanmälningar av statsråd, 2006/07:20 s. 217
- Riksbankens räntepolitik, 2003/04:20 s. 189, 2016/17:20 s. 342
- rikspolischefen; justitieministerns uttalande om, 2016/17:20 s. 342

- rättsläget när det gäller förbjuden båtfärg, 2015/16:20 s. 373
- skattevillkor för svenska sjömän, 2006/07:20 s. 220
- små och modulära kärnreaktorer, 2021/22:20 s. 257
- socialbidrag, 2000/01:20 s. 140
- straff, 2017/18:20 s. 306
- sändningstillstånd för digital-tv (i förhållande till Radio- och TV-verket), 2007/08:20 s. 163
- tvist i arbetsrättsfrågor; Instruktionsförbudet i förhållande till nationella domstolar, m.m., 2004/05:20 s. 196
- uppehållstillstånd (för lokalanställda tolkar i Afghanistan), 2016/17:20 s. 362
- Vaxholmsmålet i EG-domstolen, 2005/06:20 s. 170

MOTSTRIDIGA UPPGIFTER

- koalitionsregering, 2009/10:20 s. 78, 2018/19:20 s. 220
- på utrikespolitikens område, se *Uttalanden på utrikespolitikens område*
- små och modulära kärnreaktorer, 2021/22:20, s. 257

PERFORMATIVER, se *Uttalanden på utrikespolitikens område*

UTTALANDEN PÅ UTRIKESPOLITIKENS OMRÅDE

- demokrati, 2022/23:20 s. 140
- diktatur, 2016/17:20 s. 315
- Irakkriget (fråga om budskap stred mot den hållning som statsministern och regeringen offentligt intagit i samma frågor), 2003/04:20 s. 214
- om performativa uttalanden, 2015/16:20 s. 380, 2016/17:20 s. 315, 2017/18:20 s. 165
- skenavrättning, 2022/23:20 s. 140
- svenska säkerhetsläget och svensk försvarspolitisk linje (fråga om motstridiga uttalanden), 2017/18:20 s. 165
- utrikesministerns uttalanden om Storbritanniens utträde ur EU, 2018/19:20 s. 228
- utrikesministerns uttalanden om Turkiet, 2022/23:20 s. 140

ÖVRIGT

- EU-stöd till Turkiet, 2020/21:10 s. 291
- kabinetsfråga, 2014/15:20 s. 385
- kommunala självstyrelsen, 2000/01:20 s. 140
- offentliggörande av aktieförsäljning, 2001/02:20 s. 261
- opartiskhet, uttalande om, 2021/22:20 s. 218
- Regeringskansliets arbetsuppgifter, 2007/08:20 s. 246
- statligt ägande, 2002/03:30 s. 145
- säkerhetsstopp i kärnreaktorer, 2011/12:20 s. 170
- Vattenfalls ägardirektiv, 2018/19:20 s. 214
- Vaxholmsmålet i EG-domstolen, 2005/06:20 s. 170
- övergångsbestämmelser vid införandet av lärarlegitimation, 2011/12:20 s. 51

Utnisningsärenden, regeringens handläggning av, 2013/14:10 s. 17

Utvärdering, självständighet och offentlighetsprincipen, 2018/19:20 s. 106

V**Vapenembargo**

- hävande av, 2001/02:20 s. 88
- mot Kina, 2004/05:20 s. 168
- samråd med riksdagens EU-nämnd, 2001/02:20 s. 89

Valletta, samråd inför toppmöte, 2015/16:20 s. 144**Vargstammen, bevarande och förstärkning, 2010/11:20 s. 96****Vattenfall AB, 2004/05:20 s. 216, 2014/15:20 s. 292, 333, 2018/19:20 s. 214**

- försäljningen av brunkolsverksamheten, 2016/17:20 s. 238
- förvärv av Nuon, 2013/14:20 s. 132
- statens roll som ägare, 2002/03:30 s. 54
- styrning av, 2004/05:20 s. 216, 2006/07:20 s. 230, 2009/10:20 s. 228, 2011/12:20 s. 209

Vaxholmstvisten, 2007/08:20 s. 213**Verksförordning, 2006/07:10 s. 55****Verkställighetsåtgärd, 2012/13:20 s. 204****Vice statsminister, 2015/16:20 s. 322****Vindkraftsanläggning, 2009/10:20 s. 132****Vägverket, 2005/06:10 s. 20****Värdepappersinnehav, statsråds, 2006/07:20 s. 36****Värdlandsstödsavtal med Nato, överläggning med Utrikesnämnden, 2015/16:20 s. 175****Världmyndigheter, 2006/07:10 s. 55****Världsarvskonventionen, statens åtagande, 2003/04:20 s. 153****W****Wienkonventionerna, diplomatiska och konsulära förbindelser, 2012/13:20 s. 152****Y****Yttrandefrihet, 2006/07:20 s. 12****Å****Återtagandeavtal med Irak, 2009/10:20 s. 347, 2010/11:20 s. 275****Ä****Ägarprövning av utländsk affärsman, 2011/12:20 s. 82****Äldreomsorgen, besöksförbud, 2020/21:20 s. 289**

Ö

Östersjömiljard 2, 2004/05:20 s. 14

Östersjömiljarden, 2000/01:10 s. 23, 2000/01:20 s. 45

Överenskommelse mellan två myndigheter, 2011/12:20 s. 62

Överföringen av en fånge till svenskt fängelse, 2009/10:20 s. 92

Övergångsregeringars befogenheter, 2007/08:10 s. 17, 2019/20:10 s. 27,
2021/22:20 s. 48

Överläkare, forskningsministerns hantering, 2011/12:20 s. 175

**Överlämnande av förvaltningsuppgift som innefattar
myndighetsutövning**, 2009/10:20 s. 95, 2011/12:20 s. 83

Överträdelseärenden, 2012/13:10 s. 101

Övervakning av svenska medborgare, amerikanska ambassaden,
2011/12:20 s. 116